

Datum raadsvergadering	18-12-2013	Registratienr.	RO 13.4028688
Raadscommissie	Ruimte en Wonen	Datum B&W besluit	19-11-2013
Datum raadscommissie	04-12-2013	Portefeuillehouder	R. van der Schaaf
Bijlagen	1 (beheersverordening)	Steller	J. Dallinga
		Telefoon	(050) 367 8109
		E-mail	j.dallinga@groningen.nl

Onderwerp

Beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven

Concept raadsbesluit

De raad besluit de beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven, digitaal vervat in het gml-bestand NL.IMRO.0014.BV001SledemWesterh-vg01.gml, vast te stellen.

(Publieks-)samenvatting

Door middel van dit voorstel stellen wij u voor de beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven vast te stellen.

Inleiding

Wij bieden u hierbij ter vaststelling aan de beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven. Doel van deze beheersverordening is (uitsluitend) het voorkomen van verlies aan leges, nu voor deze gebieden niet op tijd een nieuw bestemmingsplan is vastgesteld. Deze beheersverordening verandert voorlopig niets aan het bestaande planologische regime. Dit zal pas gebeuren met de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad. De beheersverordening draagt dan ook een voorlopig karakter, ter overbrugging van de periode tot aan de inwerkingtreding van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan Binnenstad.

Beoogd resultaat

Vaststelling van een beheersverordening voor de Sledemenerbuurt en de Westerhaven in afwachting van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad teneinde het legesrisico in deze gebieden te beperken.

Kader

Artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Argumenten/afwegingen

Voor de Sledemenerbuurt en de Westerhaven zijn op dit moment een tweetal verouderde bestemmingsplannen van kracht, te weten het bestemmingsplan "Schilderswijk", vastgesteld op 26 mei 1999, en het bestemmingsplan "Westerhaven e.o", vastgesteld op 21 juli 1999.

Het bestemmingsplan "Schilderswijk" is inmiddels grotendeels vervangen door het bestemmingsplan "Schildersbuurt", dat u heeft vastgesteld op 19 december 2012. De Sledemenerbuurt is echter buiten dit plan gelaten. Ook voor de Westerhaven is nog geen nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Gezien de ruimtelijke en functionele samenhang is ervoor gekozen deze gebieden aan het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad toe te voegen. Dit bestemmingsplan heeft momenteel nog de status van voorontwerp. Dit voorontwerp is inmiddels in de inspraak gebracht (de inspraaktermijn liep van 31 mei tot en met 11 juli 2013). Volgens de huidige planning zal het bestemmingsplan voor de zomervakantie van 2014 in ontwerp ter inzage worden gelegd. Vervolgens zal het in de tweede helft van 2014 aan u ter vaststelling worden aangeboden.

Voor het geldende bestemmingsplan "Binnenstad 1995", vastgesteld 17 december 1997, hebben Gedeputeerde Staten op 26 september 2008 voor ten hoogste 10 jaar vrijstelling verleend van de wettelijke verplichting dat een bestemmingsplan tenminste eenmaal in de tien jaar wordt herzien. Deze vrijstelling heeft echter geen betrekking op de Sledemenerbuurt en op de Westerhaven, aangezien deze gebieden niet tot het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 1995" behoren. Omdat een dergelijke vrijstelling voor deze gebieden destijds niet is verleend, had voor deze gebieden derhalve voor 1 juli 2013 een nieuw bestemmingsplan moeten worden vastgesteld. Aangezien dat niet is gebeurd, is per die datum de mogelijkheid om leges in te vorderen vervallen.

Wij hebben bekeken welke juridische mogelijkheden er zijn om in de periode tot aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad het risico op verlies van leges te beperken. Naast de vaststelling van een bestemmingsplan is de vaststelling van een beheersverordening de enige oplossing.

De beheersverordening is een alternatief voor een bestemmingsplan. Een beheersverordening kan – in plaats van een bestemmingsplan – worden vastgesteld voor delen van het gemeentelijk grondgebied waar geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien en alleen het bestaand gebruik regelen. De bevoegdheid om tot vaststelling van de beheersverordening te besluiten komt toe aan de raad.

Hoewel een beheersverordening sneller kan worden gemaakt dan een bestemmingsplan, vergt ook de voorbereiding hiervan enige tijd. Bovendien dienden eerst de mogelijkheden van een beheersverordening juridisch verder te worden uitgediept, omdat aan een beheersverordening wettelijk andere eisen worden gesteld. Dit is de reden waarom er eerst nu een verordening aan u wordt voorgelegd.

Karakter beheersverordening.

Een beheersverordening is gericht op het beheer van het gebied, waarop de verordening betrekking heeft. Ze kan dus geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken. Alleen het bestaand gebruik kan erin worden geregeld. Dat kan het feitelijk bestaand gebruik zijn (gebruik in enge zin), maar ook inhouden de mogelijkheden die het geldende bestemmingsplan biedt, inclusief de onbenutte planologische ruimte (gebruik in ruime zin). Wanneer wordt voldaan aan de wettelijke criteria (geen ruimtelijke ontwikkeling voorzien, alleen regeling van het bestaand gebruik) heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening vast te stellen.

Omdat de gemeenteraad door, in plaats van een bestemmingsplan, een beheersverordening vast te stellen eveneens aan de verplichting heeft voldaan om binnen tien jaar de bestemming van gronden opnieuw vast te stellen, voorkomt ook een beheersverordening de legessanctie.

Inhoud beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven.

In de voorliggende beheersverordening worden de regels van het bestemmingsplan "Schilderswijk" en het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." van toepassing verklaard (met uitzondering van enkele bepalingen, die al zijn geregeld in de wet of apart moesten worden geregeld in de beheersverordening, dan wel niet ter zake doende zijn).

Daarnaast staat de beheersverordening bestaand gebruik, dat afwijkt van de van toepassing verklaarde bestemmingsplannen, maar dat legaal tot stand is gekomen, toe. Hierdoor vallen ook gebruik en bebouwwerken, die mogelijk zijn gemaakt door toepassing van een afwijkingsbevoegdheid, onder het toegestane gebruik.

De beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven handhaaft dus voorlopig nog de bestaande planologische mogelijkheden. Eerst met de vaststelling van het bestemmingsplan Binnenstad zal daarin verandering komen. De beheersverordening moet dan ook worden gezien als een overgangsmaatregel naar het nieuwe bestemmingsplan.

Procedure beheersverordening.

De Wro bevat geen procedure-eisen voor de beheersverordening. De wet schrijft geen inspraak voor (dat doet de Wro overigens ook niet ten aanzien van een bestemmingsplan). Anders dan bij een bestemmingsplan bevat de Wro evenmin de eis, dat zienswijzen naar voren moeten kunnen worden gebracht. Ook is tegen een vastgestelde beheersverordening, in tegenstelling tot een bestemmingsplan, geen beroep op de rechter mogelijk.

Het ontbreken van een wettelijke procedureregeling betekent overigens niet, dat de gemeente geen inspraakprocedure zou kunnen volgen. Volgens de Algemene Inspraakverordening Groningen 2005 wordt inspraak in ieder geval verleend indien de wet daartoe verplicht. Zoals gesteld kent de wet een dergelijke verplichting niet. Omdat er met de voorliggende beheersverordening voorlopig niets verandert aan de bestaande planologische mogelijkheden (de regels van de geldende bestemmingsplannen worden van toepassing verklaard) en er, gezien het legesrisico, spoed is geboden, hebben wij besloten van een inspraakprocedure af te zien. Behalve genoemde redenen is een argument daarvoor tevens dat er al inspraak mogelijk was op het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad. In het kader van dat bestemmingsplan vindt de discussie plaats over wijzigingen in het planologisch regime. De beheersverordening Sledemenerbuurt/Westerhaven moet daarentegen meer worden gezien als een conservatoire maatregel. Hierbij kan een vergelijking worden gemaakt met een voorbereidingsbesluit, waarover ook geen inspraak plaatsvindt. Het verschil met een voorbereidingsbesluit is dat een voorbereidingsbesluit de bestaande planologische mogelijkheden bevriest, terwijl de voorliggende beheersverordening deze voorlopig handhaaft.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Omdat inspraak over een beheersverordening juridisch niet is vereist, de voorliggende beheersverordening de bestaande planologische mogelijkheden voorlopig (tot aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad) handhaaft en in verband met het legesrisico spoed is geboden, is afgezien van een inspraakprocedure over de beheersverordening. Inspraak over het toekomstige planologische regime voor de Binnenstad, waaronder de Sledemenerbuurt en de Westerhaven, heeft plaatsgevonden in het kader van het bestemmingsplan Binnenstad.

Financiële consequenties

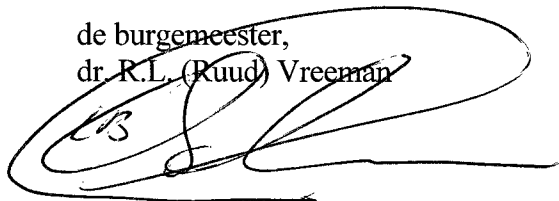
Aan de beheersverordening zijn, afgezien van de kosten voor het opstellen van de verordening, geen financiële consequenties verbonden. Omdat de bestaande planologisch gebruiksrechten onder de beheersverordening worden gehandhaafd, is er geen planschaderisico.

Realisering en evaluatie

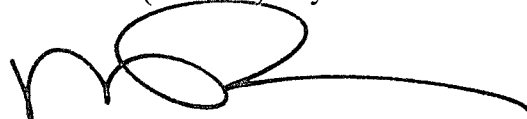
De beheersverordening treedt na de vaststelling in werking. Tegen de vaststelling van de beheersverordening is, anders dan bij een bestemmingsplan, geen beroep mogelijk.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

beheersverordening

Beheersverordening
Sledemenerbuurt / Westerhaven

versie vastgesteld

Beheersverordening
Sledemenerbuurt / Westerhaven

Inhoudsopgave

Toelichting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 Besluitgebied	7
Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie	9
2.1 De Sledemenerbuurt	9
2.2 De Westerhaven	10
Hoofdstuk 3 Omgevingsaspecten	11
3.1 Archeologie	11
3.2 Ecologie	12
3.3 Water	13
3.4 Milieu	14
3.4.1 Bedrijven	14
3.4.2 Geluid	14
3.4.3 Luchtkwaliteit	14
3.4.4 Externe Veiligheid	15
3.4.5 Bodem	16
Hoofdstuk 4 Juridische toelichting	17
4.1 Inleiding	17
4.2 Keuze beheersverordening	17
4.3 Beschermd stadsgezicht	17
4.4 Geldende bestemmingsplannen en overige regelingen	18
4.5 Artikelsgewijze toelichting	18
Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid	21
Regels	23
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	24
Artikel 1 Begrippen	24
Hoofdstuk 2 Verordeningsregels	25
Artikel 2 Gebruiks- en bouwregels	25
Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels	26
Artikel 3 Overgangsrecht	26
Artikel 4 Slotregel	27
Bijlagen	29

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Op 26 mei 1999 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Schilderswijk' vastgesteld. Dit bestemmingsplan omvatte de Schilderswijk en de Sledemenerbuurt.

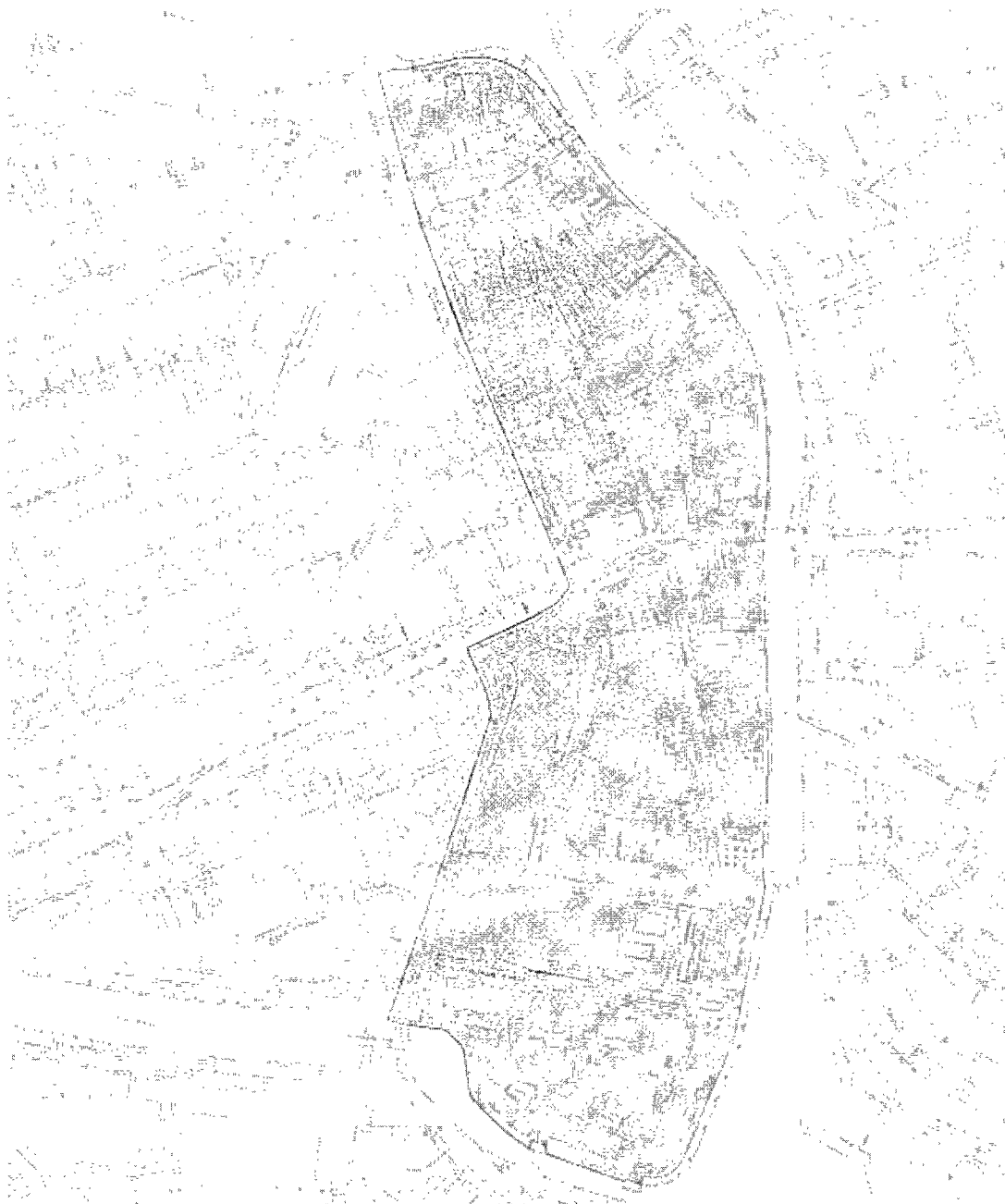
Op 21 juli 1999 is het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.' vastgesteld. Het plangebied van dit bestemmingsplan bestaat uit de Westerhaven en de Steenhouwerskade.

Het bestemmingsplan 'Schilderswijk' is inmiddels grotendeels vervangen door het bestemmingsplan 'Schildersbuurt', vastgesteld op 19 december 2012. De Sledemenerbuurt is echter buiten dit plan gelaten. Ook voor het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade is nog geen nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Gezien de ruimtelijke en functionele samenhang is ervoor gekozen deze gebieden aan het plangebied voor het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' toe te voegen. Dit bestemmingsplan heeft momenteel nog de status van voorontwerp. Dit voorontwerp is inmiddels in de inspraak gebracht (de inspraaktermijn liep van 31 mei tot en met 11 juli 2013). Volgens de huidige planning zal het voor de zomervakantie van 2014 in ontwerp ter inzage worden gelegd. Vervolgens zal het in de tweede helft van 2014 aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Voor het geldende bestemmingsplan 'Binnenstad 1995', vastgesteld 17 december 1997, hebben gedeputeerde staten op 26 september 2008 op grond van artikel 33, tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vrijstelling verleend van de 10-jaarlijkse herzieningstermijn. Deze vrijstelling heeft echter geen betrekking op de Sledemenerbuurt en het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade, aangezien deze gebieden niet tot het plangebied van het bestemmingsplan 'Binnenstad 1995' behoorden. Nu een dergelijke vrijstelling voor deze gebieden destijds niet is verleend, hadden voor deze gebieden derhalve voor 1 juli 2013 nieuwe bestemmingsplannen moeten worden vastgesteld. Gezien de planning voor het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' is dit niet haalbaar gebleken. Daarom is er nu voor gekozen voor deze gebieden eerst een beheersverordening vast te stellen. Deze draagt een overgangskarakter. Deze beheersverordening handhaaft voorlopig nog de planologische mogelijkheden, die de geldende bestemmingsplannen bieden. Eerst - met de vaststelling van - het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' zal hierin verandering komen.

1.2 Besluitgebied

De beheersverordening heeft betrekking op de Sledemenerbuurt en het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade. Op onderstaande afbeelding is de begrenzing van het besluitgebied aangegeven.

Besluitgebied beheersverordening Sledemenerbuurt / Westerhaven

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 De Sledemenerbuurt

De Sledemenerbuurt is ontstaan in de eerste helft van de 17e eeuw. Het is onderdeel van het beschermd stadsgezicht Binnenstad, aangewezen bij besluit van de ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 23 januari 1991. De Sledemenerbuurt kan als een vrij zelfstandige, ruimtelijke eenheid worden bestempeld. Het leunt tegen en is hoofdzakelijk georiënteerd op de A-straat, één van de radialen naar de binnenstad. Het noordelijke gedeelte van het gebied, gelegen ten noorden van de Verlengde Visserstraat, is georiënteerd op één van de andere historische radialen, de Oude Kijk in 't Jatstraat en daarmee verbonden door de (Verlengde) Visserstraat. Dit gebied heeft door het royale profiel van de Verlengde Visserstraat een enigszins geïsoleerde ligging.

Van oudsher herbergde de Sledemenerbuurt veel kleine bedrijfjes gemengd met kleine woningen. Het bebouwingsbeeld kenmerkt zich in het algemeen door een met de historische karakteristiek samenhangende schaal en vormgeving. Er is een herkenbare relatie met de historische binnenstadsstructuur.

De bebouwing aan de Lage der A draagt bij aan een hoogwaardig ruimtelijk en architectonisch beeld. De oudere en jongere woonpanden van overwegend twee of drie bouwlagen worden met name in het zuidelijke deel afgewisseld met forse pakhuiscomplexen van vier tot zes bouwlagen, die dateren uit het laatste kwart van de 19e eeuw.

De bebouwing aan het noordelijke deel van de Lage der A, tussen de Verlengde Visserstraat en de Noorderhaven en aan de Reitdiepskade is overwegend twee of drie bouwlagen hoog. Naast het voormalige accijnskantoor aan de Reitdiepskade staan een aantal herenhuizen uit het laatste kwart van de 19e eeuw. Qua ontwikkelingsgeschiedenis sluiten zij aan bij de bebouwing aan de Westersingel. Een groot aantal panden is beschermd monument.

Aan de Westerbinnensingel staan voornamelijk bedrijfspanden en voormalige arbeiderswoningen van één bouwlaag met kap. Ook komen latere invullingen voor. Aan de zuidkant is nog een dubbel pakhuis bewaard gebleven, dat verbouwd is tot wooneenheden. Aan de noordkant wordt de straat gemarkeerd door het karakteristieke gebouw van de voormalige Westelijke Bewaarschool uit 1893.

De Westersingel vormt de westelijke begrenzing van de Sledemenerbuurt. Deze straat vormt de overgang tussen de oostelijk gelegen historische stad en de zeer planmatig opgezette Schilderswijk westelijk daarvan. De gesloten straatwanden van de Westersingel bestaan uit statige individuele herenhuizen en ensembles van herenhuizen, veelal opgetrokken in neo-renaïssancestijl en eclectische bouwstijlen. De Westersingel maakt deel uit van het beschermd stadsgezicht Schildersbuurt, aangewezen bij besluit van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 mei 2000.

Functionele opzet

De Sledemenerbuurt herbergt veel bedrijfjes en kleine, lage woningen. Aan de Lage der A zijn diverse forse pakhuisen met een woonfunctie aanwezig. Voorts treft men er verschillende bedrijfjes, een winkeltje, een buurtcentrum, dienstverlening, horeca en een enkel woonhuis aan. De A-straat kent met name de functies detailhandel en horeca. De Westersingel bestaat aan de oostzijde uit detailhandel, horeca, dienstverlening en maatschappelijke functies, met wonen op de verdiepingen.

2.2 De Westerhaven

De Westerhaven bestaat uit twee gebieden: het gebied tussen de Steenhouwerskade, de Astraat en Reitemakersrijge en het gebied tussen de Westerkade, de Aweg, de Westerhaven en het Eendrachtskanaal.

Het eerste gebied is ontstaan is tussen de 17^e en 19^e eeuw en maakt deel uit van het beschermd stadsgezicht Binnenstad. De randen van dit gebied dragen een centrumstedelijk karakter, waar detailhandel, dienstverlening en horeca elkaar afwisselen. Opvallend zijn de voormalige pakhuizen aan de Westerkade-noordzijde, die na restauratie plaats bieden aan nieuwe functies. Het binnengebied (Westerhavenstraat, Apoortenmolendrift) is kleinschaliger en heeft overwegend een woonfunctie.

Het tweede gebied is ontstaan in de laatste decennia van de vorige eeuw op de plek van de vroegere Westerhaven. Dit gebied valt uiteen in twee delen: de Steenhouwerskade, bestaande uit een complex appartementen langs het water met kantoren aan de noordzijde, en de nieuwe winkelbebouwing aan de west- en zuidzijde van de Westerkade. Dit gebied is ontwikkeld als één van de entreegebieden of bronpunten van de binnenstad. Het zuidelijke blok bestaat uit enkele grootschalige winkels met een ondergrondse parkeergarage. Het westelijke blok uit merendeels kleinschalige winkels en ondersteunende horeca. Een aantrekkelijke looproute via de Astraat en de Brugstraat verbindt het gebied met de binnenstad. Deze straten hebben door de trekkracht van het bronpunt Westerhaven hun positie als winkelstraat versterkt en maken nu, net als de Westerhaven zelf, deel uit van het kernwinkelapparaat.

Hoofdstuk 3 Omgevingsaspecten

3.1 Archeologie

Inleiding

In 1992 is door Nederland het 'verdrag van Valletta' ondertekend, in de volksmond ook wel 'verdrag van Malta' genoemd. Het verdrag van Malta is wettelijk vertaald met een ingrijpende wijziging in de Monumentenwet 1988 en enkele andere wetten, zoals de Ontgrondingenwet en de Woningwet. Hierin wordt de verantwoordelijkheid voor een goede omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden bij de gemeenten gelegd. De Monumentenwet 1988 schrijft voor dat de gemeenteraad bij de vaststelling van een bestemmingsplan of een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.1, onderscheidenlijk artikel 3.38, van de Wet ruimtelijke ordening en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond, rekening houdt met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten.

Erfgoedverordening

Omdat nog niet voor alle gebieden een nieuw bestemmingsplan was vastgesteld, die de aanwezige archeologische waarden beschermen, is in 2010 besloten hiervoor regels op te nemen in de Erfgoedverordening (Erfgoedverordening 2010 gemeente Groningen, vastgesteld 26 mei 2010). Deze verordening is van kracht tot alle bestemmingsplannen 'Malta-proof' zijn. Voor het gebied van de voorliggende beheersverordening betekent dit, dat het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' de archeologische bescherming uit de Erfgoedverordening vervangt. Tot de inwerkingtreding van dat bestemmingsplan blijft voor dit gebied nog de Erfgoedverordening van toepassing.

Archeologische waarden

Omdat de archeologische ondergrond in Groningen een stapeling van archeologische waarden betreft, kan gesteld worden dat binnen de diepenring een schat aan archeologische waarden opgeslagen zit, die kennis herbergt over de ontwikkeling van de stad Groningen. Voor de inhoudelijke onderbouwing wordt verwezen naar de bij het voorontwerpbestemmingsplan 'Binnenstad' behorende cultuurhistorische verkenning.

Uit archeologisch oogpunt zou de bodem daarom zoveel mogelijk intact gehouden moeten worden. Het uitgangspunt van de Monumentenwet 1988 is immers dat er gestreefd dient te worden naar het behoud van archeologische resten in de bodem. Omdat in de binnenstad echter niet te ontkomen is aan graafwerkzaamheden ten behoeve van verbouw of herbouw, maar ook het onderhouden van straten, kabels en leidingen zal geen verbod tot verstoren van de bodem worden opgelegd, maar worden regels opgenomen die toekomstig archeologisch onderzoek in goede banen moeten leiden. In de binnenstad is het behoud van het bodemarchief *in situ* niet altijd haalbaar, maar door middel van archeologisch onderzoek kan de kennis in ieder geval wel veilig worden gesteld.

Archeologisch onderzoek

De binnenstad bevat het meest waardevolle gedeelte van het bodemarchief in de stad Groningen. Door (bouw)werkzaamheden kunnen archeologische resten worden beschadigd en ongezien vernietigd. Het is daarom van groot belang dat er op het aspect archeologie getoetst kan worden wanneer dergelijke werkzaamheden plaatsvinden. Met het oog daarop is in de Erfgoedverordening opgenomen dat het verboden is om zonder vergunning of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorschriften in een archeologisch verwachtingsgebied als bedoeld in de verordening de bodem dieper dan 30 cm onder de oppervlakte te verstoren. Het verbod is niet van toepassing indien het een verstoring betreft van een archeologisch verwachtingsgebied als aangegeven op de gemeentelijke archeologische beleidskaart en waarbij die verstoring plaatsvindt:

- in een gebied met lage archeologische verwachtingswaarde, of;
- in een gebied met middelhoge archeologische verwachtingswaarde, waarbij het te verstoren oppervlak minder dan 200 m²;

- in een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde en het te verstoren oppervlak minder dan 50 m² en niet dieper dan 50 cm ten opzichte van het maaiveld is.

Verder is onder meer bepaald dat de verstoorder van het verbod is ontheven indien een rapport is overgelegd waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein naar het oordeel van het college in voldoende mate is vastgesteld en waaruit blijkt dat:

- de archeologische waarden door de verstoring niet onevenredig worden geschaad; of
- in het geheel geen archeologische waarden aanwezig zijn.

Er zijn in de binnenstad gebieden aan te wijzen die in het verleden al (gedeeltelijk) opgegraven zijn of waar door grootschalige ingrepen het bodemarchief minder archeologische waarden bevat.

Onderstaande afbeelding biedt een overzicht van de gebieden waar opgravingen hebben plaatsgevonden. In deze gebieden zal met het verlenen van eventuele omgevingsvergunningen rekening worden gehouden met het reeds uitgevoerde onderzoek.

Gebieden waar opgravingen hebben plaatsgevonden

3.2 Ecologie

Algemeen

In het stedelijk gebied levert de natuur een belangrijke bijdrage aan het leefmilieu en aan de beleving ervan door de mensen die er wonen, werken of studeren. In toenemende mate wordt daarom bij inrichting, renovatie, onderhoud en beheer rekening gehouden met de noodzakelijke voorwaarden voor een goede natuurlijke ontwikkeling in het gebied. Ook het stedelijke en stenige milieu biedt specifieke kenmerken en kansen voor verschillende planten en dieren. Gevels, daken en een enkele boom kunnen waardevolle natuurfuncties dragen.

Gebied beheersverordening

Het gebied, waar de beheersverordening betrekking op heeft, beslaat alle bebouwing tussen de Diepenring en de Westersingel en Westerhaven. Het gebied kenmerkt zich door een hoge mate van verstening met sterk antropogene invloeden. Het aandeel groen binnen het gebied van de beheersverordening is beperkt en betreft voornamelijk een gebiedje langs de Sledemenerlaan. Daarnaast is er nog het buurtparkje bij de Westerhaven. Verder zijn er in het gebied enkele particuliere binnentuinen. Deze verschillende elementen hebben een betekenis voor plaatselijk voorkomende soorten, zoals muurplanten, gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen.

3.3 Water

Beleid

Het waterbeleid voor Groningen is vastgelegd in *Waterwerk* het Groninger water- en rioleringsplan 2009-2013. Daarnaast wordt gewerkt volgens de stedelijke wateropgave van het waterschap Noorderzijvest en van het waterschap Hunze en Aa's.

Het beleid is vertaald in ambities voor de Gemeente Groningen. De centrale ambitie is het streven naar een duurzaam stedelijk waterbeheer. Doelen bij het duurzaam stedelijk waterbeheer zijn onder meer:

1. Inspelen op klimaatveranderingen.
2. Voorkomen en beperken van wateroverlast.
3. Inrichten en beheren van het water op een wijze die aansluit bij natuurlijke processen.
4. Verhogen van de natuurwaarde van wateren en oevers.
5. Bevorderen van recreatief medegebruik van water en oevers.
6. Verbeteren van de leefomgevingkwaliteit in de wijken.
7. Zuiniger omspringen met drinkwater en grondwater.
8. Vergroten van het maatschappelijke draagvlak voor duurzaam waterbeheer.

Duurzaam stedelijk waterbeheer moet dus leiden tot een natuurlijker functionerend watersysteem. Dit kan worden gerealiseerd door een scala aan maatregelen, zoals waterbesparing, het voorkomen en zonodig terugdringen van verontreinigingen en het natuurlijker inrichten van waterlopen en vijvers.

Huidige situatie

Het gebied van de beheersverordening grenst aan het oppervlaktewater van de Noorderhaven, de A en het Verbindingskanaal. Deze maken deel uit van de diepenring rondom de binnenstad. Deze vormt het knooppunt van drie waterwegen. Aan de westkant wordt water aangevoerd vanuit het Hoornsediep en het Hoendiep waarna het, via de diepen, afgevoerd wordt door het Damsterdiep richting zee. De diepen vallen binnen het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater'.

Aan het water van de diepenring is de functie boezemwater toegekend. Boezemwater heeft een aan- en afvoerfunctie voor water op een lokale en regionale schaal. Dit water wordt ook gebruikt voor transport over water.

In het gehele gebied binnen de diepenring wordt een streefpeil gehanteerd van +0,53 m NAP. De drooglegging (het verschil tussen het waterpeil en het maaiveld) in de binnenstad voldoet aan de norm van 1,00 m. In het gebied is hierdoor sprake van een relatief lage grondwaterstanden.

In het gebied is voldoende waterberging aanwezig om het neerslagoverschot dat tijdens extreme neerslag optreedt te bergen.

Gevolgen gebied beheersverordening

In en direct rond het gebied (Diepenring) spelen geen onderwerpen op het gebied van de waterhuishouding die een vertaling in een planologische regeling behoeven. De beheersverordening maakt geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk die van invloed zijn op de het waterhuishoudkundig systeem en/of de waterkwaliteit.

3.4 Milieu

De beheersverordening omvat het gebied globaal gelegen tussen de Diepenring, de Westersingel en de Westerhaven. Sledemenerbuurt. De keuze voor het instrument van een beheersverordening betekent dat er geen nieuwe ontwikkelingen in worden meegenomen.

De volgende paragrafen gaan in op de milieuaspecten die relevant zijn voor de beheersverordening.

3.4.1 Bedrijven

Bedrijven kunnen hinder (geur, stof of geluid) of gevaar veroorzaken en daardoor de kwaliteit van de leefomgeving beïnvloeden. Dit moet zoveel mogelijk worden voorkomen, vooral bij woongebieden of gevoelige bestemmingen. Anderzijds is het zaak, dat bedrijven zich kunnen ontwikkelen en eventueel uitbreiden.

Volgens de geldende bestemmingsplannen zijn, voor zover relevant, bedrijven toegestaan in de categorieën 1 en 2, genoemd in de bij het plan behorende bedrijvenlijst. Deze lijst is gebaseerd op de brochure 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). De voorliggende beheersverordening neemt deze regeling over. Bedrijven in de categorieën 1 en 2 passen binnen een woonomgeving.

3.4.2 Geluid

Geluid is één van de factoren die invloed kan hebben op de beleving van de leefomgevingskwaliteit. Daarom moet er bij nieuwe ruimtelijke- of verkeersontwikkelingen akoestisch onderzoek plaatsvinden om de geluidssituatie in beeld te brengen.

Hierbij moet de geluidbelasting op de gevel van geluidgevoelige bestemmingen worden getoetst aan de wettelijke geluidnormen. Hierbij worden drie bronnen van geluidhinder onderscheiden:

1. wegverkeerslawaai
2. industrielawaai
3. spoorweglawaai

Voor de bestaande situatie in dit plangebied zijn alle drie de bronnen van geluidhinder relevant.

1. Wegverkeerslawaai

In en langs het gebied van de beheersverordening liggen enkele 50 kilometerwegen, zoals de Westersingel. Alle 50 kilometerwegen vallen onder de werkingssfeer van de Wet geluidhinder. De geluidbelasting vanwege deze wegen op nabijgelegen woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen kan op een aantal drukke punten hoger zijn dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder. Deze wet heeft geen gevolgen voor de bestaande situatie. De meeste overige wegen in het gebied zijn 30 kilometerwegen en niet zoneplichtig in het kader van de Wet geluidhinder.

2. Industrielawaai

De geluidszone van het industrieterrein Groningen-West / Hoogkerk ligt over het gebied van de beheersverordening. Na berekening van de huidige 50 dB(A) contour van dit industrieterrein blijkt dat de geluidszone kan worden verkleind. De geluidszone van het industrieterrein Groningen-West / Hoogkerk zal dan ook worden teruggelegd tot op de grens van het door de beheersverordening bestreken gebied. Dit gebeurt bij de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad'.

3.4.3 Luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit geeft het kwaliteitsniveau aan waaraan de buitenlucht moet voldoen om ongewenste effecten van luchtverontreiniging op de gezondheid van mensen te voorkomen. In deze wet zijn luchtkwaliteitsnormen vastgelegd voor onder meer stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀).

De voornaamste bron van luchtverontreiniging in Groningen is het wegverkeer. De bijdrage van het lokale verkeer aan de luchtverontreiniging wordt berekend met behulp van een wettelijk voorgeschreven model. In het kader van de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' is nagegaan wat de concentraties zijn van de luchtverontreinigende stoffen en of er luchtkwaliteitsnormen worden overschreden. Hierbij is gekeken naar de jaren 2010 en 2020. De concentraties zijn berekend voor de meest drukke wegen in het plangebied te weten: Verlengde Visserstraat, Oosterbrug, Herebrug en de Emmabrug. Als input voor de berekeningen zijn verkeerscijfers gebruikt uit het verkeersmodel Regio Groningen - Assen (RGA), versie 1.2.

Uit de berekeningen volgt dat de onderzochte situaties voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen. Een en ander betekent dat er vanwege de luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de vaststelling van deze beheersverordening.

3.4.4 Externe Veiligheid

Externe veiligheid gaat over overlijdensrisico's die mensen lopen vanwege productie, gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor, vaarwegen en door buisleidingen. Gevaarlijke stoffen zijn bijvoorbeeld vuurwerk, lpg, chloor, ammoniak en munitie. De term 'externe' veiligheid wordt gehanteerd omdat het overlijdensrisico van derden centraal staat. Het gaat om mensen die zelf niet deelnemen aan de activiteit die het overlijdensrisico met zich meebrengt.

De minister van Infrastructuur en Milieu is verantwoordelijk voor de coördinatie van het externe veiligheidsbeleid voor gevaarlijke stoffen. Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) bevat veiligheidsnormen voor bedrijven. Voor het transport van gevaarlijke stoffen via weg, water en spoor heeft het Rijk normen vastgesteld in de nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. In de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen is de nota verder uitgewerkt. Deze normen hierin hebben nog geen wettelijke status. Nota en circulaire zullen worden vervangen door het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Voor aardgastransportleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

De genoemde kaders verplichten gemeenten om bij het opstellen van ruimtelijke plannen veiligheidsafstanden toe te passen en het externe veiligheidsrisico zo laag mogelijk te houden. Veiligheidsrisico's worden uitgedrukt in het plaatsgebonden risico en in het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico vormt het basisbeschermingsniveau voor individuele burgers, het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een ramp. Bij negatieve veranderingen van het groepsrisico moet de gemeente een verantwoording van het groepsrisico afleggen.

In het kader van de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' heeft de gemeente een risico-onderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er geen risicobronnen binnen het plangebied aanwezig zijn. Wel ligt het plangebied binnen het invloedsgebied van de spoorlijn Onnen-Sauwerd. Uit nader onderzoek is gebleken dat aan veiligheidsnormen wordt voldaan. Dat wil zeggen dat voor deze risicobron wordt voldaan aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico, evenals voor het plasbrandaandachtsgebied (PAG).

Voor het groepsrisico geldt dat voor de meeste ongevallenscenario's geldt dat het effectgebied veel kleiner is dan 200 meter. Er zijn echter enkele scenario's met een grotere effectafstand. Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van het spoor. In het kader van het bestemmingsplan 'Regiotram - tracédelen I en II' heeft de gemeente Groningen een risicoberekening van deze spoorlijn ter hoogte van het stationsgebied gemaakt. Tevens is voor dat bestemmingsplan een groepsrisico-verantwoording opgesteld. Hieruit blijkt dat geen sprake is van toename van het groepsrisico.

Bij een ongeval met gevaarlijke stoffen op het spoor Onnen-Sauwerd zijn in het plangebied toxische effecten mogelijk. De regionale brandweer Groningen heeft in het kader van de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beoordeeld.

Uit beoordeling van de bestrijdbaarheid blijkt dat zowel de bereikbaarheid van het plangebied als de beschikbaarheid bluswatervoorziening in het plangebied goed is. Wel merkt de regionale brandweer op dat de bestrijdbaarheid van incidenten op het spoor zelf beperkt is. Het spoor kan over het algemeen slecht worden bereikt door hulpverleningsvoertuigen. Ook bevinden zich nauwelijks bluswatervoorzieningen nabij deze risicobron.

Uit de boordeling van het aspect zelfredzaamheid blijkt dat in het invloedsgebied een aantal verminderd zelfredzame personen verblijven. Deze zijn in het geval van een calamiteit afhankelijk van de hulp van derden. De ontvluchtings- en signaleringsmogelijkheden binnen het plangebied zijn wel voldoende. De aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid geven geen aanleiding tot het treffen van maatregelen.

3.4.5 Bodem

In de beheersverordening voor de Sledemenerbuurt en de Westerhaven wordt de bestaande situatie vastgelegd. Er worden geen nieuwe ontwikkellocaties mogelijk gemaakt.

Het gebied is volgens de bodemfunctiekaart voornamelijk bestemd voor de functies: bebouwing, infrastructuur, industrie en ander groen. De bodemkwaliteit voldoet over het algemeen aan de normen die gekoppeld zijn aan het gebruik of de huidige functie.

Bodemverontreiniging kan bestaan uit bronverontreiniging of diffuse verontreiniging. Een bronverontreiniging is een verontreiniging die kan worden gekoppeld aan een bron of oorzaak. Dit in tegenstelling tot een diffuse verontreiniging die ontstaan is door jarenlange gebruik van de bodem en waarbij de verontreiniging niet tot een specifieke bron is te herleiden.

Ter voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' is een bodeminventarisatie uitgevoerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat binnen het plangebied 45 locaties bekend zijn die verdacht zijn van een ernstige bodemverontreiniging. De verdachtmakingen kunnen het gevolg zijn van bodembedreigende activiteiten, dempingen of een eerder bodemonderzoek. Daarnaast is bij twee locaties een geval van ernstige bodemverontreiniging vastgesteld. Voor beide locaties is de sanering als niet urgent beoordeeld.

Bij de aanpak van de bodemverontreiniging moet aangesloten worden bij de geplande ontwikkelingen. De verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van een bodemonderzoek en voor een sanering ligt bij de veroorzaker, de eigenaar en/of de belanghebbende. Het uitgangspunt is dat de locatie geschikt wordt gemaakt voor het beoogde gebruik. Voordat met de sanering kan worden begonnen, moet de gemeente Groningen als bevoegd gezag op grond van de Wet bodembescherming instemmen met de voorgestelde sanering. De gemeente ziet toe op de juiste uitvoering van de sanering en van grondverzet in het algemeen. Voor de locaties die verdacht zijn van (ernstige) bodemverontreiniging kan in bepaalde gevallen een bodemonderzoek bij de aanvraag van een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn.

Eventuele diffuse bodemverontreiniging ontstaat door jarenlang gebruik en de verontreiniging is niet tot een specifieke bron te herleiden. Uit de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Groningen blijkt dat in het plangebied een diffuse bodemverontreiniging voorkomt waarbij de te verwachten gemiddelde bodemkwaliteit onder de zogenaamde 'Maximale Waarde Wonen' blijft. Bij het toepassen en hergebruik van grond dient de 'Nota Bodembeheer: Beleidsregels voor de toepassing van grond en baggerspecie op landbodem' in acht genomen te worden.

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting

4.1 Inleiding

De beheersverordening 'Sledemenerbuurt / Westerhaven' vervangt het bestemmingsplan 'Schilderswijk' en het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'. Deze beheersverordening moet gezien worden als een interim-maatregel. De gemeente werkt momenteel aan de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad. Dit bestemmingsplan vormt een actualisering van het bestemmingsplan 'Binnenstad 1995', vastgesteld op vastgesteld 17 december 1997. Dit bestemmingsplan omvat mede de Sledemenerbuurt en het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade. In het nieuwe bestemmingsplan wordt nieuw beleid voor de binnenstad geformuleerd. Dit vraagt een zorgvuldige voorbereiding in overleg met alle betrokkenen. Ook wil de gemeente de overgang naar het nieuwe bestemmingsplan niet al te abrupt doen zijn. Daarom blijven onder deze beheersverordening de bestaande planologische gebruiksrechten voorlopig nog gehandhaafd.

4.2 Keuze beheersverordening

Zoals eerder opgemerkt wordt voor de binnenstad, waaronder de Sledemenerbuurt en het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade, een nieuw bestemmingsplan gemaakt. Gezien de tijd, die de voorbereiding vergt, bleek het niet mogelijk dit bestemmingsplan voor 1 juli 2013 vastgesteld te krijgen. Voor het gebied, waarvoor thans het bestemmingsplan 'Binnenstad 1995' van kracht is, hebben gedeputeerde staten bij brief van 26 september 2008, nummer 2008-51.663/39, RP, zaaknummer 93810, op grond van artikel 33, tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke ordening vrijstelling verleend van de verplichting, neergelegd in het eerste lid van dit artikel, dat een bestemmingsplan tenminste eenmaal in de tien jaren wordt herzien. Het plangebied van het bestemmingsplan 'Binnenstad 1995' bestrijkt alleen het gebied binnen de diepenring. De Sledemenerbuurt en het gebied Westerhaven / Steenhouwerskade vallen onder de bestemmingsplannen 'Schilderswijk' en 'Westerhaven e.o.', vastgesteld respectievelijk 26 mei 1999 en 21 juli 1999. Voor deze gebieden is niet voor 1 juli 2013 een nieuw bestemmingsplan vastgesteld, terwijl evenmin een vrijstelling als bedoeld in artikel 33, tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is verleend. Gelet op het bepaalde in artikel 3.1, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening bestaat er daarom aanleiding om als overgang naar het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' een beheersverordening vast te stellen.

Volgens artikel 3.38, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening kan de gemeenteraad voor die delen van het grondgebied van de gemeente waar geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien, in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening vaststellen waarin het beheer van dat gebied overeenkomstig het bestaande gebruik wordt geregeld. Daarbij heeft de gemeenteraad, gezien de wetsgeschiedenis, de keuze om ofwel het feitelijk bestaand gebruik als legaal gebruik vast te leggen (bestaand gebruik in enge zin) ofwel het bestaande planologische regime zonder wijziging te continueren (bestaand gebruik in ruime zin).

De gemeente Groningen kiest voor een beheersverordening, waarbij van het bestaand gebruik in ruime zin wordt uitgegaan. Dit betekent dat de beheersverordening de bepalingen van de voor het besluitgebied thans geldende bestemmingsplannen overneemt, met uitzondering van enkele artikelen. Tevens staat de beheersverordening bestaand feitelijk gebruik (gebruik sec en bouwwerken) toe, dat weliswaar in strijd is met de regels van de geldende plannen - en daarmee met de regels van de beheersverordening - maar op legale wijze tot stand is gekomen. Hiermee vallen ook functies en bebouwwerken, die mogelijk zijn gemaakt via een afwijkingsbesluit, onder het volgens de beheersverordening toegestane gebruik.

4.3 Beschermd stadsgezicht

Een groot deel van het besluitgebied is beschermd stadsgezicht. De Sledemenerbuurt en een deel van de Westerhaven (het gebied tussen de Westerkade, de Astraat en Pottebakkersrijge) valt onder het

beschermd stadsgezicht Binnenstad, aangewezen bij besluit van de ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 23 januari 1991, kenmerk 187871 . In het aanwijzingsbesluit is het bestemmingsplan 'Binnenstad Groningen 1976', vastgesteld op 6 februari 1978, als beschermend plan aangemerkt. Dit bestemmingsplan is later, voor zover het het besluitgebied betreft, vervangen door het bestemmingsplan 'Schilderswijk' en het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.' De Westersingel (met uitzondering van de hoek Westersingel / Astraat en de hoek Westersingel / Reitdiepskade) maakt deel uit van het beschermd stadsgezicht Schildersbuurt, aangewezen bij besluit van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 mei 2000. Met deze aanwijzing is in het bestemmingsplan 'Schilderswijk' rekening gehouden. Volgens artikel 36, derde lid, van de Monumentenwet 1988 kan de gemeenteraad, indien een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel, opnieuw moet worden vastgesteld ingevolge artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gehoord, in afwijking van artikel 3.1, eerste lid, van die wet, voor het desbetreffende gebied een beheersverordening als bedoeld in die wet vaststellen. De voorliggende beheersverordening neemt de regelingen uit de ter bescherming van de beschermd stadsgezichten vastgestelde bestemmingsplannen over. Daarmee wordt voldaan aan artikel 36 van de Monumentenwet 1988.

4.4 Geldende bestemmingsplannen en overige regelingen

In het plangebied vigeren momenteel de onderstaande bestemmingsplannen. Deze worden door het de voorliggend beheersverordening vervangen.

Bestemmingsplan	Vastgesteld door de gemeenteraad	Goedgekeurd door gedeputeerde staten
Schilderswijk	26 mei 1999	21 december 1999
Westerhaven e.o.	21 juli 1999	8 maart 2000

4.5 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel verklaart enkele begrippen, die in de regels van de beheersverordening worden gehanteerd.

Artikel 2

Artikel 2, onderdeel a, bepaalt dat als regels van de beheersverordening gelden de gebruiks- en bouwregels van het bestemmingsplan 'Schilderswijk' en het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'. Buiten toepassing blijven:

- de artikelen 8 (bestemming Verkeer te water), 10 (aanlegvergunningen), 13 (overgangsbepaling ten aanzien van het bouwen), 14 (overgangsbepaling ten aanzien van het gebruik) en 15 (strafbepaling) van het bestemmingsplan 'Schilderswijk',
- de artikelen 8 (bestemming Water), 11 (wijzigingsbevoegdheid), 12 (procedureregels wijzigingsbevoegdheid), 14 (uitvoering van werken en werkzaamheden (aanlegvergunning), 15 (overgangsbepalingen) en 16 (strafbepaling) van het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'.

De uitzondering ten aanzien artikel 8 van beide plannen, die de bestemming Verkeer te water / Water regelt, houdt verband met het feit dat de omliggende wateren reeds zijn bestemd in het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater', vastgesteld 27 januari 2010, (waardoor de beide bestemmingen overigens ook hun betekenis hebben verloren). Om eenzelfde reden is een uitzondering gemaakt ten aanzien van het vergunningstelsel voor aanlegactiviteiten; deze vergunningeisen hebben betrekking op gronden die buiten het besluitgebied zijn gelegen (en hebben overigens, omdat voor de betreffende gronden inmiddels het bestemmingsplan 'Schildersbuurt' van kracht is, eveneens geen betekenis meer). De wijzigingsbevoegdheid uit het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.' is van de

werking van de beheersverordening uitgezonderd, omdat in een beheersverordening geen wijzigingsbevoegdheid kan worden opgenomen. De overgangsrechtelijke bepalingen van de geldende bestemmingsplannen is niet van toepassing verklaard, aangezien de regels van de beheersverordening, ter voldoening aan artikel 5.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening zelf in overgangsrecht voorzien. De strafbepalingen uit de geldende plannen zijn buiten toepassing gelaten omdat de strafbaarstelling in de Wet op de economische delicten is geregeld (volgens artikel 1a, onder 2°, van de Wet op de economische delicten zijn overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, economisch delicten).

In artikel 2, onderdeel b, onder 1, is geregeld, dat naast gebruik en bouwen overeenkomstig de bepalingen van het bestemmingsplan 'Schilderswijk' en het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.', tevens het gebruik van gronden en bouwwerken overeenkomstig het bestaand legaal gebruik is toegestaan. Het begrip 'bestaand legaal gebruik' is omschreven in artikel 1. Volgens onderdeel b, onder 2, is voorts het geheel oprichten, vernieuwen en veranderen van bouwwerken toegestaan, mits dit bouwen geschiedt overeenkomstig de afmetingen en situering van de bestaande legale bouwwerken (voor een definitie van het begrip bestaand legaal bouwwerk zie artikel 1). Dit maakt vervanging van bestaande bouwwerken, die overeenkomstig een verleende (omgevings)vergunning zijn (of nog kunnen worden) gebouwd, door een gebouw dat voldoet aan dezelfde kenmerken mogelijk. Dankzij deze regeling zijn ook het gebruik en bebouwen, die in strijd zijn met de regels van het bestemmingsplan 'Schilderswijk' of het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.' en tot stand zijn gekomen door toepassing van een afwijkingsbevoegdheid, onder het volgens de beheersverordening toegestane gebruik.

Artikel 3

Volgens artikel 5.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening dient, indien bij een beheersverordening onder het beheer van het in de verordening begrepen gebied overeenkomstig het bestaande gebruik mede wordt begrepen het beheer van het in de verordening begrepen gebied overeenkomstig het onder het voorafgaande bestemmingsplan toegestane gebruik, in de beheersverordening te worden voorzien in overgangsrecht voor feitelijk bestaand gebruik dat in strijd is met de verordening. Ter voldoening hieraan is in dit artikel specifiek overgangsrecht geformuleerd. Dit houdt in dat ook gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan en bouwwerken, die zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, onder het overgangsrecht vallen.

Artikel 4

Dit artikel bevat de citeertitel.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

De beheersverordening Sledemenerbuurt / Westerhaven heeft betrekking op bestaand bebouwd gebied en maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk (ze staat alleen toe wat volgens de geldende bestemmingsplannen mogelijk was en bestaand, daarvan afwijkend, maar legaal tot stand gekomen gebruik). De gronden in het besluitgebied zijn, afgezien van het openbaar gebied, voornamelijk particuliere eigendom. Er zijn dan ook voor de gemeente geen exploitatielasten verbonden aan de beheersverordening.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

- 1.1 verordening:
de beheersverordening Sledemennerbuurt / Westerhaven met identificatienummer NL.IMRO.0014.BV001SledemWesterh- van de gemeente Groningen;
- 1.2 besluitgebied:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en bijlagen;
- 1.3 bestemmingsplan 'Schilderswijk':
het bestemmingsplan 'Schilderswijk', vastgesteld door de raad van de gemeente Groningen bij besluit van 26 mei 1999, nummer 5j, goedgekeurd bij besluit van gedeputeerde staten van Groningen van 21 december 1999, nummer 99/9257/1/51/B.19, RRB, zoals opgenomen in bijlagen 1 tot en met 5.
- 1.4 bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.':
het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.', vastgesteld door de raad van de gemeente Groningen bij besluit van 21 juli 1999, nummer 5m, goedgekeurd bij besluit van gedeputeerde staten van Groningen bij besluit van 8 maart 2000, nummer 00/00390/1, zoals opgenomen in bijlagen 6 tot en met 10.
- 1.5 bestaand legaal gebruik:
gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening en dat niet in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.
- 1.6 bestaand legaal bouwwerk:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening aanwezig of in uitvoering is en gebouwd is krachtens een verleende vergunning;
b. een bouwwerk dat gebouwd kan worden krachtens een verleende of alsnog te verlenen vergunning;
- 1.7 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.
- 1.8 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

Hoofdstuk 2 Verordeningsregels

Artikel 2 Gebruiks- en bouwregels

- a. Ten aanzien van het gebruik van gronden en het bouwen van bouwwerken zijn, voor zover deze betrekking hebben op gronden gelegen binnen het besluitgebied en in de navolgende regels niet anders is bepaald, de regels van kracht neergelegd in:
 1. het bestemmingsplan 'Schilderswijk', met uitzondering van de artikelen 8, 10, 13, 14 en 15;
 2. het bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.', met uitzondering van de artikelen 8, 11, 12, 14, 15 en 16.
- b. In aanvulling op het bepaalde onder a gelden ten aanzien van het gebruik van gronden en het bouwen van bouwwerken, voor zover dat gebruik of deze bouwwerken in strijd zijn met onderdeel a., de volgende bepalingen:
 1. gebruik van gronden en bouwwerken overeenkomstig het bestaand legaal gebruik is toegestaan;
 2. het geheel oprichten, vernieuwen en veranderen van bouwwerken is toegestaan, mits dit bouwen geschiedt overeenkomstig de afmetingen en situering van de bestaande legale bouwwerken.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels

Artikel 3 Overgangsrecht

3.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van de beheersverordening, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
 - a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 - b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

3.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met de beheersverordening strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met de beheersverordening strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

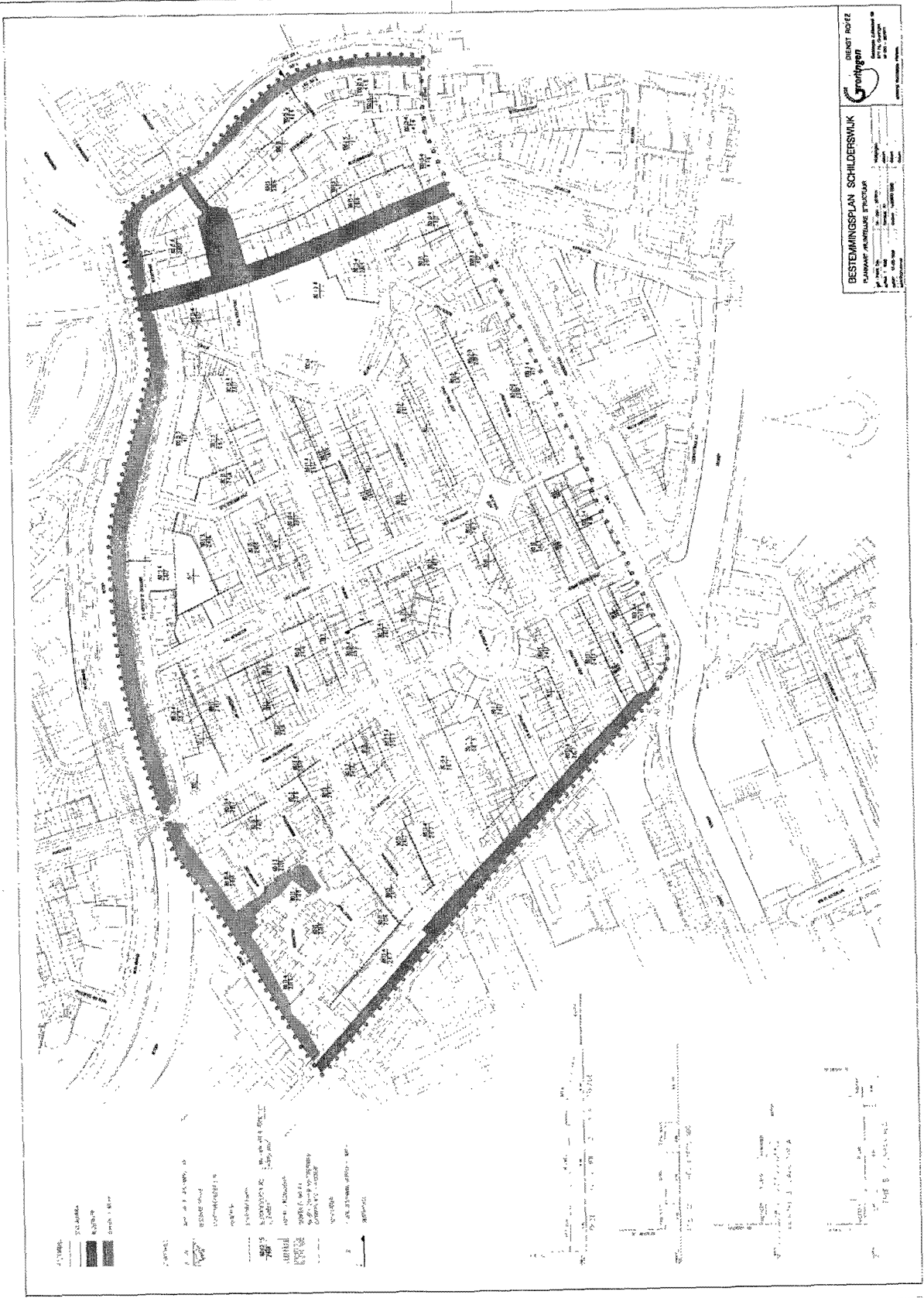
Artikel 4 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

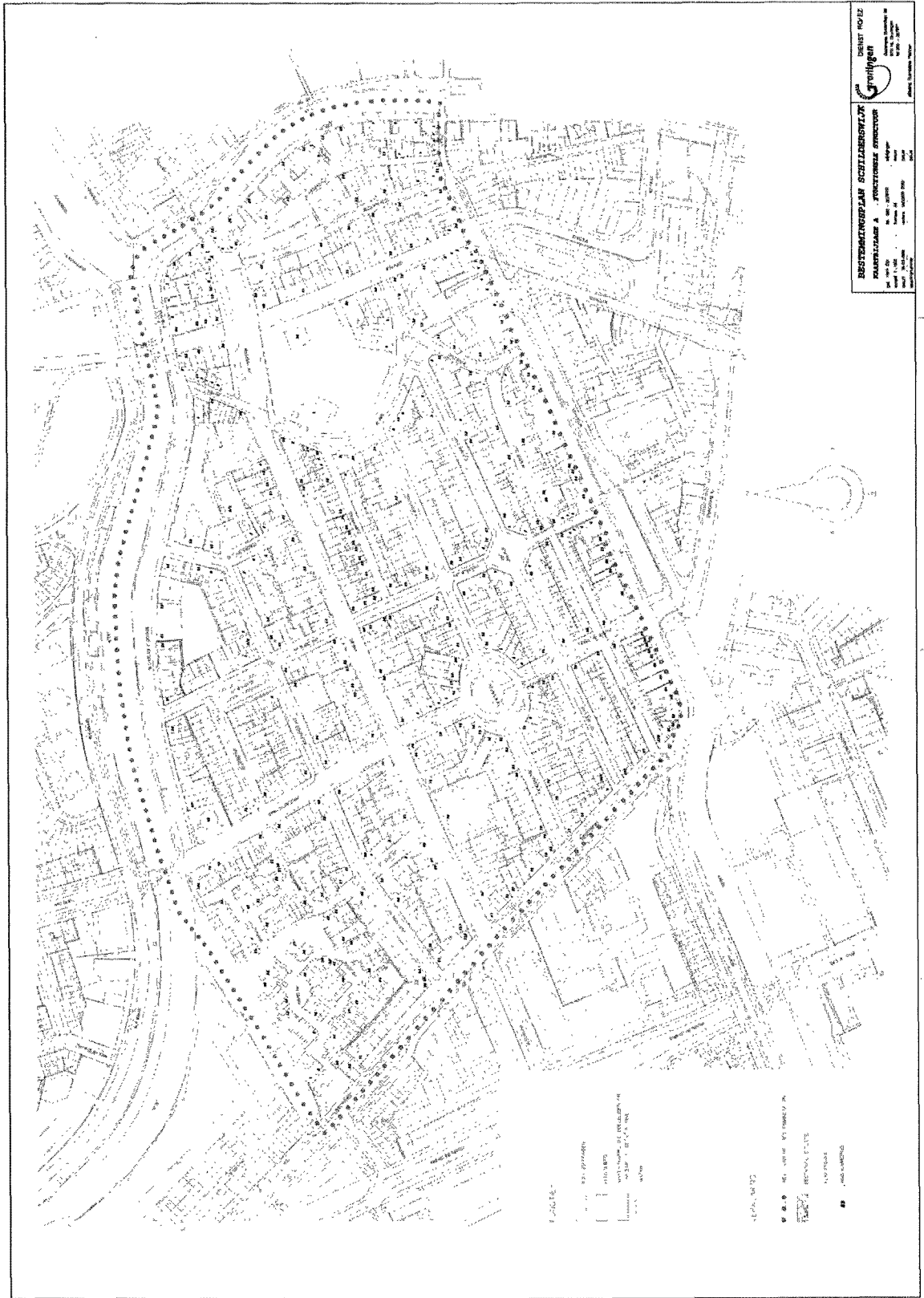
Regels van de beheersverordening Sledemenerbuurt / Westerhaven.

Bijlagen

Bijlage 1 Verbeelding bestemmingsplan 'Schilderswijk'

Bijlage 2 Kaartbijlage A bestemmingsplan 'Schilderswijk' (Functionele structuur)

**Bijlage 3 Kaartbijlage B bestemmingsplan 'Schilderswijk' (Beschermd
stadsgezichten, monumenten en beeldbepalende panden)**

RESIDENTIËLE WOONWONINGEN
SLEDENNERBUURT / WESTERHAVEN
LIGGING: SLEDENNERBUURT / WESTERHAVEN
OPDRACHTGEVER: GEMEENTE GRONINGEN
ARCHITECT: BUNDEL
1:500
1970

- BUNDEL 02: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 03: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 04: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 05: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 06: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 07: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 08: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 09: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 10: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 11: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 12: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 13: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 14: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 15: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 16: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 17: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 18: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 19: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 20: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 21: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 22: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 23: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 24: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 25: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 26: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 27: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 28: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 29: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 30: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 31: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 32: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 33: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 34: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 35: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 36: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 37: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 38: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 39: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 40: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 41: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 42: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 43: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 44: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 45: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 46: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 47: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 48: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 49: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 50: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 51: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 52: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 53: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 54: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 55: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 56: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 57: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 58: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 59: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 60: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 61: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 62: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 63: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 64: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 65: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 66: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 67: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 68: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 69: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 70: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 71: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 72: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 73: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 74: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 75: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 76: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 77: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 78: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 79: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 80: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 81: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 82: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 83: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 84: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 85: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 86: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 87: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 88: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 89: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 90: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 91: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 92: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 93: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 94: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 95: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 96: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 97: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 98: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 99: HOOGTEWISSELINGEN
- BUNDEL 100: HOOGTEWISSELINGEN

gemeente Groningen - Sledemnerbuurt / Westerhaven

Bijlage 4 Toelichting en regels bestemmingsplan 'Schilderswijk'

BESTEMMINGSPLAN SCHILDERSWIJK

Gemeente Groningen
Maart 1999

INHOUD

1. INLEIDING	1
2. HISTORIE VAN DE WIJK	2
2.1 Inleiding	2
2.2 De Sledemenerbuurt.....	2
2.3 De Schildersbuurt	3
2.4 Houtstek-Reitdiep	6
3. BESTAANDE SITUATIE	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Opzet van de wijk	7
3.3 Sledemenerbuurt, onderdeel van Beschermd stadsgezicht Binnenstad	7
3.4 Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt.....	8
3.5 Houtstek-Reitdiep	11
4. GEWENSTE ONTWIKKELING	13
4.1 Inleiding	13
4.2 Woongebieden	14
4.3 Menggebied Kraneweg- Herman Colleniusstraat	14
4.4 Menggebied Westersingel - Sledemenerbuurt	15
4.5 Menggebied A-weg - Blekerstraat - Friesestraatweg.....	15
4.6 De Noorderpoort	16
4.7 Openbare ruimte, verkeers- en groenstructuur.....	18
5. VERKEERSCONCEPT.....	21
5.1 Algemeen	21
5.2 Hoofdwegenstructuur.....	21
5.3 Fietsstructuur	22
5.4 Openbaar vervoer	22
5.5 Voetgangers	22
5.6 Parkeren en stallen	22
5.7 Verkeersveiligheid en -snelheid.....	23
6. MILIEUASPECTEN.....	24
6.1 Inleiding	24
6.2 Het plangebied	24
6.3 Wegverkeer	25
6.4 Bedrijvigheid.....	25
6.5 Bodem	26

6.6 Woonschepen.....	26
7. ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID.....	28
8. INSPRAAK EN VOOROVERLEG	29
8.1 Inleiding.....	29
8.2 Inspraak.....	29
8.3 Vooroverleg.....	30
8.4 Overige wijzigingen.....	30
9. JURIDISCHE TOELICHTING	31
9.1 Algemeen	31
9.2 Artikelsgewijze toelichting.....	32
10. VOORSCHRIFTEN.....	36

1. INLEIDING

Het voorliggend bestemmingsplan heeft betrekking op de Schilderswijk, die gelegen is direct ten westen van het stadscentrum en bestaat uit de Schildersbuurt, de Sledemenerbuurt en het in de jaren '70 gebouwde woonbuurtje Houtstek-Reitdiep. Het is een wijk met allure: mooie straten en over het algemeen ruime huizen. De ligging vlakbij het centrum geeft hieraan een extra dimensie, waardoor het wonen er over het algemeen goed is.

De Schilderswijk is een van de oudere stadswijken. Evenals in andere oudere stadswijken verdient het beheersvraagstuk hier bijzondere aandacht. Een aantal ontwikkelingen, zoals de vestiging van veel bedrijven en instellingen, behoeft een nadere regulering.

Daarnaast is de (voorgenomen) aanwijzing van bijna het gehele plangebied als Beschermd stadsgezicht van belang.

Een nieuwe ontwikkeling is geprojecteerd op de locatie Westersingel - Melkweg, waar in de nabije toekomst sprake zal zijn van ver- en nieuwbouw voor het Noorderpoortcollege.

Het vigerende bestemmingsplan Binnenstad laat de geprojecteerde nieuwbouw niet toe, met name omdat de bestemming uitsluitend universitair onderwijs toestaat.

De inzet van dit bestemmingsplan is dan ook:

- handhaving, en indien nodig verbetering, van de bestaande ruimtelijke en functionele structuur, alsmede het goede woon- en leefklimaat;
- bescherming bieden aan het deel van het plangebied dat is / zal worden aangewezen als Beschermd stadsgezicht;
- nieuwbouw mogelijk maken ten behoeve van het Noorderpoortcollege.

De begrenzing van het plangebied wordt in het noorden gevormd door een 'dode' arm van het Reitdiep, het Reitdiep zelf en de Noorderhaven. In het oosten vormt de A de grens, in het zuiden de A-weg/A-sstraat en in het westen de Friesestraatweg.

In dit gebied zijn de navolgende bestemmingsplannen van kracht:

- "Binnenstad", vastgesteld door de raad d.d. 6 februari 1978, nr. 32, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 24 april 1979, nr. 12078/17/1D, 2e afd;
- Houtstek-Reitdiep, vastgesteld door de raad d.d. 19 december 1984, nr. 29, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 9 juli 1985, nr. 11445/28/21 WPZ;
- Kraneweg, vastgesteld door de raad d.d. 7 november 1994, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 13 juni 1995, nr. 94/22.489/24/B.3 RR.
- Uniforme voorschriften openbaar vaarwater", vastgesteld door de raad d.d. 28 mei 1997, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten d.d. 25 augustus 1997, nr.97/09203/1.

2. HISTORIE VAN DE WIJK

2.1 Inleiding

De Schilderswijk is of zal voor een groot deel worden aangewezen als Beschermd stadsgezicht vanwege hoog gewaardeerde cultuurhistorische kenmerken. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de ontwikkelingsgeschiedenis van de onderscheiden buurten in de wijk. Deze vormt de basis voor een beschrijving van de bestaande situatie in hoofdstuk 3, waarna wordt ingegaan op de gewenste ontwikkeling in hoofdstuk 4.

De Schilderswijk is te onderscheiden in:

1. de Sledemennerbuurt;
Dit oudste gedeelte van de wijk, grenzend aan de binnenstad en hiervan slechts door het water van de A gescheiden, is onderdeel van het aangewezen Beschermd stadsgezicht Binnenstad (1991). Het wordt aan de westzijde begrensd door de achterkant van de Westersingel-oostzijde, aan de noordzijde door de Noorderhaven en aan de zuidzijde door A-straat.
2. de eigenlijke Schildersbuurt;
De grenzen van dit gebied zijn: de achterkant van de Westersingel-oostzijde, het Reitdiep aan de noordzijde, de A-weg aan de zuidzijde en de Friesestraatweg aan de westzijde. Dit met uitzondering van Houtstek-Reitdiep (zie onder 3). De Schildersbuurt zal binnenkort worden aangewezen als Beschermd stadsgezicht.
3. Houtstek-Reitdiep.
Het betreft een in de 70-er jaren gebouwd woonbuurtje aan de noordwestzijde van het plangebied tussen Herman Colleniusstraat, Wassenberghstraat, Friesestraatweg en de dode arm van het Reitdiep.

2.2 De Sledemennerbuurt

Toen Groningen stedenbouwkundig nog in de kinderschoenen stond, stroomde in dit gebied vrijelijk de Drentse A, via een uitmonding in de Waddenzee onderhevig aan eb en vloed. Na ongeveer 800 na Christus slibde een strook ten westen van de huidige Sledemennerstraat op tot een oeverwal die, blijkens ophogingen met schelpen, als pad is gebruikt.

Als de huidige binnenstad in de 11de eeuw van een wal wordt voorzien is dit gebied in gebruik als grasland: de hamrikken. Hier doorheen loopt vanouds de weg naar het westen, via een brug met de stad verbonden (Brugstraat).

Het is onzeker of in de 13de eeuw bij de aanleg van de stadsmuur een strook ten westen van de A bij de stad wordt getrokken. Dat gebeurt wel in de periode na 1470, als er ongeveer tussen de Westersingel en de Westerbinnensingel een brede gracht wordt gegraven en er tussen de Sledemennerstraat en de Westerbinnensingel een aarden wal wordt opgeworpen. In het verlengde van de Brugstraat verrijst in 1517 de (Binnen-) A-poort. Ten noorden van die weg wordt een soort binnenhaven gegraven, het Menrediep. Rond 1600 wordt deze weer gedempt en worden nieuwe grachten en wallen vervaardigd in verband met de "nieuwe uitleg". In het verlengde van de Visserstraat is er dan al een verbinding over de A, die uitkomt bij een kleine poort. Deze wordt in de 17de eeuw vervangen door de veel grotere Kranepoort.

De oudste bebouwing in het gebied dateert uit de eerste helft van de 17de eeuw, vooral aan de Lage der A. De huizen zijn hier evenwel een stuk kleiner dan aan de Hoge der A, maar veel groter

dan die aan de Sledemennerstraat. Langs de Hoge der A hadden kooplieden hun woon- en pakhuizen laten bouwen; langs de Lage der A verzezen meest kleinere panden van veelal bij handel en scheepvaart betrokken lieden. Hoewel de bebouwing aan de Lage der A deels van jongere datum is dan die aan de overzijde van de gracht, verzezen ook hier tal van grote (graan)pakhuizen. De bewoners rond de Sledemennerstraat leefden van de havenactiviteiten bij de A. Voerlieden (vrachtrijders) en sleemenners vervoerden de vracht per slee over de vaak sterk vervuilde straten. Anderen verdienden de kost met handel en nijverheid. Dichtbij de haven en de buiten de A-poort arriverende beurtschepen hadden zij hun stallen, pakhuizen en bedrijfjes. Dit, zeker tot in de twintigste eeuw, getuige de ingekraste naam in een van de gevels: K. Beks, voerman.

De Westerbinnensingel ontstond, met de Westersingel, in 1874 na de sloop van de vestingwallen tussen de A-dwinger en de Kranedwinger. Het gebied raakte snel bebouwd met kleine arbeiderswoningen, pakhuizen en bedrijfjes. Tussen de huizen leidden smalle gangen en steegjes naar de achtergelegen éénkamerwoningen.

Aan het eind van de 19de eeuw raakte de buurt geleidelijk in het slop toen de havenactiviteiten zich verplaatsten naar de Ooster- en Westerhaven na de opening van het Eemskanaal (1876). Door functieverlies en verkrotting raakte de buurt verder in verval. Rond 1900 telde de Sledemennerstraat nog zo'n 14 sloppen of gangen. De woonfunctie nam af, evenals de bedrijvigheid, en sloop dreigde voor een aantal karakteristieke panden en pakhuizen. In het kader van de stadsvernieuwing is in het begin van de jaren tachtig aan deze ontwikkeling een halt toegeroepen. Op de plaats van gesloopte panden kwamen nieuwbouwwoningen, zonder de historische stedenbouwkundige structuur te verstoren. De twee forse brede pakhuizen aan de Lage der A, 'Werkmanshuis' (voorheen Adriani) en 'De Vooruitgang', werden gerenoveerd en verbouwd tot wooneenheden. Een bijzonder project vormde de restauratie in 1985 van een complex arbeiderswoningen, van het type rug-aan-rug-woningen, aan de Westerbinnensingel nrs.14-30.

2.3 De Schildersbuurt

Inleiding

De Schildersbuurt ontstond veel later dan de Sledemenerbuurt. Vóór 1880 bestond het gebied voornamelijk uit grasland, met hier en daar enige activiteiten, die voornamelijk waren geconcentreerd langs het Hoendiep en het Reitdiep. Met name in de tweede helft van de negentiende eeuw nam door de economische groei en het floreren van de Groninger landbouw de bedrijvigheid toe aan het Hoendiep, dat een belangrijke vervoer- en overslagfunctie kreeg. Dit resulteerde aan de A-weg in de ontwikkeling van functies die daarop betrekking hadden. Grote graanpakhuizen en cafés (De Slingerij) getuigen hier tot op de dag van vandaag van.

Pas toen aan het einde van de negentiende eeuw de vestingwerken van Groningen werden ontmanteld, werd de Westersingel en het zuidelijke gedeelte van de buurt aangelegd, na 1910 gevolgd door het noordelijke gedeelte.

De Schildersbuurt is de eerste grote stadsuitbreiding met een min of meer planmatige aanleg, waarbij particuliere bouwmaatschappijen gebonden waren aan de gemeentelijke verordeningen ten aanzien van rooilijnen en verkavelingen en aan de in 1901 in werking getreden Woningwet. Daarnaast bepaalden de reeds bestaande verkavelingen van (water)wegen en sloten de vorm en grootte van de buurt en het beloop van het stratenpatroon.

De buurt is een gaaf voorbeeld van een woongebied uit het begin van de twintigste eeuw met een goed bewaard gebleven strakke stedenbouwkundige structuur. In de architectonisch samenhangende en gevarieerde bebouwing zijn de ontwikkelingsfasen die het uiterlijk van de wijk bepalen (1880-1940) duidelijk herkenbaar. Op deze ontwikkeling wordt onderstaand ingegaan.

Periode 1880-1900. Singels en pleinen, universiteitslaboratoria en arbeiderswoningen

Na de ontmanteling van de vesting van de stad Groningen (1876) werd volgens het stedenbouwkundige plan van de Haagse architect B. Brouwer ten zuiden van de binnenstad een representatieve singelreeks aangelegd, onderbroken door monumentale pleinen. De toen aangelegde Westersingel vormt een door de Westervesten onderbroken voortzetting in noordelijke richting van deze singelreeks. De Westersingel sluit aan op het noordwestelijke deel van de vesting, die vergraven werd tot Noorderplantsoen naar het ontwerp van tuinarchitect H. Copijn en stadsbouwmeester J.G. van Beusekom.

De gesloten straatwanden van de Westersingel bestaan uit statige individuele herenhuizen en ensembles van herenhuizen, veelal opgetrokken in neo-renaïssancestijl en eclectische bouwstijlen.

De vestingterreinen ten westen van de Westersingel (de Kranedwinger en omgeving) werden getransformeerd en ingericht met de bouw van twee kasteelachtige universiteitslaboratoria temidden van een parkachtige groenaanleg. Het Mineralogisch-Geologisch Instituut aan de Melkweg dateert van 1898-1901, het Fysisch Laboratorium aan de Westersingel van 1896 (beide van rijksbouwmeester J. van Lokhorst). De twee gebouwen zijn bijzondere voorbeelden van neogotische architectuur van rond de eeuwwisseling; zij vormen door hun situering en karakteristieke silhouet een belangrijk herkenningspunt in de stad.

Een decennium eerder vonden achter de van oudsher belangrijke uitvalswegen A-weg en Kraneweg niet-planmatige ontwikkelingen plaats met de bouw van langgerekte stroken arbeiderswoningen. Het initiatief voor de bouw werd genomen door de in 1886 opgerichte woningbouwvereniging 'Werkmanssteun'.

Zo kwam - parallel aan de A-weg - de Nieuwe Blekerstraat tot stand, waarvan het westelijk gedeelte aan weerszijden bestaat uit langgerekte stroken arbeiderswoningen van één bouwlaag onder een doorlopende gemeenschappelijke kap (1888-1890). Verder naar de stad toe vond 'revolutiebouw' plaats: goedkope en daardoor kwalitatief slechte woningen van twee bouwlagen plus kap, bestemd voor particuliere verhuur. De bebouwing aan de noordzijde van de Leeuwarderstraat (parallel aan de Kraneweg) bestaat uit arbeiderswoningen; het betreft zogenaamde schipperswoningen (woningen van één bouwlaag met kap). Aan de zuidzijde is er bebouwing van twee bouwlagen met kap (1890-1895).

Periode 1900-1910. Invulling zuidelijk deel van de buurt: tussen Kraneweg en A-weg

In de periode 1900-1910 krijgt de Schildersbuurt haar eigen gezicht.

Op initiatief van het gemeenteraadslid J.T. Hessels en architect A.J. Sanders werd in 1893 een stedenbouwkundig plan ontwikkeld voor het gebied ten westen en ten noorden van de binnenstad om een halt toe te roepen aan ongereguleerde bouwactiviteiten van particulieren. Zij drongen aan op gemeentelijke controle bij toekomstige stadsuitbreidingen en pleitten voor integrale uitbreidingsplannen. Hoewel het plan Hessels/Sanders nooit werd vastgesteld, vormde het wel de aanzet tot grotere gemeentelijke bemoeienis.

De invulling van het resterende deel van het gebied tussen de A-weg in het zuiden en de Kraneweg in het noorden (de 'oude' Schildersbuurt) geschiedde aldus volgens een van gemeentewege opgelegd ruimtelijk stramien. Gemeentelijke richtlijnen reguleerden het particuliere initiatief. Binnen een geplande aanleg werden door aannemers en architecten woningen gebouwd op door de gemeente verkochte kavels.

De nieuw te verrijzen wijk werd bestemd voor de gegoede burgerij. Vanwege het grote aantal professoren dat er woonde, heette de buurt in de volksmond Professorenbuurt.

De hoofdstructuur met breed aangelegde straten wordt gevormd door de H.W. Mesdagstraat en de Jozef Israëlsstraat. Deze oost-west verlopende straten worden haaks doorkruisd door de Herman Colleniusstraat en de Taco Mesdagstraat. Op de kruisingen zijn ongelijksoortige pleinen ontworpen: het ovaalvormige H.W. Mesdagplein en het ruitvormige Jozef Israëlsplein. Voor de aanleg en bebouwing van deze straten zijn voornamelijk de Groninger architecten G. Hoekzema Kzn. en P. Belgraver verantwoordelijk.

Bij de opzet van de wijk - als voorname woonwijk - werd de breedte van de straten afgestemd op de aard van de bebouwing. De breedste straten werden verfraaid met bomen en het H.W. Mesdagplein werd voorzien van een plantsoen.

Periode 1910-1940. Invulling noordelijk deel van de buurt: tussen Kraneweg en Reitdiep

Het noordelijk gedeelte van de wijk tussen de Kraneweg en het Reitdiep ('nieuwe' Schildersbuurt) werd vanaf 1910 ingevuld op basis van het Algemene Uitbreidingsplan (1906) van J.A. Mulock Houwer. Het plan borduurt in grote lijnen voort op het orthogonale stratenpatroon ten zuiden van de Kraneweg.

De twee noord-zuid verlopende hoofdstraten van de buurt (de Herman Colleniusstraat en de Taco Mesdagstraat) zijn doorgetrokken en komen uit op de licht gebogen Dr. C. Hofstede de Grootkade. Zij 'kruisen' de Kraneweg loodrecht. Door het gedeeltelijk terugleggen van de rooilijn van de westzijde van de Taco Mesdagstraat tussen de Jan Lutmastraat en de Wassenberghstraat is een - van een plantsoen voorzien - rechthoekig plein ontworpen: het Taco Mesdagplein. De Wassenberghstraat vormt in het noordelijke deel de belangrijkste oost-west verbinding.

In een groot deel van dit gebied bouwde de gemeente in eigen beheer woningen voor haar ambtenaren. Deze woningen werden door verschillende Groninger architecten ontworpen in de jaren twintig en dertig, veelal in een sobere Amsterdamse School-stijl. Ze tellen in het algemeen twee, maar op de hoeken en langs de randen veelal drie bouwlagen. Sommige stroken woningen werden teruggelegd ten opzichte van de rooilijn, zodat ze voortuinen kregen. Verspreid over de buurt kwamen winkelvoorzieningen, veelal als onderdeel van woningcomplexen en op de hoeken van straten gesitueerd.

Nabij het Reitdiep aan de Dr. C. Hofstede de Grootkade verrees in 1913 de derde watertoren van de stad Groningen naar een ontwerp van architect J.A. Mulock Houwer. Het is een goed voorbeeld van traditioneel uitgevoerde, maar rijk gedetailleerde utiliteitsbouw uit het begin van deze eeuw. De watertoren vormt mede door zijn situering en architectonische vormgeving een belangrijk herkenningspunt aan de rand van de wijk.

1940 tot heden. Vervangende nieuwbouw

De hoofdstructuur van de Schildersbuurt is in zijn geheel zeer goed bewaard gebleven. In 1945 werd de Hoendiepshaven gedempt met puin van de bij de bevrijding van Groningen verwoeste bebouwing. Op slechts enkele plaatsen is als gevolg van oorlogsschade (1945) vervangende nieuwbouw ontstaan. Bijvoorbeeld het huizenblok aan de noordwestelijke hoek van het Jozef Israëlsplein (architect Job Hansen). Het gebouw van de Groningse Kook- en Huishoudschool uit 1907 aan de zuidzijde van het laatste deel van de Kraneweg werd in 1949-1952 deels verbouwd en vervangen door een nieuw schoolgebouw. Het gebouw is iets teruggelegd ten opzichte van de rooilijn en bezit een bijzondere (na-oorlogse) kwaliteit.

Functionele aspecten

Tijdens de realisatie van de niet-planmatige stadsuitleg (tot plusminus 1900) kwamen in de verschillende straten, zoals in de Blekerstraat, de Nieuwe Blekerstraat en langs de uitvalswegen (A-weg) diverse functies naast elkaar voor (bedrijven, winkels en wonen).

De stadsuitleg töt 1910 kenmerkte zich door de ontwikkeling van winkels en bedrijven voornamelijk langs de Kraneweg en verder op veel hoeken van de straten.

In de periode 1910 tot 1940 werden andere functies dan de woonfunctie alleen gepland langs de buurtontsluitingswegen Kraneweg, Herman Colleniusstraat en langs de Hofstede de Grootkade. In de periode 1940 tot heden zijn alleen woningen gebouwd.

Op slechts enkele plaatsen hebben in het nabije verleden veranderingen plaatsgehad die afwijken van de oorspronkelijke functies, vooral langs de bestaande uitvalswegen. Langs de A-weg is een aantal pakhuizen gesloopt en vervangen door appartementen en kantoren. In de herenhuizen aan de Kraneweg is de woonfunctie voor een groot deel vervangen door kantoren. De Westersingel, oorspronkelijk een specifieke woonstraat, is in de loop der tijd deels getransformeerd tot een winkelstraat en heeft thans een drukke verkeersfunctie. De Zeevaartschool, karakteristiek gelegen aan de Hofstede de Grootkade/het Reitdiep, is na de oorlog in gebruik genomen als belastingkantoor en later met een moderne kantoovleugel uitgebreid. Het enige kerkgebouw in de wijk, de Westerkerk (1906) aan het begin van de Kraneweg, is in 1994 gesloopt om plaats te maken voor een appartementengebouw.

2.4 Houtstek-Reitdiep

In de jaren '70 werd op het terrein van de voormalige houtzagerij aan de "dode" arm van het Reitdiep een nieuwe woonbuurt, Houtstek-Reitdiep, met voornamelijk eengezinswoningen aangelegd.

3. BESTAANDE SITUATIE

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt, na een algemene beschrijving van de opzet van de wijk (par. 3.2), ingegaan op stedenbouwkundige, architectonische en functionele aspecten van de onderscheiden buurten, respectievelijk:

1. de Sledemenerbuurt, die valt onder het Beschermd stadsgezicht Binnenstad (par. 3.3);
2. de Schildersbuurt, die binnenkort wordt aangewezen als Beschermd stadsgezicht (par.3.4);
3. Houtstek-Reitdiep, het buiten het Beschermd stadsgezicht vallende woonbuurtje uit de 70-er jaren aan het Reitdiep (par. 3.5).

De onder a en b genoemde beschrijvingen zijn vrij gedetailleerd om een goed kader te kunnen bieden voor de bescherming van de stadsgezichten. Voor een nauwkeurige beschrijving van het straten- en pleinenpatroon, alsmede een samenvatting van de te behouden kenmerken van het beschermd stadsgezicht Schildersbuurt kan worden verwezen naar bijlage 1, *die onderdeel vormt van dit hoofdstuk*.

3.2 Opzet van de wijk

De Schilderswijk heeft veel kwaliteiten. De wijk heeft primair een woonfunctie en is daarnaast van belang voor de werkgelegenheid in de stad, met name op het gebied van de dienstverlening.

Er is sprake van een goed (woon)klimaat. Van belang hierbij is de uitstekende bereikbaarheid vanuit de binnenstad en de heldere ruimtelijke opbouw en structuur in stedenbouwkundige zin. De te onderscheiden deelgebieden hebben duidelijke grenzen, ook ten opzichte van elkaar, en vormen samen één wijk. Alle voorzieningen liggen in de buurt of in de directe omgeving. Vrijwel de hele wijk is volgens het gesloten bouwblokprincipe gebouwd. In alle gebieden komt architectuur uit verschillende tijdperiodes naast elkaar voor. De architectonische invullingen zijn gevarieerd en hebben gemiddeld genomen een hoge kwaliteit. Verschillen in profiel en bebouwingshoogte, architectonische invullingen en typeverschillen, oriëntatiepunten, pleinen, routes en straten en de nog naast elkaar voorkomende verschillende functies zijn mede bepalend voor de aantrekkelijkheid van de wijk. De woonomgeving is door de zorgvuldige samenhang tussen stedenbouw, architectonische invulling en openbare ruimte van een hoog niveau, mede door de gevarieerde straatbeelden.

Functies anders dan de woonfunctie komen in principe alleen voor langs de wijkontsluitingswegen Kraneweg, Herman Colleniusstraat, A-weg en Westersingel en langs de Hofstede de Grootkade. Daarnaast komen zij van oudsher voor in het Sledemenergebied.

3.3 Sledemenerbuurt, onderdeel van Beschermd stadsgezicht Binnenstad

De Sledemenerbuurt kan als een vrij zelfstandige, ruimtelijke eenheid worden bestempeld. Het leunt tegen en is hoofdzakelijk georiënteerd op de centrumgerichte route A-straat richting Vismarkt. Het kleine noordelijke gedeelte van het gebied, gelegen ten noorden van de Verlengde Visserstraat, is georiënteerd op de centrumgerichte route Oude Kijk in 't Jatstraat, te bereiken via de (Verlengde) Visserstraat. Dit gebied heeft door het royale profiel van de Verlengde Visserstraat

een enigszins geïsoleerde ligging.

Van oudsher herbergde de Sledemenerstraat e.o. veel kleine bedrijfjes gemengd met kleine woningen. Het bebouwingsbeeld kenmerkt zich in het algemeen door een met de historische karakteristiek samenhangende schaal en vormgeving. Er is een herkenbare relatie met de historische binnenstadsstructuur.

De bebouwing aan de Lage der A draagt bij aan een hoogwaardig ruimtelijk en architectonisch beeld. De oudere en jongere woonpanden van overwegend twee of drie bouwlagen worden met name in het zuidelijke deel afgewisseld met forse pakhuiscomplexen uit het laatste kwart van de 19de eeuw van vier tot zes bouwlagen.

De bebouwing aan het noordelijke deel van de Lage der A, tussen de Verlengde Visserstraat en de Noorderhaven en aan de Reitdiepskade is overwegend twee of drie bouwlagen hoog. Naast het voormalige accijnskantoor aan de Reitdiepskade staan een aantal herenhuizen uit het laatste kwart van de 19de eeuw. Qua ontwikkelingsgeschiedenis sluiten zij aan bij de bebouwing aan de Westersingel. Een groot aantal panden is beschermd monument.

Aan de Westerbinnensingel staan voornamelijk bedrijfspanden en voormalige arbeiderswoningen van één bouwlaag met kap. Ook komen latere invullingen voor. Aan de zuidkant is nog een dubbel pakhuis bewaard gebleven, dat verbouwd is tot wooneenheden. Aan de noordkant wordt de straat gemarkeerd door het karakteristieke gebouw van de voormalige Westelijke Bewaarschool uit 1893.

Functionele opzet

De Sledemenerbuurt herbergt veel bedrijfjes en kleine, lage woninkjes. Aan de Lage der A zijn diverse forse pakhuizen met een woonfunctie aanwezig; voorts zijn er in hoofdzaak de functies bedrijven, maatschappelijke doeleinden en zakelijke dienstverlening, en in mindere mate woningen. In de noordpunt van het gebied ligt het accent op dienstverlening en wonen. De A-straat kent met name de functies detailhandel en horeca.

3.4 Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt

Algemeen

De Schildersbuurt is een vroeg twintigste-eeuwse woonbuurt met een goede verbinding met het historische stadscentrum.

De architectonische kwaliteit van de bebouwing in nauwe samenhang met de stedenbouwkundige opzet is groot. Het gevarieerde bebouwingsbeeld van in hoofdzaak aaneengesloten panden, van overwegend twee en drie bouwlagen en een kap en gebouwd in de rooilijn heeft haar oorspronkelijke karakter grotendeels behouden. Dit heeft onder andere geleid tot het aanwijzen van een aantal beschermde rijksmonumenten aan het H.W. Mesdagplein, de H.W. Mesdagstraat, de Kraneweg en de Westersingel en omgeving.

Er is sprake van een strakke stedenbouwkundige structuur en goed bewaarde straatwanden in een overwegend rechtlijnig stratenpatroon onderbroken door pleinen: het H.W. Mesdagplein, het Jozef Israëlsplein en het Taco Mesdagplein. Karakteristiek zijn de ruime profielen van pleinen en

straten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op het bebouwingsbeeld in respectievelijk: het gebied ten zuiden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat, de Kraneweg/Verlengde Visserstraat en het gebied ten noorden daarvan.

Gebied ten zuiden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat

De woningplattegronden in het gedeelte van de 'oude' Schildersbuurt tussen Kraneweg en Hoendiep zijn binnen één bouwblok doorgaans identiek en vrijwel altijd traditioneel van opzet. De huizen staan op vrij diepe kavels en bezitten twee of drie bouwlagen met kapverdiepingen. Souterrains komen met name voor in de Jozef Israëlsstraat en de H.W.Mesdagstraat. Aan de tuinzijde van elk huizenblok zijn veel balkons, serres en veranda's aanwezig. De straatwanden daarentegen tonen een aan de rooilijn gebonden gesloten gevelfront.

Soms is de gevel van een bouwblok symmetrisch van opzet. De individuele woonhuizen vertonen nogal eens een asymmetrische opzet. Hoewel de neo-stijlen er hun invloed doen gelden, is de architectuur van de woonhuizen ontleend aan de Art Nouveau-stijl, zij het meestal in een versoberde, hoekiger vorm.

Binnen de door de gemeente geregeerde, aaneengesloten verkaveling zorgde de detaillering van de gevels voor de nodige variatie. Door een grote afwisseling in vensteropeningen en geveldecoraties en de toepassing van diverse kleuren baksteen kreeg elk pand binnen het bouwblok toch min of meer een eigen karakter. Hoekpanden zijn vaak voorzien van een speciaal accent (diagonaal / erker / torentje) of een winkel op de begane grond.

De bebouwing aan de Melkweg bestaat tussen H.W. Mesdagstraat en Jozef Israëlsstraat uit enkele herenhuizen met Art Nouveau-stijlelementen.

De H.W. Mesdagstraat heeft door haar straatprofiel met aan weerszijden bomen het karakter van een laan. De straatwanden worden gevormd door complexmatig gebouwde blokken herenhuizen in Art Nouveau-stijl van vaak twee of drie bouwlagen met kap. In veel gevallen is er bovendien sprake van een souterrain. Kenmerkend is de toepassing van gekleurde baksteen, diverse geveldecoraties en balkons, loggia's en erkers.

De bebouwing aan het H.W. Mesdagplein staat schuin ten opzichte van die aan de straat en daardoor loodrecht op de hoeken van het plein. Aan de noordzijde zijn de kavels zeer diep. De twee zuidelijke wanden van het plein bevatten op de hoeken torenachtige uitbouwsels die de zuidelijke entree van het plein benadrukken.

De Jozef Israëlsstraat heeft een soortgelijke opzet. De straat is bij de kruising met de Taco Mesdagstraat onderbroken door het Jozef Israëlsplein. De bebouwing aan het plein telt twee bouwlagen en een kapverdieping met karakteristieke topgevels.

De Taco Mesdagstraat en de Herman Colleniusstraat tussen A-weg en Kraneweg zijn ontstaan uit respectievelijk de Eerste en de Tweede Hoendiepstraat. Qua stijl en type komt de bebouwing van beide straten hier overeen met die aan de H.W. Mesdag- en de Jozef Israëlsstraat. Er is echter als gevolg van de kruisingen met oost-west lopende straten geen sprake van lange, aaneengesloten gevelwanden. Bij de kruisingen met deze straten kregen de hoekpanden extra nadruk.

De herenhuizen in neo-rennaissance stijl langs de Blekerstraat hebben hun woonfunctie behouden. Ook aan de Blekerstraat staat een bedrijfspand van de voormalige meubelfabriek 'Nederland' in Art

Nouveau-stijl. De aanwezigheid van dit gebouw als vreemd element in de woonomgeving valt te verklaren als uitbreiding van de toenmalige fabriek aan de Westersingel. Deze moest kort voor de Tweede Wereldoorlog plaats maken voor een complex winkels met bovenwoningen.

In de zone Melkweg - Westersingel bevindt zich een open gebied tussen twee heldere bebouwingsstructuren: oostelijk de historische stad en het water de A, westelijk de zeer planmatig opgezette Schilderswijk. Het is dus te beschouwen als een schakel- of overgangsgebied tussen de binnenstad en de Schilderswijk.

Het terrein ligt op de plaats van de voormalige stadswallen. De gebogen lijn van de Melkweg volgt de contouren van een oud bastion, de Kranedwinger. Hier komt losse bebouwing in het groen voor. Het betreft onder meer twee jonge monumenten van rond de eeuwwisseling: de twee voormalige universiteitslaboratoria.

Het gebouw hoek Melkweg - Verlengde Visserstraat kan zeker manifest worden genoemd, neemt/vraagt veel ruimte rondom en is zowel uit- als inwendig van architectonisch belang.

Het gebouw op de hoek Verlengde Visserstraat - Westersingel vormt een karakteristieke en sterke hoekbebouwing (ondanks het feit dat het duidelijk uit de hoek en niet in zichtlijnen ligt). Het inwendige van dit gebouw is in de jaren '50 geheel vernieuwd, op de voormalige bibliotheek na. Andere gebouwen die nabij de monumenten stonden, zijn recentelijk gesloopt om ruimte te bieden voor nieuwbouw.

Voorts maken twee vrij korte rijen statige woonpanden aan de Blekerstraat van het stedelijk blok, gevormd door de voormalige stadswallen, deel uit. Enerzijds verbinden zij het blok op goede en duidelijke wijze met de overliggende blokken, anderzijds vormen zij juist weer geen bebouwings-typologische eenheid met beide vernoemde monumenten.

De Leeuwarderstraat en de H. W. Mesdagstraat komen uit op de Melkweg. De vormgeving van deze plek versterkt de specifieke kwaliteiten van het terrein en bevestigt de historische lijnen. De kruising Melkweg-J. Israëlstraat-Blekerstraat is door de speciale vorm en de architectonische kwaliteit van enkele aanliggende panden een karakteristiek pleintje.

Kraneweg/Verlengde Visserstraat

Langs de Kraneweg staan voornamelijk vrijstaande, danwel ensembles van herenhuizen met een zeer gevarieerd architectuurbeeld: eclecticisme, neo-renaissance, Art Nouveau, Um 1800 en Amsterdamse School.

Gebied ten noorden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat

Hier zijn overwegend middenstandswoningen van twee bouwlagen en étagewoningen van drie bouwlagen te vinden. Kenmerkend is de toepassing van helderrode baksteen en rode pannendaken in de woningcomplexen aan de Wassenberghstraat en Otto Eerelmanstraat uit 1921. Aan de rand van de wijk nabij het Reitdiep en in de omgeving van het Taco Mesdagplein is sprake van een verstrakte Amsterdamse School-stijl. In het midden van de oostwand van het Taco Mesdagplein staat het kantoorgebouw van de voormalige coöperatieve bakkerij 'De Toekomst' met een monumentale poortdoorgang.

Functionele opzet

*** Wonen**

In de Schildersbuurt is de afgelopen tien jaren een duidelijke toename van de bevolking te constateren, wat voor een deel is te verklaren door een uitbreiding van de woningvoorraad en mogelijk door een toename van het aantal kamerbewoners. Opvallend voor de buurt is de zeer hoge gemiddelde woninggrootte: 47% van de woningen heeft 5 kamers of meer. Veel grote woningen worden momenteel per kamer verhuurd, waarbij de hoge concentratie in de H.W. Mesdagstraat en de Jozef Israëlsstraat opvallend is.

In vergelijking met andere wijken in de stad, is sprake van een relatief jonge bevolking met een sterke vertegenwoordiging in de leeftijdscategorie 18-34 jaar. Ook de leeftijdscategorie 35-44 jaar is relatief groot, terwijl de oudere leeftijdscategorieën ondervertegenwoordigd zijn vergeleken met andere wijken. Het aantal eenpersoons-huishoudens is sterk vertegenwoordigd, het omgekeerde geldt voor huishoudens in gezinsverband. De categorie lagere inkomens komt vergeleken met andere wijken veel voor, evenals de categorie hoge inkomens.

De Schildersbuurt heeft vooral een grote aantrekkingskracht op mensen die van buiten de gemeente in de stad komen wonen. Veel bewoners die uit de buurt wegtrekken, betrekken een nieuwe woning elders in de stad. De buurt kent een hoge gemiddelde woonduur, wat een belangrijke indicatie is voor de woonsatisfactie.

De woningen in de wijk zijn voor 90 % in particuliere handen; de overige woningen zijn corporatief bezit.

*** Werken**

In de Schildersbuurt waren in 1992 in totaal 388 geregistreerde 'bedrijven' gevestigd met circa 4000 werkzame personen in dienst.

In de loop van de tijd is de woonfunctie van vele grote panden veranderd in die van kantoor of bedrijf. In de herenhuizen aan de Kraneweg zijn grotendeels kantoren gevestigd. De Westersingel kenmerkt zich door een menging van wonen, detailhandel, bedrijven en onderwijs.

In het algemeen blijkt dat de 'bedrijven' voornamelijk tot de dienstverlenende sector kunnen worden gerekend. Vooral de vele non-profit instellingen en de medische zorgsector zijn sterk vertegenwoordigd. De vestiging van de belastingdienst aan de Hofstede de Grootkade draagt hier natuurlijk ook sterk aan bij.

3.5 Houtstek-Reitdiep

Eind zeventiger jaren werd Houtstek-Reitdiep gebouwd. Het betreft een woonbuurtje met 75 eengezinshuizen, 77 gestapelde woningen en 35 wooneenheden. Door invulling van het gebied met woningen werd een stedenbouwkundige afronding bereikt. Deze afronding komt vooral tot uitdrukking: a. in de hoek Herman Colleniusstraat / Reitdiep waar een gesloten hoekbebouwing is gerealiseerd in hoogte corresponderend met de aansluitende bestaande gevelwand; b. in de afronding van de bestaande straataanzetten van de Sint Lucasstraat en een stukje dwarsstraat van de Herman Colleniusstraat tegenover de Jan Lutmastraat. Ten behoeve van het autoverkeer is er een derde ontsluiting vanaf de Friesestraatweg. Daarnaast zijn er een aantal fiets- en / of voetgangersontsluitingen gerealiseerd.

Het belangrijkste uitgangspunt bij de invulling van dit gebied was het inhaken en voortborduren op bestaande elementen in de omgeving, zoals het afbouwen van bestaande straatgedeelten (zie

hierboven). Daarnaast is als belangrijk element het aangrenzende water van het Balkgat in het plan geïntegreerd. Bij de verkaveling is ernaar gestreefd een stedelijk woonmilieu te creëren met een relatief hoge woningdichtheid. In dit kader is straat- en pleinvorming nagestreefd. De knikken in de straat worden op essentiële punten ondersteund met gesloten hoekbebouwing. De wanden van de straatjes hebben middels toepassing van verschillende woningtypes en verschil in bouwhoogte - menging van eengezinswoningen met gestapelde bouw - de nodige variatie gekregen. Door deels de dakvlakken tot vrij geringe hoogte door te trekken wordt een zekere mate van kleinschaligheid verkregen. De detaillering van de straatjes en andere buitenruimten als woonerf maken de openbare ruimtes tot verblijfsgebieden. De hoogte van de bebouwing blijft beperkt tot maximaal vier bouwlagen, in hoofdzaak afgedekt met kap. Terwille van de eenheid in het totaalbeeld van het woongebied zijn verschijningsvorm en keuze van materialen van de woningen sterk aan elkaar verwant. In stedenbouwkundige zin komen de principes van van het gesloten bouwblok en losse 'stroken'-verkaveling naast elkaar voor. Zowel stedenbouwkundig als architectonisch is 'kleinschaligheid' het uitgangspunt geweest. Ten gevolge van deze afwijkende opzet en uitwerking heeft het gebiedje een eigen gezicht.

Functionele opzet

Zoals uit het vorenstaande blijkt is in dit gebied sprake van 'wonen' als een monofunctie; andere functies komen nauwelijks voor. Gezien de geringe schaal van het gebied en de enigszins verscholen situering is dat ook niet verwonderlijk.

4. GEWENSTE ONTWIKKELING

4.1 Inleiding

Er zijn geen redenen om tot grootschalige ingrepen in de ruimtelijke en de functionele structuur van de wijk over te gaan. De bestaande wijk heeft belangrijke kenmerken, zoals een uitstekende woonkwaliteit en een zeer goede bereikbaarheid van en naar de binnenstad. Alle voorzieningen liggen in de wijk of in de directe omgeving. Nagenoeg het gehele woongebied is in een heldere stedenbouwkundige structuur gevat met enkele karakterverschillen en de daarbij behorende beschrijving en waardering per hoofdgebied (zie hoofdstuk 3). Het monumentale karakter en de diversiteit aan functies zijn mede bepalend voor de aantrekkelijkheid.

Het beleid is gericht op handhaving van deze kwaliteiten. De woonfunctie blijft dominant. Op beperkte schaal is functieverandering mogelijk.

Voor de Sledemenerbuurt is de Aanwijzing tot Beschermd stadsgezicht Binnenstad (1991) en voor de Schildersbuurt de voorgenomen Aanwijzing tot Beschermd stadsgezicht van belang. Ten behoeve van het Beschermd stadsgezicht Binnenstad, voor zover vallend binnen de grachten-gordel, is het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad in procedure. De Sledemenerbuurt, dat eveneens tot dit Beschermd stadsgezicht behoort, wordt opgenomen in het voorliggende bestemmingsplan.

De Schildersbuurt is in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) benoemd als een gebied met bijzondere stedenbouwkundige waarden en voorgedragen als Beschermd stadsgezicht op grond van de Monumentenwet. Op 16 februari 1994 zijn de aanwijzings-adviezen voor de voordracht tot Beschermd stadsgezicht door de gemeenteraad vastgesteld. Naar verwachting zal binnenkort het formele aanwijzingsbesluit worden genomen. Hierdoor ontstaat de plicht voor de gemeente om een beschermend bestemmingsplan op te stellen.

Op grond van artikel 36 lid 2 van de Monumentenwet mag worden vooruitgelopen op de aanwijzing. Het voorliggend bestemmingsplan kan bij aanwijzing als voldoende beschermend worden aangemerkt.

Ook vanuit het oogpunt van welstand is het feit, dat de wijk wordt aangewezen als Beschermd stadsgezicht mede vanuit de gaafheid van het architectonisch beeld van belang. Met name dakopbouwen op overwegend plat afgedekte bouwblokken of delen daarvan zullen kritisch worden beschouwd vanwege de invloed die zij hebben op het omringende straatbeeld en/of het architectonisch beeld van het blok.

Het onderhavige bestemmingsplan heeft mede ten doel een zodanige bescherming te bieden, dat het voor beide Beschermd stadsgezichten als beschermend bestemmingsplan kan worden aangemerkt. De omvang van de te beschermen gebieden is vastgelegd op Kaartbijlage B en de karakteristieke elementen ervan zijn in de voorschriften uitdrukkelijk opgenomen. De bestaande ruimtelijke karakteristiek en het monumentale karakter van de gebieden die behoren tot de Beschermd stadsgezichten dienen te worden gehandhaafd, evenals het gebied Houtstek-Reitdiep, overeenkomstig de beschrijving in hoofdstuk 3.

Wat betreft de functionele structuur is het beleid de huidige menging van wonen, detailhandel, maatschappelijke doeleinden, bedrijfsfuncties en dienstverlening te handhaven in het menggebied Kraneweg- H.Colleniusstraat (noordzijde), Westersingel -Sledemenerbuurt, en A-weg - Nieuwe

Blekerstraat (oostzijde) - Friesestraatweg (zie kaartbijlage A). Onder maatschappelijke doeleinden wordt onder meer verstaan: onderwijs, sociaal-culturele voorzieningen, maatschappelijke dienstverlening, medische en religieuze voorzieningen.
Het is wenselijk het huidige voorzieningenniveau te handhaven.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op respectievelijk: de woongebieden, de menggebieden en de nieuwe ontwikkeling 'Noorderpoortcollege'. Vervolgens wordt apart ingegaan op de openbare ruimte, verkeers- en groenstructuur.

4.2 Woongebieden

De woonfunctie is voor de Schilderswijk de belangrijkste. Om dit tot uitdrukking te brengen heeft bijna het gehele plangebied de bestemming Stadswoonwijk gekregen. Een versterking van de particuliere woonfunctie is gewenst. De in de woongebieden ingebedde voorzieningen, zoals bijvoorbeeld detailhandel, bedrijven, onderwijs en sociaal-culturele voorzieningen kunnen worden gehandhaafd op de huidige adressen. Een uitwisseling van functies en geringe uitbreidingen zijn mogelijk, mits zo'n functie zich goed verdraagt met de woonfunctie.

4.3 Menggebied Kraneweg - Herman Colleniusstraat

De Kraneweg vormt samen met de Herman Colleniusstraat de stedenbouwkundige hoofdstructuur van de wijk. De wijk is rond dit assenkruis opgebouwd: de straat verzorgt de oorspronkelijke relatie van de buurt met de omringende wijken en de stad. Het noordelijk deel van de Herman Colleniusstraat heeft die functie behouden.

De Kraneweg maakt onderdeel uit van de openbaar-vervoerroute door de wijk. De begeleidende bebouwing is zeer gedifferentieerd qua opbouw en architectuur. Het geheel, in combinatie met het mooie en ruime profiel van de straat, kan als zeer waardevol worden aangemerkt. De bebouwingshoogte varieert tussen de 3 en 4 lagen. Handhaven van de eenheid in het ruimtelijk beeld/de bebouwingshoogte is het uitgangspunt.

In de functionele ontwikkeling is het bovenwijkse belang van de Kraneweg goed af te lezen. Hier komen naast een aantal wijkfuncties een relatief groot aantal stedelijke functies voor (kantoren, instellingen voor maatschappelijke doeleinden e.d.).

Daarnaast is de woonfunctie goed vertegenwoordigd, zowel op de begane grond als op de verdieping. Een zekere mate van bescherming van deze functie op de begane grond is gewenst. De straat is echter wel een stedelijk gebied waar een zekere mate van uitwisseling en verandering in functionele zin mogelijk moet blijven.

Zowel in de ruimtelijke als in de functionele ontwikkeling sluit het noordelijk deel van de Herman Colleniusstraat nauw aan bij die van de Kraneweg en komen er een redelijk aantal stedelijke functies voor.

De woonfunctie is in deze straat op de begane grond, in tegenstelling tot de Kraneweg, dominant. De straat is een menggebied voor wat betreft functies, maar functies die het woongenot aantasten moeten worden vermeden (nieuwe bedrijven uitsluitend milieucategorie 1 en 2 of vergelijkbaar, en een maximum aantal vestigingen voor maatschappelijke doeleinden aan de Kraneweg).

4.4 Menggebied Westersingel-Sledemenerbuurt

Het Sledemenergebied is in zijn stedenbouwkundig ruimtelijke ontwikkeling alsook in zijn historische, architectonische en functionele ontwikkeling zo nauw verbonden met die van de binnenstad dat het is aangemerkt als een gebied waar een zekere mate van uitwisseling en verandering van functies ook in de toekomst mogelijk moet blijven. Basis daarbij, voor handhaving en versterking van de veelkleurigheid en multifunctionaliteit van dit binnenstadsdeel, is de bestaande toestand.

Kenmerkend voor de bebouwingshoogte in dit gebied is de grote variatie in hoogte van de panden onderling in tegenstelling tot het grootste deel van de wijk waar de hoogteverschillen slechts per bouwblok of delen van een bouwblok voorkomen. Algemeen thema bij het maken van een regeling voor de bouwhoogte in dit deel van het bestemmingsplan Schilderswijk is, evenals in het bestemmingsplan Binnenstad het handhaven van zowel de begrenzing als de variatie. Dat leidt tot het per bouwblok of een deel ervan geven van ruimte voor ontwikkeling tussen een minimum en een maximum hoogte waarbij de variatie over het algemeen iets groter zal zijn dan in de rest van de wijk. De versnippering van het eigendom, de grote variatie in ouderdom van de bebouwing en de functionele differentiatie vormen overigens al een vanzelfsprekend kader voor continuering van het bestaande gedifferentieerde hoogtebeeld. De bestemmingsplanregeling daarnaast is in feite een extra borg.

4.5 Menggebied A-weg / Nieuwe Blekerstraat / Friesestraatweg

Aan de A-weg bevinden zich functies die voor een groot deel parallel lopen aan de stedelijke ontwikkeling van de binnenstad van Groningen. Voorts is in dit gebied de woonfunctie met name op de verdieping goed vertegenwoordigd. De ontwikkeling van de Westerhaven zal in de toekomst van grote betekenis zijn voor de verdere functionele ontwikkeling. De A-weg wordt gerekend tot de stedelijke gebieden waar een zekere uitwisseling van functies mogelijk moet blijven.

De bebouwing is zeer gedifferentieerd qua opbouw en architectuur. De bebouwingshoogte varieert sterk. In de matrix op de plankaart is aangegeven dat gebouwd mag worden tussen de 3 en 4 bouwlagen. Het profiel is door de demping van het water zeer breed wat tot een schaalprobleem heeft geleid, zoals overigens op alle plaatsen in de binnenstad waar dit ook is gebeurd. In het kader van de ontwikkeling van de Westerhaven komt herinrichting (fietspaden, langsparkeren, groen) van deze oorspronkelijke stadsroute aan de orde. Daarnaast is de A-weg een belangrijke openbaarvervoerroute van en naar de binnenstad.

Het oostelijk deel van de Nieuwe Blekerstraat is van oudsher een menggebied in functioneel opzicht geweest, wat tot de dag van vandaag in het gevelbeeld zichtbaar is. Een aantal bedrijfspanden heeft ondertussen een woonfunctie gekregen. De straat is juist ten gevolge van het mengkarakter een aantrekkelijke straat om te wonen. Een zekere mate van uitwisseling tussen functies, zolang deze niet strijdig is met de woonfunctie, moet in deze straat ook in de toekomst mogelijk blijven.

De bebouwing is zeer gedifferentieerd, zowel qua hoogte en breedte als qua architectonische uitstraling. In de matrix op de plankaart is dan ook aangegeven dat gebouwd mag worden, conform de in de straat voorkomende hoogtes, tussen de 2 en 3 bouwlagen.

De Friesestraatweg is samen met de A-weg één van de oorspronkelijke radialen van de stad waarlangs de stad zich ontwikkeld heeft. Daarbij valt op dat hoe dichterbij het centrum van de stad

genaderd wordt, des te ouder de begeleidende bebouwing en dichter de verkaveling wordt en des te meer functies er voorkomen. Dit is aan de Friesestraatweg goed te zien. Het noordelijk deel, ten noorden van de Kraneweg, bestaat vrijwel geheel uit woonbebouwing. Ten zuiden van de Kraneweg neemt het aantal stedelijke functies toe (kantoren en bedrijven) en de individualiteit evenzeer. Het wonen, met name op de verdieping, is goed vertegenwoordigd. Een zekere uitwisseling tussen functies, mits niet strijdig met de woonfunctie moet mogelijk blijven in dit gebied, temeer daar de Friesestraatweg zijn functie als centrumgerichte route ook in de toekomst zal behouden.

4.6 De Noorderpoort

De hierna volgende stedenbouwkundige visie op de locatie "Noorderpoort" is ontleend aan het stedenbouwkundig plan Westersingel-Melkweg. Op het stedenbouwkundig plan is inspraak mogelijk geweest. In geringe mate wijkt het voorliggend bestemmingsplan af van het vastgestelde stedenbouwkundig plan (zie onderaan deze paragraaf).

De aanleiding voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie op het plangebied is de toekomstige nieuwbouw voor scholengemeenschap voor MBO 'het Noorderpoortcollege'. Deze beschikt thans op een aantal verschillende locaties over deels verouderde schoolgebouwen. De scholengemeenschap verzorgt een zeer belangrijk deel van het middelbaar beroepsonderwijs in de gezondheidszorg en de dienstverlening in Groningen. Om tot een adequate huisvestingssituatie te komen, is gekozen voor één nieuwe locatie: het voormalige RUG-complex aan de Westersingel/Melkweg. Het terrein beslaat het grootste deel van een stedelijk blok begrensd door de volgende straten: Westersingel, Blekerstraat, Melkweg en Verlengde Visserstraat. Het is een gebied van ruim 10.000 m² waarin, in een vrije setting, twee jonge monumenten worden omgeven door groen en parkeren.

De volgende locatie-kenmerken hebben bij deze keuze een belangrijke rol gespeeld:

- * centrale ligging (school met regionale betekenis);
- * goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer;
- * nabijheid bestaande vestiging Noorderpoortcollege;
- * integratiemogelijkheid van de beide monumenten met de nieuwbouw.

Het Noorderpoortcollege heeft een ruimtebehoefte tussen de 10.500 m² en 12.500 m² vloeroppervlak, exclusief de te handhaven bebouwing. Ongeveer 1450 leerlingen zullen het college bezoeken.

Hoofduitgangspunt is dat het bestaande stedenbouwkundige karakter - losse bebouwing van twee jonge monumenten in een open setting - moet worden gehandhaafd, waarbij de aansluiting op de omgeving moet worden verbeterd.

Dit houdt de volgende randvoorwaarden in.

- * Integratie van het monument Melkweg 1 ('het kasteel') met als uitgangspunt: afstand houden. Het gebouw heeft een vrije ruimte rondom, waarbij de afstand van het kasteel tot de nieuwbouw plm. 10 meter bedraagt. (In het aan de Raad aangeboden stedenbouwkundig plan stond oorspronkelijk 20 meter. Dit is bij de vaststelling gewijzigd in een adequate uitstraling.)
- * Integratie van het monument Westersingel 34 door dit als hoekpand op te nemen in het nieuwe complex.
- * Het gebied langs de Verlengde Visserstraat (vóór de monumenten) dient onbebouwd te

blijven. Enerzijds moeten de monumenten zoveel mogelijk vrij in het zicht blijven, anderzijds kan met de open ruimte het bijzondere karakter van het gebied worden behouden.

- * Ter versterking van het stedelijk karakter van de Westersingel moet de bebouwingszone aan de Westersingel doorlopen in het verlengde van de bestaande bebouwing.
- * Om de ruimtelijke kwaliteit van het pleintje Blekerstraat-Jozef Israëlstraat-Melkweg te behouden en te verbeteren loopt de bouwgrens door tot ruim voorbij het hoekpunt Jozef Israëlstraat-Melkweg, waarbij aan de Melkweg een groenstrook resteert naast het trottoir.
- * Het binnenterrein achter de woningen aan de Westersingel en de Blekerstraat moet een besloten gebied zijn. De nieuwbouw moet voor een nieuwe afsluiting zorgen.
- * Een structuurbepalende bouwgrens is gelegd om 'het kasteel' om het gebouw vast te leggen in zijn huidige contour.
- * Het monument Verlengde Visserstraat-Westersingel blijft hoekpand, dus de gevels aan deze straten zijn structuurbepalende bouwgrenzen.
- * De hoofdtoegang voor het gehele complex, met uitzondering van 'het kasteel', moet gesitueerd zijn aan de Verlengde Visserstraat voor zowel auto's, fietsen, bromfietsen als voetgangers. De hoofdtoegang van 'het kasteel' blijft aan de zijde van de Melkweg.
- * Opdat de nieuwbouw aansluit op haar omgeving en daarbij de te handhaven monumenten qua hoogte in hun waarde laat, is de bouwhoogte maximaal vier bouwlagen.

Van belang is dat de inrichting van de open ruimte van hoog niveau is, vanwege de locatie (voormalige Kranedwinger) als overgangszone tussen de oude binnenstad en de begin twintigste eeuwse Schildersbuurt, en als verlengde van het Noorderplantsoen. De randvoorwaarden zijn:

- * het bestaande groene karakter aan de Melkweg handhaven;
- * de ruimte rondom het kasteel inrichten als groen gebied (zie bijgaande illustratie); het parkeren (maximaal 10 parkeerplaatsen op de bestaande verharding voor het kasteel) dient plaats te vinden in het groen;
- * op de hoek Verlengde Visserstraat / Westersingel maximaal 14 parkeerplaatsen;
- * de gietijzeren hekwerken rondom het terrein zoveel mogelijk handhaven.

Er zijn 2 afwijkingen op het stedenbouwkundig plan voor deze locatie:

1. In het stedenbouwkundig plan werd gesteld dat voor de nieuwbouw drie bouwlagen wenselijk was en een vierde niet uitgesloten mits teruggelegd of als specifieke dakopbouw. In het voorliggend plan is een vierde bouwlaag zonder beperking toegestaan (zie boven), op voorwaarde dat een min of meer solitaire uitstraling van het monument op de hoek Melkweg-Verlengde Visserstraat behouden blijft. Hierbij kan worden gedacht aan vormgeving van de nieuwbouw als een strak decor / achterwand voor 'het kasteel' om zo een bijdrage te leveren aan de verzelfstandiging van het kasteel. De eerder voorgestelde teruglegging is dan niet meer noodzakelijk, behalve in de aansluiting op de bebouwing aan de Blekerstraat. Indien een dergelijk decor wordt gerealiseerd betekent dit een verbetering ten opzichte van de mogelijkheden uit het stedenbouwkundig plan, doordat 'het kasteel' niet meer (half) zal worden omsloten door de nieuwbouw. De neutraliteit van een decor komt in de plaats van een omsluitende bebouwingsmassa.
2. Voorts kon de oorspronkelijke stedenbouwkundige visie zo worden geïnterpreteerd dat geen parkeerplaatsen rondom het kasteel zouden zijn toegestaan. Deze eis is in verband met de praktische haalbaarheid ervan vervangen door de eis van parkeren in het groen (zie boven).

4.7 Openbare ruimte, verkeers- en groenstructuur

Algemeen

In de wijk is een duidelijke hiërarchie herkenbaar, c.q. het stedelijk niveau, het niveau van de wijk en het niveau van de buurt of de straat (zie bijlage 1). Deze komt tot uitdrukking in de stedenbouwkundige structuur, de verkeersstructuur, de groenstructuur en de inrichting van de openbare ruimte (verlichting, verharding en straatmeubilair). De samenhang tussen deze aspecten in de wijk is in principe aanwezig en behoeft slechts verduidelijking.

Problemen (met name het parkeerprobleem) moeten structureel worden opgelost, waarbij de bestaande ruimtelijke kwaliteiten van de buurt uitgangspunt behoren te zijn. De oplossing van alleen de parkeerproblematiek moet geen dictaat zijn voor de inrichting van de openbare ruimte. De herkenbaarheid van de wijk en de samenhang daarbinnen kan bij eventuele herinrichting worden versterkt door aan het aspect hiërarchie aandacht te besteden bij de opbouw van het dwarsprofiel, de inrichting van het platte vlak, de keuze van materialen en de wijze van uitvoering.

Openbare ruimte

Kenmerkend voor de wijk is de in principe eenvoudige hoofdopzet van het ruimtelijk systeem, zoals beschreven in de hoofdstukken 2 en 3. De simpele herkenbare opdeling van de wijk met hoofdstructuur en secundaire structuur is uitgangspunt bij de (her)inrichting van de openbare ruimte. De ruimtelijke structuur bepaalt en beperkt de gebruiksmogelijkheden van de openbare ruimte en de binnenterreinen. De 'openbare ruimte' is het gemeenschappelijk territorium / de ruimte die van iedereen is en noodzakelijk is voor het functioneren van de stad (verkeer, kabels, riolen enz.), maar ook voor het sociale leven, ontmoeting, enz. Daarom is aandacht voor en definiëring van kwaliteit belangrijk voor een prettige, maar ook functionele woonomgeving.

De kwaliteit van de openbare ruimte moet worden bekeken op alle schaalniveaus. Het gaat net zo goed om de identiteit van de wijk in het geheel van de stedelijke structuur als om de identiteit van verschillende deelgebieden binnen de Schilderswijk zelf. Deze kwaliteit wordt in hoge mate bepaald door de historie van de wijk, de afleesbaarheid van de ontwikkelingsgeschiedenis, de typering van de gebieden. Zij is onder andere zichtbaar in de verschillen in architectuur en type woningbouw.

Naast dit accent op verscheidenheid wordt aandacht gevraagd voor de samenhang. Het laten samenvallen van de ruimtelijke structuur met de functionele structuur en de verkeers- en groenstructuur leidt tot een grotere samenhang, herkenbaarheid en duidelijkheid. Voorwaarde is dat materiaalgebruik, bestratingsplan, verlichtingsplan en gekozen straatmeubilair hierbij aansluiten.

Voorts kan de kwaliteit van de openbare ruimte worden verbeterd door meer aandacht te besteden aan beheer en onderhoud.

Tot de openbare ruimte behoren ook het openbaar vaarwater en de oevers en kaden binnen het plangebied. Het betreft een deel van de Diepenring aan de oostzijde van de wijk en het Reitdiep aan de noordzijde. In de Diepenring zijn binnen het plangebied geen ligplaatsen voor woonschepen. Dat is wel het geval in het Reitdiep.

Het wonen op het water is inmiddels een erkende woonvorm en is één van de belangen waarmee in het plangebied rekening moet worden gehouden. Om dit tot uitdrukking te brengen is op de plank-aart aan de Hofstede de Grootkade en aan de Reitdiepskade een zone aangewezen, waar ligplaatsen

zijn toegestaan. De maximale breedte en hoogte van de woonschepen zijn vastgesteld overeenkomstig het bestemmingsplan Uniforme voorschriften openbaar vaarwater. De maximaal toegestane lengte is echter 30 meter; alle boten vallen binnen deze maximale lengte, met uitzondering van 2: één aan de Hofstede de Grootkade 1009 (30 m.20) en één aan de Reitdiepskade (31 m.56). Zij kunnen uiteraard blijven liggen. Het betreft authentieke boten, die in een nieuwe situatie onder de vrijstellingsbepaling van artikel 12 lid 8 zouden vallen. Echter, zelfs als zij geen authentieke boten zouden zijn, zouden zij onder het overgangsrecht op dezelfde plek kunnen blijven.

De oevers en kaden hebben een openbaar karakter met uitzicht op het water en de aanwezige woonschepen. Een schuurtje bij een woonschip is toegestaan daar waar dit is aangegeven op de plankkaart. Om het openbare karakter van de kade langs het Reitdiep te waarborgen dienen schuurtjes een eenduidige verschijningsvorm te hebben en als object zoveel mogelijk te integreren in de omgeving, zodat ze zich niet als toegevoegde bouwsels manifesteren. Voorts dient het uitzicht van de aangrenzende woningen op het water zo weinig mogelijk te worden aangetast.

Verkeersstructuur

Aan de randen van de Schildersbuurt liggen wegen met een belangrijke stedelijke (verkeers)functie: de Friesestraatweg, de A-weg en de Westersingel. Het assenkruis, gevormd door de Kraneweg en Herman Colleniusstraat, heeft een belangrijke functie op wijkniveau. De Kraneweg is de belangrijkste entree van de wijk en verbinding met het centrum. Deze functie komt ook in de maatvoering, inrichting, bebouwing en het gebruik goed tot uiting.

De overige straten zijn woonstraten waar ook (kleinschalige) bedrijvigheid voorkomt.

Alle straten, met uitzondering van de Friesestraatweg, Hofstede de Grootkade, de A-weg/A-straat, de Westersingel, de Kraneweg/Verlengde Visserstraat en de Lage der A vallen onder een 30 km-regiem of zijn ingericht als woonerf.

Binnen de huidige verkeersstructuur zijn er twee hoofdproblemen:

1. de parkeerdruk in de gehele wijk is hoog;
2. in de Herman Colleniusstraat verhouden de wijkfunctie en de inrichting van de straat zich niet meer met de hoeveelheid en hinder van buurtvreemd verkeer in relatie tot de veiligheid en het aangenaam verblijven.

Centraal staat het weren van wijkvreemd verkeer en het concentreren van verkeer op hoofdroutes om aldus verkeersluwe verblijfsgebieden (met een 30 km-regiem) te realiseren, waarbij ook aandacht gegeven wordt aan de veiligheid van fietsers en voetgangers bij het oversteken en gebruiken van drukke routes zoals de Westersingel.

Het bestaande straatprofiel en de inrichting, onder andere met groen, wordt in de meeste straten als een ruimtelijke kwaliteit opgevat. Aantasting van deze kwaliteit om bijvoorbeeld het parkeerprobleem op te lossen is niet, of bij hoge uitzondering, aan de orde.

Groenstructuur

Ook in de groenstructuur ligt de nadruk op hiërarchie, betekenis voor de wijk en/of ondersteuning van de ruimtelijke structuur.

Het belangrijkste groen voor de wijk, het Noorderplantsoen, ligt buiten de wijk zelf. Een formele vormgeving is wenselijk langs de Friesestraatweg vanwege de betekenis als oorspronkelijke invalsroute. Het overwegend groene gebied rond de Melkweg is van belang op het niveau van de

wijk.

In de Kraneweg horen aan beide zijden van de weg bomen ter versterking van het karakter van deze entree tot de wijk danwel de route naar het centrum. Voorts komen verspreid over de wijk enkele groene openbare gebieden voor, die mede in stedenbouwkundige zin van belang zijn voor de leefbaarheid, bijvoorbeeld het Taco Mesdag- en het H.W.Mesdagplein.

De binnenterreinen in het gehele woongebied, vaak omsloten door particuliere tuinen, zijn een belangrijke kwaliteit van de wijk. De invulling hiervan is zeer divers. Verdere bebouwing is soms mogelijk, maar alleen gewenst wanneer daarmee de woonfunctie gediend is en belangen van direct omwonenden niet worden geschaad.

Op de plankaart zijn de binnenterreinen met grotere afmetingen apart aangegeven met een eigen bebouwingsregiem dat beperkte bebouwingsmogelijkheden biedt.

5. VERKEERSCONCEPT

5.1 Algemeen

Tegen de achtergrond van de algemene doelstellingen 'het verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de stad' wordt uitgegaan van een nauwe samenhang tussen het ruimtelijk beleid en het verkeers- en vervoersbeleid.

Het verkeers- en vervoersbeleid is vooral gericht op stimulering van het gebruik van het openbaar vervoer en langzaam verkeer en beperking van de groei van het niet-essentiële autoverkeer. Dit impliceert eerder een efficiënter gebruik van de bestaande verkeersruimte dan uitbreiding. Bundeling van verkeer, zoveel mogelijk afgestemd op de capaciteit van de wegen en de hieraan liggende gebruiksfuncties leidt tot een duidelijk en hiërarchisch verkeerssysteem, zodat in de tussenliggende woongebieden een aangenaam en veilig leefklimaat kan ontstaan.

Op stedelijk niveau hebben een aantal ontwikkelingen invloed (gehad) op de verkeerssituatie in de Schilderswijk zoals: de concentratie van verkeer op hoofdaders rondom het gebied, het parkeerbeleid, de ontwikkelingen in en nabij het centrum (Westerhaven) en de lijnvoering van het openbaar vervoer.

5.2 Hoofdwegenstructuur

Van en naar de Schilderswijk moet het verkeer zich verplaatsen via de wegen rondom het gebied zoals de route Hoendiep/A-weg (regionale aanrijroute), de Westersingel (Diepenring) en de Wilhelminakade/Friesestraatweg (wijkontsluitingswegen). Voor het verkeer met een herkomst of bestemming in de Schilderswijk zelf (bewoners, werknemers, bezoekers) zijn de Kraneweg en de Herman Colleniusstraat de belangrijkste wegen. Beide wegen verzorgen ook een verbinding met de naastgelegen wijken: Kostverloren, de Oranjebuurt en het Centrum. Daar zijn ook belangrijke voorzieningen (winkels, scholen) aanwezig ten behoeve van de Schilderswijk. Ook de omgekeerde situatie doet zich voor. Wenselijk is dat het bestemmingsverkeer zo kort mogelijke routes door de wijk rijdt en zo snel mogelijk terecht komt op het omringende wegennet. Logische routes zijn daarbij een voorwaarde met name voor vrachtverkeer, hulp- en reinigingsdiensten.

In de Schilderswijk is de hoeveelheid en snelheid van auto's een belangrijk criterium bij het nemen van maatregelen ter bevordering van de veiligheid en het verbeteren van het woon- en leefklimaat. Centraal staat het weren van buurtvreemd verkeer door het concentreren van verkeer op hoofdroutes en het realiseren van verkeersluwe, veilige verblijfsgebieden door middel van een inrichting gericht op een lagere snelheid (30 km.).

Knelpunt is de Herman Colleniusstraat. De functie en de inrichting verhouden zich niet meer met de hoeveelheid en hinder van wijkvreemd verkeer en de bus in relatie tot langzame verkeersdeelnemers en het wonen en verblijven. Inmiddels is er een voorstel tot verbetering opgesteld.

Het is wenselijk om de entree van de Schildersbuurt (Verlengde Visserstraat) aan beide zijden van de Westersingel duidelijker vorm te geven door de totale verkeersruimte te verminderen ten gunste van groenvoorzieningen. Dit kan leiden tot een statige oplossing voor de Kraneweg als belangrijkste buurtontsluiting in combinatie met het historisch gegeven van "de Kranedwinger" en

de toekomstige MDGO-school aan de Melkweg.

5.3 Fietsstructuur

De route door de Herman Colleniusstraat is de belangrijkste fietsroute door de buurt. Ook de Kraneweg wordt in de relatie met het centrum veelvuldig gebruikt. Beide wegen sluiten aan op het netwerk van hoofdfietsroutes en maken daar ook onderdeel van uit. In de plannen voor de de Melkweglocatie (MDGO-school), de Westerhaven en de, (deels) buiten het plangebied gelegen, Wilhelminakade (herinrichting) en zone Reitdiep, zijn goede fietsvoorzieningen opgenomen.

Knelpunten zijn de oversteekbaarheid van de kruising Kraneweg - Herman Colleniusstraat en de verkeersveiligheid op en bij de Herman Colleniusbrug (vormgeving en oversteekbaarheid) bij de Eendrachtskade. Het fietsen op de Westersingel is onaangenaam door de grote hoeveelheid verkeer en het ontbreken van goede fietsvoorzieningen. Verbetering (bv. aparte fietsstroken) wordt, gelijktijdig met de sanering van het riool, binnen enkele jaren verwacht in samenhang met de plannen voor de Westerhaven.

5.4 Openbaar vervoer

De bediening van het gebied per openbaar vervoer is goed. Via de Westersingel, Kraneweg en Friesestraatweg rijden stadsbussen. De haltes zijn zo centraal mogelijk gesitueerd bij belangrijke bestemmingen of aan belangrijke looproutes. Via de A-weg en Friesestraatweg rijden ook streekbussen.

5.5 Voetgangers

Hoofdroutes voor voetgangers naar scholen (ook die in de binnenstad), winkels, het Noorderplantsoen, de bushalte en andere voorzieningen moeten (sociaal) veilig en voor iedereen goed begaanbaar zijn. Kruisingen met verkeersroutes verdienen extra aandacht uit het oogpunt van veiligheid en oversteekbaarheid. Uiteindelijk is elke weggebruiker ook voetganger.

5.6 Parkeren en stallen

Parkeren

In de oude wijken rond de binnenstad, zoals de Schilderswijk, is vooral overdag in toenemende mate sprake van parkeerproblemen. Een van de problemen in de oudere wijken is dat zij niet berekend zijn op de huidige omvang van het autobezit en -gebruik. De hoge mate van economische bedrijvigheid in de Schilderswijk (circa 4000 arbeidsplaatsen ten opzichte van circa 3500 inwoners) draagt bij aan het gevarieerde karakter, maar heeft ook nadelige consequenties voor het beslag op de openbare ruimte. De tegenwoordige vraag naar parkeerruimte is te groot in relatie tot de beschikbare parkeercapaciteit in deze wijken. Behalve van bestemmingsverkeer is er sprake van wijkvreemd parkeren, onder andere vanwege het parkeerbeleid in het centrum.

Er is doorgaans geen mogelijkheid om alsnog aan de ruimtebehoefte voor parkeren tegemoet te komen. In het verleden is hiervoor vaak speelgelegenheid of groen opgeofferd. Dit komt de

kwaliteit van de woonomgeving en de leefbaarheid niet ten goede. Alleen structurele maatregelen kunnen een bijdrage leveren aan het beheersen van de parkeerproblematiek.

Om deze reden wordt in het wijkverkeersplan Schilderswijk voorgesteld om nieuwe plannen te toetsen aan het parkeerbeleid, zoals verwoord in de nota "Beweging in parkeren 1997-2005", en de daaruit voortvloeiende normering ten aanzien van parkeren (ASVV-richtlijnen). De nota is gebaseerd op het beleid uit het tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer en omvat onder meer het locatie-, mobiliteits- en ruimtelijk beleid. De gemeente Groningen streeft naar een sturend parkeerbeleid met als hoofdregel het oplossen van het parkeerprobleem op eigen terrein. Het aantal parkeerplaatsen ten behoeve van de functie Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening op de voormalige Kranedwinger is in verband met het monumentaal karakter van de locatie maximaal 24. Het wijkvreemd parkeren van mensen die hun bestemming buiten de wijk hebben, kan worden geweerd door invoering van een pasjesregeling.

Stallen

Een ander probleem is het grote aantal fietsen gestald op het trottoir, veroorzaakt doordat relatief veel jongeren (studenten) in de Schilderswijk wonen, met name ten zuiden van de Kraneweg. Dit betekent dat, zeker bij nieuwbouw, maatwerk moet worden geleverd.

Het stallen van fietsen dient in de eerste plaats inpandig te worden opgelost. Voor het Noorderpoortcollege is het aantal stallingsplaatsen nader bepaald aan de hand van gegevens omtrent het vervoer van de leerlingen.

In enkele straten is inpandige stalling niet mogelijk, zoals in de Jozef Israëlsstraat en de H. W. Mesdagstraat. Hier wordt gezocht naar kwalitatief goede en veilige alternatieven in de openbare ruimte.

Op enkele plaatsen zijn aanvullende voorzieningen nodig om het tekort aan fietsstallingen of de belemmering van de doorloop, door gestalde fietsen, op te lossen.

5.7 Verkeersveiligheid en -snelheid

In het gemeentelijk verkeersveiligheidsbeleid zijn een aantal speerpunten geformuleerd. In eerste instantie richt de aandacht zich hierop en verder in het bijzonder op locaties waar ongevallen met letsel hebben plaatsgevonden. Bij de beleving van verkeersonveiligheid spelen sluipverkeer, de oversteekbaarheid van wegen en de snelheid van het autoverkeer vaak een rol.

Snelheidsbeperkende (30 km-)maatregelen of het instellen van ouderbrigades op schoolroutes kunnen hierbij een oplossing zijn. De Schilderswijk komt niet meer voor op de knelpuntenlijst (locaties met meer dan 5 letselongevallen in 3 jaar).

Uit het oogpunt van de beleving van verkeersonveiligheid zijn er toch knelpunten in de buurt. De aandacht richt zich hierbij vooral op de Westersingel en op de Herman Colleniusstraat/-brug (fietsers).

6. MILIEUASPECTEN

6.1 Inleiding

Binnen de gemeente Groningen is het principe van de compacte stad uitgangspunt van het milieu- en ruimtelijk beleid. Dit beleid is met het structuurplan van 1987 in gang gezet en in het structuurplan 'De stad van straks' (1996) doorgetrokken. Het compacte stadsbeleid staat voor een concentratie van stedelijke functies waardoor op regionaal niveau het milieu gunstig wordt beïnvloed. De compacte stad leidt immers tot minder ruimtebeslag in het buitengebied en minder mobiliteit.

Het concept van de compacte stad brengt echter met zich mee dat de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving door de concentratie van stedelijke functies, plaatselijk kan leiden tot milieubelasting. Het is dan ook belangrijk om de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving gericht in de gaten te houden. Uitgangspunt hierbij is dat de relatief goede kwaliteit van het Groningse milieu wordt gehandhaafd en waar nodig verbeterd.

Na een beschrijving van de algemene milieusituatie in het plangebied zal afzonderlijk worden ingegaan op de kwaliteit van de verschillende milieuhygiënische aspecten.

6.2 Het plangebied

Het structuurplan wijst de zone, waarin het gebied ligt, aan als woongebied. De Schilderswijk kenmerkt zich, overeenkomstig de Milieubeoordelingskaart van de gemeente Groningen, door een gedeelte 'centrum wonen' en een gedeelte 'gemengd wonen'. Door de ligging naast het centrum zijn er in de wijk tevens veel dienstverlenende bedrijven gehuisvest. Deze intensieve functionele menging vergt een goede onderlinge afstemming met het oog op voldoende milieukwaliteit. Het gebied ligt in de invloedssfeer van de Suikerunie, waarbij met name het milieuaspect geluid speelt. Daarnaast geeft het verkeer in enkele delen van het plangebied overlast, hetgeen een hogere verstoringstolerantie voor de leefomgeving met zich meebrengt dan in een rustige woonwijk.

Milieubeoordeling

Een milieubeoordelingskaart is een weergave van de milieukwaliteit in een bepaald gebied. De milieukwaliteit wordt bepaald door de heersende milieuinvloeden en is gerelateerd aan de functies van het gebied. Van de Schilderswijk is een milieubeoordeling (zie bijlage) gemaakt, waarbij de huidige en voorziene toekomstige functies als basis zijn genomen. Bij een hogere milieuscore is de situatie complex (meerdere vormen van milieubelasting), bij een lagere score is de situatie enkelvoudig. Een lagere score kan nog wel een saneringssituatie opleveren. Een milieubeoordelingskaart geeft een globaal beeld van de milieusituatie, maar zegt niet concreet iets over de hoogte van de (diverse) belasting(en).

Het grootste deel van de Schilderswijk heeft een redelijke milieukwaliteit (score 3 en 4).

De situatie ten aanzien van industrielawaai in combinatie met luchtverontreiniging zal in de nabije toekomst verbeteren (zie paragraaf 6.4).

De kaart laat zien dat bedrijven plaatselijk de milieubelasting hoog kunnen doen oplopen. In

combinatie met geluid van bedrijvigheid kan dit tot de hoge milieuscore van 8 tot 9 leiden.

Het totale plangebied overziend kan worden gesteld dat de leefbaarheid in de Schilderswijk in zijn algemeenheid als positief wordt beoordeeld. De rapportage 'Met Groningers' laat zien dat voor een groot aantal aspecten, die tezamen de leefbaarheid van de wijk bepalen, de Schilderswijk goed scoort.

6.3 Wegverkeer

Op basis van verkeersintensiteiten en de prognose daarover is voor een aantal wegen binnen het plangebied sprake van een hoge geluidbelasting. Het gaat hierbij om de Friesestraatweg, de Kraneweg, de Verlengde Visserstraat, de Westersingel, de A-weg en de A-straat. In mindere mate zijn ook de Hofstede de Grootkade en de Lage der A belast. Knelpunten vanuit de beleving zijn vooral Kraneweg en de Westersingel.

Genoemde wegen zijn zoneplichtig; dit houdt in dat binnen de zone van deze wegen geldt dat bij nieuw te bouwen geluidgevoelige bebouwing de gevelniveaus getoetst zullen worden aan de normen van de Wet geluidhinder. Voor de overige wegen geldt in principe het 30-km regiem.

In het kader van de Wet geluidhinder gaat in eerste instantie de aandacht uit naar saneringssituaties met een geluidnivo van 70 dB(A) en meer. De Westersingel en een klein deel van de A - weg komen voor op de urgente saneringslijst.

Gezien de hoge belasting langs de eerder genoemde wegen, kunnen nieuwe ontwikkelingen niet zonder meer doorgang vinden. Onder nieuwe ontwikkelingen wordt ook het omvormen van een bedrijfsmatige functie naar een woonfunctie verstaan. Indien nieuwe ontwikkelingen langs de genoemde wegen wel wenselijk zijn, zal door middel van akoestisch onderzoek bekeken worden wat realiseerbaar is. Ten behoeve hiervan is voorts een ontheffingsprocedure gevolgd (zie bijlage 7).

Een aspect dat nauw samenhangt met het verkeer is de luchtverontreiniging door verkeer en vervoersbewegingen. Hoewel binnen het plangebied geen sprake is van overschrijding van de grenswaarden, kan de luchtverontreiniging door het wegverkeer plaatselijk enige hinder opleveren. Dit geldt met name voor de situatie langs de Westersingel.

6.4 Bedrijvigheid

Industrielawaai, geurbelasting

Het plangebied ligt binnen de invloedssfeer van het Industrierrein Groningen-West/Hoogkerk. In de campagneperiode, de herfst, is de belasting van de suikerfabriek (geur en geluid) waarneembaar. De zone vanwege het industrielawaai is op 20 oktober 1991 vastgesteld. In 1996 zijn, in het kader van het saneringsprogramma industrielawaai Groningen-West/Hoogkerk, met de Suikerunie afspraken gemaakt over de geluidreducties die de komende jaren uitgevoerd gaan worden. In dit kader zijn ook de maximaal toelaatbare gevelbelastingen (MTG) voor woonbestemmingen vastgesteld. Op de plankaart is inzake industrielawaai aan het deel ten westen van de geluidscontour een MTG van 55 dB(A) toegewezen.

Voor het ontwikkelen van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen is een ontheffingsprocedure

gevolgd (zie bijlage 7).

Wet Milieubeheer

In het plangebied, onder andere langs de A - weg en de Kraneweg zijn een aantal, op grond van de Wet Milieubeheer vergunningplichtige bedrijven gevestigd. De mogelijke overlast en invloed van deze bedrijven op de huidige woonbebouwing is gering. Een overzicht van deze bedrijven is bij het plan gevoegd (zie bijlage 2). Via vergunningen op grond van de Wet Milieubeheer zal zoveel mogelijk gevaar, schade en hinder richting (bestaande) woonbebouwing worden voorkomen. Indien de reikwijdte van deze wet onvoldoende mocht zijn om eventuele hinder aan te pakken, kunnen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening maatregelen worden genomen.

Voor een aantal bedrijven zijn op de milieubeoordelingskaart de zones aangegeven waarin sprake is van hinder in de vorm van lawaai.

Bedrijvencategorieën.

Alle bedrijven in de wijk bevinden zich tussen of nabij woningen. Deze bedrijven moeten passen binnen de categorieën 1 en 2 zoals die door de VNG in 'bedrijven en milieuzonering' zijn beschreven. Voor categorie 3 bedrijven is vrijstelling mogelijk voorzover de belasting van de desbetreffende bedrijven vergelijkbaar is met categorie 1- en 2- bedrijven.

6.5 Bodem

In het plangebied komen bij verschillende bedrijven lokale bodemverontreinigingen voor. Ook liggen bij een aantal particulieren nog een aantal ondergrondse tanks. In het kader van de Wet Milieubeheer, vaak in combinatie met het Besluit Sanering Bedrijfsterreinen (BSB) en het Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks (BOOT) worden de meeste verontreinigingen in beeld gebracht en eventueel gesaneerd.

Als uitvloeisel van het beleid ten aanzien van actief bodembeheer wordt in de oude stadswijken de bodemkwaliteit van alle kwetsbare functies, zoals speelplaatsen, nader in beeld gebracht.

Voorafgaand bij eventuele nieuwe ontwikkelingen moet een bodemonderzoek worden uitgevoerd om vast te stellen of de bodemkwaliteit en de gewenste functie overeenkomen. Dit aspect speelt in het bijzonder met betrekking tot locaties die, gezien hun historie, bij voorbaat verdacht zijn op bodemverontreiniging.

6.6 Woonschepen

Binnen het plangebied zijn in het Reitdiep een aantal woonschepen gelegen. Met betrekking tot het aspect milieuhygiëne speelt voor de woonschepen met name de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeer een rol. De geluidbelasting is echter niet dusdanig hoog dat zich een saneringssituatie voordoet.

Binnen de huidige wet- en regelgeving is wonen op het water niet gelijk aan wonen op het land. Woonschepen worden dan ook niet gezien als geluidgevoelige objecten in de zin van de Wet geluidhinder. In de inmiddels gepresenteerde nota 'Watergang' (conceptvorm) wordt wonen op het water gelijk gesteld aan wonen op het land. Het streven voor de lange termijn is om in de toekomst

voor wonen op het water eenzelfde kwaliteit te realiseren als voor wonen op het land.

7. ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Het onderzoek naar de economische uitvoerbaarheid van bestemmingsplannen heeft in het algemeen betrekking op nieuwe ontwikkelingen waarvoor bestemmingswijzigingen nodig zijn en die door de gemeente worden gerealiseerd. Het bestemmingsplan Schilderswijk heeft echter betrekking op een reeds (intensief) bebouwd deel van de gemeente, waarbij de ontwikkelingen aan het particulier initiatief overgelaten worden. Met betrekking tot het bestemmingsplan spreekt men daarom ook wel van 'toelatingsplanologie' als tegenhanger van 'uitvoeringsplanologie'. Het bouwplan voor de school aan de Melkweg/Westersingel is zo'n particuliere ontwikkeling. Voor de realisering is een bijdrage vanuit het stadsvernieuwingsfonds beschikbaar gesteld.

Uit het vorenstaande blijkt dat het plan economisch uitvoerbaar is.

8. INSPRAAK EN VOOROVERLEG

8.1 Inleiding

Bij besluit van 13 januari 1998 heeft het College het bestemmingsplan "Schilderswijk" vrijgegeven voor inspraak en wettelijk vooroverleg ex artikel 10 Bro.

8.2 Inspraak

De publicatie in de Gezinsbode was op 21 januari 1998. Het plan heeft van 23 januari 1998 tot en met 19 februari 1998 ter inzage gelegen.

Op 20 januari was er een bijeenkomst met buurtoverleg Schilderswijk, waarin de plannen zijn toegelicht. In dit overleg werden met name grote bezwaren geuit tegen de grenzen van het plangebied en de nieuwbouw voor het Noorderpoortcollege.

Voorts is er een inspraakbijeenkomst gehouden op 10 februari. Hierbij waren naast de gemeentelijke vertegenwoordigers, 11 personen aanwezig (zie bijlage). Hoewel door de voorzitter hiertoe wel de gelegenheid was gegeven, zijn vrijwel uitsluitend vragen gesteld/bezwaren gemaakt aangaande de locatie Noorderpoortcollege.

Tot slot heeft Buurtvereniging A-Kwartier bij monde van haar secretaris telefonisch laten weten geen behoefte te hebben aan een apart overleg met de gemeente, gezien het conserverend karakter van de regeling voor de Sledemenerbuurt. Dit, met dien verstande, dat men zich zorgen maakte over mogelijke overlast bij toename van het aantal horecavestigingen in het A-Kwartier. Na ambtelijk verzoek is dit ook schriftelijk te kennen gegeven (zie bijlage 8).

Gedurende de inspraakperiode zijn 10 schriftelijke inspraakreacties binnengekomen. Zij betreffen in hoofdzaak het gebied ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke Dienstverlening, met name het Noorderpoortcollege.

De inspraak heeft in hoofdzaak geleid tot de volgende wijzigingen:

1. In de beschrijving in hoofdlijnen is een passage opgenomen inzake de bouwhoogte betreffende het gebied ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke Dienstverlening bij de aansluiting van de nieuwbouw op de aangrenzende panden aan de Blekerstraat.
2. Het bestaande aantal horecabedrijven in de Sledemenerbuurt mag niet worden vergroot. Oorspronkelijk was een uitbreiding met 1 ten opzichte van het bestaande aantal toegestaan. Echter, de wijziging betekent geen verlaging van het maximum aantal toegestane horecabedrijven, aangezien het bestaande aantal hoger is dan oorspronkelijk is geïnventariseerd en bestaande bedrijven worden gerespecteerd (zie paragraaf 8.4).
3. De wens om het onderwerp kamerverhuur in dit bestemmingsplan te regelen wordt gehonoreerd. In de voorschriften (beschrijving in hoofdlijnen) wordt een duidelijke relatie gelegd met gemeentelijk sectoraal beleid op dit punt. Het betreft op dit moment met name de Nota Kamerverhuur.

Toegevoegd wordt, dat kamerverhuur (bedrijven), valt (vallen) onder de functie woondoeleinden (artikel 6); kamerverhuur'bedrijven' kunnen dan niet bij recht worden omgezet in bedrijven.

Voorts is, om een evenwichtige bevolkingsopbouw (en functionele menging) te behouden, de volgende regeling opgenomen: a. de functie 'Woondoeleinden' is bij recht aangewezen op de plaatsen waar deze functie bij de totstandkoming van dit bestemmingsplan reeds voorkomt; b. de functie 'Woondoeleinden' kan bij vrijstelling worden toegestaan op de plaatsen waar een

andere functie aanwezig is, mits het gaat om zelfstandige woonruimte.

Zowel het verslag van de inspraakbijeenkomst als de schriftelijke reacties en het gemeentelijk antwoord hierop zijn als onderdeel van dit bestemmingsplan in bijlage 8 opgenomen.

8.3 Vooroverleg

In het kader van het overleg op grond van artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening is het voorliggende bestemmingsplan toegezonden aan de bij het plan betrokken instanties. Voorts is het voorbesproken met de provincie en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

Het plan is behandeld in de Commissie Ruimtelijke Plannen van 18 februari 1998. De Commissie heeft waardering voor de inhoud van het plan, met name voorzover het betreft de bescherming van het (toekomstig) beschermd stadsgezicht. Benadrukt wordt dat via de plankaart sturing op de inrichting van de openbare ruimte (met name het groen) van belang is. Om deze reden is een aanlegvergunningstelsel opgenomen voor het terrein ten behoeve van Maatschappelijke Doeleinden/Onderwijs (omgeving Noorderpoort). Voorts zijn dwarsprofielen opgenomen van de Kraneweg (laanbeplanting), de Hofstede de Grootkade (groene oever), de Reitdiepskade en de kademuur van de Lage der A (zie plankaart en artikel 6.2.9).

Wat betreft de reactie van de Hulpverleningsdienst Groningen: de Herman Colleniusstraat is voor de gemeente geen hoofdaanrijroute; omdat dit echter voor de hulpverleningsdienst wel het geval is, wordt hiermee rekening gehouden in de vormgeving. Steile katteruggen bijvoorbeeld komen hier dan ook niet voor.

De schriftelijke reacties in het kader van het vooroverleg zijn als onderdeel van dit bestemmingsplan opgenomen in bijlage 9.

8.4 Overige wijzigingen

De overige wijzigingen in het bestemmingsplan zijn in hoofdzaak:

- De bedrijvenlijst is geactualiseerd/verbeterd. De functie 'garage(boxen)' is toegevoegd in artikel 6: de functie mag op bestaande adressen blijven, uitbreiding is niet toegestaan (zie de artikelen 6.1 en 6.2.8). Kleine bestaande aan-huis-gebonden-bedrijven zijn uit de bedrijvenlijst geschrapt: zij zijn reeds toegestaan op grond van artikel 6.2.
- Voor bouwaanvragen en vrijstellingen is een relatie gelegd met de kleine welstand, met name waar het gaat om dakopbouwen (artikel 5.2).
- Bij nadere overweging behoren nu ook de Blekerstraat, de Friesestraatweg en de Herman Colleniusstraat ten noorden van de Kraneweg tot het menggebied (zie kaartbijlage A). Het grote aantal bestaande en/of mede ten behoeve van een andere functie dan wonen gebouwde panden geeft hiertoe aanleiding.

9. JURIDISCHE TOELICHTING

9.1 Algemeen

Beheer

De Schilderswijk is één van de oudere wijken in de stad Groningen. Doel van het bestemmingsplan is handhaving en verbetering van de bestaande situatie. Het beheersvraagstuk staat dus voorop.

Beschermd stadsgezichten

Met name van belang is dat de Sledemännerbuurt behoort tot Beschermd stadsgezicht Binnenstad en de Schildersbuurt is voorgedragen als Beschermd stadsgezicht in de zin van de Monumentenwet. Omdat voor een Beschermd stadsgezicht een beschermend bestemmingsplan moet worden opgesteld, wordt hierop in dit bestemmingsplan vooruit gelopen ten behoeve van de Schildersbuurt. Te beschermen waarden zijn beschreven in artikel 5.2.

Nieuwe ontwikkelingen

Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling is het bouwplan voor het Noorderpoortcollege op de plek van de voormalige universiteitslaboratoria aan de Melkweg/Westersingel. De uitgangspunten van het stedenbouwkundig plan voor dit gebied zijn in dit bestemmingsplan vrijwel allemaal overgenomen.

Bestemmingen en voorschriften

Het bestemmingsplan kent drie bestemmingen: Stadswoonwijk, Verkeer te water en Wegverkeer. Om tot uitdrukking te brengen dat de functie wonen in het plangebied primair is, heeft bijna het gehele plangebied de bestemming Stadswoonwijk.

Voorts zijn er in de wijk een groot aantal voorzieningen aanwezig, zoals detailhandel, horeca, bedrijven en sociaal-culturele voorzieningen. Gestreefd wordt naar een goed evenwicht tussen deze voorzieningen enerzijds en de hoofdfunctie wonen anderzijds. Wat het voorzieningenniveau betreft is het uitgangspunt handhaven en, waar nodig, de mogelijkheid bieden te verbeteren. Voor de planopzet betekent dit dat er voldoende waarborgen moeten zijn ter bescherming van een kwalitatief goed woon- en leefmilieu, maar ook dat het plan voldoende flexibiliteit moet hebben om andere functies dan wonen mogelijk te maken.

In de doeleindenomschrijving van de bestemming Stadswoonwijk (artikel 6.1) zijn een groot aantal functies ondergebracht. Op welke wijze deze functies zich tot elkaar verhouden wordt beschreven in artikel 5.3 (Functionele karakteristiek) en in artikel 6.2 waarin de (nadere) regeling van de bestemming Stadswoonwijk is opgenomen. De vrijstellingsbepalingen ten behoeve van (functie)wijziging zijn opgenomen in artikel 6.3.

Voorts zijn in artikel 6.4 de bebouwingsvoorschriften en in artikel 6.5 vrijstellingsbepalingen inzake bebouwingsvoorschriften opgenomen.

Plandelen

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, voorschriften en een plankaart met 3 kaartbijlagen.

9.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In artikel 1 zijn een groot aantal definities opgenomen. Definities zijn nodig voor een goed begrip van de voorschriften en geven mede de reikwijdte ervan aan.

De meeste definities zijn ontleend aan het rapport "Bestemmen met beleid", een uitgave van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Artikel 1 onder p: onder technische voorzieningen worden hier bijvoorbeeld verstaan: liftkokers, centrale verwarmingsinstallaties en ventilatie-inrichtingen.

Artikel 5

Dit artikel bevat de Beschrijving in Hoofdpijnen. De beschrijving in hoofdpijnen bestaat uit de volgende onderdelen: de inzet van dit bestemmingsplan (artikel 5.1), de ruimtelijke karakteristiek (artikel 5.2), de functionele karakteristiek (artikel 5.3) en verkeer (artikel 5.4).

Artikel 5.2: De ruimtelijke karakteristiek geeft een beschrijving en een kwalitatieve waardering van de ruimtelijke structuur van het plangebied. Ontwikkelingen in het plangebied dienen mede hieraan getoetst te worden.

De stedenbouwkundige eisen ten aanzien van het binnenkort te realiseren Noorderpoortcollege op de plaats van het voormalige RUG-complex zijn in dit artikel, maar ook in de bebouwingsvoorschriften en met name op de plankaart verwerkt.

Door de Commissie voor de Welstandszorg zijn richtlijnen opgesteld voor kleinschalige bouw- en verbouwplannen. Op dit moment is er de Nota "*De kleine welstand*", februari 1995. Hierbij gaat het om dakopbouwen, schuurtjes en garages, uitbouwen van panden, erfafscheidingen en dergelijke. Het zijn juist deze kleine plannen die in grote aantallen voorkomen en daardoor het beeld van de straat, buurt en stad nog meer bepalen dan de 'grote' nieuwbouwplannen. De normen voor kleine welstand geven de aanvrager houvast bij het ontwerpen, en de welstandscommissie bij de beoordeling van bouwplannen. Ze zijn als toetsingskader van belang voor het behoud van de waardevolle stedenbouwkundige bebouwingsstructuur en architectonische karakteristiek in de Schilderswijk.

Artikel 5.3: De functionele karakteristiek geeft een beschrijving van de functionele structuur en de gewenste ontwikkeling daarvan.

De in het plangebied bestaande bedrijven en instellingen zijn geïnventariseerd naar adres en SBI code (Standaard Bedrijfsindeling). Ze zijn opgenomen in de bij dit bestemmingsplan behorende bijlage 2. Functiewijziging van wonen naar een andere functie is uitsluitend bij vrijstelling (artikel 6.3) mogelijk.

De functies groothandel en opslag/garage(boxen) worden uitsluitend toegestaan op het adres waarop zij zich bevinden overeenkomstig bijlage 2; ze worden niet meer als wenselijk gezien in stedelijk gebied. Uiteraard vallen bestaande gebouwen die ongeschikt zijn aan een andere functie (zie bijlage 2), maar die in gebruik zijn als garage en/of ten behoeve van opslag, onder het overgangsrecht.

Artikel 5.4: Ten aanzien van het parkeren

Omdat de Schilderswijk een bestaande, oude wijk is, zal het parkeren moeten worden opgelost binnen de bestaande ruimtelijke structuur. Er is binnen de woongebieden geen extra ruimte beschikbaar, zodat het niet doelmatig is voor de woonfunctie een parkeernorm te stellen. Dit geldt

ook voor de overige bestaande functies.

Ten aanzien van het berekenen van het aantal parkeerplaatsen bij een eventuele nieuwe ontwikkeling geldt dat het beleid er op gericht is zoveel mogelijk parkeerplaatsen en mogelijkheden voor fietsenstalling op eigen terrein onder te brengen.

In het kader van het berekenen van het aantal parkeerplaatsen zijn de ASVV-richtlijnen (Aanbevelingen Stedelijke Verkeers Voorzieningen) richtinggevend. In deze richtlijnen wordt behalve met de aard van de functie ook rekening gehouden met het aantal inwoners en de kwaliteit van de openbaar-vervoerontsluiting. Het aantal parkeerplaatsen ten behoeve van de functie Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening op de voormalige Kranedwinger is in verband met het monumentaal karakter van de locatie beperkt tot maximaal 24 op eigen terrein. Door een sturend parkeerbeleid, onder meer de inzet van het Vervoer Coördinatiecentrum en een pasjesregeling, wordt het aantal parkeerplaatsen in de openbare ruimte hier beperkt.

Artikel 6

In artikel 6.1 is aangegeven welke doeleinden onder de bestemming Stadswoonwijk worden begrepen. In artikel 6.1 onder 1 is bedoeld een limitatieve opsomming te geven van bijzondere vormen van huisvesting.

Artikel 6.2 geeft een nadere regeling van de bestemming Stadswoonwijk. De functie woondoeleinden is in principe overal toegestaan: op bestaande adressen met deze functie, en - bij vrijstelling - op andere adressen mits het gaat om zelfstandige woonruimte. De overige toegelaten functies zijn hieraan ondergeschikt.

Kamerverhuur is niet mogelijk op de adressen die zijn opgenomen in de adressenlijst in bijlage 2 (de panden waarin een andere functie dan woondoeleinden is toegestaan). Kamerverhuur is op grond van dit bestemmingsplan wel toegestaan in de overige panden, maar is nader gereguleerd via de Nota Kamerverhuur.

Bijlage 2 maakt onderdeel uit van de voorschriften; daarin staan de adressen aangegeven van andere functies dan wonen; deze bijlage heeft ten doel bestaande, andere functies dan wonen, te beschermen op de adressen waar zij reeds voorkomen.

Wonen

Bij het toestaan van een aan-huis-gebonden beroep of bedrijf in het hoofdgebouw van een woning geldt als voorwaarde, dat het gebouw, waarin het gebruik wordt uitgeoefend, 'in overwegende mate' zijn woonfunctie blijft behouden.

Het gebruik van een deel van een woning als praktijkruimte ten behoeve van de beoefening van een traditioneel vrij beroep - als die beroepsuitoefening in of bij een woning niet ongebruikelijk is - dient reeds geruime tijd in het algemeen te worden toegestaan. Sinds de uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State (zie AB 1993/163) dienen ook moderne beroepsmatige activiteiten in het hoofdgebouw te worden toegestaan, mits het gebruik niet strijdig is met de woonbestemming.

Of een bepaald gebruik strijdig is met die woonbestemming, dient beantwoord te worden aan de hand van de ruimtelijke uitwerking die dat gebruik heeft. Daarbij moet gelet worden op:

- a. aard van het gebruik
- b. de omvang van het gebruik
- c. de intensiteit van het gebruik

Als nu blijkt dat het gebruik aldus een uitstraling heeft welke niet te rijmen valt met de gelegde woonbestemming, dan is het gebruik strijdig met de woonbestemming.

(zie ARRvS, AB 1993/163)

Ad a. Bij de "aard" van het gebruik kan men denken aan een beroep of bedrijf welke naar zijn aard (ernstige) hinder voor zijn omgeving oplevert (bijvoorbeeld een drukkerij), of welke naar zijn aard grote verkeersproblemen zal opleveren (bijvoorbeeld een rijsschool). Het gebruik mag immers geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer. Het mag evenmin een onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

Ad b. Bij de "omvang" van het gebruik is relevant of het gebruik meerdere ruimten of gebouwen in beslag neemt, welk gedeelte van het gebouw door het gebruik in beslag wordt genomen, hoeveel vierkante meter het gebruik in beslag neemt.

In dit bestemmingsplan is voor wat betreft het laatste een voorschrift opgenomen dat de woonfunctie voor minimaal 70% van de bruto vloeroppervlakte van de bouwlagen van het hoofdgebouw behouden blijft.

Ad c. Bij de "intensiteit" van het gebruik kan worden gedacht aan frequent of incidenteel gebruik.

Detailhandel, maatschappelijke doeleinden, zakelijke dienstverlening, bedrijven, horeca, groothandel en opslag

De woonfunctie in de Schilderswijk is het uitgangspunt, met name in het gebied met de functie Woondoeleinden zoals aangegeven op kaartbijlage A. In het Menggebied moet de bestaande variatie blijven bestaan. Overige functies worden gerespecteerd en kunnen op de adressen, opgenomen in bijlage 2, worden gecontinueerd.

'Detailhandel', 'maatschappelijke doeleinden', 'zakelijke dienstverlening' en 'bedrijven' zijn uitwisselbaar op adressen waar een andere functie dan wonen aanwezig is.

Er zijn maxima opgenomen voor horeca en, aan de Kraneweg, bepaalde vormen van maatschappelijke dienstverlening. In verband met het woonkarakter van de wijk wordt horeca I onwenselijk geacht (zie artikel 6.2.6). Deze vorm van horeca is dan ook expliciet uitgesloten. De functies groothandel en opslag/garage(boxen) zijn alleen toegestaan op het adres waar zij bij het van kracht worden van dit bestemmingsplan voorkomen.

Uitbreiding van een andere functie dan wonen is niet (bij recht) toegestaan in een hogere dan de eerste bouwlaag. Een vrijstelling is wel mogelijk.

Hoewel ook horeca uitsluitend is toegestaan in de eerste bouwlaag geldt dit niet voor horeca als additionele voorziening bij een volgens het plan toegelaten functie. Bij deze functie kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een sport- of fitnesscentrum of een sociaal-culturele instelling.

Artikel 6.2.2: onder volumineuze artikelen worden bijvoorbeeld verstaan: bedden, meubels en tapijten.

Artikel 6.3 lid 2: Het beschreven referentiekader is van toepassing op functiewijziging naar detailhandel, horeca II en III, maatschappelijke doeleinden, zakelijke dienstverlening en bedrijven. Functiewijziging wordt beoordeeld naar de mate waarin deze zich verdraagt met de functie wonen. Nadrukkelijk verdragen een automaten-/amusementshal of sexinrichting zich niet met de functie wonen. Zie ook artikel 9.

Artikel 6.3 lid 3: De vrijstelling is beperkt tot zelfstandige woonruimte om de gewenste woningdifferentiatie, c.q. evenwichtige bevolkingsopbouw in de wijk, te behouden of te verbeteren.

Artikel 6.4: De hoogte van 1.20 meter boven peil is gekozen, omdat deze hoogte ook wordt aangehouden voor een onderbouw van een gebouw.

Artikel 6.5: Dit artikel geeft aan Burgemeester en wethouders de bevoegdheid vrijstelling te verlenen van de bebouwingsvoorschriften in artikel 6.4.

Lid 3 sub a: De bebouwing ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke

dienstverlening mag niet bij vrijstelling met 1 bouwlaag worden verhoogd; het betreft nieuwbouw op de voormalige Kranedwinger, die passend dient te zijn bij de twee in het gebied bestaande monumenten.

In verband met de hoogte die aan een minimum aantal bouwlagen is gebonden (artikel 6.4 juncto de plankkaart), is een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen, waardoor Burgemeester en wethouders toestemming kunnen verlenen lager dan dit minimum te bouwen (verlaging tot 1 bouwlaag). Dit is vooral van belang voor bebouwing op het achtererf.

Lid 3 sub d: Dit voorschrift heeft ten doel de kleinschalige uitstraling van de bebouwing in de Schilderswijk te behouden zonder de functionele flexibiliteit al te zeer aan te tasten.

Artikel 8

De mogelijkheid van bebouwing op de bestemming Verkeer te water is beperkt tot de doeleinden Verkeer te water, Water en Additionele voorzieningen, om het publieke karakter van de bestemming te benadrukken.

Artikel 10

Lid 2: Het terrein ligt er, nu een deel van de bestaande bebouwing is gesloopt, haveloos bij. In overleg met de school wordt het gebied ingericht overeenkomstig hetgeen is aangegeven in dit bestemmingsplan. Het aanlegvergunningstelsel is dan ook uitdrukkelijk bedoeld voor de periode na de verwezenlijking van de bestemming.

Artikel 13

Lid 1: Uitgangspunt is, dat bestaande of in uitvoering zijnde **illegale** bouwwerken niet onder het overgangsrecht behoren te vallen. Deze zijn derhalve daarvan uitgesloten door de voorwaarde in de aanhef van dit lid, dat het moet gaan om bouwwerken die conform de Woningwet reeds aanwezig of in uitvoering zijn, danwel rechtens kunnen worden gebouwd.

Lid 2: Lid 2 heeft betrekking op bouwwerken waarvoor via anticipatie bouwvergunning is verleend. De situatie kan zich namelijk voordoen dat een vóór de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan via anticipatie verleende bouwvergunning achteraf strijdig blijkt te zijn met het nieuwe goedgekeurde plan ten gevolge van een gewijzigde vaststelling van dat plan.

10. VOORSCHRIFTEN

INHOUD

HOOFDSTUK I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Begripsomschrijvingen
Artikel 2	Wijze van meten en berekenen
Artikel 3	Uitmetingsverschillen
Artikel 4	Anti-dubbeltelbepaling
HOOFDSTUK II	VOORSCHRIFTEN IN VERBAND MET DE BESTEMMINGEN
Artikel 5	Beschrijving in hoofdlijnen
Artikel 5.1	Algemeen
Artikel 5.2	Ruimtelijke karakteristiek
Artikel 5.3	Functionele karakteristiek
Artikel 5.4	Verkeer
HOOFDSTUK III	BESTEMMINGEN
Artikel 6	Bestemming Stadswoonwijk
Artikel 6.1	Doeleinden
Artikel 6.2	Nadere regeling van de onder 6.1 genoemde doeleinden
Artikel 6.3	Vrijstellingsbepalingen inzake functiewijziging
Artikel 6.4	Bebouwingsvoorschriften
Artikel 6.5	Vrijstellingsbepalingen inzake de bebouwingsvoorschriften
Artikel 7	Bestemming Wegverkeer
Artikel 7.1	Doeleinden
Artikel 7.2	Bebouwingsvoorschriften
Artikel 8	Bestemming Verkeer te water
Artikel 8.1	Doeleinden
Artikel 8.2	Nadere regeling van de onder 8.1 sub b genoemde doeleinden
Artikel 8.3	Bebouwingsvoorschriften
HOOFDSTUK IV	OVERIGE BEPALINGEN
Artikel 9	Gebruiksbeplanning
Artikel 10	Aanlegvergunningen
Artikel 11	Nadere eisen

Artikel 12 Algemene vrijstellingsbepalingen

HOOFDSTUK V SLOTBEPALINGEN

Artikel 13 Overgangsbepaling ten aanzien van het bouwen

Artikel 14 Overgangsbepaling ten aanzien van het gebruik

Artikel 15 Strafbepaling

Artikel 16 Citeertitel

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze voorschriften verstaan onder:

a.	Het plan	Het bestemmingsplan "Schilderswijk" van de gemeente Groningen.
b.	De plankaart	De kaart met bijbehorende verklaring, bestaande uit 1 blad, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangewezen, en 3 kaartbijlagen c.q.: Functionele structuur (kaartbijlage A), Beschermd Stadsgezichten, Monumenten en beeldbepalende panden (kaartbijlage B) en bijlage Hoofdgroenstructuur (bijlage 5).
c.	Bouwen	Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.
d.	Bouwwerk	Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
e.	Gebouw	Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.
f.	Bebouwing	Een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.
g.	Bouwgrens	Een op de plankaart aangegeven lijn, die niet door bebouwing – met uitzondering van bebouwing onder het maaiveld - mag worden overschreden, behoudens krachtens deze voorschriften toegelaten afwijkingen.
h.	Bebouwingspercentage	Een op de plankaart of in de voorschriften aangegeven percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een bouwperceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd.
i.	Bouwperceel	Een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige, bij elkaar horende bebouwing is toegelaten.
j.	Bestemmingsvlak	Een op de plankaart door bestemmingsgrenzen omslo-

- ten vlak, waarmee gronden zijn aangegeven met eenzelfde bestemming.
- k. Differentiatievlak
Een op de plankaart door differentiatiegrenzen omsloten vlak, waarmee gronden zijn aangeduid waarop bestemmingsregelingen van eenzelfde aard van toepassing zijn.
- l. Differentiatiegrens
Een op de plankaart aangegeven lijn, die de grens aanduidt van een differentiatievlak.
- m. Hoofdgebouw
Een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie of afmetingen als het belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.
- n. Bijgebouw
Een gebouw, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw.
- o. Bouwlaag
Een gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of nagenoeg gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met uitsluiting van een bijzondere bouwlaag en een onderbouw.
- p. Bijzondere bouwlaag
Kapverdiepingen en dakopbouwen ten behoeve van technische voorzieningen.
- q. Onderbouw
Een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer waarvan de bovenkant minder dan 1.20 m boven peil is gelegen.
- r. Peil
- a. Voor woonschepen: het wateroppervlak.
 - b. Voor bouwwerken op de bestemming Verkeer te Water: vanaf N.A.P.+ tot het hoogste punt van het bouwwerk.
 - c. In andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.
- s. Woning
Een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van één huishouden.
- t. Zelfstandige woonruimte
Woonruimte, welke een eigen toegang heeft en welke door één huishouden kan worden bewoond, zonder dat dit daarbij afhankelijk is van wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte.
- u. Kap
Een afdekking onder een hoek van meer dan 5 graden met het horizontale vlak, met dien verstande dat de dakhelling van ondergeschikte delen van bouwwerken 0 graden mag zijn.

v. Dienstverlening	Het bedrijfsmatig verlenen van diensten. Onder dienstverlening wordt in dit bestemmingsplan niet verstaan: sexinrichtingen.
w. Groothandel	Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.
x. Detailhandel	Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.
y. Ambacht	Het bedrijfsmatig, geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen, alsook het verkopen en/of leveren, als ondergeschikte activiteit, van goederen die verband houden met het ambacht.
z. Horeca Horeca I	Onder horeca I wordt verstaan: - automatieken, - bar-dancings, - discotheken, overeenkomstig de definiëring van bijgevoegde bijlage (zie bijlage 3).
Horeca II	Onder horeca II wordt in dit bestemmingsplan verstaan: - restaurants, - lunchrooms, - cafetaria's en croissanterieën, - cafés, - koffiehuisen/alcoholvrij cafés, overeenkomstig de definiëring van bijgevoegde bijlage (zie bijlage 3).
Horeca III	Onder horeca III wordt in dit bestemmingsplan verstaan: - Afhaalcentra, - IJssalons, - Seizoen-horecabedrijven, - Bedrijfskantines e.d., - Buffetexploitatie in bioscopen, enz. (geen restaurant),

- Buffetexploitatie in buurthuizen/clubhuizen/sociëteiten,
 - Kantines van sportverenigingen,
 - Overige consumptie-inrichtingen,
 - Hotels,
 - Pensions,
- overeenkomstig de definiëring van bijgevoegde bijlage (zie bijlage 3).
- aa. Automaten-/amusementshal Iedere besloten ruimte waar meer dan 2 speelautomaten en/of andere mechanische toestellen als bedoeld in artikel 30 van de Wet op de Kansspelen zijn opgesteld ten behoeve van het publiek.
- bb. Sex-inrichting Een gebouw of een gedeelte van een gebouw waarin handelingen en/of vertoningen van erotische en/of pornografische aard plaatsvinden. Hieronder worden mede begrepen:
 Sexbioscoop : een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin hoofdzakelijk filmvoorstellingen van erotische en/of pornografische aard worden gegeven;
 Sextheater : een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin vertoningen van erotische en/of pornografische aard worden gegeven;
 Sexautomatenhal : een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin door middel van automaten filmvoorstellingen en lifesthows (peepshows) van erotische en/of pornografische aard kunnen worden gegeven;
 Sexwinkel : een ruimte voor het bedrijfsmatig te koop aanbieden van goederen van erotische en/of pornografische aard, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren aan de uiteindelijke ge- of verbruiker.
- cc. Ligplaats Een aangewezen locatie ten behoeve van een woonschip in het openbaar vaarwater in een daartoe aangewezen kanaalvak.
- dd. Woonschip Een vaartuig, dat uitsluitend of hoofdzakelijk als woning wordt gebruikt of tot woning is bestemd.
- ee. Bedrijfsschip Een vaartuig, dat geheel of grotendeels wordt gebruikt voor opslag of bewaring van goederen, als werkplaats of tot uitoefening van een beroep of bedrijf.
- ff. Recreatieschip Een vaartuig, bestemd of in gebruik voor recreatiedoeleinden.

gg. Authentiek schip (met uitsluiting van opduwers)	Een schip, dat: <ul style="list-style-type: none"> - voorheen is gebruikt ter uitoefening van een beroep zoals ten behoeve van de beroepsvaart of de visserij of als sleepboot, en - door het behoud van het oorspronkelijke casco-met-opbouw de oorspronkelijke contouren niet wezenlijk heeft verloren, en - een ouderdom heeft van tenminste 50 jaar, en - van algemeen belang is door zijn esthetische, danwel volkenkundige waarde.
hh. Bijboot	Een licht vaartuig - zonder dek en zonder vaste motorische aandrijving, ingericht voor riemen, gewoonlijk echter ook met een kleine mast - dat bij een groter schip behoort en dient om goederen en passagiers van en naar boord te brengen, voor het uitvoeren van onderhoud en om in tijd van nood zich te redden.
ii. Opduwer	Een vaartuig dat behoort bij een ander schip en bedoeld is om dat schip voort te duwen.
jj. Authentieke opduwer	Een schip, dat: <ul style="list-style-type: none"> - voorheen is gebruikt als opduwer, en - door het behoud van het oorspronkelijke casco-met-opbouw de oorspronkelijke contouren niet wezenlijk heeft verloren, en - een ouderdom heeft van tenminste 50 jaar, en - van algemeen belang is door zijn esthetische, danwel volkenkundige waarde.
kk. Steiger	Bouwwerk, (deels) steunend op palen in het water, ten behoeve van het aanmeren van een schip of meerdere schepen.
ll. Additionele voorzieningen	Voorzieningen welke onderdeel vormen van en ondergeschikt zijn aan een bestemming of functie.

Artikel 2 Wijze van meten en berekenen

Bij de toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten en berekend:

a. Lengte, breedte en diepte van een gebouw	Tussen (de lijnen, getrokken door) de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van gemeenschappelijke scheidsmuren).
b. Oppervlakte van een gebouw	Tussen (de buitenste verticale projecties van) de bui-

	tenzijde van de gevels (en/of het hart van gemeenschappelijke scheidsmuren).
c. Hoogte van een bouwwerk	Vanaf het peil tot het hoogste punt van het bouwwerk; voor wat betreft gebouwen worden antennes, schoorstenen en andere ondergeschikte (dak)opbouwen hierbij niet meegerekend.
d. Goothoogte van een gebouw	Vanaf het peil tot de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeiboord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.
e. Hoogte van een woonschip	Vanaf het peil tot het hoogste punt van de basiscontour van het woonschip; antennes, schoorstenen, masten en andere ondergeschikte (dak)opbouwen worden hierbij niet meegerekend.
f. Breedte van een woonschip	Tussen de buitenzijden van de wanden.
g. Verkoopvloeroppervlakte (v.v.o.)	Dat gedeelte van de oppervlakte van het bedrijf dat voor het publiek toegankelijk is en bedoeld is voor de verkoop, alsmede de etalageruimte en de ruimte achter de toonbank.
h. Korrelgrootte	De in de voorgevel van een gebouw gemeten pandbreedte dan wel de maat van de verticale geleiding van de voorgevel van een gebouw.
i. Vloerindex	De verhouding van de bruto vloeroppervlakte van het aantal bouwlagen en de grondoppervlakte van een perceel gelegen binnen de bouwgrens.

Artikel 3 Uitmetingsverschillen

Voorzover op de plankaart niet anders is aangegeven, wordt de vaststelling van afmetingen bepaald door middel van meting op de plankaart, met dien verstande dat:

- a. de maatbepaling tot op 1 meter nauwkeurig geschiedt en
- b. de maat van de openbare ruimte wordt berekend naar de ter plaatse geldende werkelijke situatie, behoudens indien de grenslijn van de bebouwing niet in de bestaande voorgevellijn is geprojecteerd.

Artikel 4 Anti-dubbeltelbepaling

Grond welke eenmaal in aanmerking is genomen bij het verlenen van een bouwvergunning of het toestaan van een meldingsplichtig bouwwerk waaraan uitvoering is of alsnog kan worden geven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

HOOFDSTUK II VOORSCHRIFTEN IN VERBAND MET DE BESTEMMINGEN

Artikel 5 Beschrijving in hoofdlijnen

In dit artikel wordt in hoofdlijnen beschreven op welke wijze de in de artikelen 6, 7 en 8 omschreven doeleinden worden nagestreefd.

5.1 Algemeen

De inzet van dit bestemmingsplan is handhaving, en indien nodig verbetering, van:

1. de bestaande ruimtelijke en functionele structuur in het plangebied, waaronder een goed woon- en leefklimaat;
2. de ruimtelijk structurele kenmerken en de architectonische kwaliteit van de Schildersbuurt en de Sledemenerbuurt, zoals beschreven in de (voorgenomen) aanwijzingen 'Beschermd stadsgezicht Schilderswijk' en 'Beschermd stadsgezicht Binnenstad' (1991) in de zin van de Monumentenwet.

In deze voorschriften worden als herhaald en ingelast beschouwd:

- bijlage 1 en de paragrafen 3.3 en 3.4, die een beschrijving van het stratenpatroon en een samenvatting van de toelichtingen van de (voorgenomen) aanwijzingen bevatten;
- kaartbijlage B met daarop aangegeven de begrenzing van de Beschermd Stadsgezichten en de daarbinnen voorkomende Monumenten en beeldbepalende panden.

De bij vrijstelling ex artikel 12 toegestane kiosken zullen door middel van het stellen van welstandseisen met zorg worden ingepast in de structuur van de monumentale omgeving.

5.2 Ruimtelijke karakteristiek

De gemeente streeft naar handhaving en versterking van de hieronder beschreven ruimtelijke karakteristiek, die van belang is voor de identiteit van de wijk. Deze karakteristiek, zal dienen als toetsingskader voor bouwaanvragen en vrijstellingen.

1. Algemeen

De ruimtelijke hoofdstructuur van de Schilderswijk wordt overeenkomstig bijlage 1, die tot dit bestemmingsplan behoort, bepaald door:

- de begrenzing van het gebied: aan twee zijden water (Reitdiep en A), aan de twee overige zijden belangrijke ontsluitingswegen van de stad: de A-weg/A-straat en de Friesestraatweg;
- het straten- en pleinenpatroon;
- drie duidelijk te onderscheiden gebieden:
 - . de Sledemenerbuurt ontstaan vanaf de 17e eeuw, en
 - . de Schildersbuurt uit het begin van de 20e eeuw met gevarieerde bebouwing waarin de drie ontwikkelingsfasen van de wijk duidelijk herkenbaar zijn,
 - . het in de jaren '70 gebouwde woonbuurtje Houtstek-Reitdiep.

Daarnaast wordt de bestaande bebouwingssituatie, die onderstaand onder meer is beschreven overeenkomstig de toelichting tot voordracht voor de Aanwijzingen tot beschermd

stadsgezicht, van een belangrijke stedenbouwkundige kwaliteit geacht. Deze vormt de basis voor verdere ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied, die moet inspelen op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt.

Ten aanzien van kleinschalige bouw- en verbouwplannen, met name dakopbouwen geldt bij welstandsbeoordeling, en als referentiekader voor vrijstelling en nadere eisen:

De bestaande ruimtelijke karakteristiek dient mede als toetsingskader voor bouwaanvragen en vrijstellingen.

In gebieden met een duidelijke samenhang in stedenbouwkundige opzet, architectuur en openbare ruimte, zoals de Schildersbuurt, wordt een nieuwe dakopbouw ook in die samenhang beoordeeld. Daarbij wordt het gehele bouwblok, c.q. de gehele gevelwand betrokken. Veelal blijkt dat een dakopbouw de bijzondere waarde van een gebied aantast en daarom niet acceptabel is. Dit geldt in dit bestemmingsplan met name voor de woningen die complexmatig zijn gebouwd, tenzij de dakopbouwen worden toegepast voor het gehele blok.

Voorts zijn de normen, die door de Commissie voor de Welstandszorg zijn opgesteld, voor kleinschalige bouw- en verbouwplannen richtinggevend. Hierbij gaat het naast bovengenoemde dakopbouwen om schuurtjes, garages, uitbouwen van panden, erfafscheidingen en dergelijke.

2. De Schildersbuurt

Algemeen

De structuur van de Schilderswijk wordt bepaald door een zeer regelmatig, rechthoekig stratenpatroon van oost-west en noord-zuid verlopende straten, afgewisseld door een drietal ongelijkvormige pleinen. Karakteristiek zijn de ruime profielen van hoofdstraten en pleinen. De bouwgrenzen volgen voornamelijk de historische rooilijnen van de wijk.

Kraneweg/Verlengde Visserstraat

Langs de Kraneweg staan voornamelijk vrijstaande, danwel ensembles van herenhuizen met een zeer gevarieerd architectuurbeeld: eclecticisme, neo-rennaissance, Art Nouveau, Um 1800 en Amsterdamse School.

Gebied ten zuiden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat

Stedenbouwkundig

- . Dit gebied wordt gekenmerkt door een *strakke stedenbouwkundige structuur* en *samenhangende stedelijke bebouwing*. Karakteristiek is het regelmatige, rechthoekige stratenpatroon, op twee plaatsen onderbroken door ovaalvormige en ruitvormige pleinen, respectievelijk het H.W. Mesdagplein en het Jozef Israëlsplein.
- . De belangrijkste historisch gegroeide en te behouden *afwijkingen op het rechthoekige stratenpatroon* worden gevormd door de gebogen straten van de Melkweg, de Blekerstraat en het oostelijke deel van de Nieuwe Blekerstraat richting Aweg. Het gebogen verloop van deze straten volgt de contouren van de voormalige Kranedwinger, een restant van de historische vestingstructuur. De bestaande kromming van deze straten is stedenbouwkundig van groot belang.
- . Gestreefd wordt de specifieke inrichtingskenmerken van de voormalige Kranedwinger - op de functionele kaart (kaartbijlage A) aangeduid als gebied ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening - te behouden en te realiseren overeenkomstig de beschrijving in par.4.6 (toelichting), die hier als herhaald in ingelast wordt beschouwd. Bijzondere aandacht verdient de aansluiting in bouwhoogte tussen de bestaande bebouwing

aan de Blekerstraat en de bouwhoogte voor de functie Maatschappelijke doeleinden en zakelijke dienstverlening.

- . De bestaande *profielen van straten en pleinen* dienen te worden gehandhaafd. De H.W. Mesdagstraat heeft door haar straatprofiel met aan weerszijden bomen het karakter van een laan. Aan weerszijden van de Kraneweg en rondom het H.W. Mesdagplein worden de voorerven in veel gevallen omzoomd door voor de bouwtijd karakteristieke ijzeren hekwerken.

Welstand

Belangrijke, mede door middel van welstandstoetsing te behouden, kenmerken van de bestaande bebouwing zijn:

- . *overwegend gesloten bouwblokken*;
De gesloten bouwblokken zijn in hoofdzaak *twee of drie bouwlagen met kapverdieping of plat afgedekt*. De veelal complexgewijs tot stand gekomen stedelijke bebouwing is gesloten en in de rooilijn geplaatst langs rechte straten. De woningen staan op vrij diepe kavels, met name aan de hoofdstraten en pleinen.
- . de architectonisch zeer waardevolle twee *voormalige universiteitslaboratoria* van rond de eeuwwisseling, temidden van een parkachtige groenaanleg bij de Melkweg/Westersingel op het terrein van de voormalige Kranedwinger;
- . een gevarieerd bebouwingsbeeld;
Het bebouwingsbeeld wordt bepaald door een goed bewaard gebleven, begin 20ste-eeuws *architectuurbeeld* en door de ensemble-waarden van hele straten en pleinen waarin per straat of plein de neo-renaissance-stijl, de eclectische bouwstijlen, de Art Nouveau en de verstrakte versie van de Amsterdamse School ruim vertegenwoordigd zijn.
- . een rijke *detaillering van de gevels*;
Dit komt tot uiting in een grote afwisseling in vensteropeningen, geveldecoraties in de vorm van tegeltableaus, glas-in-lood, de toepassing van balkons, loggia's, erkers, houten topgevelbeschietingen en het gebruik van diverse kleuren en soorten baksteen en natuursteen.
- . de aanwezigheid van *souterrains*, met name in de Jozef Israëlsstraat en de H.W. Mesdagstraat;
- . de toepassing van *balkons, serres en veranda's* aan de tuinzijde van de huizenblokken;
- . de *lineaire stroken aaneengesloten arbeiderswoningen aan de Nieuwe Blekerstraat* als representant van de vroegste, niet-planmatige ontwikkeling in dit gebied;
Een deel van de langgerekte, uniforme bebouwing van één bouwlaag met kap, overwegend opgetrokken in rode en roodbruine baksteen heeft zijn oorspronkelijke vorm en detaillering behouden. Van belang hierbij zijn de verticale gevelopeningen en de goothoogtes.
- . de gesloten straatwanden van de *Westersingel* die bestaan uit individuele *herenhuizen* en ensembles van herenhuizen, veelal opgetrokken in eclectische bouwstijlen;
Kenmerkend is de afwisseling van schoon metselwerk en gepleisterde gevelonderdelen evenals de rijke ornamentiek van vensters en kroonlijsten.
- . de verbijzonderingen van de *hoekpanden*.
Bij de kruisingen van de straten zijn de hoekpanden van een bouwblok benadrukt door middel van een speciaal accent in de vorm van een afgeschuinde hoek, een erker of een hoektorentje of een winkel op de begane grond.

Gebied ten noorden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat

Stedenbouwkundig

Het gebied ten noorden van de Kraneweg/Verlengde Visserstraat wordt gevormd door met name woningen, een omvangrijk belastingkantoor en een (voormalige) watertoren.

De stedenbouwkundige structuur van het noordelijke, latere deel van de Schildersbuurt sluit helder aan op het *orthogonale stratenpatroon* van het zuidelijke deel. Het bebouwingsbeeld tussen de Herman Colleniusstraat, de Jan Lutmastraat en het Taco Mesdagplein/de Taco Mesdagstraat vertoont dezelfde kenmerken, zij het wat soberder vormgegeven.

Door het gedeeltelijk terugleggen van de rooilijn van de westzijde van de Taco Mesdagstraat is een, van een plantsoen voorzien *rechthoekig plein* gevormd: het Taco Mesdagplein. De bebouwing uit de periode 1913-1940 in het noordoostelijk deel van het gebied bestaat overwegend uit middenstandswoningen van *twee en drie bouwlagen met kapverdiepingen*.

Welstand

Belangrijke, door middel van welstandstoetsing te behouden, kenmerken van de bebouwing zijn:

- . t.a.v. de woningcomplexen aan de Wassenberghstraat en Otto Eerelmanstraat uit 1921: de toepassing van helderrode baksteen, reliëfmetselwerk boven deur- en raamomlijstingen, en rode pannendaken;
- . t.a.v. de bebouwing aan de rand van de wijk nabij het Reitdiep en in de omgeving van het Taco Mesdagplein: de verstrakte Amsterdamse School-stijl met veelal ronde hoekerkers of driezijdige erkers, glas-in-lood en luifels boven de voordeuren.

3. De Sledemenerbuurt

Algemeen

Van historisch belang is het stratenpatroon in het gebied tussen de Westersingel en de Lage der A, de Sledemenerbuurt. Dit wordt gekenmerkt door gebogen noord-zuid verlopende binnenstraten (de Westerbinnensingel en de Sledemenerstraat) die het beloop van de A volgen. Deze structuur wordt doorsneden door de A-straat in het zuiden en de Verlengde Visserstraat in het noorden; het sterk verbrede straatprofiel van deze straten markeert de begrenzing van de historische binnenstad. Op een tweetal plaatsen zijn er dwarsverbindingen tussen de Sledemenerstraat en Lage der A: de Dwarsstraat en de Speldemakersgang. De Speldemakersgang is een restant van de historische structuur van gangen en stegen die de hoofdstraten in deze buurt met elkaar verbonden en is in stedenbouwkundig opzicht waardevol.

Eveneens van stedenbouwkundig belang zijn de historische *rooilijnsprongen* in de Sledemenerstraat.

Het bebouwingsbeeld van de Sledemenerbuurt kenmerkt zich in tegenstelling tot de Schildersbuurt door een grote variatie en door haar specifieke binnenstadskarakter dat tot uiting komt in de met de historische karakteristiek samenhangende schaal en vormgeving.

Gebied aan de Lage der A

De architectonische kwaliteit van de bebouwing aan de Lage der A is groot.

De kaden aan de A als oorspronkelijk havengebied bestaan uit oudere en jongere woonbebouwing van overwegend twee of drie bouwlagen, ten zuiden van de Verlengde Visserstraat afgewisseld met forse pakhuiscapitalen uit de tweede helft van de 19de eeuw van vier tot zes bouwlagen.

Gebied ten westen van de Lage der A

De ondiepe, smal uitlopende bebouwingsstroken ten westen van de Lage der A bestaan uit

kleinschalige woningbouw, afgewisseld met bedrijfspanden en pakhuizen. Het aantal bouwlagen varieert van één met kap tot drie. Het noordelijke deel van het gebied is grotendeels ingevuld met recente woningbouw. Aan de westzijde van de Westerbinnensingel komen naar verhouding vrij veel voormalige arbeiderswoningen voor van één bouwlaag met kap. In het gebied komt sporadisch nog 18de-eeuwse bebouwing voor of restanten daarvan.

Gebied aan het Reitdiep

Aan het Reitdiep zijn de uit het laatste kwart van de 19de eeuw stammende herenhuizen twee tot drie bouwlagen hoog en met kapverdieping. Kenmerkend is de afwisseling van schoon metselwerk en gepleisterde gevelonderdelen evenals de ornamentiek van vensteromlijstingen en kroonlijsten. Bij de Plantsoenbrug staat een na-oorlogs appartementengebouw van 7 bouwlagen, de Westersingelflat (1950).

4. *Houtstek-Reitdiep*

Het buurtje vormt de stedenbouwkundige afronding van de Schilderswijk.

5. *De binnenterreinen*

De gemeente streeft naar handhaving van de in bijlage 5 aangegeven hoofdgroenstructuur. Voorts wordt het bebouwingspercentage van de binnenterreinen op de plankaart laag gehouden.

6. *Water, oevers en kaden*

Het openbaar karakter van het openbaar vaarwater en de oevers en kaden dient zoveel mogelijk te worden nagestreefd.

Woonschepen

De gronden (water en kaden) rond de Binnenstad aan de oostzijde van het plangebied dienen ter waarborging van het openbaar karakter vrij te worden gehouden van woonschepen met bijkomende bebouwing.

Dubbelbestemming

Daar waar dit op de plankaart is aangegeven, is behalve de aangegeven bestemming tevens de bestemming Verkeer te water toegestaan.

Schuurtjes t.b.v. woonschepen

In het Reitdiep is sprake van een intensief gebruik van het water door de aanwezigheid van woonschepen.

In verband met de, binnenkort 2, Beschermd stadsgezichten in de Schilderswijk, gelden de volgende *welstandseisen* ten aanzien van de verschijningsvorm van schuurtjes ten behoeve van woonschepen, die overeenkomstig artikel 6.4 kunnen worden opgericht:

- De schuurtjes dienen per gebied een eenduidige verschijningsvorm te hebben.
- De noklijn ligt evenwijdig aan de weg.
- Deuren en ramen dienen op het water te zijn gericht, zodat er zich geen openingen bevinden aan de straatzijde, met dien verstande dat deuren zonder ramen - gezien vanaf de weg aan de zijkant van het schuurtje mogen worden gesitueerd.

5.3 Functionele karakteristiek

Handhaving en versterking van de hieronder beschreven functionele karakteristiek, die van belang is voor de identiteit van de wijk, dient te worden nagestreefd.

1. Algemeen

Het plangebied wordt gekenmerkt door:

- A. een stadswijk met:
- a. een dominante woonfunctie in het overgrote deel van het gebied (gebied ten behoeve van de functie Woondoeleinden);
 - b. een menging van een groot aantal functies met name in het Menggebied gevormd door het Sledemenergebied/de Westersingel, de Kraneweg/Herman Colleniusstraat ten noorden van de Kraneweg, de A-weg/Blekerstraat (deels) en de Friesestraatweg;
 - c. een omvangrijk terrein ten behoeve van maatschappelijke doeleinden en zakelijke dienstverlening, met name onderwijs, tussen de Westersingel en de Melkweg.
- B. waterwegen, c.q. de A en het Reitdiep, die het plangebied aan twee zijden begrenzen. Het Reitdiep wordt gekenmerkt door medegebruik ten behoeve van woondoeleinden (woonschepen).
- C. stedelijke routes, c.q. de Friesestraatweg en de Westersingel/Verlengde Visserstraat. Overeenkomstig artikel 6 zal nergens binnen elk van deze drie gebieden bebouwing ten behoeve van de woonfunctie zijn uitgesloten (bij recht dan wel bij vrijstelling). Alleen het functionele accent verschilt tussen de drie gebieden.

2. Functioneel concept

Het beleid is gericht op handhaving van de bestaande verdeling van functies over de functioneel onderscheiden gebieden binnen de bestemming Stadswijk .

Dit, overeenkomstig:

- de functionele kaart (kaartbijlage A) die onderdeel vormt van dit bestemmingsplan;
- bijlage 2, waarin de aanwezige functies per adres zijn opgenomen. Bijlage 2 vormt eveneens onderdeel van dit bestemmingsplan.

De woonfunctie in de Schilderswijk is het uitgangspunt, met name in het gebied met de functie Woondoeleinden zoals aangegeven op kaartbijlage A. In het gebied tussen Melkweg, Kraneweg en Westersingel, aangegeven met de functie Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening op kaartbijlage A, blijft de functie onderwijs toegestaan. In het Menggebied moet de bestaande variatie blijven bestaan.

De functies 'detailhandel', 'maatschappelijke doeleinden', 'zakelijke dienstverlening' en 'bedrijven' kennen een vergelijkbare regeling. Zij zijn toegestaan op de adressen van bestaande functies anders dan wonen (overeenkomstig bijlage 2). Dit betekent dat een zekere mate van uitwisseling mogelijk is.

Er zijn maxima opgenomen voor horeca en, aan de Kraneweg, bepaalde vormen van maatschappelijke doeleinden, c.q. gezondheids- en welzijnszorg. Uitbreiding van deze functies in het Sledemenergebied respectievelijk aan de Kraneweg is op deze plaatsen ongewenst.

De functies groothandel en opslag/garage(boxen) zijn toegestaan voorzover ze reeds voorkomen. Deze functies worden gezien als ongewenst.

Uitbreiding van een andere functie dan wonen is niet toegestaan in een hogere dan de eerste bouwlaag, tenzij bij vrijstelling.

Dode functies

Vanwege de versterking van de woonfunctie, alsmede uit het oogpunt van sociale veiligheid en attractiviteit van de straten, dienen "dode functies", zoals garageboxen, magazijnruimten, opslagfuncties e.d. in de straatwanden zoveel mogelijk te worden geweerd. Dit wordt onder meer gerealiseerd door voor de functie 'opslag/garage(boxen)' geen uitbreiding toe te staan.

Categorisering

Ter bepaling van de toegestane milieucategorieën van bedrijven dient de bij dit bestemmingsplan - behorende Lijst van Bedrijfstypen te worden gehanteerd (zie bijlage 4).

Geluid

Bij nieuwe woningen en andere geluidgevoelige functies dient de geluidbelasting op de voorgevel ten gevolge van industrielawaai en wegverkeerslawaaï niet de in de wet vastgestelde voorkeursgrenswaarden te overschrijden, tenzij Gedeputeerde Staten daarvan ontheffing hebben verleend.

5.4 Verkeer

Wegen

De Frieschestraatweg, de A-straat/A-weg, de Westersingel en het oostelijk deel van de Verlengde Visserstraat (tussen de Westersingel en de Visserstraat) hebben een belangrijke stedelijke (verkeers)functie. De Kraneweg en het noordelijk deel Herman Colleniusstraat hebben een belangrijke functie op wijkniveau. De overige straten zijn woonstraten.

Alle straten vallen onder een 30 km-regiem of zijn ingericht als woonerf. Dit, met uitzondering van de Friesestraatweg, de A-straat/A-weg, de Westersingel, de Kraneweg/Verlengde Visserstraat en de Lage der A.

Parkeren

Voor nieuwe functies wordt het aantal parkeerplaatsen bepaald op basis van het Parkeerbeleid van de gemeente, dat is gebaseerd op het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer en de ASVV-normen, overeenkomstig bijlage 6. In principe wordt het parkeerprobleem op eigen terrein opgelost.

Echter, op het terrein ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening, overeenkomstig de functionele kaart, geldt dat voor deze functie maximaal 24 parkeerplaatsen mogen worden gerealiseerd: 14 op de hoek Westersingel/Verlengde Visserstraat en 10 op de bestaande verharding voor het gebouw op de hoek Verlengde Visserstraat/Melkweg ('het kasteel').

HOOFDSTUK III BESTEMMINGEN

Artikel 6 Bestemming Stadswoonwijk

6.1 Doeleinden

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor Stadswoonwijk zijn bestemd voor de volgende doeleinden, zulks met inachtneming van de beschrijving in hoofdlijnen:

1. Woondoeleinden, waaronder begrepen:
 - woningen
 - wooneenheden
 - bijzondere vormen van huisvesting in de vorm van kamerverhuur('bedrijven')
 - additionele voorzieningen voor woonboten in de vorm van schuurtjes
2. Detailhandel (sectie G afd 52, overeenkomstig SBI '93/bijlage 2)
3. Maatschappelijke doeleinden (secties M,N,O afd 92, overeenkomstig SBI '93/bijlage 2), waaronder begrepen:
 - onderwijsvoorzieningen
 - sociaal-culturele voorzieningen
 - sport en recreatie
 - maatschappelijke dienstverleningsvoorzieningen
 - medische voorzieningen
 - religieuze voorzieningen
4. Zakelijke dienstverlening in de vorm van kantoren (secties I afd 63 en 64,J,K,L,O afd.90 en 91 overeenkomstig SBI '93/bijlage 2)
5. Bedrijven - inclusief dienstverlenende bedrijven, bv. kappers, foto-ateliers - alsmede bouwnijverheid (secties D,E,F en O afd 93, overeenkomstig SBI '93/bijlage 2).
6. Horeca II en III (sectie H, overeenkomstig SBI '93/bijlage 2)
7. Groothandel (sectie G afd.51 overeenkomstig SBI '93/bijlage 2)
8. Opslag / garage(boxen) (o resp. g/bijlage 2)
9. Verkeersvoorzieningen, waaronder begrepen:
 - wegen
 - fiets- en voetpaden
 - bruggen
 - al dan niet overdekte parkeervoorzieningen
10. Groenvoorzieningen met inbegrip van daarbij behorende speelvoorzieningen, voet- en fietspaden, alsmede waterpartijen en fonteinen.

Een en ander met inbegrip van bij de doeleinden behorende additionele voorzieningen zoals bijvoorbeeld bergingen en andere nevenruimten alsmede tuinen en erven met inbegrip van daarbij behorende voet- en fietspaden en parkeerruimte.

6.2 Nadere regeling van de onder 6.1 genoemde doeleinden

6.2.1 Nadere regeling woondoeleinden

Bebouwing ten behoeve van de functie woondoeleinden is in beginsel op alle voor bebouwing in aanmerking komende gronden toelaatbaar, met uitzondering van de adressen opgenomen in bijlage 2.

Gebruik anders dan wonen

De uitoefening van een aan-huis-gebonden beroep, in dit bestemmingsplan bijvoorbeeld ook kap- en schoonheidssalons en verzekeringsagenten, is in het hoofdgebouw toelaatbaar als overwegende functie van het perceel met dien verstande dat de woonfunctie in overwegende mate, c.q. voor minimaal 70% van de bruto vloeroppervlakte van de bouwlagen van het hoofdgebouw, behouden blijft en dat zowel aan de woonbestemming als aan het woonkarakter - inpandig en qua uiterlijk aanzien - geen afbreuk wordt gedaan.

Tevens moeten de daarbij uit te oefenen activiteiten verenigbaar zijn met het karakter van de omliggende woonomgeving, dat wil zeggen dat bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van een aan-huis-gebonden beroep de verkeersaantrekkende werking, het bezoekersaantal en de milieuaspecten een rol spelen.

6.2.2 Nadere regeling detailhandel

1. De functie detailhandel is uitsluitend toegestaan op de gronden waarop een andere functie dan wonen aanwezig is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
2. Niet toegestaan is detailhandel in auto's, autoaccessoires en onderdelen (waaronder autobanden), motorbrandstoffen, boten, caravans, grove bouwmaterialen en woninginrichting in volumineuze artikelen met dien verstande dat deze vormen van detailhandel zijn toegestaan voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
3. Een vestiging mag een verkoopvloeroppervlakte hebben van niet meer dan 200 m².
4. Detailhandel is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig bijlage 2.

6.2.3 Nadere regeling maatschappelijke doeleinden

1. De functie maatschappelijke doeleinden is uitsluitend toegestaan in het gebied dat als Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening is aangegeven op de bijlage Functionele structuur (kaartbijlage A), alsmede op de gronden waarop een andere functie dan wonen aanwezig is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2, met dien verstande dat het aantal vestigingen aan de Kraneweg ten behoeve van *gezondheids- en welzijnszorg* (sectie N afd. 85 overeenkomstig SBI '93/bijlage 2) het maximum van 21 niet mag overschrijden.
2. De functie maatschappelijke doeleinden is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2. De beperking in dit lid is niet van toepassing op het gebied dat als Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening is aangegeven op de bijlage Functionele structuur (kaartbijlage A).

6.2.4 Nadere regeling zakelijke dienstverlening

1. De functie zakelijke dienstverlening is uitsluitend toegestaan in het gebied dat als Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening is aangegeven op de bijlage Functionele structuur (kaartbijlage A), alsmede op de gronden waarop een andere functie dan wonen aanwezig is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
2. De functie zakelijke dienstverlening is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2. De beperking in dit lid is niet van toepassing op het gebied dat als Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening is aangegeven op de bijlage Functionele structuur (kaartbijlage A).

6.2.5 Nadere regeling bedrijven

1. De functie bedrijven c.q. ambachtelijke activiteiten is uitsluitend toegestaan op de gronden waarop een andere functie dan wonen aanwezig is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
2. Uitsluitend bedrijven, als bedoeld in de categorieën 1 en 2 van de Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 4), zijn toegestaan, met dien verstande dat bedrijven in een hogere categorie zijn toegestaan op een bepaald adres voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
3. Een bedrijfsvestiging mag een bedrijfsvloeroppervlakte hebben van niet meer dan 200 m².
4. De functie bedrijven is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.

6.2.6 Nadere regeling horeca

1. De functie horeca in de categorieën II en III is toegestaan voorzover de betreffende horecafunctie is genoemd in de bij het plan behorende bijlage 2, evenwel uitsluitend op het adres dat voor de betreffende horecafunctie is aangegeven.
2. Ten aanzien van de gronden, gelegen buiten de in lid 1 aangegeven locaties geldt, dat horeca uitsluitend is toegestaan in het menggebied, met dien verstande dat:
 - het aantal horecavestigingen aan de Kraneweg het maximum van 3 niet mag overschrijden,
 - het aantal horecavestigingen aan de Westersingel het maximum van 1 niet mag overschrijden,
 - het aantal horecavestigingen in het Sledemenergebied (gelegen ten oosten van de Westersingel) het maximum van 5 niet mag overschrijden,
 - nieuwe vestigingen niet zijn toegestaan in de Sledemenerstraat en de Westerbinnensingel,
 - horeca I niet is toegestaan.
3. Een horecavoorziening mag een maximale oppervlakte hebben van 150 m².
4. Horeca is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, zulks met uitzondering van horeca als additionele voorziening bij een volgens het plan toegelaten functie.
5. Horeca is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.

6.2.7 Nadere regeling groothandel

1. De functie groothandel is uitsluitend toegestaan, voorzover deze functie is genoemd in bijlage 2, evenwel uitsluitend op het adres dat voor de functie groothandel is aangegeven.
2. De functie groothandel is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
3. Indien op grond van de leden 1 en 2 de functie groothandel is toegestaan en deze gedurende 1 jaar is gewijzigd in een andere volgens dit plan toegestane functie, wordt het opnieuw wijzigen in de functie groothandel aangemerkt als verboden gebruik.

6.2.8 Nadere regeling opslag / garage(boxen)

1. De functie opslag/garage(boxen) is uitsluitend toegestaan, voorzover deze functie is genoemd in bijlage 2, evenwel uitsluitend op het adres dat voor de functie opslag is aangegeven.
2. De functie opslag/garage(boxen) is uitsluitend toegestaan in de eerste bouwlaag, met dien verstande dat deze functie tevens is toegestaan in hoger gelegen bouwlagen, voorzover dit reeds het geval is overeenkomstig de aanduiding in bijlage 2.
3. Indien op grond van de leden 1 en 2 de functie opslag/garage(boxen) is toegestaan en deze gedurende 1 jaar is gewijzigd in een andere volgens dit plan toegestane functie, wordt het opnieuw wijzigen in de functie opslag/garage(boxen) aangemerkt als verboden gebruik.

6.2.9 Nadere regeling verkeersvoorzieningen

De bestaande straten en pleinen, zoals aangegeven op de plankaart, dienen te worden gehandhaafd. De maatvoering van de op de plankaart aangegeven dwarsprofielen dient in acht te worden genomen. De kaden Lage der A en de Reitdiepskade dienen in beginsel vrij te worden gehouden van bebouwing.

Op de bestaande straten en pleinen is in totaal maximaal 1 vaste standplaats toegestaan, c.q. in de Verlengde Visserstraat tegenover nr.15 met een maximale omvang van 15 m².

6.3 Vrijstellingsbepalingen inzake functiewijziging

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in de artikelen 5.3 en 6.2:
om op andere gronden dan daar is toegestaan vestiging mogelijk te maken van de functies detailhandel tot een maximum van 400 m² v.v.o., maatschappelijke doeleinden, zakelijke dienstverlening, bedrijven die vallen onder bedrijfs categorie 1 of 2, overeenkomstig de Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 4) en horeca II en III.
2. Referentiekader vrijstelling ten behoeve van functiewijziging ex lid 1

A.De vrijstellingsbepaling voor de functiewijziging mag uitsluitend worden toegepast:
 - a. in het Menggebied overeenkomstig kaartbijlage A: in de eerste bouwlaag;

- Bij gebruikmaking van deze vrijstelling blijven de artikelen 6.2.5 lid 3 en 6.2.6 lid 3 (max. oppervlakte bedrijven en horeca) buiten toepassing. De vrijstelling geldt niet voor horeca in het Sledemenergebied, gelegen ten oosten van de Westersingel.
- b. voor de panden aan het H.W.Mesdagplein, het Jozef Israëlsplein en het Taco Mesdagplein voor zakelijke dienstverlening en detailhandel in de eerste bouwlaag;
 - c. in het gebied met de functie Woondoeleinden overeenkomstig kaartbijlage A, echter:
 - a. uitsluitend voor de functies detailhandel, maatschappelijke doeleinden, zakelijke dienstverlening en bedrijven categorie 1 en 2, en mits b. uitsluitend in de *eerste bouwlaag in een naastgelegen pand* ten behoeve van uitbreiding met *dezelfde functie*;
 Bij gebruikmaking van deze vrijstelling blijven de artikelen 6.2.2 lid 3 en 6.2.5 lid 3 (max. oppervlakte bedrijven) buiten toepassing.
 - d. voor een hogere dan de eerste bouwlaag, indien:
 - . het betreft dezelfde functie als in de eerste bouwlaag, en/of
 - . het gebouw kennelijk niet gebouwd is ten behoeve van de woonfunctie.
 Bij gebruikmaking van deze vrijstelling blijven de artikelen 6.2.2 lid 3, 6.2.5 lid 3 en 6.2.6 lid 3 buiten toepassing.
- B. De vrijstellingsbepaling voor de functiewijziging mag uitsluitend worden toegepast indien de functie waarnaar wordt gewijzigd zich verdraagt met de functie wonen. Daarbij zullen aspecten als verkeersaantrekkende werking, parkeerdruk en bezoekersaantal worden betrokken. Voorts is de milieuwetgeving richtinggevend en mag geen blijvende, onevenredige afbreuk worden gedaan aan het woon- en leefmilieu.
- C. Niet is toegestaan functiewijziging naar detailhandel in auto's, autoaccessoires en -onderdelen (waaronder autobanden), motorbrandstoffen, boten, caravans, grove bouwmaterialen en woninginrichting in volumineuze artikelen.
3. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in artikel 6.2.1 voor het toestaan van de functie woondoeleinden op de adressen opgenomen in bijlage 2, mits het zelfstandige woonruimte betreft.

6.4 Bebouwingsvoorschriften

1. Op de in artikel 6.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing overeenkomstig de bestemming en overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.2 worden opgericht.
2. De bebouwing moet worden opgericht binnen de op de plankaart aangegeven bouwgrens; op de overige gronden is geen bebouwing toegestaan. Dit, met uitzondering van:
 - a. nutsvoorzieningen ten behoeve van ligplaatsen voor woonschepen;
 - b. schuurtjes ten behoeve van woonschepen, daar waar dit op de plankaart is aangegeven, met dien verstande dat:
 - . per woonschip maximaal één schuurtje is toegestaan.
 - . de afstand van de schuurtjes tot de as van de Hofstede de Grootkade minimaal 7.5 meter bedraagt.
 - . het schuurtje in beginsel ter hoogte van het schip dient te worden gesitueerd, danwel per twee geclusterd, waardoor een groter bebouwingvrij gebied tussen de geclusterde schuurtjes wordt bereikt.
 - . de oppervlakte van een schuurtje maximaal 7,5 m² bedraagt met dien verstande dat de maximale lengte 3 m, de maximale hoogte van de gootlijn 2 m en van de noklijn maximaal 2.50 m bedraagt;
 - c. daar waar op de plankaart een structuurbepalende bouwgrens is aangegeven *in de*

- bouwgrens dient te worden gebouwd;
- d. de (structuurbepalende) bouwgrens niet geldt voor ondergronds parkeren met bijbehorende bebouwing tot 1.20 meter boven peil; bepalingen ten aanzien van het bebouwingspercentage als bedoeld in de artikelen 1 en 6 blijven hierbij eveneens buiten beschouwing.
 3. Het op de plankaart aangegeven minimaal en maximaal aantal bouwlagen, de korrelgrootte, de vloerindex en het maximale bebouwingspercentage moeten in acht worden genomen.
 4. Een bouwlaag mag de maximale bouwhoogte van 3.75 meter niet overschrijden.
 5. In verband met eisen, die voortvloeien uit de aard of functie van een bouwwerk mag in plaats van een bouwlaag een overeenkomstige bouwhoogte worden aangehouden.
 6. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met dien verstande dat dit niet geldt voor een erf- of terreinafscheiding.
 7. Een erf- of terreinafscheiding mag de hoogte van 2 meter niet overschrijden, met dien verstande dat van een erf- of terreinafscheiding die voor de voorgevelbouwgrens wordt geplaatst, de hoogte niet meer mag zijn dan 1 meter.

6.5 Vrijstellingsbepalingen inzake de bebouwingsvoorschriften

1. Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in:
 1. artikel 6.4 lid 1 voor het oprichten van aan- en uitbouwen en bijgebouwen op de in artikel 6 genoemde gronden ten behoeve van een praktijk/kantoorruimte voor een aan huis gebonden beroep;
 2. artikel 6.4 lid 2 voor geringe overschrijding van de bouwgrens ten behoeve van additionele voorzieningen zoals stoepen, toegangen, trappen, hellingbanen, luifels, bordessen, erkers, galerijen, balkons, alsmede naar de aard vergelijkbare ondergeschikte onderdelen van bouwwerken;
 3. artikel 6.4 lid 3 in die zin dat:
 - a. het maximum aantal bouwlagen met 1 mag worden vergroot - met dien verstande dat dit niet geldt voor de bebouwing ten behoeve van Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening, zoals aangeduid op de functionele kaart - en het minimum aantal bouwlagen tot 1 bouwlaag mag worden verlaagd;
 - b. het bebouwingspercentage met het getal 10 mag worden verhoogd;
 - c. de vloerindex met een percentage van 20 mag worden verhoogd;
 - d. het richtgetal voor de korrelgrootte maximaal mag worden verdubbeld of gehalveerd, met dien verstande dat de nieuwe korrelgrootte de bestaande parcellering niet aantast qua uitstraling;
 5. artikel 6.4 lid 6 voor het overschrijden van de toegestane hoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde tot een hoogte van maximaal 5 meter.
2. De in lid 1 genoemde bevoegdheid dient te worden uitgeoefend met inachtneming van de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 5).

Artikel 7 Bestemming Wegverkeer

7.1 Doeleinden

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor Wegverkeer zijn bestemd voor de volgende doeleinden, zulks met inachtneming van de beschrijving in hoofdlijnen:

- a. wegen, fiets- en voetpaden
- b.abri's, wachtruimtes
- c. parkeren
- d. groenvoorzieningen
- e. additionele doeleinden

7.2 Bebouwingsvoorschriften

1. Op de in artikel 7.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing overeenkomstig de bestemming worden opgericht.
2. De bebouwing mag uitsluitend bestaan uit bouwwerken, geen gebouw zijnde, met een maximale hoogte van 10 meter.

Artikel 8 Bestemming Verkeer te water

8.1 Doeleinden

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor Verkeer te water zijn bestemd voor de volgende doeleinden:

- a. Verkeer te water
- b. Ligplaatsen voor woonschepen
- c. Water
- d. Additionele voorzieningen

8.2 Nadere regeling van de onder 8.1 sub b genoemde doeleinden

1. Ligplaatsen voor woonschepen zijn uitsluitend toegestaan op de gronden die zijn voorzien van een daartoe strekkende aanduiding op de plankaart.
2. De hoogte, lengte en breedte van een woonschip mogen niet meer bedragen dan respectievelijk 3.50 meter, met dien verstande dat het hoogste punt van het schip niet meer dan 1.5 m boven de aanliggende kade mag uitsteken, 30 meter en 5.10 meter.
3. Het is niet toegestaan een ligplaats te gebruiken ten behoeve van een bedrijfsschip.
4. In verband met het openbaar karakter van het vaarwater:
 - is het dubbel afmeren van woonschepen is niet toegestaan;
 - dient de ruimte tussen twee schepen vrij te worden gehouden van drijvende (aan)bouwsels, zoals terrassen;
 - is behalve een woonschip per ligplaats uitsluitend één bijboot of een opduwer tot een maximum van 10 m⁵ toegestaan, echter uitsluitend aan de voor- of achterzijde van het woonschip.

8.3 Bebouwingsvoorschriften

- a. Op de in artikel 8.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing overeenkomstig de bestemming worden opgericht, met dien verstande dat steigers niet zijn toegestaan.
- b. De bebouwing mag uitsluitend bestaan uit bouwwerken, geen gebouw zijnde, met een maximale hoogte van 10 meter ten behoeve de onder a,c en d genoemde doeleinden.

HOOFDSTUK IV OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 9 Gebruiksbeplating

1. **Verboden gebruik**
Het is verboden de in het plan begrepen gronden en de zich daarop bevindende bebouwing te gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de bestemming en/of de daarbij behorende voorschriften.
2. **Als verboden gebruik in de zin van lid 1 wordt in ieder geval aangemerkt:**
 - het gebruik van bouwwerken als automaten-/ amusementshal, danwel als sexinrichting;
 - het gebruik van de kaden en oevers ten behoeve van opslag;
 - het gebruik van andere gronden dan is toegestaan op grond van artikel 8 voor ligplaats van woonschepen.
3. **Vrijstelling**
Burgemeester en Wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in lid 1 wanneer strikte toepassing daarvan leidt tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 10 Aanlegvergunningen

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders in het gebied tussen Melkweg/Verlengde Visserstraat/Westersingel, op de functionele kaart (kaartbijlage A) aangegeven als gebied met de functie Maatschappelijke Doeleinden en Zakelijke Dienstverlening de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:
 1. het aanleggen van verharde wegen, paden, terrassen en parkeervoorzieningen;
 2. het verwijderen van houtopstanden;
 3. het afgraven en ophogen van gronden met meer dan 40 cm.
2. De onder 1 bedoelde vergunning is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen of die reeds in uitvoering zijn vóór en/of op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of deel uitmaken van de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van een beheers- of inrichtingsplan dat door burgemeester en wethouders is geaccepteerd.

Artikel 11 Nadere eisen

1. Burgemeester en wethouders zijn ter waarborging van de stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit zoals omschreven in de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 5) bevoegd nadere eisen te stellen ten aanzien van de situering, afmetingen en gevelindeling van bouwwerken.
2. Burgemeester en Wethouders kunnen de in lid 1 genoemde bevoegdheid eveneens uitoefenen, indien dit noodzakelijk is ter voorkoming van een onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en/of bouwwerken.

Artikel 12 Algemene vrijstellingsbepalingen

1. Indien niet op grond van een andere bepaling van deze voorschriften vrijstelling kan worden verleend, zijn burgemeester en wethouders bevoegd vrijstelling te verlenen van de desbetreffende bepalingen van dit plan:
 1. voor gebouwen ten dienste van het algemeen belang of openbaar nut, zoalsabri's, telefooncellen, kunstobjecten, electriciteitsgebouwtjes, alsmede naar de aard vergelijkbare bouwwerken, met een maximale inhoud van 25 m³;
 2. voor bouwwerken, geen gebouw zijnde zoals gedenktekens, beeldhouwwerken en andere kunstuitingen, speelvoorzieningen, vrijstaande muren, geluidwerende voorzieningen, duikers en bruggen en andere waterbouwkundige constructies;
 3. voor geringe afwijkingen, welke in het belang zijn van een ruimtelijk of technisch meer verantwoorde plaatsing van bouwwerken of welke noodzakelijk zijn in verband met de werkelijke toestand van het terrein, mits de afwijkingen niet meer dan 1 meter bedragen;
 4. voor geringe overbouwingen ten dienste van de verbinding tussen twee bouwwerken, c.q. een luchtbrug of luchtsluis, waarbij bepalingen ten aanzien van het bebouwingspercentage en de (structuurbepalende) bouwgrens buiten beschouwing worden gelaten; indien geplaatst aan een monument – als bedoeld in de Monumentenwet 1988 dan wel in de provinciale of gemeentelijke monumentenverordening – is dit uitsluitend toegestaan voor zover zulks niet bezwaarlijk is met het oog op de in historisch-esthetisch opzicht gewenste aansluiting bij het karakter van de bestaande omgeving;
 5. voor het oprichten van kiosken met een maximale inhoud van 25 m³;
 6. voor het innemen van een standplaats als bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening;
De mogelijkheid tot vrijstelling wordt beoordeeld naar de mate waarin deze zich verdraagt met de functie wonen. Daarbij zullen aspecten als verkeersaantrekkende werking, parkeerdruk, bezoekersaantal en ruimtelijke inpasbaarheid worden betrokken.
Voorts is de milieuwetgeving richtinggevend.
7. c.q. artikel 6.2.5 lid 2 en artikel 6.3, voor gevallen, waarin vergunning wordt gevraagd voor:
 - een activiteit die niet in de Lijst van Bedrijfstypen voorkomt, of
 - vergunning wordt gevraagd voor een activiteit die in de Lijst van Bedrijfstypen is vermeld in een categorie die in principe niet is toegestaan op het desbetreffende perceel,terwijl de activiteit naar aard en invloed op de omgeving wel passend is;
8. c.q. artikel 8.2:
 - voor het toestaan van een authentiek schip tot 6 meter breed en/of 38 meter lang, indien dit verband houdt met de authenticiteit van dat schip en mits dit nautisch geen problemen oplevert;
 - voor het toestaan van een authentieke opduwer tot een maximum van 15 m⁵, indien dit verband houdt met de authenticiteit van die opduwer;
 - voor het toestaan van een recreatieschip op een ligplaats voor een woonschip aan de voor- of achterzijde van het woonschip, indien de situatie dit, mede gezien de omvang van het betreffende recreatieschip, toelaat.
2. De in lid 1 genoemde bevoegdheid dient te worden uitgeoefend met inachtneming van de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 5).

HOOFDSTUK V SLOTBEPALINGEN

Artikel 13 Overgangsbepaling ten aanzien van het bouwen

1. Overgangsbepaling ten aanzien van het bouwen
Een bouwwerk, dat op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerp van dit plan bestond of in uitvoering was, danwel is of kan worden gebouwd krachtens een bouwvergunning, waarvoor de aanvraag voor dat tijdstip is ingediend, en dat afwijkt van het in dit plan bepaalde ten aanzien van de toelaatbaarheid van bebouwing, mag, mits de bestaande afwijkingen ook naar hun aard niet worden vergroot en behoudens onteigening:
 - a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits dit geen algehele vernieuwing of verandering van het in de aanhef bedoelde bouwwerk tot gevolg heeft;
 - b. uitsluitend indien het bouwwerk door een calamiteit is teniet gegaan, geheel worden vernieuwd, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse bij het plan zijn bepaald tenzij herbouw hierdoor niet zou zijn toegestaan, en mits de aanvraag tot bouwvergunning is ingediend binnen 18 maanden nadat het bouwwerk is teniet gegaan;
 - c. tot niet meer dan 115 % van de oppervlakte van het in de aanhef bedoelde bouwwerk worden uitgebreid, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse zijn bepaald.
2. Het in lid 1 bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van een bouwwerk dat afwijkt van dit plan en dat na het tijdstip van ter inzagelegging van het ontwerp van het plan is gebouwd, c.q. wordt of kan worden gebouwd krachtens een bouwvergunning die is verleend vóór het tijdstip, waarop dit plan rechtskracht verkrijgt.

Artikel 14 Overgangsbepaling ten aanzien van het gebruik

1. Overgangsbepaling ten aanzien van het gebruik
Het gebruik van gronden anders dan voor bebouwing alsmede het gebruik van zich op die gronden bevindende bouwwerken dat in strijd is met het in dit plan bepaalde en dat bestaat op het tijdstip, waarop het plan voor zover betrekking hebbend op de strijdigheid van dat gebruik van kracht wordt, mag worden voortgezet en/of gewijzigd, mits door die wijziging de strijdigheid met het plan niet wordt vergroot.
2. Het in lid 1 bepaalde is niet van toepassing op gebruik als daar bedoeld, dat reeds in strijd was met het tot het daargenoemde tijdstip ter plaatse geldende bestemmingsplan.

Artikel 15 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 9 lid 1 en lid 2 en artikel 14 lid 1 wordt aangemerkt als een strafbaar feit waarop het bepaalde in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening van toepassing is.

Artikel 16 Citeertitel

Deze voorschriften kunnen worden aangehaald als voorschriften bestemmingsplan "Schilderswijk".

Bijlagen

1. Hoofdstructuur van de wijk en waardering Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt.
2. Adressenlijst bestaande functies anders dan wonen.
3. Nadere omschrijving horecacodes.
4. Lijst van Bedrijfstypen.
5. Hoofdgroenstructuur.
6. ASVV-normen.
7. Milieu-aspecten.
8. Inspraakverslag.
9. Vooroverleg.

Kaartbijlage A: Functionele structuur.

Kaartbijlage B: Beschermd Stadsgezichten, Monumenten en beeldbepalende panden.

BIJLAGE 1

Hoofdstructuur van de wijk en waardering Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt

Binnen het gebied komen ruimtes, routes en wegen voor van verschillende betekenis in stedenbouwkundige zin.

1. Van de eerste orde zijn de entrees van de stad, zowel over de weg (Friesestraatweg, Hoendiep en Paterswoldseweg) als over het water (Reitdiep en Eendrachtskade/Hoendiep). Daarnaast gaat het om de stedelijke ruimtes die van belang zijn op het niveau van de stad (het Noorderplantsoen en de Westerhaven). Deze ruimtes zijn in hun betekenis en beleving ook van belang voor de Schilderswijk.
2. Van de tweede orde zijn de wegen binnen de wijk, die de relatie met de omringende wijken en het centrum verzorgen (de Kraneweg, de Westersingel en de Herman Colleniusstraat). Voorts is het groene gebied aan de Melkweg / Kraneweg van betekenis op het niveau van de wijk; dit geldt tevens voor het H.W.Mesdagplein.
3. Van de derde orde zijn alle overige straten binnen de wijk. Het zijn voornamelijk woonstraten.

Straten- en pleinenpatroon

*** Sledemennergebied**

Het gebied ten noorden van de Verlengde Visserstraat heeft door het royale profiel van de Verlengde Visserstraat een enigszins geïsoleerde ligging. Het gebied ten zuiden van de Visserstraat wordt door twee straten (Sledemennerstraat en Westerbinnensingel) in de lengterichting opgedeeld in drie smalle bebouwingsstroken.

Het westelijk van de Lage der A gelegen gebied bezit een karakteristieke structuur van gebogen binnenstadsstraten die het beloop van de A volgen. De ondiepe, smal uitlopende bebouwingsschillen bestaan deels uit oude kleinschalige en deels uit recente woningbouw. Deze structuur wordt doorsneden door de A-straat in het zuiden en de Verlengde Visserstraat in het noorden. In de Verlengde Visserstraat markeren de sterke verbredingen van het straatprofiel de begrenzing van de oude stad.

*** Schildersbuurt**

Stratenpatroon

Er is sprake van een strakke stedenbouwkundige structuur en goed bewaarde straatwanden in een overwegend rechthoekig stratenpatroon onderbroken door pleinen: het H.W.Mesdagplein, het Jozef Israëlsplein en het Taco Mesdagplein. Karakteristiek zijn de ruime profielen van pleinen en straten.

De afwijkingen op het rechthoekige stratenpatroon zijn het gevolg van vroegere, ruimtelijke ontwikkelingen.

Met name van belang in dit opzicht zijn de gebogen straten waaraan het verloop van de voormalige vestinggracht nog te herkennen is (de Melkweg en de Blekerstraat).

Aan het licht gebogen verloop van het oostelijk deel van de Nieuwe Blekerstraat, richting A-weg, is het niet-planmatige karakter van dit deel herkenbaar.

Hetzelfde geldt voor de Friesestraatweg: een oude, belangrijke uitvalsweg richting Friesland.

Hierop sluit de oost-west lopende Kraneweg, die vanouds de verbinding met de stad vormt, aan.

Bij de invulling van het gebied ten zuiden van de Kraneweg werd de Leeuwarderstraat wel opgenomen, maar niet doorgezet in westelijke richting.

Ten noorden van de Kraneweg zet het rechthoekige stratenpatroon zich door in noordelijke richting. De Taco Mesdagstraat 'kruist' de Kraneweg loodrecht en eindigt op de Hofstede de Grootkade.

Echter:

. De Herman Colleniusstraat loopt met een lichte knik naar het Reitdiep en vormt via de Herman Colleniusbrug de verbinding met de Oranjewijk. Dit deel van de straat heeft een belangrijke verkeersfunctie. De bebouwing erlangs vormt met de watertoren en de brug een markant geheel.

. De Otto Eerelmanstraat eindigt, anders dan in het plan van Mulock Houwer, door een knik ter hoogte van de Wassenberghstraat loodrecht op de Hofstede de Grootkade.

. Deze kade langs het Reitdiep kent een gebogen verloop.

De Wassenberghstraat vormt in de 'nieuwe' Schildersbuurt de belangrijkste oost-west verbinding. De straat loopt vanaf de Otto Eerelmanstraat naar de Friesestraatweg en maakt ter hoogte van de St. Lucasstraat, die iets schuin vanaf de Kraneweg komt, een lichte knik.

Pleinen

Ook de pleinen vormen een afwisseling op het in hoofdzaak rechthoekige stratenpatroon.

Het H.W.Mesdagplein op het kruispunt H.W.Mesdagstraat - Herman Colleniusstraat is groot en ovaalvormig. Het ruitvormige Jozef Israëlsplein vormt een onderbreking van de Jozef Israëlsstraat bij de kruising met de Taco Mesdagstraat. De hoeken van beide straten zijn schuin afgesneden. In tegenstelling tot het H.W.Mesdagplein is dit plein altijd bestraat geweest.

Het Taco Mesdagplein ontstond door het gedeeltelijk terugleggen van de rooilijn van de westzijde van de Taco Mesdagstraat; het is rechthoekig en voorzien van een plantsoen en boombeplanting.

Waardering Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt

Ten behoeve van het behoud van het voorgedragen Beschermd stadsgezicht Schildersbuurt kan hoofdstuk 3 als volgt worden samengevat:

Het grootste deel van de Schildersbuurt is een gebied met bijzondere stedenbouwkundige waarden. De buurt is ontstaan in een periode waarin de ontwikkeling van de stad geleidelijk veranderde van spontaan naar planmatig. De Schildersbuurt is in een tijd van woningnood gebouwd als uitbreidingswijk.

De strakke stedenbouwkundige structuur en goed bewaarde straatwanden in het overwegend rechtlijnige stratenpatroon, onderbroken door pleinen bepalen het hoogwaardige stadsbeeld en het karakter van deze vroeg twintigste-eeuwse woonwijk. Karakteristiek zijn de ruime profielen van pleinen en straten die het gebied doorkruisen en de architectonische kwaliteit van de bebouwing in nauwe samenhang met de stedenbouwkundige opzet. Het gevarieerde bebouwingsbeeld van aaneengesloten panden, van vaak twee en drie bouwlagen met kap, in de rooilijn langs rechte straten heeft haar oorspronkelijke karakter grotendeels behouden.

Vanwege deze kwaliteiten is de Schildersbuurt in het kader van het Monumenten Selectie Project van de gemeente Groningen voorgedragen als Beschermd stadsgezicht.

Typerend zijn:

- de strakke stedenbouwkundige structuur van het zuidelijke deel waarvan de hoofdozet bestaat uit een regelmatig, rechthoekig stratenpatroon, op twee plaatsen onderbroken door een ovaal en een ruitvormig plein, respectievelijk het H.W. Mesdagplein en het Jozef Israëlsplein;
- de heldere aansluiting van de stedenbouwkundige structuur van het noordelijke, latere deel op het orthogonale stratenpatroon in het zuidelijke deel en de architectonisch samenhangende bebouwing uit de jaren 1913-1940;
- de stedenbouwkundig-historische waarde van de contouren van de voormalige Kranedwinger als restant van de historische vestingstructuur, goed herkenbaar in het gebogen verloop van de Melkweg en de Blekerstraat;
- de cultuurhistorische en architectonische waarde van de twee op de voormalige Kranedwinger gelegen universiteitslaboratoria, met name het 'kasteel', van rond de eeuwwisseling in van een parkachtige groenaanleg;
- de lineaire stroken arbeiderswoningen aan de Nieuwe Blekerstraat als representant van de vroegste, niet-planmatige ontwikkeling van de wijk;
- de profielen van de hoofdstraten: bebouwing - erfafscheiding met stoepen en hekwerken - trottoir met boombeplanting - weg - trottoir met boombeplanting - erfafscheiding met stoepen en hekwerken - bebouwing (Westersingel, Kraneweg, H. W. Mesdagstraat, Jozef Israëlsstraat, Herman Colleniusstraat);
- het over het algemeen tot in detail goed bewaard gebleven, begin 20ste-eeuwse architectuurbeeld en de ensemblewaarden van hele straatwanden waarin de neo-stijlen, de eclectische stijlen, de Art Nouveau en de verstrakte Amsterdamse School ruim vertegenwoordigd zijn;
- de ensemblewaarde van de bebouwing aan de H.W. Mesdagstraat, het H.W. Mesdagplein, de Jozef Israëlsstraat, het Jozef Israëlsplein en de Herman Colleniusstraat;
- de ensemblewaarde van de eclectische bebouwing aan de Westersingel en de ruimtelijke

relatie met het Noorderplantsoen en de Westerhaven;

- de ensemblewaarde en het gedifferentieerde bebouwingsbeeld van de Kraneweg;
- de zicht-as over het H.W. Mesdagplein richting Reitdiep en watertoren;
- de zicht-as over de Westersingel richting Reitdiep en Noorderplantsoen;
- de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde en de situering van de monumentale pakhuizen aan de Aweg in relatie met het water van het Hoendiep;
- de stedenbouwkundig-historische waarde van het Reitdiep.

BIJLAGE 2

Adressenlijst bestaande functies anders dan wonen

Voor een verklaring van de SBI-codes kan worden verwezen naar de in deze bijlage opgenomen "hiërarchische opbouw en titels".

<u>straat</u>	<u>nr</u>	<u>postcode</u>	<u>sbi*</u>
Astraat	1	9718 CP	H 55
Astraat	3	9718 CP	G 52
Astraat	5	9718 CP	G 52
Astraat	7	9718 CP	G 52
Astraat	9	9718 CP	H 55
Astraat	11	9718 CP	H 55
Astraat	13	9718 CP	O 92
Astraat	15	9718 CP	G 52
Astraat	17	9718 CP	G 52
Astraat	19	9718 CP	G 52
Astraat	21	9718 CP	G 52
Astraat	23	9718 CP	H 55
Aweg	2	9718 CS	G 52
Aweg	3	9718 CS	G 52
Aweg	4	9718 CS	H 55
Aweg	4 1	9718 CS	K 74
Aweg	5	9718 CS	J 65
Aweg	5b	9718 CS	J 67
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	6	9718 CS	G 52
Aweg	7	9718 CS	G 52
Aweg	8	9718 CS	H 55
Aweg	9	9718 CS	G 52
Aweg	10	9718 CS	O 93
Aweg	10	9718 CS	O 93
Aweg	11	9718 CT	G 52
Aweg	12	9718 CT	H 55
Aweg	12 1	9718 CT	I 63
Aweg	13	9718 CT	DE22
Aweg	17	9718 CV	N 85
Aweg	18	9718 CV	G 52
Aweg	19	9718 CV	O 91
Aweg	20	9718 CV	K 71
Aweg	20a	9718 CV	N 85
Aweg	21	9718 CV	O 92
Aweg	21	9718 CV	M 80
Aweg	21a	9718 CV	K 74
Aweg	24	9718 CV	H 55
Aweg	25	9718 CV	H 55
Aweg	26	9718 CV	K 74
Aweg	27	9718 CW	F 45
Aweg	29	9718 CW	N 85
Aweg	30	9718 CW	M 80
Aweg	37	9718 CW	K 72
Aweg	43	9718 CX	K 70
Aweg	44	9718 CX	K 74
Aweg	47	9718 CX	G 52
Aweg	49	9718 CX	G 51
Aweg	51	9718 CX	G 52
Blekerstraat	2	9718 EB	O 93
Blekerstraat	2 1	9718 EB	DE22
Blekerstraat	5	9718 EA	O 92
Blekerstraat	12	9718 EB	DE22
Blekerstraat	12a	9718 EB	O 92
Blekerstraat	12a	9718 EB	K 74
Blekerstraat	14	9718 EB	H 55
Blekerstraat	17	9718 EA	G 52
Blekerstraat	18	9718 EC	(o)
Blekerstraat	19	9718 EA	H 55
Blekerstraat	22/24	9718 EC	H 55

*Garage en opslag staan onder de kop sbi aangegeven als resp.(g) en (o)

Blekerstraat	26	9718 EC	H 55
Blekerstraat	28	9718 EC	(g)
Blekerstraat	30	9718 EC	(o)
Blekerstraat	32	9718 EC	(g)
Dr.C. Hofstede d Grootkd	11	9718 KA	L 75
Dr.C. Hofstede d Grootkd	48	9718 KC	E 41
Friesestraatweg	1	9718 NA	F 45
Friesestraatweg	5	9718 NA	G 52
Friesestraatweg	11	9718 NA	K 74
Friesestraatweg	19	9718 NA	G 52
Friesestraatweg	19	9718 NA	O 93
Friesestraatweg	31	9718 NB	G 52
Friesestraatweg	41	9718 NB	H 55
Friesestraatweg	45	9718 NB	F 45
Friesestraatweg	47	9718 NB	O 93
Friesestraatweg	51	9718 NB	G 52
H.W. Mesdagplein	1	9718 HP	O 92
H.W. Mesdagplein	2	9718 HP	K 74
H.W. Mesdagplein	4	9718 HR	L 75
H.W. Mesdagplein	5	9718 HR	K 74
H.W. Mesdagplein	9	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	12	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	13	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	O 91
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagstraat	4	9718 HG	K 70
H.W. Mesdagstraat	10-12	9718 HG	F 45
H.W. Mesdagstraat	23	9718 HB	F 45
H.W. Mesdagstraat	64	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72a	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	77 1	9718 HE	N 85
Herman Colleniusstraat	8	9718 KT	G 52
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	K 74
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	O 92
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	K 72
Herman Colleniusstraat	18	9718 KT	N 85
Herman Colleniusstraat	19	9718 KR	M 80
Herman Colleniusstraat	22	9718 KT	K 74
Herman Colleniusstraat	29	9718 KS	K 74
Herman Colleniusstraat	31	9718 KS	G 51
Herman Colleniusstraat	32	9718 KT	G 52
Herman Colleniusstraat	33	9718 KS	N 85
Herman Colleniusstraat	33	9718 KS	N 85
Herman Colleniusstraat	46	9718 KV	G 52
Herman Colleniusstraat	72	9718 KW	L 75
Herman Colleniusstraat	72	9718 KW	N 85
Jozef Israëlsplein	1	9718 EN	G 52
Jozef Israëlsplein	4	9718 EN	G 52
Jozef Israëlsplein	6	9718 EN	DN36
Jozef Israëlsplein	8	9718 EN	G 51
Jozef Israëlsstraat	3	9718 GA	K 74
Jozef Israëlsstraat	6/8	9718 GJ	G 52
Jozef Israëlsstraat	7	9718 GA	K 72
Jozef Israëlsstraat	27	9718 GB	K 74
Jozef Israëlsstraat	34	9718 GL	M 80
Kraneweg	6	9718 JP	N 85
Kraneweg	8	9718 JP	N 85
Kraneweg	8	9718 JP	N 85
Kraneweg	9a	9718 JC	K 74
Kraneweg	10	9718 JP	K 74
Kraneweg	11	9718 JC	K 74
Kraneweg	12	9718 JP	K 74
Kraneweg	14	9718 JR	K 74

Kraneweg	16	9718	JR	K 72
Kraneweg	16a	9718	JR	I 63
Kraneweg	16b	9718	JR	O 93
Kraneweg	17	9718	JD	O 93
Kraneweg	18	9718	JR	N 85
Kraneweg	19	9718	JD	K 74
Kraneweg	21	9718	JD	I 64
Kraneweg	21	9718	JD	G 52
Kraneweg	22	9718	JR	K 70
Kraneweg	25	9718	JD	M 80
Kraneweg	28	9718	JR	N 85
Kraneweg	32	9718	JR	G 52
Kraneweg	33	9718	JE	N 85
Kraneweg	34	9718	JS	N 85
Kraneweg	36	9718	JS	H 55
Kraneweg	38	9718	JS	G 52
Kraneweg	40	9718	JS	O 93
Kraneweg	46-48	9718	JS	N 85
Kraneweg	47	9718	JG	N 85
Kraneweg	52	9718	JS	N 85
Kraneweg	52	9718	JS	N 85
Kraneweg	56	9718	JT	N 85
Kraneweg	61	9718	JH	N 85
Kraneweg	62	9718	JT	N 85
Kraneweg	67	9718	JJ	J 66
Kraneweg	68	9718	JT	N 85
Kraneweg	68	9718	JT	N 85
Kraneweg	69	9718	JJ	N 85
Kraneweg	70	9718	JT	N 85
Kraneweg	70	9718	JT	K 70
Kraneweg	70	9718	JT	O 91
Kraneweg	71	9718	JK	DE22
Kraneweg	72	9718	JV	K 74
Kraneweg	72	9718	JV	DE22
Kraneweg	72	9718	JV	K 74
Kraneweg	72	9718	JV	O 92
Kraneweg	72	9718	JV	K 73
Kraneweg	73	9718	JK	F 45
Kraneweg	74	9718	JK	K 72
Kraneweg	75	9718	JK	N 85
Kraneweg	76	9718	JV	M 80
Kraneweg	77	9718	JK	G 52
Kraneweg	83	9718	JL	K 74
Kraneweg	85	9718	JL	N 85
Kraneweg	87	9718	JL	K 74
Kraneweg	91	9718	JL	J 66
Kraneweg	91	9718	JL	J 67
Kraneweg	92	9718	JX	G 52
Kraneweg	107	9718	JN	N 85
Kraneweg	115	9718	JN	O 92
Kraneweg	119	9718	JN	H 55
Lage der A	2	9718	BJ	G 52
Lage der A	4	9718	BJ	N 85
Lage der A	5 10	9718	BJ	K 74
Lage der A	11	9718	BJ	DD20
Lage der A	12 5	9718	BJ	O 92
Lage der A	12 16	9718	BJ	K 72
Lage der A	12 35	9718	BJ	O 92
Lage der A	12 38	9718	BJ	K 74
Lage der A	13	9718	BJ	K 74
Lage der A	15	9718	BK	F 45
Lage der A	19	9718	BK	N 85
Lage der A	21	9718	BK	F 45
Lage der A	33	9718	BL	O 93
Lage der A	37	9718	BM	H 55
Leeuwarderstraat	23	9718	HV	(g)
Leeuwarderstraat	27	9718	HV	(g)

Leeuwarderstraat	53/1	9718 HW	E 40
Melkweg	1	9718 EP	M 80
Melkweg	6	9718 ES	N 85
Melkweg	6	9718 ES	N 85
Mondriaanstraat	37	9718 MJ	N 85
Nieuwe Blekerstraat	1	9718 ED	H 55
Nieuwe Blekerstraat	24	9718 EJ	O 92
Nieuwe Blekerstraat	36	9718 EK	O 92
Nieuwe Blekerstraat	36a	9718 EK	DA15
Nieuwe Blekerstraat	40	9718 EK	G 52
Nieuwe Blekerstraat	42	9718 EK	O 93
Nieuwe Blekerstraat	44	9718 EK	O 93
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	3/1	9718 JZ	M 80
Reitdiepskade	4	9718 BP	K 70
Sledemenerstraat	1	9718 BW	G 52
Sledemenerstraat	3	9718 BW	(g/o)
Sledemenerstraat	5	9718 BW	(g/o)
Sledemenerstraat	6	9718 BZ	D
Sledemenerstraat	7	9718 BW	(g/o)
Sledemenerstraat	8	9718 BZ	D
Sledemenerstraat	10	9718 BZ	D
Sledemenerstraat	11	9718 BW	D
Sledemenerstraat	13	9718 BW	(g/o)
Sledemenerstraat	14	9718 BZ	(g/o)
Sledemenerstraat	16	9718 BZ	(g/o)
Sledemenerstraat	18	9718 BZ	(g/o)
Sledemenerstraat	24	9718 BZ	D
Sledemenerstraat	28	9718 BZ	G 50
Sledemenerstraat	35	9718 BW	(g/o)
Sledemenerstraat	37	9718 BX	(g/o)
Sledemenerstraat	39	9718 BX	N 85
Sledemenerstraat	43	9718 BX	(g/o)
Sledemenerstraat	45	9718 BX	(g/o)
Sledemenerstraat	47	9718 BX	(D)
Sledemenerstraat	49a	9718 BX	G 52
Sledemenerstraat	57	9718 BX	N 85
Taco Mesdagplein	7	9718 KE	I 63
Taco Mesdagstraat	7	9718 KH	O 93
Taco Mesdagstraat	12	9718 KL	DJ28
Taco Mesdagstraat	13	9718 KH	G 52
Taco Mesdagstraat	15	9718 KL	G 52
Taco Mesdagstraat	17	9718 KJ	H 55
Taco Mesdagstraat	18	9718 KH	G 52
Taco Mesdagstraat	20	9718 KL	N 85
Taco Mesdagstraat	32 1	9718 KM	O 92
Taco Mesdagstraat	34	9718 KM	K 71
Taco Mesdagstraat	42	9718 KM	O 92
Verlengde Visserstraat	1	9718 JA	G 52
Verlengde Visserstraat	3	9718 JA	G 52
Verlengde Visserstraat	4	9718 JB	G 52
Verlengde Visserstraat	t.o.15	9718 JA	H 55
Westerbinnensingel	4	9718 BT	DA15
Westerbinnensingel	5	9718 BR	(o)
Westerbinnensingel	6	9718 BT	(o)
Westerbinnensingel	7	9718 BR	(g)
Westerbinnensingel	8	9718 BT	DA15
Westerbinnensingel	10	9718 BT	(o)
Westerbinnensingel	11	9718 BR	F 45
Westerbinnensingel	12	9718 BT	(g)
Westerbinnensingel	13	9718 BR	O 92
Westerbinnensingel	15	9718 BR	K 74
Westerbinnensingel	17	9718 BR	(o)
Westerbinnensingel	19	9718 BR	G 51

Westerbinnensingel	25	9718 BS	(g)
Westerbinnensingel	42a	9718 BV	N 85
Westerbinnensingel	42a	9718 BV	F 45
Westerbinnensingel	48	9718 BV	L 75
Westerbinnensingel	48	9718 BV	O 92
Westersingel	1	9718 CA	H 55
Westersingel	2	9718 CK	K 71
Westersingel	2a	9718 CK	O 93
Westersingel	3	9718 CA	K 74
Westersingel	4	9718 CK	K 74
Westersingel	4	9718 CK	F 45
Westersingel	5	9718 CA	G 52
Westersingel	6	9718 CK	K 74
Westersingel	7	9718 CA	G 52
Westersingel	8	9718 CK	G 52
Westersingel	10	9718 CK	G 52
Westersingel	11	9718 CA	G 51
Westersingel	11	9718 CA	G 51
Westersingel	13	9718 CA	G 52
Westersingel	15	9718 CA	G 52
Westersingel	18	9718 CL	G 52
Westersingel	19	9718 CA	K 70
Westersingel	20	9718 CL	I 63
Westersingel	21	9718 CB	G 52
Westersingel	23	9718 CB	K 74
Westersingel	25	9718 CB	K 74
Westersingel	26	9718 CM	N 85
Westersingel	27	9718 CB	O 92
Westersingel	28	9718 CM	DE22
Westersingel	29	9718 CB	K 70
Westersingel	31	9718 CB	K 70
Westersingel	34	9718 CM	M 80
Westersingel	35	9718 CC	O 93
Westersingel	35b	9718 CC	DE22
Westersingel	37	9718 CC	DE22
Westersingel	38	9718 CM	N 85
Westersingel	43	9718 CD	O 92
Westersingel	43	9718 CD	J 65
Westersingel	47	9718 CE	K 74
Westersingel	49	9718 CE	N 85
Westersingel	51	9718 CG	I 63
Westersingel	53	9718 CH	N 85
Westersingel	55 1	9718 CH	N 85
Westersingel	57	9718 CJ	N 85
Westersingel	59	9718 CJ	DL33

BIJLAGE 3

Nadere omschrijving horecacodes

BIJLAGE 4

Lijst van Bedrijfstypen

BIJLAGE 5
Hoofdgroenstructuur

BIJLAGE 6
ASVV-normen

BIJLAGE 7
Milieu-aspecten

BIJLAGE 8
Inspraakverslag

SCHRIFTELIJKE INSPRAAKREACTIES

De schriftelijke inspraakreacties zijn hierna samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien, en aan het eind van dit verslag integraal opgenomen.

Gedurende de inspraakperiode zijn 10 schriftelijke inspraakreacties binnengekomen en wel door/namens:

- 1- Wijkraad Schilderswijk, p/a M.L. Baving, W. Barentzstraat 12, 9718 BC Groningen
- 2- Buurtvereniging A-Kwartier, p/a H.Cuperus, Postbus 1451, 9701 BL Groningen
- 3- H.I. Hacquebord en G.J.L. Aalders, Melkweg 8, 9718 ES Groningen
- 4- J.Homan en A.Koster, Melkweg 6a, 9718 ES Groningen
- 5- P.J.M. Hoevenaars, Melkweg 12, 9718 ES Groningen
- 6- J.H.van Marum, H.W.Mesdagstraat 10, 9718 HG Groningen
- 7- A. Praamstra-Pathuis, Melkweg 10, 9718 ES Groningen
- 8- T. Draisma, Leeuwarderstraat 1, 9718 HV Groningen
A. de Haan, Melkweg 22, 9718 ES Groningen
- 9- K.A. van Oosten, Melkweg 16a, 9718 ES Groningen
- 10-H.R.Tiggelaar, Kraneweg 55a, 9718 JG Groningen

1. Wijkraad Schilderswijk:

- a. De grens van het bestemmingsplan is niet in overeenstemming met de wijkgrens.
- b. In het bestemmingsplan wordt te veel ingegaan op één concreet bouwplan, waardoor de discussie over het bestemmingsplan wordt vertroebeld. De inspraakavond ging vrijwel uitsluitend over het Noorderpoortcollege.
- c. Het Raadsvoorstel waarin melding wordt gemaakt van geringe afwijkingen ten opzichte van het stedenbouwkundig plan is een bedriegelijke voorstelling van zaken. Het betreft de bouwhoogte en het opschuiven van de nieuwbouw naar de Melkweg ten behoeve van een kantoorgebouw aan de Westersingel. Het monumentale karakter van het beschermd stadsgezicht wordt hierdoor op onverantwoorde wijze aangetast.
- d. Het bestemmingsplan kent slordigheden: de woonboten aan de A-weg worden niet in het bestemmingsplan vermeld en de stelling dat er sprake is van een hoge gemiddelde woonduur is, mede dankzij de kamerbewoners, onjuist.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Uit de publicaties blijkt voldoende duidelijk op welk gebied het bestemmingsplan van toepassing is. De titel van een bestemmingsplan staat los van op andere gronden gekozen gebiedsindelingen, die soms onderling ook weer verschillen.

Ad b. Tijdens de inspraakbijeenkomst zijn inderdaad vrijwel uitsluitend vragen gesteld/bezwaren gemaakt aangaande de locatie Noorderpoortcollege. Dit is niet verwonderlijk nu het grootste deel van de aanwezigen afkomstig was van de buurt rondom het Noorderpoortcollege (zie de presentielijst). De voorzitter heeft wel een aantal malen de gelegenheid gegeven ook andere vragen te stellen, onder meer direct na de pauze en aan het eind van de bijeenkomst. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Ad c. - De *afwijking* van het bestemmingsplan ten opzichte van het stedenbouwkundig plan inzake met name de bouwhoogte is stedenbouwkundig van ondergeschikt belang. Het heeft echter wel een juridische betekenis, gezien de harde formulering ten aanzien van dit onderwerp in het stedenbouwkundig plan.

- Wat betreft de *bouwhoogte*: Een specifiek element in de beleving van de bouwmassa vormt de opbouw hiervan. Het stedenbouwkundig plan stelde daartoe dat de vierde laag moet worden teruggelegd of zich moet tonen als een specifieke dakopbouw. In het bestemmingsplan zijn vier bouwlagen toegestaan. Waar het terugleggen er primair op was gericht een goede balans te vinden tussen school en omgeving, is op basis van "voortschrijdend inzicht" duidelijk geworden dat een vorm-

geving zonder teruglegging daartoe eveneens goed in staat zal zijn. Echter, *ten behoeve van de aansluiting op de aangrenzende woningen aan de Blekerstraat zal hierover een passage in de beschrijving in hoofdlijnen worden opgenomen.*

Wat betreft de *functie*: de bestemming Maatschappelijke doeleinden en Zakelijke dienstverlening, waaronder de kantoorfunctie valt, past goed in de bestaande functionele structuur van het omringende gebied.

Wat betreft inpassing in het *Beschermd stadsgezicht*: De Schilderswijk zal dit of volgend jaar worden aangewezen als Beschermd stadsgezicht. De Schilderswijk is opgezet als een reeks gesloten bouwblokken. In eerste instantie werd ook de bebouwing op het voormalige vestingwerk (hoek Westersingel-Blekerstraat) zo opgezet, maar al snel week men daar geheel van af. De bebouwing werd geplaatst als losse gebouwen op een groen terrein. Zo bleef het terrein zichtbaar als vestingwerk en kreeg het een bijzondere en onafhankelijke schakelfunctie tussen het oude centrum en het uitbreidingsgebied Schilderswijk.

Met het bestemmingsplan is aangesloten op de toelichting tot voordracht van het beschermd stadsgezicht Schilderswijk. Hierin is over de onderhavige locatie gesteld, dat van belang zijn:

"a. de stedenbouwkundig-historische waarde van de contouren van de voormalige Kranedwinger als restant van de historische vestingstructuur, en

b. de cultuurhistorische en architectonische waarde van de twee (voormalige) universiteitslaboratoria (..) in een parkachtige groenaanleg."

Ad d. De woonboten aan de A-weg vallen buiten het plangebied (zie de begrenzing van het plangebied op de plankaart).

Voor wat betreft de woonduur: het wijkvolkshuisvestingsplan is gebruikt voor deze beschrijving; op basis van verhuisgegevens is daar gesteld dat er sprake is van een lange gemiddelde woonduur (hoofdstuk 9).

2. Buurtvereniging A-Kwartier:

De buurtvereniging maakt bezwaar tegen toename van het aantal horecavestigingen aan de A-weg, A-straat en Lage der A.

Gemeentelijke reactie:

De versie inspraak/vooroverleg van dit bestemmingsplan staat 9 horecavestigingen toe in genoemde straten, bij een bestaand aantal van 8. De bedoeling was om enige flexibiliteit te behouden. Gezien de reeds langer bestaande bezorgdheid over overlast en het in dit gebied bestaande aantal vestigingen, zal *het aantal toegestane horecavestigingen hier tot het bestaande aantal* worden beperkt. Dit betekent echter geen verlaging van het toegestane maximum gezien het feit dat de bedrijvenlijst (bestaande functies anders dan wonen) geactualiseerd/verbeterd is en de bestaande functies worden gerespecteerd.

3,4 en 5. H.I. Hacquebord en G.J.L. Aalders, J.Homan en A.Th.Koster, en P.J.M. Hoevenaars:

- a. De stedenbouwkundige uitgangspunten zijn weinig gespecificeerd.
- b. Het bouwvolume is te groot en te hoog voor het beschermde stadsgezicht van de Schilderswijk.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Naar onze mening zijn de stedenbouwkundige uitgangspunten voor het Noorderpoortcollege in het bestemmingsplan duidelijk genoeg omschreven.

Ad b. Zie onder 1c.

6. J.H.van Marum:

- a. Het bouwvolume is te groot en te hoog, mede in relatie tot het beschermd stadsgezicht Schilderswijk.
- b. Een gevel van 18 meter hoog pal op de rooilijn staat niet in verhouding tot de omringende

bebouwing; het plantsoenachtig karakter van de Melkweg wordt aangetast.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Zie onder 1c.

Ad b. Om de volgende redenen acht de gemeente aansluiting in de rooilijn op de bestaande bebouwing aan de Blekerstraat gewenst:

- Typologisch gezien is het aangrenzend pand Blekerstraat 9 een rijtjeshuis, gelijk aan b.v. het pand Blekerstraat 7. Het zou stedenbouwkundig gezien zeer onlogisch zijn om hier de rij te onderbreken dan wel te beëindigen. De straatwand langs de Blekerstraat dient te worden doorgezet tot ruim voorbij het hoekpunt Melkweg-Israëlstraat. Wel dient in de doorzetting duidelijk rekening te worden gehouden met de hoogte en parcellering van de bestaande gevel.

- Het kruispunt Melkweg-Blekerstraat-Jozef Israëlsstraat vormt een karakteristieke en kwalitatief waardevolle ruimte. Deze dient te worden behouden vanwege het belang ervan voor de structuur van de Schilderswijk. Om deze reden dient de straatwand langs de Blekerstraat te worden doorgezet tot ruim voorbij het hoekpunt Melkweg-Israëlstraat.

- Behoudens een overgangszone aansluitend op de woningen aan de Melkweg, zijn vier bouwlagen gewenst (zie onder 1c). Vier bouwlagen mag ruim lijken, maar was in feite reeds sinds 1978 toegestaan (oude bestemmingsplan Binnenstad).

- De openbare groenzone blijft.

7. *A. Praamstra-Pathuis:*

a. De rooilijn van het Noorderpoortcollege ligt dichtbij de woning, is te hoog/benauwend en door het rechthoekig karakter oninteressant.

b. De toetreding van daglicht vermindert in de woning.

c. Het weghalen van groen en de kap van bomen is verontrustend.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Zie onder 6b. De vraag of iets mooi of lelijk is, is een zaak die ter beoordeling is van de Welstandscommissie.

Ad b. De lichttoetreding van de genoemde woningen verandert wel. Maar bij een afstand van 18-25 meter is deze nog alleszins acceptabel.

Ad c. Het huidige terrein heeft een waardevolle groenstructuur. In de stedenbouwkundige uitgangspunten en in alle discussies is door de gemeente voortdurend benadrukt dat grote zorg moet worden besteed aan de groen-kwaliteit van het gebied. Dit heeft er in eerste instantie toe geleid dat gekozen werd voor zeer beperkte mogelijkheden tot parkeren op het terrein en voor het ondergronds stallen van fietsen.

Hierdoor is - ondanks een verhoging van het bebouwd terreinoppervlak van 3850 m⁵ (RUG, incl. bijgebouwen) tot 4900 m⁵ (Noorderpoort) de hoeveelheid groen niet afgenomen. Deze bedroeg ten tijde van de RUG 3780 m⁵ en wordt bij het Noorderpoortcollege 4300 m⁵, daarbij inbegrepen 450 m⁵ op het school-binnenterrein.

De strook openbaar groen langs de Melkweg is bij de plannen 1 meter breder geworden en in de berekeningen meegenomen.

In de plannen langs de Westersingel - hoek Verlengde Visserstraat neemt het groen toe, terwijl de afname te vinden is achter het kasteel.

Het groen zal primair dienen als kijkgroen. Door de school is echter aangegeven dat zij positief staat tegenover een inpassing van een speelplek voor de kleuters uit de directe omgeving. Daartoe wordt met omwonenden nader overleg gevoerd.

In de groenkwaliteit spelen bomen een belangrijke rol. De nieuwe bouwvolumes maken het onvermijdelijk dat er kap plaats vindt. Daarbij is op het eerste gezicht de hoeveelheid vrij aanzienlijk te weten 39 stuks. Echter, de gemeente is buitengewoon zorgvuldig omgegaan met

groen. Onder de 39 te kappen bomen bevinden zich 16 coniferen (hoeven niet persé weg, maar hun kwaliteit is niet erg hoog), 2 bomen met iepziekte, 2 bomen met slechte kronen, 5 bomen van een struikachtige kwaliteit en 1 kromme boom.

Gevolg: een aantal van 13 waardevolle te verwijderen bomen resteert. 11 daarvan zijn verplantbaar. Van de 2 niet te verplanten en dus te kappen bomen, heeft er één een monumentale status. Het ontwerp van de nieuwe inrichting van het terrein bevat 19 nieuwe bomen, exclusief de bomen die aan de oostzijde van de nieuwbouw worden geplant. Onze inzet is erop gericht de 11 te verplanten bomen deel uit te laten maken van dit aantal. Vooral tegenover de Melkweg 4-12 lijkt een snel herstel van volwassen groen wenselijk. Hier zal ook onderbeplanting (tot plm. 1 meter hoogte) worden aangebracht, alsmede incidenteel solitaire hogere struiken/bomen, desgewenst in overleg met omwonenden.

8. *T. Draisma en A. de Haan:*

- a. De toegestane bouwhoogte is te hoog en er is te veel ruimte voor bebouwing door het verlaten van de onderwijsbestemming.
- b. De afstand van de nieuwbouw tot 'het kasteel' moet 10 meter blijven.
- c. De bouwgrens die ruim voorbij het hoekpunt Jozef Israëlsstraat-Melkweg loopt, is in strijd met open karakter van het gebied.
- d. Meer bussen voor het Noorderpoortcollege betekent meer lawaai, trillingen en luchtverontreiniging.
- e. Er is nog een inspraakavond nodig, omdat behalve het Noorderpoortcollege het bestemmingsplan te weinig aan bod is gekomen.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Zie onder 1c.

Ad b. De afstand tussen het monument en de nieuwbouw bedraagt plm. 10 meter (zie de plankaart). Een structuurbepalende bouwgrens betekent dat in deze grens moet worden gebouwd, in plaats van erin of erachter, zoals bij een bouwgrens, die niet structuurbepalend is. Bij het kasteel zijn de bestaande contouren vastgelegd om de bestaande vrije ligging en contouren te kunnen handhaven.

Ad c. Zie onder 6b.

Ad d. De komst van het Noorderpoortcollege kan slechts tot een geringe toename van bussen leiden en, als het zich al voordoet, tot een geringe toename van genoemde overlast. Redenen: het aantal bussen op de totale hoeveelheid verkeer is verwaarloosbaar, deels doordat een deel van de leerlingen reeds met bussen komt op de nu nog bestaande locatie aan de Kraneweg, deels doordat een groot aantal leerlingen per fiets zal komen. Denkbaar is ook een efficiënter (c.q. hoger) gebruik van de bestaande busvoorzieningen. Dit is in overeenstemming met het bestaande beleid: de mensen die van de bussen gebruik maken, komen niet met de auto. Het fietsverkeer en het openbaar vervoer wordt gestimuleerd ten koste van de auto.

Ad e. Zie onder 1b.

9. *K.A. van Oosten:*

- a. De benaming Schilderswijk voor het bestemmingsplan is verkeerd.
- b. De Kraneweg is een buurtontsluitingsweg; de bouwhoogte moet hierop aansluiten.
- c. Woonschepen: Daar waar geen ligplaatsen in het Reitdiep zijn, moeten deze worden toegestaan. Schuurtjes van walbewoners moeten een eenduidige verschijningsvorm hebben net als die van de woonschepenbewoners.

T.a.v. het Noorderpoortcollege:

- d. Bezwaar tegen de naamgeving Noorderpoortcollege voor de desbetreffende locatie, de voorgestelde bouwhoogte, de rooilijn aan de Melkwegzijde, en de afstand van de nieuwbouw tot het kasteel. De bestemming moet beperkt worden tot onderwijs.
- e. Inrichting omgeving: handhaving van alle gietijzeren hekken is gewenst; hetzelfde aantal bomen moet blijven, bomen moeten op dezelfde plaats blijven, beide monumenten waren

- omringd door groen rondom in het oorspronkelijke stedenbouwkundig plan.
- f. Verkeer: De Kraneweg en Verlengde Visserstraat moeten een 30-km regiem krijgen. Welke goede fietsvoorzieningen worden bedoeld in paragraaf 5.3? Op de Westersingel zijn o.v.-haltes ongewenst. Parkeren voor het Noorderpoortcollege moet op eigen terrein worden opgelost.
 - g. Er is een milieubeoordeling voor het Noorderpoortcollege gewenst voor wat betreft gebruik van toegang en ingang van de school.
 - h. Mist: dat twee kleuren bakstenen elkaar repeterend afwisselen, een beschrijving van de Westerkerkflat, maxima voor horeca en dienstverlening en de definitie van vloerindex, relatie tegengaan opslag in de straatwand, een goede relatie tussen overgangsrecht en anticipatie.
 - i. Het beleid ten aanzien van kamerverhuur is niet vastgelegd in het bestemmingsplan.

Gemeentelijke reactie:

Ad a. Zie onder 1a.

Ad b. De Kraneweg heeft een belangrijke functie op wijkniveau. De bovenwijkse functies hebben in dit bestemmingsplan geen afwijkende toegestane bouwhoogte tot gevolg (zie de plankaart). De locatie Westersingel- Melkweg behoort niet tot het menggebied; *de redactie van paragraaf 4.3. zal worden aangepast.*

Ad c. Het is gewenst de aanwonenden van het Reitdiep zoveel mogelijk zicht op het water te laten houden en geen woonboten langs hun tuin toe te staan. Aan schuurtjes van woonschepenbewoners worden hogere eisen gesteld dan aan schuurtjes van walbewoners, omdat eerstgenoemden zich nadrukkelijk in de openbare ruimte manifesteren.

Ad d. De naamgeving van de locatie is voldoende duidelijk en planologisch niet van belang. Voor de bouwhoogte en de bestemming; zie onder 1c. Voor de vragen inzake rooilijn en de afstand tussen nieuwbouw en kasteel; zie onder 6b en 8b. De onderwijsfunctie blijft toegestaan. Tevens zijn andere functies mogelijk (zie artikel 6.1 in relatie tot de plankaart).

Ad e. In het bestemmingsplan is in paragraaf 4.6 opgenomen dat gietijzeren hekken zoveel mogelijk dienen te worden gehandhaafd. Uiteraard is dit niet mogelijk op de plaatsen waar in de rooilijn zal worden gebouwd. Zie verder onder 7c.

Ad f. De Raad heeft besloten voor de belangrijke ontsluitingswegen Kraneweg/Verlengde Vissersstraat geen 30-km regiem in te voeren. Behalve de in paragraaf 5.3 reeds genoemde, worden in dit verband geen specifieke fietsvoorzieningen bedoeld. Wat betreft bushaltes: gestreefd wordt naar aanleg van bushaltes in de buurt van bronpunten (zoals het Noorderpoortcollege er een is), na kruisingen en aan looproutes. Het genoemde alternatief aan de Wilhelminakade gaat niet op: hier is al een halte; gestreefd wordt naar een zekere spreiding van op- en uitstappunten.

Parkeren: in verband met de evenzeer gewenste groene uitstraling van het gebied is gezocht naar de in paragraaf 5.6 beschreven creatieve en gedifferentieerde oplossing, die voor de wijk nauwelijks enige belasting met zich zal meebrengen.

Ad g. Het gebruik van toegang en ingang behoren niet in een milieubeoordeling thuis; het betreft hier het terrein van de openbare orde. Door middel van architectuur, zoals de situering van de in- en toegang, is het mogelijk hier aandacht aan te besteden. Een vraagstuk betreffende de openbare orde past niet in een bestemmingsplan.

Ad h. Niet elk detail/gebouw hoeft in een bestemmingsplan te worden beschreven. De maxima staan beschreven in artikel 6.2.3 en 6.2.6, de definitie van de vloerindex in artikel 2. Een levendige functie - in tegenstelling tot bijvoorbeeld opslag - is in veel gevallen aan de straatzijde gewenst mede in verband met de sociale veiligheid en de uitstraling van de wijk. De overgangsbepalingen sluiten aan op de wettelijke bepalingen inzake behandeling van bouwaanvragen; zij beschermen verkregen rechten; de anticipatieprocedure heeft hiermee geen directe relatie.

Ad i. De wens om het *onderwerp kamerverhuur in dit bestemmingsplan te regelen* wordt gehonoreerd. In de voorschriften (beschrijving in hoofdlijnen) wordt een duidelijke relatie gelegd met gemeentelijk sectoraal beleid op dit punt. Het betreft op dit moment met name de Nota Kamerverhuur. Toegevoegd wordt, dat kamerverhuur (bedrijven), valt (vallen) onder de functie

woondoeleinden (art.6); kamerverhuurbedrijven' kunnen dan niet bij recht worden omgezet in bedrijven. Voorts is, om een evenwichtige bevolkingsopbouw (en functionele menging) te behouden, de volgende regeling opgenomen: a. de functie 'Woondoeleinden' is bij recht aangewezen op de plaatsen waar deze functie bij de totstandkoming van dit bestemmingsplan reeds voorkomt; b. de functie 'Woondoeleinden' kan bij vrijstelling worden toegestaan op de plaatsen waar een andere functie aanwezig is, mits het gaat om zelfstandige woonruimte.

10. H.R.Tiggelaar:

Een plan van aanpak, met termijnen, is nodig om de openbare ruimte weer in een correcte staat van onderhoud te brengen. Het gaat met name om verharding/bestrating en de opstelplaats voor oud papiercontainers in de H.Colleniusstraat.

Gemeentelijke reactie:

Een plan van aanpak met betrekking tot het onderhoud van de openbare ruimte is opgenomen in het Stadsdeelbeheerprogramma, onderdeel van het Uitvoeringsprogramma van de Stadsdelen. Dit betreft een voortschrijdend vierjarenplan, waarin vermeld staat hoe de komende periode verder gewerkt dient te worden aan de leefbaarheid van de wijken en stadsdelen. Het plan wordt ieder jaar samengesteld na overleg met onder meer bewonersorganisaties. Bij keuzes wordt gestreefd naar afstemming met andere plannen (integraliteit en klantgerichtheid); ook zgn. meelift-effecten zijn van belang (financiering).

Voorts kunnen de bewoners met vragen en/of opmerkingen over beheer en onderhoud in hun wijk altijd terecht bij de bewonersorganisatie, waarmee 1x per twee maanden regulier beheeroverleg plaatsvindt. Het probleem van de containers in de H.Colleniusstraat is doorgegeven aan het beheersoverleg Schilderswijk.

Overigens, problemen behorend tot het terrein van het onderhoud van de openbare ruimte vallen buiten het kader van dit bestemmingsplan.

BIJLAGE 9

Vooroverleg

Bijlage 5 bijlage 2 t/m 6 bestemmingsplan 'Schilderswijk'

BIJLAGE 2

Adressenlijst bestaande functies anders dan wonen

<u>straat</u>	<u>nr</u>	<u>postcode</u>	<u>sbi*</u>
Astraat	1	9718 CP	H 55
Astraat	3	9718 CP	G 52
Astraat	5	9718 CP	G 52
Astraat	7	9718 CP	G 52
Astraat	9	9718 CP	H 55
Astraat	11	9718 CP	H 55
Astraat	13	9718 CP	O 92
Astraat	15	9718 CP	G 52
Astraat	17	9718 CP	G 52
Astraat	19	9718 CP	G 52
Astraat	21	9718 CP	G 52
Astraat	23	9718 CP	H 55
Aweg	2	9718 CS	G 52
Aweg	3	9718 CS	G 52
Aweg	4	9718 CS	H 55
Aweg	4 1	9718 CS	K 74
Aweg	5	9718 CS	J 65
Aweg	5b	9718 CS	J 67
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	5c	9718 CS	O 92
Aweg	6	9718 CS	G 52
Aweg	7	9718 CS	G 52
Aweg	8	9718 CS	H 55
Aweg	9	9718 CS	G 52
Aweg	10	9718 CS	O 93
Aweg	10	9718 CS	O 93
Aweg	11	9718 CT	G 52
Aweg	12	9718 CT	H 55
Aweg	12 1	9718 CT	I 63
Aweg	13	9718 CT	DE22
Aweg	17	9718 CV	N 85
Aweg	18	9718 CV	G 52
Aweg	19	9718 CV	O 91
Aweg	20	9718 CV	K 71
Aweg	20a	9718 CV	N 85
Aweg	21	9718 CV	O 92
Aweg	21	9718 CV	M 80
Aweg	21a	9718 CV	K 74
Aweg	24	9718 CV	H 55
Aweg	25	9718 CV	H 55
Aweg	26	9718 CV	K 74
Aweg	27	9718 CW	F 45
Aweg	29	9718 CW	N 85
Aweg	30	9718 CW	M 80
Aweg	37	9718 CW	K 72
Aweg	43	9718 CX	K 70
Aweg	44	9718 CX	K 74
Aweg	47	9718 CX	G 52
Aweg	49	9718 CX	G 51
Aweg	51	9718 CX	G 52
Blekerstraat	2	9718 EB	O 93
Blekerstraat	2 1	9718 EB	DE22
Blekerstraat	5	9718 EA	O 92
Blekerstraat	12	9718 EB	DE22
Blekerstraat	12a	9718 EB	O 92
Blekerstraat	12a	9718 EB	K 74
Blekerstraat	14	9718 EB	H 55
Blekerstraat	17	9718 EA	G 52
Blekerstraat	18	9718 EC	(o)
Blekerstraat	19	9718 EA	H 55
Blekerstraat	22/24	9718 EC	H 55

*Garage en opslag staan onder de kop sbi aangegeven als resp.(g) en (o)

Blekerstraat	26	9718 EC	H 55
Blekerstraat	28	9718 EC	(g)
Blekerstraat	30	9718 EC	(o)
Blekerstraat	32	9718 EC	(g)
Dr.C. Hofstede d Grootkd	11	9718 KA	L 75
Dr.C. Hofstede d Grootkd	48	9718 KC	E 41
Friesestraatweg	1	9718 NA	F 45
Friesestraatweg	5	9718 NA	G 52
Friesestraatweg	11	9718 NA	K 74
Friesestraatweg	19	9718 NA	G 52
Friesestraatweg	19	9718 NA	O 93
Friesestraatweg	31	9718 NB	G 52
Friesestraatweg	41	9718 NB	H 55
Friesestraatweg	45	9718 NB	F 45
Friesestraatweg	47	9718 NB	O 93
Friesestraatweg	51	9718 NB	G 52
H.W. Mesdagplein	1	9718 HP	O 92
H.W. Mesdagplein	2	9718 HP	K 74
H.W. Mesdagplein	4	9718 HR	L 75
H.W. Mesdagplein	5	9718 HR	K 74
H.W. Mesdagplein	9	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	12	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	13	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	O 91
H.W. Mesdagplein	15	9718 HS	N 85
H.W. Mesdagstraat	4	9718 HG	K 70
H.W. Mesdagstraat	10-12	9718 HG	F 45
H.W. Mesdagstraat	23	9718 HB	F 45
H.W. Mesdagstraat	64	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72a	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	72	9718 HN	N 85
H.W. Mesdagstraat	77 1	9718 HE	N 85
Herman Colleniusstraat	8	9718 KT	G 52
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	K 74
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	O 92
Herman Colleniusstraat	13	9718 KP	K 72
Herman Colleniusstraat	18	9718 KT	N 85
Herman Colleniusstraat	19	9718 KR	M 80
Herman Colleniusstraat	22	9718 KT	K 74
Herman Colleniusstraat	29	9718 KS	K 74
Herman Colleniusstraat	31	9718 KS	G 51
Herman Colleniusstraat	32	9718 KT	G 52
Herman Colleniusstraat	33	9718 KS	N 85
Herman Colleniusstraat	33	9718 KS	N 85
Herman Colleniusstraat	46	9718 KV	G 52
Herman Colleniusstraat	72	9718 KW	L 75
Herman Colleniusstraat	72	9718 KW	N 85
Jozef Israëlsplein	1	9718 EN	G 52
Jozef Israëlsplein	4	9718 EN	G 52
Jozef Israëlsplein	6	9718 EN	DN36
Jozef Israëlsplein	8	9718 EN	G 51
Jozef Israëlsstraat	3	9718 GA	K 74
Jozef Israëlsstraat	6/8	9718 GJ	G 52
Jozef Israëlsstraat	7	9718 GA	K 72
Jozef Israëlsstraat	27	9718 GB	K 74
Jozef Israëlsstraat	34	9718 GL	M 80
Kraneweg	6	9718 JP	N 85
Kraneweg	8	9718 JP	N 85
Kraneweg	8	9718 JP	N 85
Kraneweg	9a	9718 JC	K 74
Kraneweg	10	9718 JP	K 74
Kraneweg	11	9718 JC	K 74
Kraneweg	12	9718 JP	K 74
Kraneweg	14	9718 JR	K 74

Kraneweg	16	9718	JR	K 72
Kraneweg	16a	9718	JR	I 63
Kraneweg	16b	9718	JR	O 93
Kraneweg	17	9718	JD	O 93
Kraneweg	18	9718	JR	N 85
Kraneweg	19	9718	JD	K 74
Kraneweg	21	9718	JD	I 64
Kraneweg	21	9718	JD	G 52
Kraneweg	22	9718	JR	K 70
Kraneweg	25	9718	JD	M 80
Kraneweg	28	9718	JR	N 85
Kraneweg	32	9718	JR	G 52
Kraneweg	33	9718	JE	N 85
Kraneweg	34	9718	JS	N 85
Kraneweg	36	9718	JS	H 55
Kraneweg	38	9718	JS	G 52
Kraneweg	40	9718	JS	O 93
Kraneweg	46-48	9718	JS	N 85
Kraneweg	47	9718	JG	N 85
Kraneweg	52	9718	JS	N 85
Kraneweg	52	9718	JS	N 85
Kraneweg	56	9718	JT	N 85
Kraneweg	61	9718	JH	N 85
Kraneweg	62	9718	JT	N 85
Kraneweg	67	9718	JJ	J 66
Kraneweg	68	9718	JT	N 85
Kraneweg	68	9718	JT	N 85
Kraneweg	69	9718	JJ	N 85
Kraneweg	70	9718	JT	N 85
Kraneweg	70	9718	JT	K 70
Kraneweg	70	9718	JT	O 91
Kraneweg	71	9718	JK	DE22
Kraneweg	72	9718	JV	K 74
Kraneweg	72	9718	JV	DE22
Kraneweg	72	9718	JV	K 74
Kraneweg	72	9718	JV	O 92
Kraneweg	72	9718	JV	K 73
Kraneweg	73	9718	JK	F 45
Kraneweg	74	9718	JK	K 72
Kraneweg	75	9718	JK	N 85
Kraneweg	76	9718	JV	M 80
Kraneweg	77	9718	JK	G 52
Kraneweg	83	9718	JL	K 74
Kraneweg	85	9718	JL	N 85
Kraneweg	87	9718	JL	K 74
Kraneweg	91	9718	JL	J 66
Kraneweg	91	9718	JL	J 67
Kraneweg	92	9718	JX	G 52
Kraneweg	107	9718	JN	N 85
Kraneweg	115	9718	JN	O 92
Kraneweg	119	9718	JN	H 55
Lage der A	2	9718	BJ	G 52
Lage der A	4	9718	BJ	N 85
Lage der A	5 10	9718	BJ	K 74
Lage der A	11	9718	BJ	DD20
Lage der A	12 5	9718	BJ	O 92
Lage der A	12 16	9718	BJ	K 72
Lage der A	12 35	9718	BJ	O 92
Lage der A	12 38	9718	BJ	K 74
Lage der A	13	9718	BJ	K 74
Lage der A	15	9718	BK	F 45
Lage der A	19	9718	BK	N 85
Lage der A	21	9718	BK	F 45
Lage der A	33	9718	BL	O 93
Lage der A	37	9718	BM	H 55
Leeuwarderstraat	23	9718	HV	(g)
Leeuwarderstraat	27	9718	HV	(g)

Leeuwarderstraat	53/1	9718 HW	E 40
Melkweg	1	9718 EP	M 80
Melkweg	6	9718 ES	N 85
Melkweg	6	9718 ES	N 85
Mondriaanstraat	37	9718 MJ	N 85
Nieuwe Blekerstraat	1	9718 ED	H 55
Nieuwe Blekerstraat	24	9718 EJ	O 92
Nieuwe Blekerstraat	36	9718 EK	O 92
Nieuwe Blekerstraat	36a	9718 EK	DA15
Nieuwe Blekerstraat	40	9718 EK	G 52
Nieuwe Blekerstraat	42	9718 EK	O 93
Nieuwe Blekerstraat	44	9718 EK	O 93
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	1	9718 JZ	K 72
Otto Eerelmanstraat	3 1	9718 JZ	M 80
Reitdiepskade	4	9718 BP	K 70
Sledemennerstraat	1	9718 BW	G 52
Sledemennerstraat	3	9718 BW	(g/o)
Sledemennerstraat	5	9718 BW	(g/o)
Sledemennerstraat	6	9718 BZ	D
Sledemennerstraat	7	9718 BW	(g/o)
Sledemennerstraat	8	9718 BZ	D
Sledemennerstraat	10	9718 BZ	D
Sledemennerstraat	11	9718 BW	D
Sledemennerstraat	13	9718 BW	(g/o)
Sledemennerstraat	14	9718 BZ	(g/o)
Sledemennerstraat	16	9718 BZ	(g/o)
Sledemennerstraat	18	9718 BZ	(g/o)
Sledemennerstraat	24	9718 BZ	D
Sledemennerstraat	28	9718 BZ	G 50
Sledemennerstraat	35	9718 BW	(g/o)
Sledemennerstraat	37	9718 BX	(g/o)
Sledemennerstraat	39	9718 BX	N 85
Sledemennerstraat	43	9718 BX	(g/o)
Sledemennerstraat	45	9718 BX	(g/o)
Sledemennerstraat	47	9718 BX	(D)
Sledemennerstraat	49a	9718 BX	G 52
Sledemennerstraat	57	9718 BX	N 85
Taco Mesdagplein	7	9718 KE	I 63
Taco Mesdagstraat	7	9718 KH	O 93
Taco Mesdagstraat	12	9718 KL	DJ28
Taco Mesdagstraat	13	9718 KH	G 52
Taco Mesdagstraat	15	9718 KL	G 52
Taco Mesdagstraat	17	9718 KJ	H 55
Taco Mesdagstraat	18	9718 KH	G 52
Taco Mesdagstraat	20	9718 KL	N 85
Taco Mesdagstraat	32 1	9718 KM	O 92
Taco Mesdagstraat	34	9718 KM	K 71
Taco Mesdagstraat	42	9718 KM	O 92
Verlengde Visserstraat	1	9718 JA	G 52
Verlengde Visserstraat	3	9718 JA	G 52
Verlengde Visserstraat	4	9718 JB	G 52
Verlengde Visserstraat	t.o.15	9718 JA	H 55
Westerbinnensingel	4	9718 BT	DA15
Westerbinnensingel	5	9718 BR	(o)
Westerbinnensingel	6	9718 BT	(o)
Westerbinnensingel	7	9718 BR	(g)
Westerbinnensingel	8	9718 BT	DA15
Westerbinnensingel	10	9718 BT	(o)
Westerbinnensingel	11	9718 BR	F 45
Westerbinnensingel	12	9718 BT	(g)
Westerbinnensingel	13	9718 BR	O 92
Westerbinnensingel	15	9718 BR	K 74
Westerbinnensingel	17	9718 BR	(o)
Westerbinnensingel	19	9718 BR	G 51

Westerbinnensingel	25	9718 BS	(g)
Westerbinnensingel	42a	9718 BV	N 85
Westerbinnensingel	42a	9718 BV	F 45
Westerbinnensingel	48	9718 BV	L 75
Westerbinnensingel	48	9718 BV	O 92
Westersingel	1	9718 CA	H 55
Westersingel	2	9718 CK	K 71
Westersingel	2a	9718 CK	O 93
Westersingel	3	9718 CA	K 74
Westersingel	4	9718 CK	K 74
Westersingel	4	9718 CK	F 45
Westersingel	5	9718 CA	G 52
Westersingel	6	9718 CK	K 74
Westersingel	7	9718 CA	G 52
Westersingel	8	9718 CK	G 52
Westersingel	10	9718 CK	G 52
Westersingel	11	9718 CA	G 51
Westersingel	11	9718 CA	G 51
Westersingel	13	9718 CA	G 52
Westersingel	15	9718 CA	G 52
Westersingel	18	9718 CL	G 52
Westersingel	19	9718 CA	K 70
Westersingel	20	9718 CL	I 63
Westersingel	21	9718 CB	G 52
Westersingel	23	9718 CB	K 74
Westersingel	25	9718 CB	K 74
Westersingel	26	9718 CM	N 85
Westersingel	27	9718 CB	O 92
Westersingel	28	9718 CM	DE22
Westersingel	29	9718 CB	K 70
Westersingel	31	9718 CB	K 70
Westersingel	34	9718 CM	M 80
Westersingel	35	9718 CC	O 93
Westersingel	35b	9718 CC	DE22
Westersingel	37	9718 CC	DE22
Westersingel	38	9718 CM	N 85
Westersingel	43	9718 CD	O 92
Westersingel	43	9718 CD	J 65
Westersingel	47	9718 CE	K 74
Westersingel	49	9718 CE	N 85
Westersingel	51	9718 CG	I 63
Westersingel	53	9718 CH	N 85
Westersingel	55 1	9718 CH	N 85
Westersingel	57	9718 CJ	N 85
Westersingel	59	9718 CJ	DL33

Voor een verklaring van de SBI-codes kan worden verwezen naar de in deze bijlage opgenomen "hiërarchische opbouw en titels".

I. Hiërarchische opbouw en titels

Centraal Bureau v.
Statistiek

a. Secties, subsecties en afdelingen

(Sub)sectie Afd. Titel

A		LANDBOUW, JACHT EN BOSBOUW
	01	Landbouw, jacht en dienstverlening t.b.v. landbouw en de jacht
	02	Bosbouw en dienstverlening t.b.v. bosbouw
B		VISSERIJ
	05	Visserij, kweken van vis en schaaldieren
C		WINNING VAN DELFSTOFFEN
CA		<i>Winning van energiehoudende delfstoffen</i>
	10	Turfwinning
	11	Aardolie- en aardgaswinning en dienstverlening t.b.v. de aardolie- en aardgaswinning
CB		<i>Winning van niet-energiehoudende delfstoffen</i>
	14	Winning van zand, grind, klei, zout e.d.
D		INDUSTRIE
DA		<i>Vervaardiging van voedings- en genotmiddelen</i>
	15	Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken
	16	Verwerking van tabak
DB		<i>Vervaardiging van textiel en textielprodukten</i>
	17	Vervaardiging van textiel
	18	Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont
DC		<i>Vervaardiging van leer en lederwaren (excl. kleding)</i>
	19	Vervaardiging van leer en lederwaren (excl. kleding)
DD		<i>Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout, kurk, riet en vlechtwerk (excl. meubels)</i>
	20	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout, kurk, riet en vlechtwerk (excl. meubels)
DE		<i>Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren; uitgeverijen en drukkerijen e.d.</i>
	21	Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren
	22	Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media

(Sub)ectie	Afd.	Titel
DF		<i>Aardolie- en steenkoolverwerkende industrie; bewerking van splijt- en kweekstoffen</i>
	23	Aardolie- en steenkoolverwerkende industrie; bewerking van splijt- en kweekstoffen
DG		<i>Vervaardiging van chemische produkten</i>
	24	Vervaardiging van chemische produkten
DH		<i>Vervaardiging van produkten van rubber en kunststof</i>
	25	Vervaardiging van produkten van rubber en kunststof
DI		<i>Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsprodukten</i>
	26	Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsprodukten
DJ		<i>Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van produkten van metaal</i>
	27	Vervaardiging van metalen in primaire vorm
	28	Vervaardiging van produkten van metaal (excl. machines en transportmiddelen)
DK		<i>Vervaardiging van machines en apparaten</i>
	29	Vervaardiging van machines en apparaten
DL		<i>Vervaardiging van elektrische en optische apparaten en instrumenten</i>
	30	Vervaardiging van kantoormachines en computers
	31	Vervaardiging van overige elektrische machines; apparaten en benodigdheden
	32	Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatie-apparatuur en -benodigdheden
	33	Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten, orthopedische artikelen e.d., precisie- en optische instrumenten en uurwerken
DM		<i>Vervaardiging van transportmiddelen -</i>
	34	Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers
	35	Vervaardiging van transportmiddelen (excl. auto's, aanhangwagens en opleggers)
DN		<i>Vervaardiging van meubels; vervaardiging van overige goederen n.e.g.</i>
	36	Vervaardiging van meubels; vervaardiging van overige goederen n.e.g.
	37	Voorbereiding tot recycling
E		PRODUKTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT, AARDGAS EN WATER
	40	Productie en distributie van elektriciteit, aardgas, stoom en warm water
	41	Winning en distributie van water
F		BOUWNIJVERHEID
	45	Bouwnijverheid

Sectie	Afd.	Titel
G		REPARATIE VAN CONSUMENTENARTIKELEN EN HANDEL
	50	Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen; benzineservicestations
	51	Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's en motorfietsen)
	52	Detailhandel en reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's, motorfietsen en motorbrandstoffen)
H		HORECA
	55	Logies-, maaltijden- en drankenverstrekking
I		VERVOER, OPSLAG EN COMMUNICATIE
	60	Vervoer over land
	61	Vervoer over water
	62	Vervoer door de lucht
	63	Dienstverlening t.b.v. het vervoer
	64	Post en telecommunicatie
J		FINANCIËLE INSTELLINGEN
	65	Financiële instellingen (excl. verzekeringswezen en pensioenfondsen)
	66	Verzekeringswezen en pensioenfondsen (excl. verplichte sociale verzekeringen)
	67	Activiteiten t.b.v. of verwant aan financiële instellingen
K		VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED, VERHUUR VAN ROERENDE GOEDEREN EN ZAKELIJKE DIENSTVERLENING
	70	Verhuur van en handel in onroerend goed
	71	Verhuur van transportmiddelen, machines en werktuigen zonder bedienend personeel en van overige roerende goederen
	72	Computerservice- en informatietechnologiebureaus e.d.
	73	Speur- en ontwikkelingswerk
	74	Overige zakelijke dienstverlening
L		OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN EN VERPLICHTE SOCIALE VERZEKERINGEN
	75	Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen

(Sub)ectie	Afd.	Titel
M		ONDERWIJS
	80	Onderwijs
N		GEZONDHEIDS- EN WELZIJSZORG
	85	Gezondheids- en welzijnszorg
O		MILIEUDIENSTVERLENING, CULTUUR, RECREATIE EN OVERIGE DIENSTVERLENING
	90	Milieudienstverlening
	91	Werkgevers-, werknemers- en beroepsorganisaties; levensbeschouwelijke en politieke organisaties; overige ideële organisaties e.d.
	92	Cultuur, sport en recreatie
	93	Overige dienstverlening
P		PARTICULIERE HUISHOUDENS MET PERSONEEL IN LOONDIENST
	95	Particuliere huishoudens met personeel in loondienst
Q		EXTRA-TERRITORIALE LICHAMEN EN ORGANISATIES
	99	Extra-territoriale lichamen en organisaties

Bedrijven (In werking), Schilderswijk VNGcat. > = 3

18/12/97 A.J. Middel
R&R-rapport van BBMT Gem. Gronin.

naam:	adres:	Postcode	SBI- code	cat. BBMT	cat. VNG
Hippo Toto Ndr Werkantoor	Astraat	1B 9718 CP	9623	2	3
EMJ Drukkerij & Uitgeverij BV	Aweg	13 9718 CT	2712	2	3
EMJ Drukkerij B.V.	Aweg	13 9718 CT	27131		3
Automatenexploitatie R.v.d.Hei	Aweg	21 9718 CV	96293	1	3
Fa.Sikkema Grh.Buitenlandse Co	Aweg	49 9718 CX	6247	2	3
Drukkerij De Bie v.o.f.	Blekerstraat	2/1 9718 EB	27133	2	3
"abe Roisburo" Stalling	Blekerstraat	28 9718 EC	7241	3	3
Prov.Centrum v.Gereformeerd Je	H.W. Mesdagplein	15 9718 HS	9511	1	3
Buurtlokaal Op Mars	H.W. Mesdagstraat	72 9718 HN	9511	1	3
Square Drankendistributeurs K	Jozef Israëlsplein	8 9718 EN	6245	2	3
Jenny Bakker BV Restauratieat	Kraneweg	9a 9718 JC	2571	3	3
Gron. Studenten Pastoraat	Kraneweg	33 9718 JE	9511	1	3
Lijstenmakerij W.H.Bleeker	Lage dor A	11 9718 BJ	2551	2	3
Lossana -Sound Service	Nieuwe Blekerstraat	42 9718 EK	9514	1	3
Muziekstudio Outhuis	Nieuwe Blekerstraat	44 9718 EK	9514	2	3
Hengelsport T.Blom Stalling	Sledemännerstraat	3 9718 BW	7241	2	3
Reparatiebedrijf A.A.F. Sprang	Sledemännerstraat	10 9718 BZ	2571	3	3
Kunstsmoderij in de Hanekamp	Taco Mesdagstraat	12 9718 KL	3491	2	3
Dansinstituut Sanders	Taco Mesdagstraat	32 1 9718 KM	96291	2	3
School voor Dans & Beweging	Westerbinnensingel	13 9718 BR	96291	1	3
Venduhuis van den Hende B.V.	Westerbinnensingel	15 9718 BR	8497	3	3
Vibrosaan Holland Medische ap	Westersingel	11 9718 CA	6261	2	3
JBF Av Kommunikatie Advies & P	Westersingel	27 9718 CB	9514	1	3

BIJLAGE 3

Nadere omschrijving horecacodes

Categorie I

Bar/dancings
Discotheken
Automatiëken

Categorie II

Café's
Restaurants
Lunchrooms
Koffiehuizen/alcoholvrij café's
Cafetaria's/croissanterieën

Categorie III

Afhaalcentra
Ijssalons
Seizoen-horeca bedrijven
Bedrijfskantines, e.d.
Buffet-exploitatie in bioscopen, enz. geen restaurants
Buffet-exploitatie in buurthuizen/clubhuizen/sociëteiten
Kantines van sportverenigingen
Overige consumptie-inrichtingen
Hotels
Pensions

Categorie I

I Automatiek

Een inrichting waarin bedrijfsmatig door middel van loketverkoop kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse en/of elders dan ter plaatse worden verstrekt.

I Bar/dancing

Een inrichting als vermeld onder café, met als hoofdzaak het bedrijfsmatig verstrekken van alcoholvrije- en alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse, alsmede de mogelijkheid te dansen.

I Discotheek

Een inrichting welke zich in hoofdzaak richt op het bedrijfsmatig geven van gelegenheid tot dansen als dan niet met live-muziek en het verstrekken van alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse.

Categorie II

II Restaurant

Een inrichting waarin bedrijfsmatig maaltijden, alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.

II Lunchroom

Een inrichting waarin bedrijfsmatig kleine eetwaren en alcoholvrije dranken worden verstrekt voor gebruik ter plaatse en/of elders dan ter plaatse.

II Cafeteria/croissanterie

Een inrichting waarin bedrijfsmatig kleine eetwaren en alcoholvrije dranken worden verstrekt ter plaatse en/of elders dan ter plaatse

II Café

Een inrichting waarin bedrijfsmatig in hoofdzaak alcoholvrije- en alcoholhoudende dranken worden verstrekt voor gebruik ter plaatse.

II Koffiehuis/alcoholvrij café

Een inrichting waarin bedrijfsmatig alcoholvrije dranken en niet ter plaatse bereide kleine eetwaren worden verstrekt voor gebruik ter plaatse. Het accent ligt op het verstrekken van alcoholvrije dranken.

Categorie III

III Afhaalcentrum

Een inrichting waarin bedrijfsmatig maaltijden en kleine eetwaren worden verstrekt voor gebruik elders dan ter plaatse.

III IJssalon

Een inrichting waarin ijs wordt verstrekt voor gebruik ter plaatse en elders dan ter plaatse en eventueel alcoholvrije dranken.

III Seizoen-horecabedrijf

Inrichtingen waarin in hoofdzaak seizoen gebonden waren worden verkocht voor gebruik ter plaatse en elders dan ter plaatse en het verstrekken van alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.

III Bedrijfskantine's e.d.

Inrichtingen bij bedrijven welke zijn ingericht ten behoeve van de werknemers/bezoekers van die bedrijven, alwaar kleine eetwaren en alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.

III Buffetexploitatie in bioscopen, enz. (geen restaurant)

Een inrichting waarin gedurende bepaalde tijden kleine eetwaren, alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.

III Buffetexploitatie in buurthuizen/clubhuizen en sociëteiten

Inrichtingen met een sociaal-cultureel doel, waarin naast die sociaal-culturele activiteiten kleine eetwaren, alcoholvrije en/of alcoholhoudende dranken worden geserveerd voor gebruik ter plaatse.

III Kantines van sportverenigingen

Inrichtingen waarin voor tijdens en na sportevenementen kleine eetwaren, alcoholvrije- en/of zwak alcoholhoudende dranken worden verstrekt voor gebruik ter plaatse.

III Overige consumptie-inrichtingen

Inrichtingen waarin kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, danwel elders dan ter plaatse, niet zijnde lunchroom, cafetaria of croissanterie, eventueel in combinatie met de verstrekking van alcoholvrije- en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse.

III Hotels

Inrichtingen waarin bedrijfsmatig nachtverblijf gedurende één of meerdere nachten wordt verleend aan personen tegen betaling, alsmede het verstrekken van maaltijden, alcoholvrije en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse.

III Pensions

Inrichtingen waarin bedrijfsmatig gedurende meerdere nachten nachtverblijf aan personen tegen vergoeding wordt verschaft, alsmede het verstrekken van maaltijden, alcoholvrije en/of alcoholhoudende dranken voor gebruik ter plaatse.

BIJLAGE 4

Lijst van Bedrijfstypen

VNG-BESTAND CATEGORALE BEDRIJFSINDELING

Datum bestand: 14 februari 1992

SBI-CODE OMSCHRIJVING

CON-
TINU

A-
CATEG.
GELUID

<-----AFSTAND (in m) VOOR:----->
GEUR STOF GELUID GEVAAR

<-----INDEX VOOR:----->
LUCHT WATER BODEM VER- VISU-
KEER EEL

GROOT- CATE- DIVER-
STE GORIE SITEIT
AFSTAND

OPSLAEN GEVAARLIJKE
STOFFEN

butaan, propaan, LPG:

- bovengronds, < 3 m3 - - - - - 30

- bovengronds, 3 - 8 m3 - - - - - 50

- bovengronds, 8 - 50 m3 - - - - - 100

- bovengr., 50 - 250 m3 - - - - - 300

- ondergronds, < 20 m3 - - - - - 50

- ondergr., 20 - 250 m3 - - - - - 200

niet reactieve gasen
(incl. zuurstof), gekoeld - - - - - 50

gasflessen (acetyleen,
butaan, propaan e.d.):

- < 10.000 l - - - - - 30

- 10.000 - 50.000 l - - - - - 100

- > - 50.000 l - - - - - 200

brandbare vloeistoffen:

- ondergronds, K1/K2-kl - - - 30 - - - 10

- ondergronds, K3-kl. - - - 10 - - - 10

- bovengronds, K1/K2-kl,
< 10 m3 - - - 30 - - - 50

- bovengronds, K1/K2-kl,
10 - 1000 m3 - - - 50 - - - 100

- bovengronds, K3-kl,
< 10 m3 - - - 10 - - - 30

- bovengronds, K3-kl,
10 - 1000 m3 - - - 30 - - - 50

munitie:

- < 275.000 patronen en - - - - - 10

	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	<.....AFSTAND (in m) VOOR.....>			
			GEUR	-STOF	GELUID	GEVAAR
< 1 kg buskrult						
- > = 275.000 patronen en < 3 kg buskrult	-	-	-	-	-	30
vuurwerk < 1000 kg	-	-	-	-	-	10
bestrijdingsmiddelen:						
- < 500 kg	-	-	-	-	-	100
- 500 - 2.500 kg	-	-	-	-	-	200
kunstmest, niet explosief	-	-	-	50	-	30
kullvoer	-	-	50	10	-	0
gier / drijfmest:						
- open, < 350 m3	-	-	300	-	-	-
- open, > = 350 m3	-	-	500	-	-	-
- gesloten, < 350 m3	-	-	50	-	-	-
- gesloten, 350 - 750 m3	-	-	100	-	-	-
- gesloten, > = 750 m3	-	-	200	-	-	-
INSTALLATIES						
gasflessenvulinstallaties (buteaan, propana)	-	-	10	0	30	100
laadschoppen, shovels, bulldozers	-	-	30	-	100	10
laboratoria:						
- chemisch / biochemisch	-	-	30	0	30	30
- medisch en hoger onder- wijs	-	-	10	0	30	30
- lager en middelbaar onderwijs	-	-	10	0	10	10
luchtbehandelingsinst. t.b.v. detailhandel	C	-	10	0	30	0
keukeninrichtingen	C	-	30	0	10	10
koelinstallaties freon 1,5 - 300 kW	C	-	0	0	30	0

<.....INDEX VOOR.....>

LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SIEBIT
-------	-------	-------	--------------	--------------	----------------	-------	--------

-	-	1	-	-	30	2	
-	-	1	-	-	10	1	
-	-	3	-	-	100	3	
-	-	3	-	-	200	4	
-	-	1	-	-	50	3	1
-	-	1	-	1	50	3	
-	-	2	-	-	300	4	
-	-	2	-	-	500	5	
-	-	2	-	-	50	3	
-	-	2	-	-	100	3	
-	-	2	-	1	200	4	
1	1	1	2	1	100	3	
1	1	1	-	1	100	3	
1	1	1	1	1	50	3	1
1	1	1	1	1	30	2	
1	1	1	1	1	10	1	
1	1	1	-	1	30	2	
1	1	1	-	1	30	2	
1	1	1	-	1	30	3	

SBI-CODE OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	← AFSTAND (in m) VOOR: →				← INDEX VOOR: →					GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VERKEER	VISUEEL			
koelinstallaties ammoniak 1,5 - 300 kW	C	-	0	0	50	100	1	1	1	-	1	100	3	
total energy installaties (gasmotoren)	C	-	10	0	50	30	1	1	1	-	1	50	3	
afvalverbrandingsinstall. t.b.v. energieopwekking:														
- v.c. < 1,5 t/u	C	-	30	30	30	30	2	1	1	1	1	30	2	
- v.c. > 1,5 t/u	C	-	100	30	30	50	3	1	1	2	2	100	3	
rioolgemalen	C	-	30	0	10	0	1	1	1	1	1	30	2	
noodaggregaten t.b.v. elektrische opwekking	-	-	10	0	50	10	1	1	1	-	1	50	3	1
verspulininstallaties en moffel- en emalleerovens	-	-	100	30	50	50	2	1	1	-	1	100	3	
vorkheftrucks met verbrandingsmotor	-	-	10	10	50	10	1	1	1	-	1	50	3	
vorkheftrucks, elektrisch	-	-	0	10	30	0	1	1	1	-	1	30	2	
(1) gas: reduceer-, compres- sor-, meet- en regelinst. categorie A	C	-	0	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1	
(2) transformatoren < 1 MVA	C	-	0	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1	
vatenspoelinstallaties	-	-	50	10	50	50	2	3	3	-	1	50	3	
hydrofoorinstallaties	C	-	0	0	30	0	1	1	1	-	1	30	2	
windmolens:														
- wickdiameter < 8 m	C	-	0	0	30	30	1	1	1	1	1	50	3	
- wickdiameter 8 - 14 m	C	-	0	0	100	50	1	1	1	1	2	100	3	
- wickdiameter > 14 m	C	-	0	0	200	50	1	1	1	1	3	200	4	
stookinstallaties:														
- gas, < 2,5 MW	C	-	10	0	30	10	1	1	1	1	1	30	2	
- gas, 2,5 - 50 MW	C	-	30	0	50	50	1	1	1	1	1	50	3	
- gas, > 50 MW	C	A	30	0	200	50	2	1	1	1	2	200	4	
- olie, < 2,5 MW	C	-	30	0	30	10	1	1	1	1	1	30	2	
- olie, 2,5 - 50 MW	C	-	30	10	50	30	2	1	1	1	1	50	3	

(1) Zie voor overige categorieën onder SBI-code 40.2
(2) Zie voor overige categorieën onder SBI-code 40.12

SBI-CODE OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	<-----AFSTAND (in m) VOOR:----->				<-----INDEX VOOR:----->					GROOT- STE AFSTAND	CATE- GORIE	DIVER- SITEIT
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL			
- olie, > = 50 MW	C	A	50	30	200	50	3	2	2	1	2	200	4	
- kolen, 2,5 - 50 MW	C	-	30	100	100	30	2	1	1	1	1	100	3	
- kolen, > = 50 MW	C	A	50	300	300	50	3	2	2	1	2	300	4	
stoomwerktuigen	-	-	0	0	50	30	1	1	1	1	1	50	3	
luchtcompressoren	C	-	10	10	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
liftinstallaties	C	-	0	0	30	10	1	1	1	1	1	30	2	
motorbrandstofpompen	-	-	30	0	30	30	1	1	3	2	1	30	2	
afvalwaterbehandelings- installaties:														
- < 100.000 l.e.	C	-	200	30	100	10	1	1	1	1	1	200	4	
- 100.000 - 300.000 l.e.	C	-	300	50	200	10	1	1	1	2	1	300	4	
- > = 300.000 l.e.	C	-	500	50	300	10	1	1	1	2	1	500	5	
radio- of TV-zendmasten	C	-	0	0	0	1500	1	1	1	1	3	1500	6	
radarinstallaties	C	-	0	0	0	1500	1	1	1	1	3	1500	6	
01 LAND- EN TUINBOUW														
01.11 Akkerbouwbedrijven (bedrijfsgebouwen)	C	-	10	30	30	100	1	1	1	1	1	100	3	
01.12 Veehouderijen (niet in- tensief):														
- melkrundvee	C	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	
- schapen- en gelten- houderijen	C	-	100	30	30	10	1	1	1	1	1	100	3	
01.13 Gemengde veehouderijen (niet intensief)	C	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	
01.14 Nerts- en pelsdier- fokkerijen:														
- nerts en vossen	C	-	200	30	50	10	1	1	1	1	1	200	4	
- konijnen	C	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	
01.15 Paardenfokkerijen	C	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	
01.16 Intensieve veehouderijen:														
- varkensfokkerijen	C	-	200	30	100	10	1	1	1	1	1	200	4	1
- varkensmesterijen	C	-	200	30	100	10	1	2	2	1	1	200	4	1

SBI-CODE OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	← AFSTAND (in m) VOOR →				← INDEX TOEGEWISSEN →							
			OEUR	STO	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT
- kalvermestertijen	C	-	200	30	50	10	1	2	2	1	1	300	4	1
- stiermestertijen	C	-	100	30	50	10	1	2	2	1	1	100	3	1
01.17 Huisdierfokkerijen (kennels)	C	-	30	10	10	10	1	1	1	1	1	100	3	1
01.18 Pluimvee- en gevogelte- fokkerijen:														
- legkippen (dunne mest)	C	-	500	50	50	30	1	1	1	1	1	500	5	1
- opfokkippen (dunne mest)	C	-	200	50	50	30	1	1	1	1	1	200	4	1
- mestkuikens	C	-	200	50	50	30	1	1	1	1	1	200	4	1
- eenden	C	-	300	50	50	10	1	1	1	1	1	300	4	1
- kalkoenen	C	-	100	50	50	10	1	1	1	1	1	100	3	1
- kuikenbroederijen	C	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	1
01.19 Dijen- en insectenteelt:														
- bijen	C	-	10	0	10	30	1	1	1	1	2	30	2	
- maden, wormen e.d.	C	-	50	10	30	10	1	1	1	1	1	50	3	
01.21 / .27 Tuinbouwbedrijven met open grondteelt	C	-	10	10	10	10	1	2	2	2	1	10	1	
01.28 Bijzondere tuinbouw- bedrijven:														
- champignonkwekerijen (algemeen)	C	-	30	10	50	50	1	1	2	1	1	50	3	
- champignonkwekerijen met mestfermentatie	C	-	100	10	50	50	1	1	2	1	1	100	3	
- bloembollen-droog- en preparatiebedrijven	C	-	30	30	30	10	1	1	2	1	1	30	2	
01.29 Tuinbouwbedrijven met bedekte teelt (kassen):														
- zonder kasverwarming	C	-	10	10	10	10	1	1	2	1	1	10	1	
- met kasverwarming:														
- met olie	C	-	30	10	50	10	2	1	2	1	1	50	3	
- met gas	C	-	10	0	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
- met kolen	C	-	30	100	50	10	2	1	2	1	1	100	3	

		TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT
01.3	Plantsoenendiensten, hoveniersbedrijven	-	-	10	10	10	10	1	1	1	1	1	10	1	
01.4	Agrarische dienstver- lenende bedrijven:														
	- met opslag bestrij- dingsmiddelen	-	-	30	10	10	200	1	1	3	2	1	200	4	1
	- met machieverhuur, e.g. werken met land- bouwmachines	-	-	10	10	100	10	1	1	1	2	1	100	3	
	- KI-stations	-	-	50	10	50	0	1	1	1	2	1	50	3	
02	DOSBOUW														
02.01	Dosbouwbedrijven	-	-	10	10	50	0	1	1	1	1	1	50	3	
03	VISSERIJ														
03.02	Zeevisserijbedrijven	C	-	100	0	100	30	1	1	1	2	2	100	3	
03.03	Binnenvisserijbedrijven	C	-	50	0	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
03.04	Oester- en mosselteelt- bedrijven	C	-	100	10	50	0	1	2	1	1	1	100	3	
03.05	Schelpen- en wiersvisserij bedrijven	C	-	100	30	50	0	1	1	1	1	1	100	3	
03.06	Visteeltbedrijven	C	-	50	0	50	0	1	1	1	1	1	50	3	
03.07	Siervissenkwekerijen	C	-	30	30	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2
11	DELFSTOFFENWINNING														
11.01	Kolenmijnbouw	C	-	200	300	300	200	3	3	2	3	3	300	4	
12.01	Aardolieinputten	C	-	50	0	100	300	2	2	3	1	2	300	4	
12.02	Aardgaswinning Incl. gasbehandelingsinstall.:														
	- < 100.000.000 N m3/d	C	-	30	0	500	300	1	1	1	1	1	500	5	
	- > = 100.000.000 N m3/d	C	A	50	0	700	500	2	1	1	1	1	700	5	
12.03	Aardolie- en gasexplo- ratie (tijdelijke activ.)	C	-	50	30	100	300	1	2	3	1	2	300	4	
19.11	Zand- en grindwinning	C	-	10	200	300	30	1	2	1	3	3	300	4	
19.12	Mergelwinning	C	-	10	200	500	100	1	2	1	3	3	500	5	
19.2	Zoutwinning (putten)	C	-	50	10	100	50	1	3	3	1	1	100	3	

	TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	OELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	SIE AFSTAND	GORIE	STREK
19.91	Veenderijen	C	-	50	50	100	50	1	2	1	2	100	3	
19.92	Splij- en kweekstoffen- bewerkingsbedrijven	C	-	10	0	100	1500	2	1	1	2	1500	6	
20 / 21	VOEDINGS- EN GENOTMIDDE- LEN INDUSTRIE													
20.11., 13	Slachthuizen, slachte- rijen	C	-	100	0	200	10	1	3	1	3	200	4	1
20.12	Loonslachtersbedrijven	-	-	50	0	50	0	1	2	1	1	50	3	
20.14	Vleeswaren- en vleescon- servenfabrieken	C	-	100	0	200	10	1	2	1	2	200	4	
20.15	Pluimveeslachterijen	C	-	100	0	200	10	1	3	1	3	200	4	
20.16	Vetmelterijen	C	-	700	0	100	50	1	2	1	2	700	5	1
20.17	Bewerkingslnr. van darmen en vleesafvalfen	C	-	300	0	100	10	1	2	1	2	300	4	
20.21	Zuivelproduktenfabrieken:													
	- gedroogde produkten, p.c. > = 1,5 t/u	C	A	200	100	500	100	1	2	1	3	500	5	
	- geconcentreerde prod., verdamp.cap. > = 20 t/u	C	A	200	30	500	100	1	2	1	3	500	5	
	- overige zuivelprod.fabr	C	-	50	50	300	100	1	2	1	3	300	4	1
20.22	Melkproduktenfabrieken:													
	- v.c. < 55.000 t/j	C	-	50	0	100	10	1	2	1	2	100	3	
	- v.c. > = 55.000 t/j	C	A	100	0	300	10	1	2	1	3	300	4	
20.23	Consumptie-ijsfabrieken	C	-	30	0	100	10	1	1	1	2	100	3	
20.31	Visbewerkingsinrich- tingen:													
	- drogen	C	-	700	100	200	30	1	1	1	2	700	5	
	- conserveren	C	-	200	0	100	10	1	2	1	2	200	4	
	- roken	C	-	500	0	50	30	2	2	1	2	500	5	
	- verwerken anderszins	C	-	300	10	50	10	1	2	1	2	300	4	1
20.41	Meelfabrieken:													
	- p.c. < 500 t/uur	C	-	50	100	200	100	1	1	1	2	200	4	

	CONTINU	CATEG. GELUID	AFSTAND (in m) VOOR:				INDEX VOOR:					GROF-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	YER-KEER	VISU-EEL			
- p.c. > = 500 l/uur	C	A	200	200	300	100	1	1	1	2	2	300	4	
20.42 Grutterswarenfabrieken	C	-	50	100	200	100	1	1	1	2	2	200	4	1
20.51 Suikerfabrieken (biets):														
- v.c. < 2.500 l/j	C	-	500	100	300	200	1	3	2	3	2	300	5	
- v.c. > = 2.500 l/j	C	A	1000	200	700	300	1	3	2	3	3	1000	5	
20.61 Olie- en vettenfabrieken:														
- zonder hexaan-extractie p.c. < 250.000 l/j	C	-	200	50	100	50	1	1	2	3	2	200	4	
- zonder hexaan-extractie p.c. > = 250.000 l/j	C	A	300	100	300	100	2	1	2	3	3	300	4	
- met hexaan-extractie, p.c. < 250.000 l/j	C	-	200	50	100	300	1	1	2	3	2	300	4	
- met hexaan-extractie, p.c. > = 250.000 l/j	C	A	300	100	300	500	2	1	2	3	3	500	5	
20.62 Margarinefabrieken e.d.:														
- p.c. < 250.000 l/j	C	-	100	10	200	30	1	1	1	3	2	200	4	
- p.c. > = 250.000 l/j	C	A	300	10	300	50	1	2	2	3	3	300	4	
20.71 Groente- en fruitconserverfabrieken:														
- jam	C	-	50	10	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
- fruit	C	-	50	10	100	10	1	2	1	2	2	100	3	
- groente algemeen	C	-	100	10	100	10	1	2	1	2	2	100	3	
- met koolsoorten	C	-	200	10	100	10	1	2	1	2	2	200	4	
- met drogerijen	C	-	300	10	200	30	1	1	1	2	2	300	4	
- met uienconservering (zoutinleggerij)	C	-	300	10	100	10	1	2	1	2	2	300	4	
20.72 Groente-inmakerijen en -inleggerijen	C	-	100	10	100	10	1	1	1	2	2	100	3	1
20.81.1 Broodbakkerijen, v.c. < 2500 kg meel/week:														
- alleen voor elgen winkelbedrijf	C	-	30	10	30	10	1	1	1	1	1	30	2	
- ook voor toelevering	C	-	50	10	50	30	1	1	1	1	1	50	3	

SBI-CODE OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	<-----AFSTAND (in m) VOOR:----->				<-----INDEX VOOR:----->				GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERGENTIE		
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BOEM VERKEER	VISUEEL					
aan derden															
20.81.2	Broodfabrieken	C	-	100	30	100	100	1	1	1	2	2	100	3	
20.82	Beschuifabrieken e.d.	-	-	100	30	50	100	1	1	1	2	2	100	3	
20.83	Bankeibakkerijen	-	-	10	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
20.84	Disculi-, kock- en bankeifabrieken	-	-	100	30	50	100	1	1	1	2	2	100	3	
20.91	Cacao- en chocoladefabr.	-	-	500	30	100	100	1	1	1	2	3	500	5	
20.92	Sulkerwerkfabrieken:														
	- zonder sulker branden	-	-	100	30	50	50	1	1	1	2	2	100	3	
	- met sulker branden	-	-	300	30	50	50	1	1	1	2	2	300	4	
21.1	Zetmeel(-derivaten)fabr.:														
	- p.c. < 10 t/u	C	-	200	50	200	50	1	2	1	1	2	200	4	
	- p.c. >= 10 t/u	C	A	500	200	500	100	1	3	1	2	3	500	5	
21.21	Mengvoederfabrieken:														
	- p.c. < 100 t/u	C	-	200	100	300	100	1	1	1	3	3	300	4	
	- p.c. >= 100 t/u	C	A	300	200	500	100	1	1	1	3	3	500	5	
21.29	Veevoederfabr. n.e.g.:														
	- destructiebedrijven	C	-	1000	100	300	50	1	2	1	3	2	1000	5	1
	- brender-, veren-, vls- en vleesmeelfabrieken	C	-	1000	100	100	50	1	2	1	3	3	1000	5	1
	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) capac. < 10 t/u water	C	-	500	100	200	100	1	1	1	2	2	500	5	
	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) capac. >= 10 t/u water	C	A	1000	300	500	100	1	1	1	3	3	1000	5	
21.31	Deegwarenfabrieken	-	-	50	30	50	10	1	1	1	2	2	50	3	
21.32	Branderijen:														
	- koffie	C	-	500	50	200	50	1	1	1	2	2	500	5	1
	- overige (theepakketrijen e.d.)	-	-	100	30	50	10	1	1	1	1	1	100	3	
21.33	Arjijn-, mosterd- en	-	-	200	30	50	10	1	1	1	2	1	200	4	

TINUS	CATEG.	INDEX VOOR: >					GROOT- STE AFSTAND	CATE- GORIE	DIVER- SITEIT									
		GEUR	STOF	GELUID	OEVAAR	GELUID												
specerijfabrieken																		
21.34		-	-	200	30	30	100			1	1	1	2	2	200	4	1	
21.35		-	-	200	30	30	100				1	1	1	2	2	200	4	
21.36																		
		-		100	10	30	30				1	2	1	2	2	100	3	
		-		300	30	30	30				1	2	1	2	2	300	4	
21.37		-	-	500	30	100	30				1	2	1	2	2	500	3	
21.39		-	-	200	30	30	30				1	2	1	2	2	200	4	1
21.41																		
		C	-	300	30	200	100				1	2	1	1	2	300	4	
		C	A	700	100	500	200				1	2	2	2	3	700	3	
21.42		C	-	300	30	200	100				1	1	1	2	2	300	4	
21.51		C	-	300	30	300	30				1	2	1	3	2	300	4	
21.52		C	-	300	30	100	30				1	2	1	2	2	300	4	
21.6		C	-	30	10	200	30				1	2	1	3	2	200	4	
21.7																		
		C	-	200	30	100	30				1	1	1	2	2	200	4	
		-		100	30	30	30				1	1	1	1	1	100	3	
		C	-	200	30	100	30				1	1	1	2	2	200	4	
22																		
22.11		-	-	100	30	100	30				1	1	1	2	2	100	3	1
22.12		-	-	30	10	100	30				1	1	1	1	2	100	3	
22.13																		
		-		30	10	100	30				1	1	1	1	1	100	3	
		-	A	30	30	300	30				1	1	1	2	2	300	4	
22.14																		
		-		10	10	100	30				1	1	1	1	2	100	3	
		-	A	10	30	300	30				1	1	1	2	2	300	4	

SDI-CODE	OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	← AFSTAND (in m) VOOR →				VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITIHIT			
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR								
22.21	Katoenvezelbewerk. fabr.	-	-	50	50	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
22.22	Katoenspinnerijen	-	-	50	10	100	50	1	1	1	2	2	100	3	
22.23	Katoentwijnereijen, -spoel- erijen, naalgarenfabr.	-	-	30	10	100	50	1	1	1	1	2	100	3	
22.24	Katoenspinnerijen-weve- rijen:														
	- aant. weefgetouwen < 50	-	-	30	10	100	30	1	1	1	1	1	100	3	
	- aant. weefgetouwen > = 50	-	A	50	10	300	50	1	1	1	2	2	300	4	
22.25	Katoenweverijen:														
	- aant. weefgetouwen < 50	-	-	10	10	100	30	1	1	1	1	1	100	3	
	- aant. weefgetouwen > = 50	-	A	10	10	300	50	1	1	1	2	2	300	4	
22.31	Tricotstukgoederenfabr.	-	-	10	10	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
22.32	Kousen- en sokkenfabr.	-	-	10	10	50	50	1	1	1	1	2	50	3	
22.33	Tricot onder- en nachtkle- dingfabrieken	-	-	10	10	50	50	1	1	1	1	2	50	3	
22.34	Tricot bovenkledingfabr.	-	-	10	10	50	50	1	1	1	2	2	50	3	
22.39	Tricotfabrieken n.e.g.	-	-	10	10	50	50	1	1	1	1	2	50	3	
22.41	Textielblekerijen, -ververijen, -drukkerijen	-	-	200	10	200	50	1	2	2	3	2	200	4	
22.42	Loonblekerijen, -ververijen, -drukkerijen	-	-	200	10	200	50	1	2	2	2	2	200	4	
22.43	Textielveredelings- bedrijven n.e.g.	-	-	100	10	200	50	1	2	2	2	2	200	4	
22.51	Kokos e.d. vloermatten- fabrieken	-	-	100	50	200	50	1	1	1	2	2	200	4	1
22.52	Tapijtfabrieken	-	-	200	30	200	100	1	1	1	2	2	200	4	
22.6	Linoleum- en viltzeil- fabrieken	-	-	700	100	200	100	2	1	1	2	2	700	5	1
22.71	Huishoud- en woningtex- tiefabrieken	-	-	30	30	100	30	1	1	1	1	1	100	3	
22.72	Dekenstikkerijen, spelenfabrieken e.d.	-	-	30	30	100	30	1	1	1	1	1	100	3	1
22.73	Zeilen-, tenten- en	-	-	30	30	50	10	1	1	1	1	1	50	3	1

SHI-CODE	OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	← AFSTAND (In m) VOOR →				INDEX VOOR					GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT	
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VERKEER	VISUEEL				
	dekkledenfabrieken															
22.79	Textielwarenfabrieken (excl. kleding) n.e.g.	-	-	30	30	50	10	1	1	1	1	1	50	3		
22.91	Band-, vlecht-, kant- en passementfabrieken	-	-	30	30	50	10	1	1	1	1	1	50	3		
22.92	Vilt- en vezelvliesfabr.	-	-	30	30	50	10	1	1	1	1	1	50	3		
22.93	Touwslagerijen	-	-	30	10	50	30	1	1	1	1	1	50	3		
22.94	Jutespinnerijen-weverijen															
	- aant. weefgetouwen < 50	-	-	100	10	100	30	1	1	1	1	1	100	3		
	- aant. weefgetouwen > = 50	-	A	300	10	300	50	1	2	1	2	2	300	4		
22.95	Vlasbewerkingsinricht. (vlasroterijen)	-	-	200	50	100	50	1	1	1	1	2	200	4		
22.99	Textielind. n.e.g. (coaten, cacheren, impregneren)	-	-	50	10	50	30	1	1	1	1	1	50	3	1	
23	KLEDING INDUSTRIE															
23.1	Confectiekledingindustrie	-	-	10	10	30	30	1	1	1	1	2	30	2		
23.2	Loonconfectiefabrieken	-	-	10	10	30	30	1	1	1	1	2	30	2		
23.3	Maatkledingbedrijven	-	-	10	10	10	10	1	1	1	1	1	10	1		
23.4	Pelsberelderijen, bontfabrieken en bontwerkerijen	-	-	50	10	10	10	1	1	1	1	1	50	3		
23.5	Hoeden-, petten- en modeartikelenfabrieken	-	-	10	10	10	10	1	1	1	1	1	10	1		
24	LEDERWAREN INDUSTRIE															
24.1	Lederfabrieken	-	-	300	100	100	50	1	3	3	2	2	300	4		
24.2	Lederwarenfabrieken (excl. kleding)	-	-	50	10	30	30	1	1	1	2	2	50	3	1	
24.3	Schoenindustrie	-	-	50	10	50	30	1	1	1	2	2	50	3		
25	HOUT EN MEUBEL INDUSTRIE															
25.1	Houtzagerijen en -schaverijen	-	-	30	100	200	50	1	1	1	2	2	200	4		
25.21	Triplex- en slineerfabr.	-	-	100	30	100	100	1	1	1	2	2	100	3		
25.22	Vezel- en spanderplaat-	-	-	200	100	100	100	2	1	1	2	2	200	4		

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	CON-TINU	A-CATEG.	GEUR	ST	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT
fabrieken															
25.23	Houtconserveringsbedr. (druk/vacuum-processen of dranken e.d.):														
	- met zoutoplossingen	-		30	50	100	10	1	2	3	2	1	100	3	
	- met organ. oplossingen	-	-	300	50	100	30	3	2	3	2	1	300	4	
	- met creosoot of carbolineum	-	-	500	50	100	50	2	2	3	2	1	500	5	
25.31	Timmerfabrieken	-	-	30	50	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
25.32	Parket- en hardhoutvloerenfabrieken	-	-	100	30	200	50	1	1	1	2	2	200	4	
25.33	Fabrieken voor geprefabriceerde houten gebouwen	-	-	50	50	200	50	1	1	1	2	2	200	4	
25.4	Houten emballage ind.	-	-	30	50	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
25.5	Overige houtwarenind.:														
	- vermogen < 50 kW	-	-	10	30	50	30	1	1	1	1	1	50	3	
	- vermogen >= 50 kW	-	-	30	50	100	50	1	1	1	2	2	100	3	
25.61	Kurkwarenfabrieken	-	-	200	50	50	50	1	1	1	2	2	200	4	1
25.62	Doestelwarenfabrieken	-	-	50	10	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
25.63	Mandenmakerijen	-	-	10	0	10	30	1	1	1	1	1	30	2	
25.69	Vlechtwarenfabr. n.e.g.	-	-	10	0	10	30	1	1	1	1	1	30	2	
25.71	Meubelfabrieken (incl. lakspulterf.)	-	-	100	100	100	50	2	1	2	2	2	100	3	1
25.72	Grafklatenfabrieken	-	-	30	10	30	30	1	1	1	1	1	30	2	
25.73	Rietmeubelfabrieken	-	-	50	10	30	30	1	1	1	1	1	50	3	
25.74	Matrassenfabrieken	-	-	30	50	50	50	1	1	1	2	2	50	3	
25.75	Woningstofferderijen	-	-	10	10	10	10	1	1	1	1	1	10	1	
26	PAPIER- EN PAPIERWAREN INDUSTRIE														
26.1	Papier- en kartonfabr.:														
	- p.c. < 3 t/u	-	-	50	50	50	30	1	2	1	1	2	50	3	
	- p.c. 3 - 15 t/u	C	A	100	50	200	50	1	2	1	2	2	200	4	

TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT					
		- p.c. > = 15 l/u	C	A	200	100	300	100			2	3	1	3	2	300	4	
26.2	Papierwarenindustrie		-	-	10	10	30	10			1	1	1	1	1	30	2	1
26.31	Golfkartonfabrieken:																	
		- p.c. < 3 l/u	C	-	50	30	100	30			1	2	1	2	2	100	3	
		- p.c. > = 3 l/u	C	A	100	50	300	50			2	2	1	2	2	300	4	
26.32	Kartonnagefabrieken		-	-	30	10	100	30			1	1	1	2	2	100	3	
27	GRAFISCHE INDUSTRIE EN UITGEVERIJEN																	
27.11	Dagbladrukkerijen		C	-	50	10	200	30			1	1	2	2	1	200	4	
27.12	Hoogdrukkerijen (klein) en kopieerinstallaties		-	-	30	10	50	10			1	1	1	1	1	50	3	
27.13	Vlakdrukkerijen:																	
		- offset-vellen-drukkerijen	-	-	30	10	50	10			1	1	2	1	1	50	3	
		- offset-rotatie-drukkerijen (groot, met thermische drogerij)	C	-	200	10	100	30			2	2	2	2	2	200	4	1
		- vlakdrukkerijen n.e.g.	-	-	50	10	50	10			1	1	1	1	1	50	3	1
27.14	Rotatie-diepdrukkerijen:																	
		- zonder terugwinning oplosmiddel	C	-	200	10	100	30			2	2	2	2	2	200	4	1
		- met terugwinning oplosmiddel	C	-	50	10	100	30			1	2	2	2	2	100	3	1
27.15	Chemigrafische bedrijven		-	-	30	10	10	30			1	2	1	1	1	30	2	
27.16	Loonzetterijen		-	-	0	0	10	0			1	1	1	1	1	10	1	
27.19	Drukkerijen n.e.g.		-	-	30	10	30	30			1	1	1	1	1	30	2	1
27.2	Uitgeverijen (kantoren)		-	-	0	0	0	0			1	1	1	1	1	0	1	
27.3	Binderijen		-	-	30	10	30	30			1	1	1	2	1	30	2	
28	AARDOLIE- EN STEENKOO- VERWERKENDE INDUSTRIE																	
28.1	Aardolieaffinaderijen:																	
		- zonder petrochemie	C	A	1500	50	1000	1000			3	3	3	3	3	1500	6	

SIII-CODE OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	AFSTAND (in m) VOOR				LUCHT	WATER	BODEM	VERKEER	VISUEEL	STE AFSTAND	GURIE	SIII
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR								
- met petrochemie	C	A	1500	50	1500	1500	3	3	3	3	3	1500	6	
28.21 Cokesfabrieken:														
- zonder steenkoolvergassing en zonder productie koolelektroden	C	A	1500	700	700	200	3	2	3	2	3	1500	6	
- met steenkoolvergassing	C	A	1500	700	1000	300	3	2	3	2	3	1500	6	
- met productie koolelektroden	C	A	1500	700	1000	200	3	2	3	2	3	1500	6	
28.22 Diumineus wegenbouwmaterialenfabrieken:														
- p.e. < 100 t/u	-	-	300	100	100	30	2	1	2	3	2	300	4	
- p.e. > = 100 t/u	-	A	500	200	300	50	3	1	2	3	3	500	5	
28.23 Diumineus dakbedekkingsmaterialenfabrieken:														
- p.e. < 100 t/u	-	-	200	100	100	30	2	1	2	3	2	200	4	
- p.e. > = 100 t/u	-	A	500	200	300	50	3	1	2	3	3	500	5	
28.24 Smeeroliën- en vettenfabrieken	-	-	50	10	100	100	1	1	2	2	2	100	3	
28.29 Overige aardolie- en steenkoolproductiefabrieken:														
- steenkoolproductiefabrieken n.e.g.	-	-	300	300	200	50	2	1	2	2	2	300	4	1
- aardolieproductiefabrieken n.e.g.	-	-	500	10	200	100	3	2	2	2	2	500	5	1
29 CHEMISCHE INDUSTRIE														
29.1 Kunststofstoffenfabrieken	C	-	700	300	500	700	3	3	2	3	3	700	5	
29.2 Kunstharzenfabrieken e.d.	C	-	700	50	300	500	3	2	3	3	3	700	5	
29.3 Kleur- en verfstoffenfabrieken	C	-	300	50	300	200	2	2	3	3	3	300	4	
29.41 Industr. gasfabrieken:														
- luchtscheidingsinstall. v.e. > = 10 t lucht / d	C	A	30	10	700	100	1	1	1	3	3	700	5	
- overige gasfabr., niet explosief	C	-	100	10	500	100	2	1	1	3	3	500	5	1

SII-CODE OMSCHRIJVING	COM-TINU	N° CATEG.	NORMERINGSGEGEVENS				LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL	STE AFSTAND	GORIE	SILIC
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR								
		C	-	100	10	500	500							
29.42	- overige gassenfabr., explosief	C	-	100	10	500	500							
	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken n.e.g.:													
	- niet vallend onder Inrichtingenbesluit Wiv eq. Wm of onder "post-Seveso-richtlijn"	C		200	50	300	300							
	- vallend onder Inrichtingenbesluit Wiv eq. Wm of onder "post-Seveso-richtlijn"	C	-	500	100	500	700							
29.43	Synth. reuk- en smaakstoffenfabrieken	C	-	1000	10	300	100							
29.49.1	Methanolabrieken:													
	- p.c. < 100.000 t/j	C	-	100	10	200	100							
	- p.c. >= 100.000 t/j	C	A	300	10	500	300							
29.49.2	Vetzuren- en alkanolenfabr. (niet synthetisch):													
	- p.c. < 50.000 t/j	C	-	300	10	200	100							
	- p.c. >= 50.000 t/j	C	A	500	10	500	300							
29.49.3	Grondstoffenfabrieken voor geneesmiddelen en fijnchemicalien:													
	- p.c. < 1.000 t/j	C		200	10	200	300							
	- p.c. >= 1.000 t/j	C		300	10	300	500							
29.49.4	Organ. chemische grondstoffenfabrieken n.e.g.:													
	- niet vallend onder Inrichtingenbesluit Wiv eq. Wm of onder "post-Seveso-richtlijn"	C		300	30	200	300							
	- vallend onder Inrichtingenbesluit Wiv eq. Wm of onder "post-Seveso-richtlijn"	C	-	1000	30	500	700							
29.51	Verf-, lak- en vernisfabrieken	C	-	300	30	200	300							

TINU	CATEG.	GEUR	STOP	GELUID	GEVAAR	BOVEN	WATER	BOVEN	TER	THET	ST	SOND	WIND
	GELUID								KEER	EEL	AFSTAND		
29.61	Geneesmiddelenfabrieken:												
	- fabricage	C	-	100	10	100	100		1	2	1	2	3
	- formulering en afvullen geneesmiddelen	-	-	30	10	50	50		1	1	1	2	3
29.62	Verbandmidd. fabrieken	-	-	10	10	30	30		1	1	1	2	2
29.71	Zee-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	C	-	300	200	200	100		2	2	3	3	4
29.72	Parfumerie- en cosmetica-fabrieken	C	-	300	30	50	50		1	1	1	2	4
29.8	Chem. bestrijdingsmiddelenfabrieken:												
	- fabricage	C	-	300	50	100	1500		3	2	3	3	6
	- formulering en afvullen	C	-	100	10	30	700		1	1	3	2	3
29.91	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:												
	- zonder dierlijke grondstoffen	-	-	100	10	100	100		2	2	3	3	3
	- met dierlijke grondstoffen	-	-	500	30	100	100		2	2	3	3	5
29.92	Chem. kantoorbenodigdhedenfabrieken	-	-	100	10	50	50		2	1	3	3	4
29.93	Poetsmiddelenfabrieken	-	-	100	10	100	50		2	1	3	3	3
29.94	Fotochem. prod. fabrieken	-	-	50	10	100	100		2	2	3	3	3
29.95	Springstoffen-, vuurwerk-e.d. fabrieken	-	-	30	10	50	500		1	1	3	1	5
29.99	Chem. produktenfabrieken n.e.g.	C	-	200	30	100	200		2	2	3	2	4
30	KUNSTMATIGE EN SYNTHETISCHE GAREN- EN VEZELFABR.												
30.0	Kunstmatige en synthetische garen- en vezelfabr.	C	-	300	30	300	300		2	2	3	3	4
31	RUBBER- EN KUNSTSTOF-VERWERKENDE INDUSTRIE												
31.11	Rubberhandenfabrieken	C	-	300	50	300	100		1	1	1	2	4

TINU	CATEG. GELUID	OEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	SIE AFSTAND	GORIE	STIEG		
31.12	Rubber-artikelenfabrieken	-	-	100	10	50	50	1	1	1	1	2	100	3	1
31.19	Rubberregeneratiebedr.	-	-	300	50	100	50	1	1	1	2	2	300	4	
31.2	Loopvlakvernieuwings- bedrijven:														
	- vloeropp. < 100 m2	-	-	50	10	30	30	1	1	1	1	1	50	3	
	- vloeropp. >= 100 m2	-	-	200	50	100	100	1	1	2	2	2	200	4	
31.3	Kunststofverwerk. fabr.:														
	- zonder fenolharsen	-	-	200	50	100	100	1	1	1	2	2	200	4	
	- met fenolharsen	-	-	500	50	100	200	1	1	1	2	2	500	5	
32	BOUWMATERIALEN-, AARDE- WERK- EN GLASINDUSTRIE														
32.11	Baksteen en baksteen- elementenfabrieken	-	-	30	100	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
32.12	Dakpannenfabrieken	-	-	50	200	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
32.2	Aardewerkindustrie:														
	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	-	-	10	50	30	10	1	1	1	1	1	50	3	
	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	-	-	30	200	100	30	1	2	1	2	2	200	4	
32.3	Kalkzandsteenfabrieken:														
	- p.c. < 100.000 t/j	-	-	10	100	100	30	1	1	1	2	2	100	3	
	- p.c. >= 100.000 t/j	-	A	30	300	300	50	1	2	1	3	3	300	4	
32.41	Cementfabrieken:														
	- p.c. < 100.000 t/j	C	-	10	300	500	30	1	1	1	2	3	500	5	
	- p.c. >= 100.000 t/j	C	A	30	700	1000	50	2	2	2	3	3	1000	5	
32.42	Kalkfabrieken:														
	- p.c. < 100.000 t/j	-	-	30	200	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
	- p.c. >= 100.000 t/j	-	A	50	500	300	50	1	2	1	3	3	500	5	
32.43	Gipsfabrieken:														
	- p.c. < 10.000 t/j	-	-	30	200	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
	- p.c. >= 100.000 t/j	-	A	50	500	300	50	2	2	2	3	3	500	5	

SBI-CODE OMSCHRIJVING

CONTINU A- CATEG. < AFSTAND (in m) VOOR AFSTAND GEUR STO GOELUID GEVAAR GELUID

LUCHT WATER BODEM VER- VISU- STE GORIE SITEIT
KEER EEL AFSTAND

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	CONTINU	A- CATEG. GELUID	AFSTAND GEUR	AFSTAND (in m) STO	AFSTAND (in m) GOELUID	AFSTAND (in m) GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT
32.51	Betonwarenfabrieken:														
	- zonder persen, trilltafels en bekistingtrillers	-	-	10	100	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
	- met persen, trilltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 l/d	-	-	10	100	300	30	1	1	1	2	2	300	4	
	- met persen, trilltafels of bekistingtrillers, p.c. > = 100 l/d	-	A	30	200	700	30	1	1	1	3	3	700	5	
32.52	Asbestcementwarenfabr.:														
	- p.c. < 100 l/d	-	-	10	50	100	100	2	1	1	2	2	100	3	
	- p.c. > = 100 l/d	-	A	30	100	300	300	3	1	2	3	2	300	4	
32.53	Betonmortelcentrales:														
	- p.c. < 100 l/u	-	-	10	100	100	10	1	1	1	3	2	100	3	
	- p.c. > = 100 l/u	-	A	30	200	300	10	1	1	1	3	3	300	4	
32.54	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	-	-	50	100	100	30	1	1	1	2	2	100	3	
32.6	Natuursteenbewerkingsbedrijven:														
	- zonder breken, zeven en drogen	-	-	0	30	100	10	1	1	1	1	2	100	3	1
	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 l/j	-	-	10	100	300	10	1	1	1	1	2	300	4	
	- met breken, zeven of drogen, v.c. > = 100.000 l/j	-	A	30	200	700	10	1	1	1	2	3	700	5	
32.71	Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	-	-	10	50	50	10	1	1	1	1	2	50	3	1
32.72	Steen-, grit- en krijtmalerijen:														
	- algemeen (excl. steenbrekerijen)	-	-	10	100	200	10	1	1	1	2	1	200	4	1
	- steenbrekerijen in open lucht	-	A	10	200	700	10	1	1	1	2	2	700	5	
	- uitsluitend sorteren in	-	A	10	30	300	10	1	1	1	2	1	300	4	

SII-CODE OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	← AFSTAND (in m) VOOR: →				← INDEX VOOR: →					GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT		
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VERKEER	VISUEEL					
gesloten gebouwen																
- schelpenmalerijen	-	-	100	100	200	10	1	1	1	2	1	200	4			
32.73 Isolatiemater. fabrieken (excl. glaswol):																
- steenwol, p.e. > = 5.000 t/j	C	A	100	200	300	30	1	1	1	2	2	300	4			
- overige isolatiemater.	C	-	200	100	100	50	1	1	1	2	2	200	4			
32.79 Minerale produktenfabrieken n.e.g.	-	-	50	100	100	50	1	1	1	2	2	100	3			
32.81 Glasfabrieken:																
- glas en glasprodukten:																
- p.e. < 5.000 t/j	-	-	30	30	100	30	1	1	1	1	1	100	3			
- p.e. > = 5.000 t/j	C	A	30	100	300	50	2	1	1	2	2	300	4			
- glaswol en glasvezels:																
- p.e. < 5.000 t/j	-	-	300	100	100	30	1	1	1	1	1	300	4			
- p.e. > = 5.000 t/j	C	A	500	200	300	50	1	1	1	2	2	500	5			
32.82 Glasbewerkingsbedrijven (graveren, etsen etc.)	-	-	10	50	50	30	1	1	1	1	1	50	3			
32.83 Glas-in-loodzetterijen	-	-	10	0	30	10	1	1	1	1	1	30	2			
33 BASIS METAALINDUSTRIE																
33.1 Ruwijzer- en staalfabr.:																
- p.e. < 1.000 t/j	-	-	700	700	700	300	2	2	3	1	2	700	5			
- p.e. > = 1.000 t/j	C	A	1500	1500	1500	500	3	3	3	3	3	1500	6			
33.2 Stalen-buizenfabrieken:																
- p.o. < 2.000 m2	-	-	30	30	500	30	2	2	2	2	2	500	5			
- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	100	1000	50	3	3	3	3	2	1000	5			
33.31 Koudbandwalserijen:																
- p.o. < 2.000 m2	-	-	30	50	500	30	1	1	1	2	2	500	5			
- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	100	1000	50	1	1	2	3	3	1000	5			
33.32 Profielzetterijen:																
- p.o. < 2.000 m2	-	-	30	30	300	30	1	1	1	2	2	300	4			

TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	DE AFSTAND	DUURTE	STREK
33.33	Draadtrekkerijen e.d.:												
	- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	50	700	50						
	- p.o. < 2.000 m2	-		30	30	300	30						
	- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	50	500	50						
33.41	Non-ferro-metaalerts- voorbewerkingsbedrijven:												
	- p.e. < 1.000 t/j	-		50	100	300	30						
	- p.e. > = 1.000 t/j	-	A	200	300	700	50						
33.42	Primaire non-ferro- metaalfabrieken:												
	- p.e. < 1.000 t/j	-		100	100	300	30						
	- p.e. > = 1.000 t/j	-	A	200	300	700	50						
33.43	Non-ferro-metaalsmelte- rijen e.d.:												
	- p.e. < 4.000 t/j	-	-	100	50	300	30						
	- p.e. > = 4.000 t/j	-	-	200	100	500	50						
33.44	Non-ferro-metaalwalserij- en,-trekkerijen e.d.:												
	- p.o. < 2000 m2	-	-	50	50	500	50						
	- p.o. > = 2000 m2	-	A	100	100	1000	100						
34	METAALPRODUKTENINDUS- TRIE												
34.01	Ijzer- en staalgietrijen												
	- p.e. < 4.000 t/j	-		50	100	200	30						
	- p.e. > = 4.000 t/j	C	-	100	300	500	50						
34.02	Non-ferro-metaalgietrijen:												
	- p.e. < 4000 t/j	-	-	50	100	100	30						
	- p.e. > = 4000 t/j	C	-	100	300	300	50						
34.11	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:												
	- p.o. < 2.000 m2	-		30	50	200	30						

	TINU	CATEG. GELUID	GEUR - STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SIJLIT
	- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	100	500	50						
34.12	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	-	-	10	30	100	30						
34.2	Schroeven-, massadraal- werk-, veren- e.d. ind.	-	-	10	30	100	30						
34.3	Tank-,reservoir- en pijpleidingbouwbedrijven:												
	- p.o. < 2.000 m2	-	-	30	30	300	30						
	- p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	100	700	50						
34.4	Overige konstruktiewerk- plaatsen (excl. lakken):												
	- gesloten gebouwen	-	-	30	30	200	30						
	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	-	-	30	100	300	50						
	- in open lucht, p.o. > = 2.000 m2	-	A	50	200	500	50						
34.5	Metalen meubelfabr. e.d. (incl. lakken en moffe- len)	-	-	100	30	100	50						
34.6	Metalen emballage ind. (incl. lakken en moffe- len):												
	- p.o. < 2.000 m2	-	-	100	30	100	50						
	- p.o. > = 2.000 m2	-	A	200	50	300	50						
34.7	C.v.-ketel en -radiato- renfabr. (excl. moffelen)	-	-	100	30	100	50						
34.8	Overige metaalwarend.	-	-	50	30	100	30						
34.91	Smederijen, lasinricht., bankwerkerijen e.d.	-	-	50	30	100	30						
34.92	Reparatiebedrijven voor landbouwmachines. e.d.	-	-	50	30	100	30						
34.93	Metaaloppervlaktebehande- lingsbedrijven:												
	- algemeen	-	-	100	100	100	50						
	- mechanische oppervlak-	-	-	30	100	100	30						

TIPO	CATEG.	GEOR.	HOG.	L. GEOR.	L. HOG.	L. TIPO										
							GELUID									
							KEER	EEL	AFSTAND							
35																
35																
36																
36.1																
36.21																
36.22																
36.91																
36.92																
36.93 v/m																

SII-CODE	OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEO. GELUID	← AFSTAND (in m) VOOR: →				← INDEX VOOR: →					GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT	
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL				
.96	n.e.g.															
36.95.1	Fabrieken voor gedrukte bedrading	-	-	50	30	50	50	1	3	3	1	2	50	3		
36.97/98	Elektrische en elektro-technische apparatenfabr.	-	-	100	50	100	50	1	2	2	2	2	100	3	1	
36.99	Elektrische installatie-bedrijven	-	-	10	10	30	30	1	1	1	1	1	30	2		
37	TRANSPORTMIDDELEN-INDUSTRIE															
37.1	Autofabrieken en -assemblagebedrijven:															
	- p.o. < 10.000 m2	C	-	200	30	300	50	2	1	2	3	2	300	4		
	- p.o. > = 10.000 m2	-	A	300	50	300	50	2	2	2	3	2	500	5		
37.21	Aanhangwagen- en opleg-gerfabrieken	-	-	30	30	200	30	1	1	1	2	2	200	4		
37.22	Carrosseriefabrieken	-	-	100	30	200	50	1	1	1	2	2	200	4		
37.3	Auto-onderdelenfabrieken	-	-	30	30	100	30	1	1	1	2	2	100	3		
37.41 1/m 45	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:															
	- houten schepen	-	-	30	50	50	10	1	1	2	1	1	50	3		
	- kunststof schepen	-	-	100	50	100	50	1	1	2	1	1	100	3		
	- metalen schepen < 25 m	-	-	100	100	200	30	2	2	2	1	2	200	4		
	- metalen schepen > = 25 m en/of proefdraaien verbr.motoren > = 1 MW	C	A	200	200	500	50	2	3	3	2	3	500	5		
37.46	Scheepsschilder- en schoonmaakbedr. e.d.	C	-	300	200	300	200	2	3	3	1	2	300	4	1	
37.47	Scheepssloperijen	-	-	100	200	700	100	1	1	3	1	3	700	5		
37.5	Wagonbouw- en spoorweg-werkplaatsen (lijnwerk-plaatsen):															
	- algemeen	-	-	50	50	100	30	1	1	2	2	2	100	3		
	- met proefdraaien verbr.motoren > = 1 MW	-	A	50	50	300	50	1	1	2	2	2	300	4		
37.6	Rijwiel- en motorrij-	-	-	100	30	100	50	2	1	1	2	2	100	3		

TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SIEPI			
37.7																
	wielfabrieken															
	Vliegtuigbouw en -repa- ratiebedrijven:															
	- zonder proefdraaien motoren	-	-	50	50	200	100		1	1	2	2	2	200	4	
	- met proefdraaien motoren	-	A	100	50	1000	100		1	1	2	2	2	1000	5	
37.9	Transportmiddelenindustr. n.e.g.	-	-	50	30	100	50		1	1	1	2	2	100	3	1
38	INSTRUMENTEN- EN OPTISCHE INDUSTRIE															
38.	Instrumenten- en optische Industrie	-	-	30	10	30	30		1	1	1	1	1	30	2	
39	OVERIGE INDUSTRIE															
39.	Overige Industrie voor zover n.e.g.	-	-	30	10	30	30		1	1	1	1	1	30	2	1
39.3	Foto- en filmlaboratoria	C	-	30	0	10	30		1	1	1	2	2	30	2	
39.41	Speelgoedartikelenfabr.	-	-	50	10	50	30		1	1	1	2	2	50	3	
39.42	Sportartikelenfabrieken	-	-	50	10	50	30		1	1	1	2	2	50	3	
39.5	Sociale werkplaatsen met lakspuiterijen	-	-	100	50	100	50		2	1	1	2	2	100	3	
39.99.1	Compostbedrijven:															
	- open	-	-	700	300	200	50		1	2	2	3	2	700	5	
	- gesloten	-	-	100	50	100	50		1	2	2	3	1	100	3	
39.99.2	Zwarte grond-produktie- bedrijven	C	-	100	100	50	30		1	2	1	2	2	100	3	
39.99.3	Overige be- en verwerken- de industrie n.e.g.	-	-	50	30	50	30		1	1	1	1	1	50	3	1
40	OPENBARE NUTSBEDRIJVEN															
40.11	Elektriciteitsproduktie- bedr. (vermogen > = 50 MW):															
	- kolengestookt	C	A	100	700	700	300		3	2	2	2	3	700	5	
	- oliigestookt	C	A	100	30	500	300		3	2	2	2	3	500	5	
	- gasgestookt	C	A	30	30	500	300		2	2	1	1	3	500	5	

	TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR		LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE	SITEIT
- kerncentrales	C	-	30	30	500	1500		2	2	1	1	3	1500	6	1
- gasturbine-centrales	C	A	10	10	300	300		2	1	1	1	2	300	4	
40.12 Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:															
- < 10 MVA	C	-	0	0	30	10		1	1	1	1	1	30	2	
- 10 - 100 MVA	C	-	0	0	50	30		1	1	1	1	1	50	3	
- 100 - 200 MVA	C	-	0	0	100	50		1	1	1	1	2	100	3	
- 200 - 1000 MVA	C	A	0	0	300	50		1	1	1	1	2	300	4	
- > = 1000 MVA	C	A	0	0	500	50		1	1	1	1	2	500	5	
40.2 Gasdistributiebedrijven:															
- gascompressorstations vermogen < 100 MW	C	-	0	0	300	200		1	1	1	1	1	300	4	
- gascompressorstations vermogen > = 100 MW	C	-	0	0	500	200		1	1	1	1	2	500	5	
- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	C	-	0	0	30	10		1	1	1	1	1	30	2	
- gasontvangst- en -verdeelstations, cat. D	C	-	0	0	100	50		1	1	1	1	1	100	3	
40.31 Waterwinning-/ bereidingsbedrijven:															
- met chloorgas	C	-	50	0	50	1500		1	1	1	1	2	1500	6	1
- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	C	-	10	0	50	50		1	1	1	1	2	50	3	
40.32 Waterdistributiebedrijven, met pompvermogen:															
- < 1 MW	C	-	0	0	30	10		1	1	1	1	1	30	2	
- 1 - 15 MW	C	-	0	0	100	10		1	1	1	1	1	100	3	
- > = 15 MW	C	-	0	0	300	10		1	1	1	1	2	300	4	
40.4 Warmtevoorzieningsbedr.:															
- stadsverwarming	C	-	30	0	100	50		2	1	1	1	2	100	3	

	TINU	CATEG. GELUID	OEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	ORIE NTATIE	ANDER
- blokverwarming	C	-	10	0	30	30	1	1	1	1	1	30	2	
51 HOUWNIJVERHEID														
51 Houwhedrijven:														
- algemeen	-	-	10	30	50	30	1	1	1	1	2	50	3	
- impregneren, bitumine- ren, verven	-	-	50	30	50	50	1	1	1	1	2	50	3	
- ijzervlechten, steenbe- werken	-	-	10	50	100	30	1	1	1	1	2	100	3	
52 HOUWINSTALLATIE BEDRIJVEN														
52 Houwinstallatiebedrijven	-	-	10	10	30	30	1	1	1	1	1	30	2	
61 / 62 GROOTHANDEL														
61.11 Akkerbouwprodukten, algemeen assortiment	-	-	30	30	30	30	1	1	1	2	2	30	2	
61.12 Granen	-	-	30	50	100	50	1	1	1	2	2	100	3	
61.13 Zaaizaad en pootgoed	-	-	10	10	50	30	1	1	1	2	1	50	3	
61.14 Fijne zaden en peulvruch- ten	-	-	10	10	30	30	1	1	1	2	1	30	2	
61.15 Hooi en stro	-	-	30	50	50	50	1	1	1	2	2	50	3	
61.16 Meng-, kracht- en ruw- voerders	-	-	30	50	50	30	1	1	1	2	2	50	3	1
61.17 Bloemen, planten en tuinbenodigdheden	-	-	10	10	30	10	1	1	1	2	1	30	2	
61.18 Meststoffen:														
- kunstmest (niet explo- sief)	-	-	30	50	30	50	1	1	1	2	2	50	3	
- dierlijke mest, open opslag	-	-	200	30	30	30	1	1	1	2	2	200	4	
- dierlijke mest, gesloten opslag	-	-	50	30	30	30	1	1	2	2	2	50	3	
61.19 Akkerbouwprodukten n.e.g.	-	-	30	30	30	30	1	1	1	2	1	30	2	
61.21 Levend vee	C	-	50	10	100	10	1	1	1	2	1	100	3	
61.22 Wilde dieren, stervogels e.d.	C	-	50	10	50	10	1	1	1	1	1	50	3	1

GELUID								KEER EEL AFSTAND							
61.31	Textielgrondstoffen en -halffabrikaten	-	-	30	30	30	50	1	1	1	2	2	30	3	
61.32	Iluiden en vellen	-	-	100	10	30	30	1	1	1	2	2	100	3	
61.33	Leder en -halffabrikaten	-	-	50	10	30	30	1	1	1	2	2	50	3	
61.34	Ruwe tabak	-	-	100	30	30	30	1	1	1	2	2	100	3	
61.39	Ruwe tropische produkten n.e.g.	-	-	100	30	30	30	1	1	1	2	2	100	3	
61.41	Ertzen (incl. overslag):														
	- opslagopp. < 2000 m2	C	-	50	500	300	30	1	1	2	3	3	500	5	
	- opslagopp. > = 2000 m2	C	A	100	700	1000	50	2	1	2	3	3	1000	5	
61.42	Ijzer, staal- en -halffabrikaten	-	-	10	50	200	30	1	1	1	2	2	200	4	
61.43	Non-ferro metalen en -halffabrikaten	-	-	10	30	100	30	1	1	1	2	2	100	3	
61.44	Minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	-	-	50	10	50	100	1	1	2	2	2	100	3	1
61.45	Vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen (algemeen assortiment)	-	-	100	10	50	500	1	1	2	2	2	500	5	1
61.46	Vaste brandstoffen:														
	- klein, lokaal verzorgingsgebied	-	-	10	100	50	30	1	1	1	2	2	100	3	
	- kolenterminal (opslagopp. > = 2.000 m2)	C	A	50	700	500	100	1	1	2	3	3	700	5	
61.47	Vloeibare brandstoffen:														
	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	-	-	50	10	50	200	1	1	2	2	2	200	4	1
	- vloeistoffen, o.c. > = 100.000 m3	-	-	100	30	50	500	1	1	3	2	3	500	5	1
	- tot vloeistof verdichte gassen	-	-	50	0	50	200	1	1	1	2	2	200	4	1
61.51	Chemische grondstoffen en chemicalien voor industriële toepassing	-	-	50	50	30	300	1	1	3	2	2	300	4	1
61.52	IJestrijdingsmiddelen	-	-	50	30	30	500	1	1	2	2	2	500	5	1

SII-CODE	OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	<-----AFSTAND (In 'OOR:----->				<-----INDEX VOOR:----->						
				GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODM	VER- KEER	VISU- EEL	STE AFSTAND	GORIE
61.53	Olief, vetten en olie- houdende grondstoffen	-	-	100	30	300	50	1	1	1	2	2	100	3
61.54	Rubber	-	-	50	10	30	50	1	1	1	2	2	50	3
61.6 excl. .66/.69	Hout, vlakglas, sanitair en bouwmaterialen	-	-	10	10	50	50	1	1	1	2	2	50	3
61.66	Zand en grind	-	-	10	50	100	10	1	1	1	2	2	100	3
61.69	Bouwmaterialen n.e.g.	-	-	10	50	50	30	1	1	1	2	2	50	3
61.7 /,8	Machines, apparaten etc.	-	-	10	10	50	30	1	1	1	2	2	50	3
61.91	Verpakkingsmaterialen	-	-	10	10	30	50	1	1	1	2	2	50	3
61.92	Scheepsbenodigdheden	-	-	10	10	30	30	1	1	1	2	2	30	2
61.99	Vakbenodigdheden e.d.	-	-	10	10	30	30	1	1	1	2	2	30	2
62.1	Meubelen, antiekstukken e.d.	-	-	10	10	30	50	1	1	1	2	2	50	3
62.2	Huishoudelijke artikelen, ijzerwaren, auto-acces- soires, houtwaren e.d.	-	-	10	10	30	30	1	1	1	2	2	30	2
62.27	Verf en behang	-	-	10	10	30	100	1	1	1	2	2	100	3
62.3	Textielwaren, schoeisel e.d.	-	-	30	10	30	30	1	1	1	2	2	30	2
62.4	Plantsoortige voedings- en genotsmiddelen	C	-	30	10	50	30	1	1	1	2	2	50	3
62.5	Dierlijke voedingsmidd.	C	-	30	10	50	30	1	1	1	2	2	50	3
62.6	Farmaceutische, medische, kosmetische artikelen en reinigingsmiddelen	-	-	30	10	30	50	1	1	1	2	2	50	3
62.7	Papier, boeken en kantoorbehoeften	-	-	10	10	30	50	1	1	1	2	2	50	3
62.8	Optische, fotografische, sport- e.d. artikelen:													
	- zonder vuurwerk	-	-	10	10	30	30	1	1	1	2	2	30	2
	- met vuurwerk en/of munitie	-	-	10	10	30	100	1	1	1	2	2	100	3
62.91, .92	Schroot:													
	- algemeen	-	-	30	30	100	30	1	1	2	2	2	100	3

		GELUID	GELUID	GELUID	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER-	VISU-	GROOT-	WATER-	WATER-
							AFSTAND	AFSTAND	KEER	EEL	AFSTAND	AFSTAND	AFSTAND	AFSTAND
	- met slijders, persen	-	A	30	100	500	50	1	1	3	2	3	500	5
	- autosloperijen	-	-	30	30	30	30	1	1	3	2	3	50	3
62.93	Oude materialen en afvalstoffen (excl. schroot):													
	- oud papier, lomp en rubber	-	-	30	30	30	30	1	1	1	2	2	30	2
	- dierlijk afval	-	-	300	10	30	10	1	1	1	2	2	300	4
	- puin, glas en hout	-	-	10	30	100	10	1	1	1	2	2	100	3
63 / 64	TUSSENPERSONEN IN DE GROOTHANDEL													
63 / 64	Tussenpersonen in de groothandel (kantoren)	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1
65 / 66	DETAILHANDEL													
65 / 66	Detailhandel, buurtverzorgend, voor zover n.e.g	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1
65.12	Vis, met bakken	-	-	30	0	10	10	1	1	1	1	1	30	2
65.13	Vlees, met roken, koken of smelten	-	-	30	0	10	10	1	1	1	1	1	30	2
65.22	Brood en banket, met bakken voor eigen winkelbedrijf	C	-	30	10	30	10	1	1	1	1	1	30	2
65.28	Supermarkten:													
	- verkooppopp. < 250 m2	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1
	- verkooppopp. > = 250 m2	-	-	0	0	30	10	1	1	1	2	1	30	2
65.31	Apotheken	-	-	0	0	0	10	1	1	1	1	1	10	1
65.43	Drogisterijen	-	-	10	0	0	10	1	1	1	1	1	10	1
65.92	Antiek, Indien met werkplaats (logen)	-	-	10	10	10	10	1	1	1	1	1	10	1
66.15	Bouwmaterialen:													
	- verf(waren)	-	-	10	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1
	- "doe het zelf"	-	-	10	10	30	30	1	1	1	1	1	30	2
66.2	Personenauto's, fietsen, motorfietsen e.d.	-	-	10	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG.	AFSTAND (in m) VOOR:				INDEX VOOR:					GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVERSITEIT	
				GEUR	STC	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WAT	BODEM	VERKEER	VISUEEL				
66.31	Benzine-service-stations:															
	- zonder LPG	-	-	30	0	30	30	2	1	2	3	1	30	2		
	- met LPG	-	-	30	0	30	100	2	1	2	3	1	100	3		
66.71	Hulsbrandstoffen	-	-	10	10	10	30	1	1	2	1	2	30	2		1
66.82	Munitie < 275.000 patronen en < 1 kg buskruit	-	-	0	0	0	10	1	1	1	1	1	10	1		
66.89	Vuurwerk < 1000 kg	-	-	0	0	0	10	1	1	1	1	1	10	1		
66.91	Warenhuizen	-	-	0	0	30	30	1	1	1	3	2	30	2		
67	HOTELS, RESTAURANTS, CAFE'S E.D.															
67.11	Restaurants	C	-	30	0	10	10	1	1	1	2	1	30	2		
67.12	Cafeteri'a's, snackbars, viskramen	C	-	30	0	30	10	1	1	1	2	1	30	2		
67.13	Dineruitzendingsbedrijven	C	-	30	0	10	10	1	1	1	2	1	30	2		
67.21	Cafés, bars	C	-	10	0	30	10	1	1	1	2	1	30	2		
67.22	Ussalons	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1		
67.23	Nachtclubs, bar-dancings e.d.	C	-	10	0	30	10	1	1	1	2	1	30	3		
67.3	Desloten consumptie-inrichtingen (kaniines)	C	-	10	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1		1
67.4	Hotels en pensions:															
	- zonder maaltijd	C	-	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1		
	- met maaltijd	C	-	30	0	10	10	1	1	1	2	1	30	2		
67.5	Vakantiecentra, logies-verstrekkende bedrijven	C	-	10	0	30	10	1	1	1	2	1	30	2		1
68	REPARATIEBEDRIJVEN VOOR GEBRUIKSGOEDEREN															
68.1	Schoen- e.a. lederwaren-reparatiebedrijven	-	-	10	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1		
68.21	Autoreparatiebedrijven (excl. plaatwerken, spul-ten en tectyleren)	-	-	10	10	30	30	1	1	2	2	1	30	2		
68.22	Autoplaatwerkertijen	-	-	10	30	100	30	1	1	1	1	1	100	3		

		GELUID						LUCHEIT WATER BODEM VER- VISU- STE GORIE SITEIT KEER EEL AFSTAND							
68.23	Autospultrichtingen	-	-	50	30	50	50		2	1	1	1	1	30	3
68.24	Autobekleedertijen	-	-	10	10	10	10		1	1	1	1	1	10	1
68.29	Autorepar. bedr. n.e.g.:														
	- zonder tectyleerderij	-	-	10	10	30	30		1	1	1	2	1	30	2
	- met tectyleerderij	-	-	100	10	30	30		1	2	2	2	1	100	3
68.3	Fietsen-, brom- en motor- fietsenreparatiebedr.	-	-	10	0	30	10		1	1	1	1	1	30	2
68.4	Uurwerkreparatie bedr.	-	-	0	0	0	10		1	1	1	1	1	10	1
68.5	Goud- en zilvermederijen (reparatiebedr.)	-	-	0	0	10	10		1	1	1	1	1	10	1
68.6	Reparatiebedrijven voor elektr. gebruiksgoederen	-	-	0	0	10	10		1	1	1	1	1	10	1
68.7	Reparatiebedrijven voor muziekinstrumenten	-	-	10	0	10	10		1	1	1	1	1	10	1
68.9	Reparatiebedrijven voor n.e.g. gebruiksgoederen	-	-	10	0	10	10		1	1	1	1	1	10	1
71	SPOORWEGEN														
71.0	Spoorwegen:														
	- stations	C	-	10	10	100	50		1	1	1	3	2	100	3
	- rangeertreinen	C	A	30	30	300	300		1	1	1	3	2	300	4
72	WEGVERVOER														
72.11	Bus-, tram-, en metro- stations	C	-	10	10	100	10		1	1	1	2	2	100	3
72.12	Groepsvervoerbedrijven	C	-	10	10	100	10		1	1	1	2	1	100	3
72.21	Taxibedrijven	C	-	10	0	30	0		1	1	1	2	1	30	2
72.22	Touringcar bedrijven	C	-	10	10	100	30		1	1	1	2	1	100	3
72.3	Goederenwegvervoerbedr.:														
	- zonder schoonmaken tanks	C	-	10	10	100	30		1	1	1	3	2	100	3
	- met schoonmaken tanks	C	-	200	30	100	100		2	2	2	3	2	200	4
72.41	Autoparkeer- en stal- lingsbedrijven	C	-	30	10	50	30		1	1	1	3	2	50	3

TINU	CATEG. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR			LUCHT	WATER	BODEM	VEER	WEG	AFSTAND		
								KEER	EEL						
72.42	Fietsenstallingsbedrijven	C	-	0	0	50	0	1	1	1	1	1	50	3	
72.43	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	C	-	0	0	50	10	1	1	1	1	1	50	3	1
72.49	Wegvervoer verwante bedrijven n.e.g.	C	-	10	10	100	30	1	1	1	2	2	100	3	1
73	ZEEVAART														
73.1 / 2	Zeevaartbedrijven (kantoren):														
	- vloeropp. < 150 m	C	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
	- vloeropp. > = 150 m	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
73.3	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven:														
	- containers	C	-	30	10	300	100	1	1	1	3	3	300	4	
	- stukgoed	C	-	10	50	500	100	1	1	2	3	3	500	5	
	- ertsen, mineralen e.d.	C	A	100	700	1000	50	2	1	2	3	3	1000	5	
	- granen of meelsoorten	C	A	200	700	500	100	1	1	1	3	3	700	5	
	- steenkool	C	A	100	700	1000	100	2	1	3	3	3	1000	5	
	- olie, LPG e.d.	C	-	300	50	200	1000	2	2	3	2	3	1000	5	
	- tankercleaning	C	-	300	30	200	200	2	3	3	1	2	300	4	
74	BINNENVAART														
74.1	Binnenvaartbedrijven (kantoren):														
	- vloeropp. < 150 m	C	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
	- vloeropp. > = 150 m	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
74.2	Binnenvaart laad-, los- en overslagbedrijven:														
	- containers	-	-	10	10	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
	- stukgoederen	-	-	10	30	100	50	1	1	1	2	2	100	3	1
	- ertsen, mineralen e.d.:														
	- opslagopp. < 2.000 m ²	-	-	30	200	300	30	1	1	2	2	2	300	4	
	- opslagopp. > = 2.000 m ²	-	A	50	500	700	50	2	1	2	3	3	700	5	
	- granen of meelsoorten:														

SII-CODE OMSCHRIJVING	CONTINU	A-CATEG. GELUID	<-----AFSTAND (in m) VOOR:----->				<-----INDEX VOOR:----->					GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVER-SITEIT	
			GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL				
- v.c. < 500 t/u	-		50	300	200	50		1	1	1	2	2	300	4	
- v.c. > = 500 t/u	-	A	200	700	300	100		1	1	1	3	3	700	5	
- steenkool:															
- opslagopp. < 2.000 m2	-		50	300	300	50		1	1	2	2	2	300	4	
- opslagopp. > = 2.000 m2	-	A	100	700	700	100		2	1	3	3	3	700	5	
- olie, LPG e.d.	-	-	100	10	50	700		1	1	2	2	3	700	5	
- tankercleaning	-	-	300	30	200	200		2	3	3	1	2	300	4	
75 LUCHTVAART															
75.1 Luchtvaartbedrijven (kantoren)	C	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	
75.21.1 Luchthavens	C	-	50	50	150	100		2	1	2	3	3	1500	6	
75.21.2 Luchtverkeersregel. bedr.	C	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	
75.21.3 Vliegtuigverhuurbedrijven	C	-	30	10	300	30		1	1	2	1	1	300	4	
76 IIJLMEDRIJVEN VAN HET VERVOER															
76 excl. 21 en J IJlbedrijven van het vervoer n.e.g. (kantoren)	C	-	0	0	10	0		1	1	1	1	1	10	1	
76.21 Wegings- en metingsbedr.	C	-	10	10	100	30		1	1	1	3	1	100	3	1
76.3 Yeem- en pakhuisbedrijven	C	-	100	50	100	50		1	1	1	2	2	100	3	1
77 COMMUNICATIEBEDRIJVEN															
77.01 Postdiensten	C	-	0	10	30	0		1	1	1	2	1	30	2	1
77.02 Telefoon-, telegraaf-diensten e.d.	C	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	
81 BANKWEZEN															
81 Banken:															
- vloeropp. < 150 m2	C	-	0	0	10	0		1	1	1	1	1	10	1	
- vloeropp. > = 150 m2	C	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	82
VERZEK ERINGSWEZEN															
82 Verzekeringsbedrijven:															
- vloeropp. < 150 m2	C	-	0	0	10	0		1	1	1	1	1	10	1	

SHI-CODE	OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG.	<-----AFSTAND (in m) VOOR:----->				<-----INDEX VOOR:----->					GROOT- STE AFSTAND	CATE- GORIE	DIVER- SITEIT
				GEUR	5	GELUID	GEVAAR	LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL			
	- vloeropp. >= 150 m2	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
83	EXPLOITATIE VAN EN HANDEL IN ONROERENDE GOEDEREN														
83	Exploitatie- en handels- bedr. in onroerend goed:														
	- vloeropp. < 150 m2	C	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
	- vloeropp. >= 150 m2	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
84	ZAKELIJKE DIENSTVERLENING														
84 excl. .95 en .97	Zakelijke dienstverlening (kantoren):														
	- vloeropp. < 150 m2	C	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
	- vloeropp. >= 150 m2	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
84.95	Beurzen, tentoonstel- lingsgebouwen	C	-	10	30	100	30	1	1	1	3	2	100	3	
84.97	Veilinggebouwen e.d.	C	-	50	50	100	30	1	1	1	3	2	100	3	
85	VERHUUR VAN MACHINES EN ANDERE ROERENDE GOEDEREN														
85.1	Autoverhuurbedrijven	C	-	10	10	50	10	1	1	1	2	1	50	3	
85.2	Machieverhuurbedrijven	C	-	10	10	50	10	1	1	1	2	2	50	3	1
85.3	Verhuurbedrijven van gebruiksgoederen	-	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	
85.9	Verhuurbedrijven van roerende goederen n.e.g.	C	-	10	10	50	10	1	1	1	2	2	50	3	1
90	OPENBAAR BESTUUR														
90 excl. .4 t/m .6	Openbaar bestuur voor zover n.e.g.	C	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	
90.4	Politiekantoren	C	-	0	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3	
90.5	Brandweerkazernes	C	-	0	0	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
90.6	Land-, lucht- en zeemachtkazernes e.d.	C	-	10	30	300	100	1	1	3	3	1	300	4	1
91	RELIGIEUZE ORGANISATIES														
91.0	Kerkgebouwen e.d.	C	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	

TINU	CATEG.	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	INDEX VOOR:					GROOT-STE AFSTAND	CATEGORIE	DIVER-SITEIT			
						LUCHT	WATER	BODEM	VER-KEER	VISU-EEL						
92	ONDERWIJS															
92.1 /m .3	Kleuter-/ basisonderwijs	-	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	
92.4	Voortgezet onderwijs	-	-	0	0	30	0		1	1	1	1	1	30	3	
92.5 /,6	Deroepsonderwijs	-	-	30	0	30	10		1	1	1	1	1	30	2	1
92.7	Wetenschappelijk onderwijs	-	-	50	30	50	50		1	1	1	2	2	50	3	
92.8 /,9	Overig onderwijs zonder werkplaatsen of laboratoria	-	-	0	0	10	0		1	1	1	1	1	10	1	
93	GEZONDHEIDSZORG EN VETERINAIRE DIENSTEN															
93	Gezondheidszorg en veterinaire diensten:															
	- ziekenhuizen	C	-	30	0	50	30		1	2	1	3	2	30	3	
	- groepspraktijken, klinieken	C	-	10	0	30	10		1	1	1	2	1	30	2	
	- individuele praktijken	-	-	0	0	0	0		1	1	1	1	1	0	1	
	- medische laboratoria	C	-	10	0	10	10		1	1	1	1	1	10	1	1
94	MAATSCHAPPELIJKE DIENST-VERLENING															
94	Maatschappelijke dienstverlening (incl. keukens)	C	-	30	0	30	0		1	1	1	1	1	30	2	1
95	SOCIAAL-CULTURELE INSTELLINGEN															
95	Sociaal-culturele instellingen:															
	- buurt- en clubhuizen	C	-	0	0	30	0		1	1	1	2	1	30	3	1
	- bibliotheken en musea	-	-	0	0	10	0		1	1	1	2	1	10	1	
	- dierentuinen	C	-	50	10	50	10		1	1	1	3	1	50	3	
	- studio's (film, TV, radio, geluid)	C	-	0	0	30	30		1	1	1	2	1	30	3	
	- theaters, bioscopen (gesloten gebouwen)	C	-	0	0	30	0		1	1	1	3	1	30	2	
	- ateliers voor kunst	-	-	0	0	10	0		1	1	1	1	1	10	1	

SHI-CODE OMSCHRIJVING	CON- TINU	A- CATEG. GELUID	← AFSTA GEUR STOF		In m) VOOR GELUID GEVAAR		← INDEX VOOR					GROOT- STE AFSTAND	CATE- GORIE	DIVER- SITEIT
			LUCHT	WATL	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL							
- muziek en balletscholen	-	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	
- sociaal-culturele in- stellingen n.e.g.	C	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	1
96 SPORT EN RECREATIE														
96.12.1 Zwembaden:														
- overdekt	C	-	30	0	50	10	1	1	1	3	1	50	3	
- niet overdekt	C	-	30	10	200	10	1	1	1	3	1	200	4	
96.12.2 Sportaccommodaties:														
- sporthallen	C	-	0	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3	
- bowlingcentra	C	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	
- skelterbanen:														
- < 8 u/w in gebruik	C	-	50	30	500	30	1	1	2	2	1	500	5	
- > 8 u/w in gebruik	C	A	50	50	1000	30	1	1	2	2	1	1000	5	
- autocircuits, motor- crosssterreinen e.d.:														
- < 8 u/w in gebruik	-	-	100	50	700	50	1	1	2	3	1	700	5	
- > 8 u/w in gebruik	-	A	100	100	1500	50	1	1	2	3	1	1500	6	
- overdekte kunstijsbanen	C	-	0	0	100	100	1	1	1	2	1	100	3	
- stadions en open-lucht-ijsbanen	C	-	0	0	300	0	1	1	1	3	2	300	4	
- maneges	-	-	50	30	30	0	1	1	1	2	1	50	3	
- tennisbanen (met verlichting)	-	-	0	0	50	0	1	1	1	2	2	50	3	
- veldsportcomplex (met verlichting)	-	-	0	0	50	0	1	1	1	2	2	50	3	
- golfbanen	-	-	0	0	30	0	1	1	1	2	1	30	2	
- kunstskibanen	-	-	0	0	30	0	1	1	1	1	2	30	2	
- hondendressuurterreinen	-	-	0	0	50	0	1	1	1	1	1	50	3	
96.12.7 Schietinrichtingen:														
- vrije buitenbanen:														
- schietbomen	-	-	10	0	500	1500	1	1	1	1	1	1500	6	

							INDEX VOOR							
TINU	CATEG.	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR		LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	STE- AFSTAND	CATE- GORIE	DIVER- SITEIT
	GELUID													
	- kleedulven	-	-	10	0	200	300	1	1	1	1	1	300	4
	- geweerbanen	-	-	30	0	1500	1500	1	1	1	1	1	1500	6
	- pistoolbanen	-	-	30	0	1500	1500	1	1	1	1	1	1500	6
	- boogbanen	-	-	0	0	30	200	1	1	1	1	1	200	4
	- buitenbanen met voorz.:													
	- schietbomen	-	-	10	0	300	500	1	1	1	1	1	500	5
	- geweerbanen	-	-	10	0	1000	1500	1	1	1	1	1	1500	6
	- pistoolbanen	-	-	10	0	1000	200	1	1	1	1	1	1000	5
	- boogbanen	-	-	0	0	30	30	1	1	1	1	1	30	2
	- binnenbanen:													
	- geweer- en pistoolb.	C	-	0	0	200	10	1	1	1	1	1	300	4
	- boogbanen	C	-	0	0	10	10	1	1	1	1	1	10	1
13	Sportscholen, gymnastiek- zalen	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2
96.22	Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	-	-	30	10	200	10	1	1	1	3	3	200	4
96.23	Casino's	C	-	30	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3
96.29	Amusementsgelegenheden:													
	- dansscholen	C	-	0	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3
	- feestzalen	C	-	0	0	100	0	1	1	1	2	1	100	3
	- amusementshallen	C	-	0	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3
	- modelvliegtuig-velden	-	-	30	0	300	100	1	1	1	1	1	300	4
97	BEDRIJFS- EN WERKNEMERS- ORGANISATIES													
97	Bedrijfs- en werknemers- excl. 97.5 organisaties (kantoren)	-	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2
97.5	Research- e.d. weten- schappelijke instellingen met laboratorium	-	-	10	0	30	50	1	2	1	1	1	50	3
98	OVERIGE DIENSTVERLENENDE BEDRIJVEN													
98.11.1	Vuilophaal-, straatrel-	-	-	50	50	50	30	1	1	1	2	1	50	3

SMI-CODI: OMSCHRIJVING

CON- A- <-----AFSTAND (in m) VOOR----->
TINU CATEO. GEUR STO GELUID GEVAAR
GELUID

<-----INDEX VOOR----->
LUCIT WAT BODEM VER- VISU- STE GORIE SITEIT
AFSTAND
KEER EEL

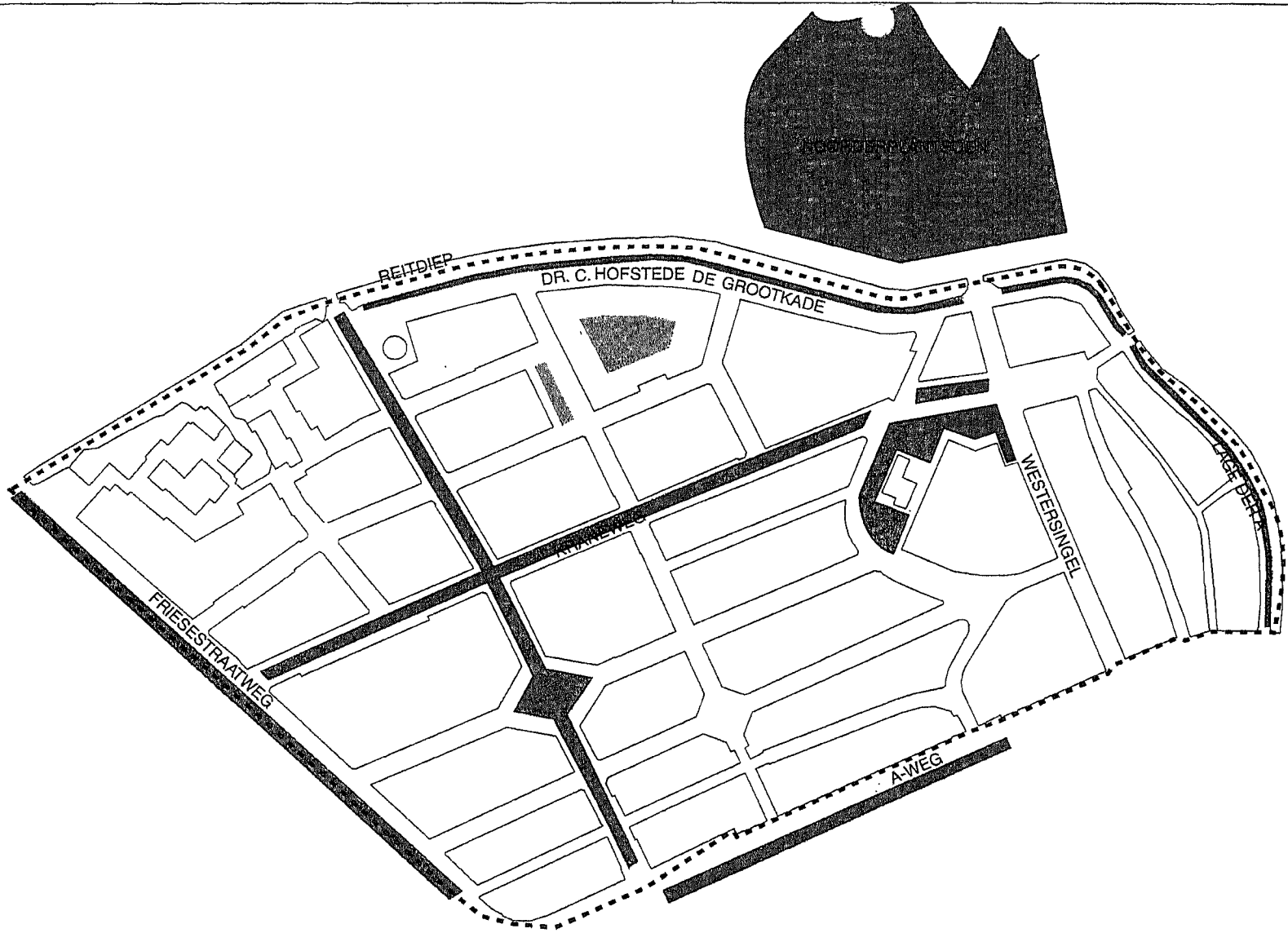
nigingsbedrijven e.d.														
98.11.2	Vuilstortplaatsen	-	-	300	300	300	10	1	2	3	3	3	300	4
98.11.3	Vuiloverslagstations	C	-	200	300	300	30	1	1	2	3	3	300	4
98.11.4	Gemeentewerven, chemisch afval depots	-	-	30	50	50	10	1	1	3	2	1	50	3
98.12	Rioolwaterzuiverings- en glierwerkingsrichtingen (geen korrelafbreken):													
(1)	- < 100.000 l.e.	C	-	200	30	100	10	1	1	1	1	1	200	4
(1)	- 100.000 - 300.000 l.e.	C	A	300	50	200	10	1	1	1	2	1	300	4
(1)	- > = 300.000 l.e.	C	A	500	50	300	30	1	1	1	3	2	500	5
	- indien thermische slijdrogling	-	-	700	100	300	30	2	-	-	-	-	700	5
	- rioolgemalen	C	-	30	0	10	0	1	1	1	1	1	30	2
98.13	Afvalverwerkingsbedr.:													
	- afvalscheidingsinstall.	C	-	200	200	300	50	1	1	1	3	2	300	4
	- verwerking afgewekte olie	C	-	100	10	50	50	2	1	3	2	2	100	3
	- kegelbrandertijen	-	-	200	50	30	30	3	1	2	1	2	200	4
	- radio actief afval	C	-	10	50	200	1500	1	1	1	1	1	1500	6
	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	-	-	30	10	30	30	1	1	1	1	2	30	2
	- oplosmiddelterugwinning	-	-	100	10	10	50	2	1	2	1	2	100	3
	- vuilverbrandingsinz.: huisvuil, slijb	C	A	300	200	300	50	3	1	2	3	3	300	4
	- vuilverbrandingsinz.: chemisch afval	C	A	200	100	300	50	3	1	3	3	3	300	4
	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	-	-	30	50	50	30	1	2	2	1	1	50	3
	- puinbreken en -zeven, v.c. < 100.000 l/]	-	-	30	100	300	10	1	1	1	2	2	300	4
	- puinbreken en -zeven, v.c. > = 100.000 l/]	-	A	30	200	700	10	1	1	1	3	3	700	5

(1) 1 m) kalvergier/dag = 170 l.e.; 1 m) varkensgier/dag = 700 l.e.

	LIND	LIND. GELUID	GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	FOOT							
							LUCHT	WATER	BODEM	VER- KEER	VISU- EEL	GROND- STE AFSTAND	STRE- GORIE	WILK- SITEIT
- mestverwerking: zie SDI 98.12; voor korrelfabrieken nog geen normen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
98.14 Ongedierde bestrijdings- en ontsmettingsbedrijven	-	-	10	10	30	100	1	1	2	1	1	100	3	
98.15 Polderhemalingsinricht.	C	-	0	0	50	10	1	1	1	1	1	50	3	
98.21 Schoonmaakbedrijven voor gebouwen	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
98.22 Schoorsteenveegbedrijven	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
98.23 Autowasserijlen	-	-	10	0	50	0	1	1	1	2	1	50	3	
98.24 Glazenwasserijlen	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
98.29 Schoonmaakbedr. n.e.g.	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
98.31 Wasserijlen en strijkin- richtingen	C	-	50	10	100	30	1	2	1	2	2	100	3	
98.32 Chemische wasserijlen en ververijlen	-	-	30	10	30	30	1	2	2	2	1	30	2	
98.33 Wasverzendinrichtingen	-	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
98.34 Stoppage- en oppetsinr.	-	-	0	0	10	0	1	1	1	1	1	10	1	
98.35 Wasserettes, wassalons	-	-	10	0	10	0	1	2	1	1	1	10	1	
98.36 Tapijtreinigingsbedrijven	-	-	30	30	50	30	1	2	1	2	1	50	3	
98.4 Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	-	-	10	0	0	0	1	1	1	1	1	10	1	
98.5 Foto-stellers (incl. ontwikkelen)	-	-	0	0	0	10	1	1	1	1	1	10	1	
98.91 Begrafenisondernemingen:														
- ulтваartcentra	-	-	0	0	10	0	1	1	1	2	1	10	1	
- begraafplaatsen	-	-	0	0	10	0	1	1	1	2	1	10	1	
- crematoria	-	-	100	10	30	10	2	1	1	2	2	100	3	
98.92 Badhuizen en sauna-baden	C	-	10	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	
98.93 Diëtenasies en -pensies	C	-	30	0	100	0	1	1	1	1	1	100	3	
98.99 Persoonlijke dienstverle- ning n.e.g.	C	-	0	0	30	0	1	1	1	1	1	30	2	

BIJLAGE 5
Hoofdgroenstructuur

Verklaring

█ 1e orde

█ 2e orde

--- grens van het bestemmingsplan

SCHAAL 1:4500

Hoofdgroenstructuur
BESTEMMINGSPLAN SCHILDERSWIJK

BIJLAGE 6
ASVV-normen

6.2.9.6 Parkeercijfers

bel 6.2/39. Parkeercijfers woningen.

omgeving (functies)	aantal parkeerplaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
zinswoning		woning	1,2,3,4,12,13
sociale sector	1,0	woning	
met premie	1,1	woning	
vrije sector	1,3	woning	
19 ^e eeuwsvooroorlogs	0,7-0,8	woning	
op A-/B-locatie	max. 1,0	woning	
AT-woning			1,2,3,4,12,13
met subsidie, 2 pers.	1,0	woning	
vrije sector, 2 pers.	1,0-1,3	woning	
met subsidie, 1 pers.	0,45-0,6	woning	
vrije sector, 1 pers.	0,5-0,9	woning	
met gemeenschappelijke voorzieningen	0,6-0,9	woning	
ex kamer verhuurde woning	0,5-0,6	kamer	12,13
ex jaardenwoning	0,25-0,5	woning	12,13
ex niorenwoning	0,8-1,0	woning	1,2,3,4,12,13
ex erviceflat	0,7	wooneenheid	12,13
ex tudentenflat, zusterhuis	0,15-0,3	wooneenheid	12,13

Tabel 6.2/40. Parkeercijfers winkels.

grondgebruik (functies)	aantal parkeerplaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
weidewinkel/hypermarkt	4,2-10,0 of 6,5 +0,4	100 m ² bvo 100 m ² bvo arb.pl.	14
streekverzorgende winkel	3,5-5,0 of 3,3 +0,4	100 m ² bvo 100 m ² bvo arb.pl.	5,10,11,12,13
stad-/wijkverzorgende winkel	2,5-3,5 +0,4	100 m ² bvo arb.pl.	5,10,11,12,13
buurtverzorgende winkel	1,5-2,5 of 1,25-2,2 +0,4	100 m ² bvo 100 m ² bvo arb.pl.	5,6,10,11,12,13
dorpscentrum	2,0-2,85	100 m ² bvo	10,12,13
toonzaal	1,2	100 m ² bvo	12,13
doe-het-zelf, bouwmarkt	2,2	100 m ² bvo	12,13
tuincentrum	2,0	100 m ² bvo	12,13

Tabel 6.2/41. Parkeerkecijfers werkgelegenheid.

grondgebruik (functies)	aantal parkeer- plaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
kantoor op A- of B-locatie A-locaties Randstad, stedelijke knooppunten en overige stadsgewesten	10	100 werkn.	opmerking: dit zijn eigenlijk geen parkeerkecijfers, maar parkeernormen. (zie ook 8.5.1.1) (blz 263)
A-locaties elders	20	100 werkn.	
B-locaties Randstad, stedelijke knooppunten en overige stadsgewesten	20	100 werkn.	
B-locaties elders	40	100 werkn.	
kantoor (elders) met baliefunctie	0,2-0,25 +0,25-0,75	100 m ² bvo arb. pl.	7,12,13,15,16
zonder baliefunctie	0,2-0,25 +0,25-0,5	100 m ² bvo arb. pl.	
praktijkruimte	4,0 of 1,0 +1,0	eenheid behandelkamer arb. pl.	12,13
garage, service-station	3,2	100 m ² bvo	12,13
showroom (auto's)	1,0	100 m ² bvo	12,13
bedrijfsverzamelgebouw	1,4	100 m ² bvo	12,13
industrie, ambacht, bouw, groothandel, transport	1,1-1,6	100 m ² bvo	9,12,13
opslag	0,3-0,7	100 m ² bvo	9,12,13
laboratorium	1,0	100 m ² bvo	12,12

Tabel 6.2/42. Parkeerkecijfers onderwijsvoorzieningen.

grondgebruik (functies)	aantal parkeer- plaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
basisonderwijs	0,5 +0,5	leslokaal arb. pl. nop ¹	8,12,13
voortgezet onderwijs	0,5 +0,5	leslokaal arb. pl. nop	12,13
hoger onderwijs (MBO/HBO)	0,8 +0,5 +0,15-0,3 of +0,2-0,4	leslokaal arb. pl. nop leerling (dag) leerling (avond)	12,13,17
wetenschappelijk onderwijs	0,8 +0,27 +0,06 +0,48	leslokaal arb. pl. nop student bezoeker	12,13,17
schooltuin	1,0	begeleider	

¹⁾ nop = niet onderwijzend personeel.

grondgebruik (functies)	aantal parkeer- plaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
moskee	0,05-0,2 of 4,5-10,0	zitplaats 100 m ² bvo	12,13
busgebouw	8,0-10,0 of 1,5	eenheid arb.pl.	12,13
ziekenhuis	0,85-1,0 of 0,35-0,5 +0,35 +0,35	bed arb.pl. bezoeker poli-patiënt	12,13,18
o.c. werkpl., dagverblijf, crèche	0,25	100 m ² bvo	8,12,13,18
overige med. en maatsch. diensten	1,7-2,7	100 m ² bvo	12,13,18
reinigingsgebouw	2,0-4,2	100 m ² bvo	12,13,18
filmsstudio	4,0	100 m ² bvo	12,13,18
café/bar	5,0	100 m ² bvo	12,13
discoteek	6,0	100 m ² bvo	12,13,18
restaurant	0,34 +0,20 of 12,0-15,0	arb.pl. zitplaats 100 m ² bvo	12,13
hotel	0,5 +1,0	arb.pl. kamer	12,13
hotel	0,5 +1,0	arb.pl. kamer	12,13
showburg, theater, concertzaal	0,4 +0,1-0,2 of 20,0	arb.pl. zitplaats 100 m ² bvo	12,13,18

Zie verder op pagina 151.

grondgebruik (functies)	aantal parkeer- plaatsen	per	voetnoten (na tabel 6.2/43)
bioscoop	0,4 +0,1-0,2 of 20,0	arb. pl. zitplaats 100 m ² bvo	12,13,18
vergader-, congreszaal, jaarbeurs	0,2 +0,2 of 5,0-6,0	arb.pl. zitplaats 100 m ² bvo	12,13,18
gymnastieklokaal	7,0-10,0	eenheid	12,13
sportschool-studio	1,0-2,0	100 m ² bvo	12,13
sporthal	27,0-40,0 +0,07-0,2 of 2,4-3,0	eenheid zitplaats 100 m ² bvo	12,13,18
squashbaan	1,5	baan	12,13
tennisbaan	3,0	baan	12,13
sportveld	16,0-20,0 +0,20 of 0,25-0,50	ha netto terrein zitplaats bezoeker	12,13,18
speel- en ligweide	0,25	bezoeker	12,13
zwembad	52,0-64,0 of 0,4-0,5 +8,0-10,0	100.000 inw. arb.pl. 100 m ² opp. bassins	12,13,18
manege	0,5	box	12,13
bowlingbaan	2,0	baan	12,13
begraafplaats	30,0	eenheid	12,13
volkstuint	0,3	perceel	12,13
museum	0,5-1,0	100 m ² bvo	12,13,18
station	> 19,0	eenheid	12,13,18
bibliotheek	0,5-1,0	100 m ² bvo	12,13

1. Bij ca. 340 auto's per 1.000 inwoners. Als het autobezit met 25 auto's per 1.000 inwoners toeneemt, dient het kencijfer met 0,05 p.p. per woning te worden verhoogd.
2. Een garage met oprit telt voor 1 p.p.; een garage zonder oprit voor 0,7 p.p. Een carport telt voor 0,85 p.p.; een tuinparkeerplaats voor 0,5 plaats.
3. In een woonwijk heeft ca. 25% van de woningen parkeerruimte op eigen erf. Een groter percentage op eigen erf doet het vereiste kencijfer toenemen: 10% extra parkeerplaatsen op eigen erf doet het kencijfer met 4% stijgen. Bij een tekort aan openbare parkeerplaatsen zal echter weer meer van de mogelijkheid op eigen erf gebruik worden gemaakt.
4. In 19e eeuwse en vooroorlogse wijken kan het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg met maximaal 25% worden gereduceerd.
5. 100 m² bvo komt overeen met 60 à 80 m² vvo.
6. bvo < 2.500 m².
7. Bij ca. 1 arbeidsplaats per 30 m² bvo.
8. Halers en brengers geven aanleiding tot een kortstondig hogere behoefte.
9. Bij ca. 1 arbeidsplaats per 50 m² bvo.
10. Bij ca. 1 arbeidsplaats per 40 m² bvo.
11. Omvang winkels:

streekverzorgend	> 30.000 m ² bvo;
stad-/wijkverzorgend	1.500 - 30.000 m ² bvo;
buurtverzorgend	< 2.500 m ² bvo;
dorpscentrum	< 5.000 m ² bvo.
12. Grote steden: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.
13. Reductiefactoren naar stadsgrootte, functie en kwaliteit openbaar vervoer.

	goed openbaar vervoer ¹		zeer goed openbaar vervoer ¹	
grote steden	woningen	0,95	woningen	0,9
	winkels	0,5-0,6	winkels	0,3-0,5
	overige	0,6-0,7	overig	0,5-0,6
overige steden	woningen	0,95	woningen	0,9
	winkels	0,7-0,8	winkels	0,7-0,8
	overig	0,7-0,8	overig	0,6-0,7

Zie 6.2.9.3.

15. Reductiefactor bij zeer goede fietsvoorzieningen 0,95.
16. Reductiefactor bij aanwezigheid van bedrijfsvervoerplan 0,50-0,90.
17. Voor universiteiten, instellingen van hoger en middelbaar beroepsonderwijs en andere onderwijsinstellingen op bovenlokaal niveau op A- en B-locaties gelden parkeernormen (zie 8.5.1.1).
18. Voor de volgende voorzieningen op A- en B-locaties gelden parkeernormen voor het aantal parkeerplaatsen voor werknemers: sport- en evenementhallen, theaters, musea congressfaciliteiten, zalencentplexen, ziekenhuizen en grotere vermaakcentra. Wijkgebonden voorzieningen vallen hier niet onder (zie 8.5.1.1).

6.2.10 Openbaar vervoer

Tabel 6.2/45. Gewenst aanbod¹ openbaar vervoer afhankelijk van vervoersvraag.

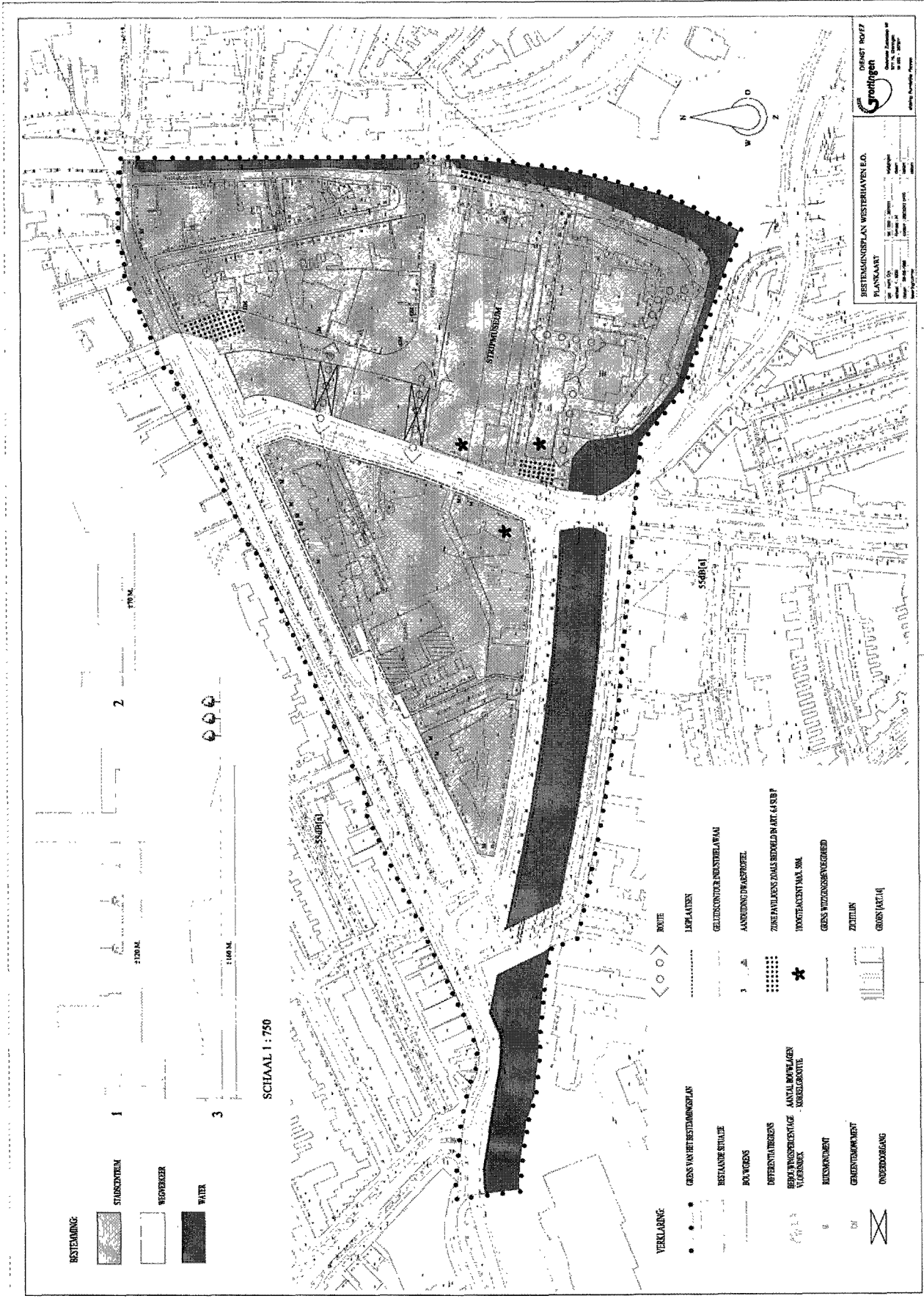
reizigers (per uur per richting)	soort	capaciteit	frequentie (per uur)	opvolgtijd ² [min]
300	stadsbus	75	6	10
	streekbus	65	7	9
600	stadsbus	75	12	5
	gelede bus	120	8	7,5
	streekbus	65	14	4,5
	gelede tram	120	8	7,5
900	stadsbus	75	18	3
	gelede bus	120	11	5,5
	gelede tram	120	11	5,5
	dubbelgelede tram	165	8	7,5
1.350	dubbelgelede tram	165	12	5
2.700	dubbelgelede tram	165	24	2,5
	2 gekoppelde dubbelgelede trams	330	12	5
9.000	4 gekoppelde dubbelgelede sneltram/ metrostellen	740	18	3

¹) Vuistregel: gewenst aanbod, zijnde frequentie x voertuigcapaciteit moet 1,5 x aantal reizigers bedragen (in verband met variaties in vraag en aanbod van dag tot dag en van tijdstip tot tijdstip).

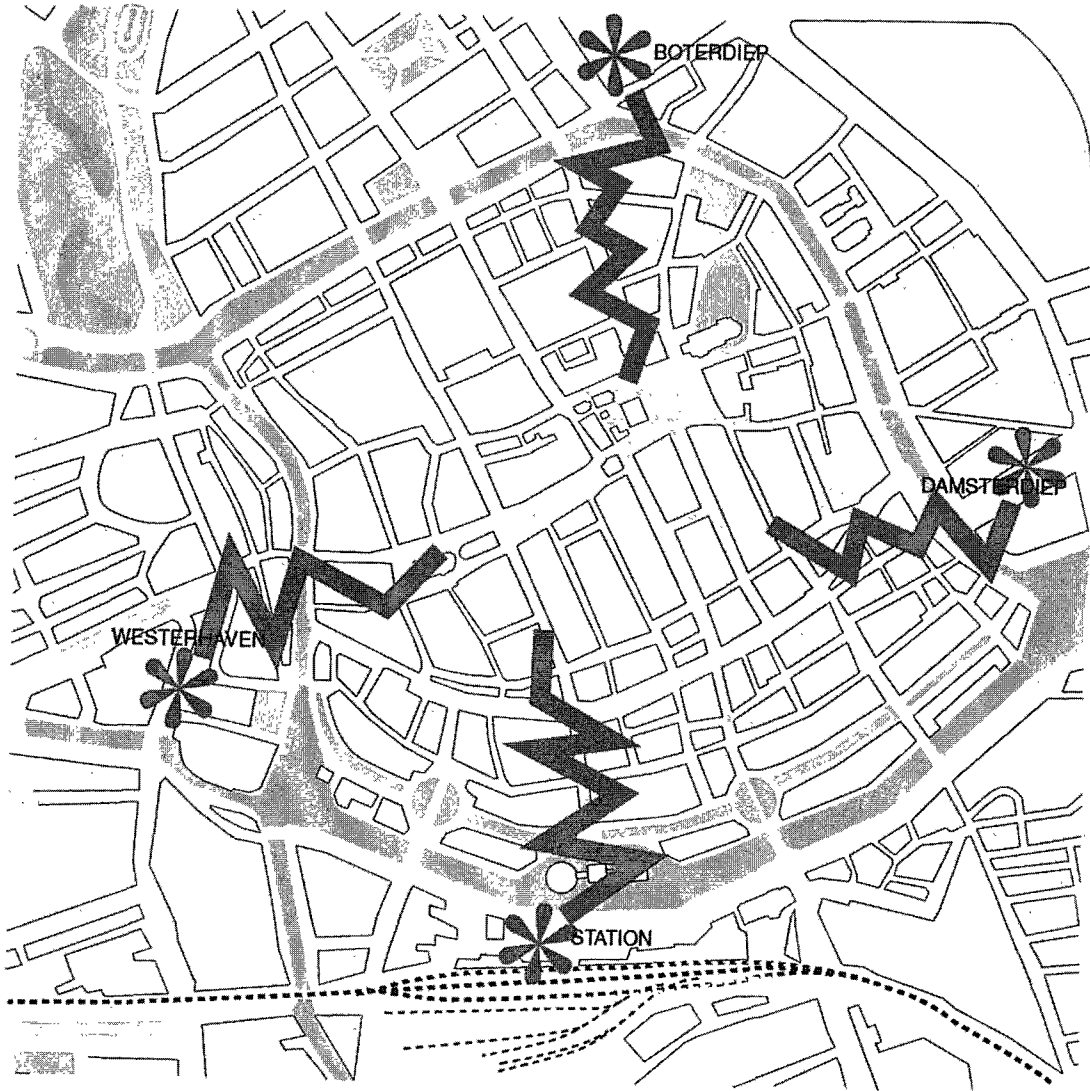
²) Inzet van groter materieel bij weinig reizigers staat door de verlenging van de 'opvolgtijd' op gespannen voet met de doelstelling (de ritketens van) het openbaar vervoer te verbeteren.

Bron: Van Witsen; 1995.

Bijlage 6 Verbeelding bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'

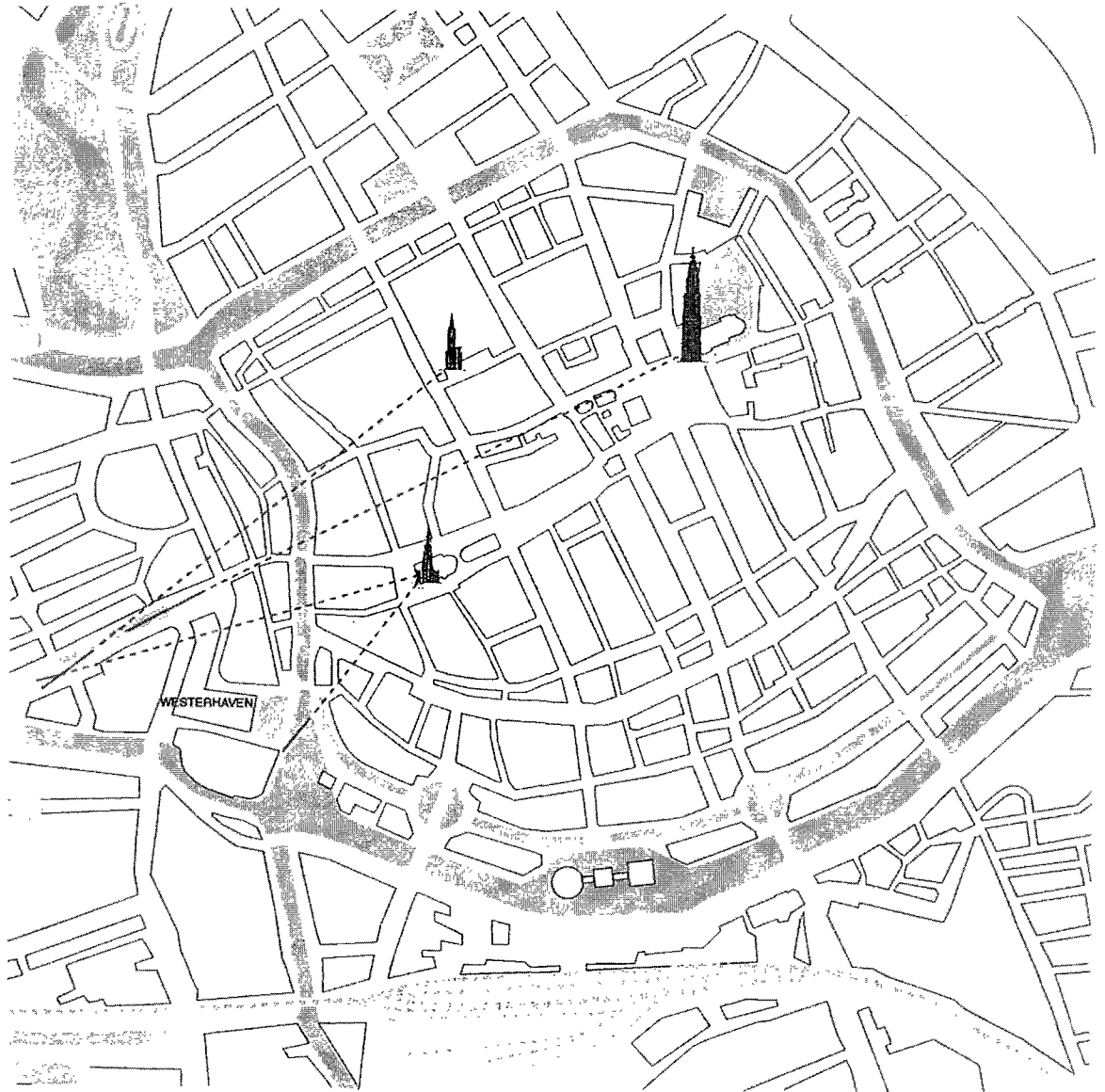

Bijlage 7 Kaartbijlagen bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'

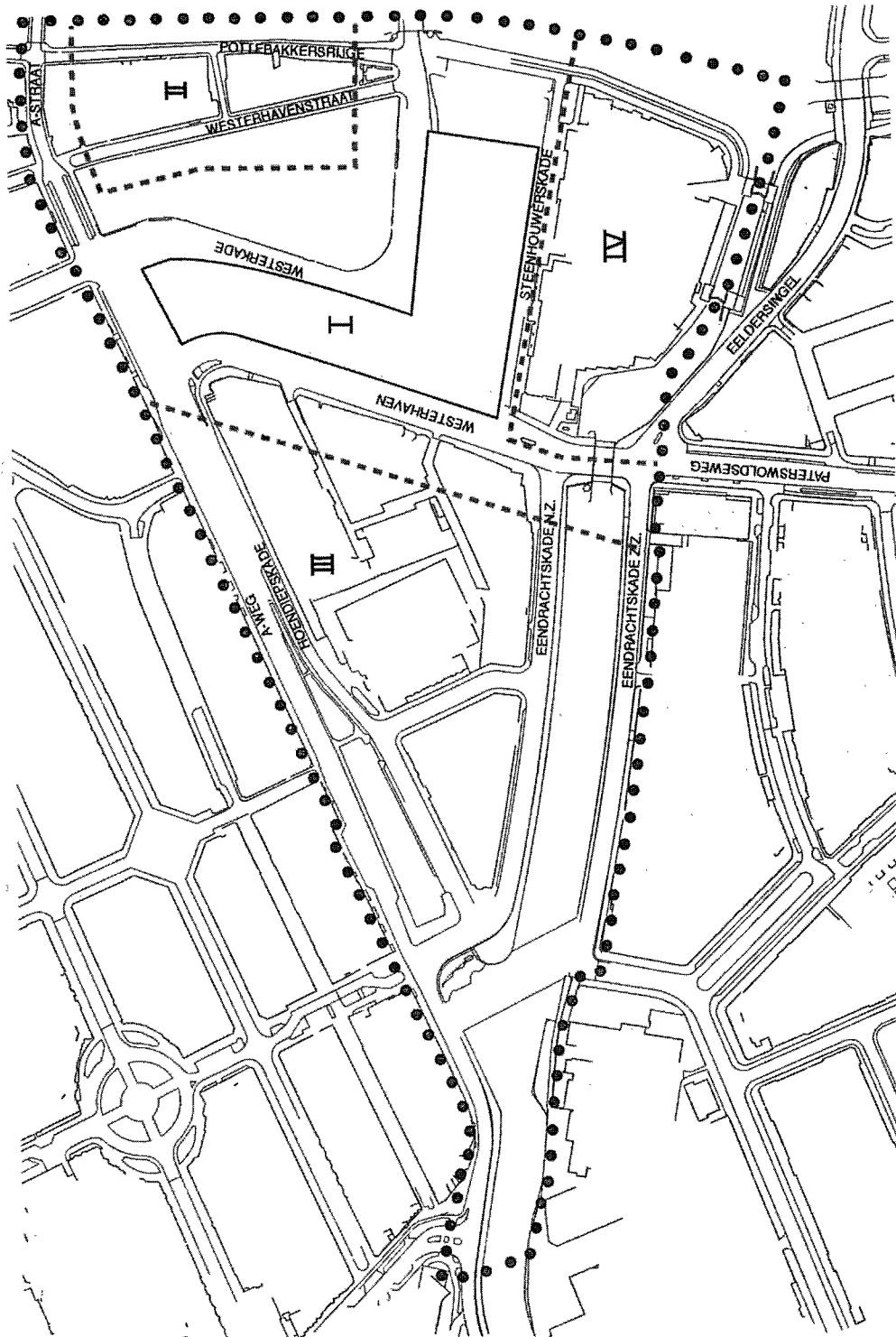
BRONPUNTEN BINNENSTAD

BESTEMMINGSPLAN WESTERHAVEN E.O.

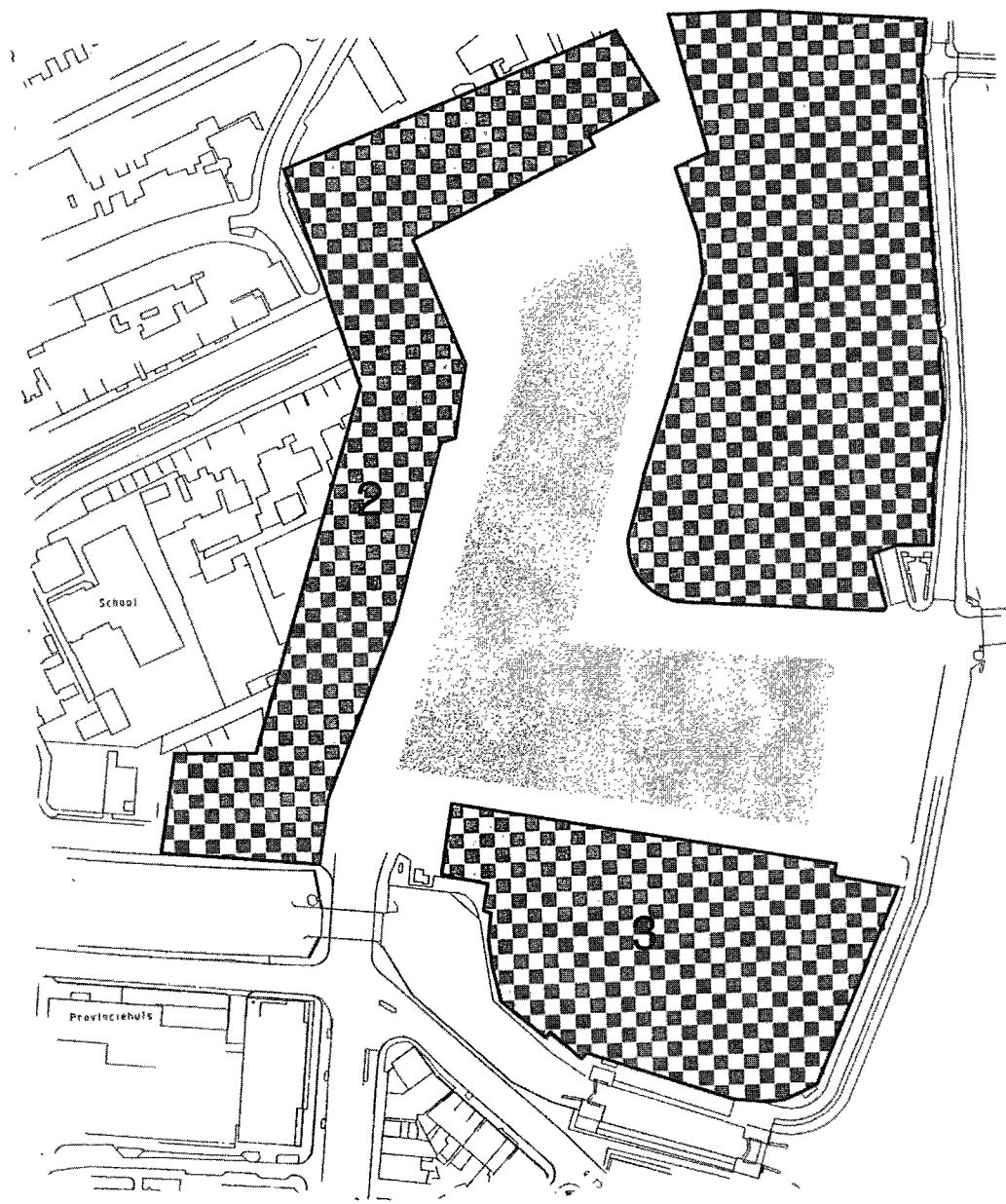
ZICHTLIJNEN

BESTEMMINGSPLAN WESTERHAVEN E.O.

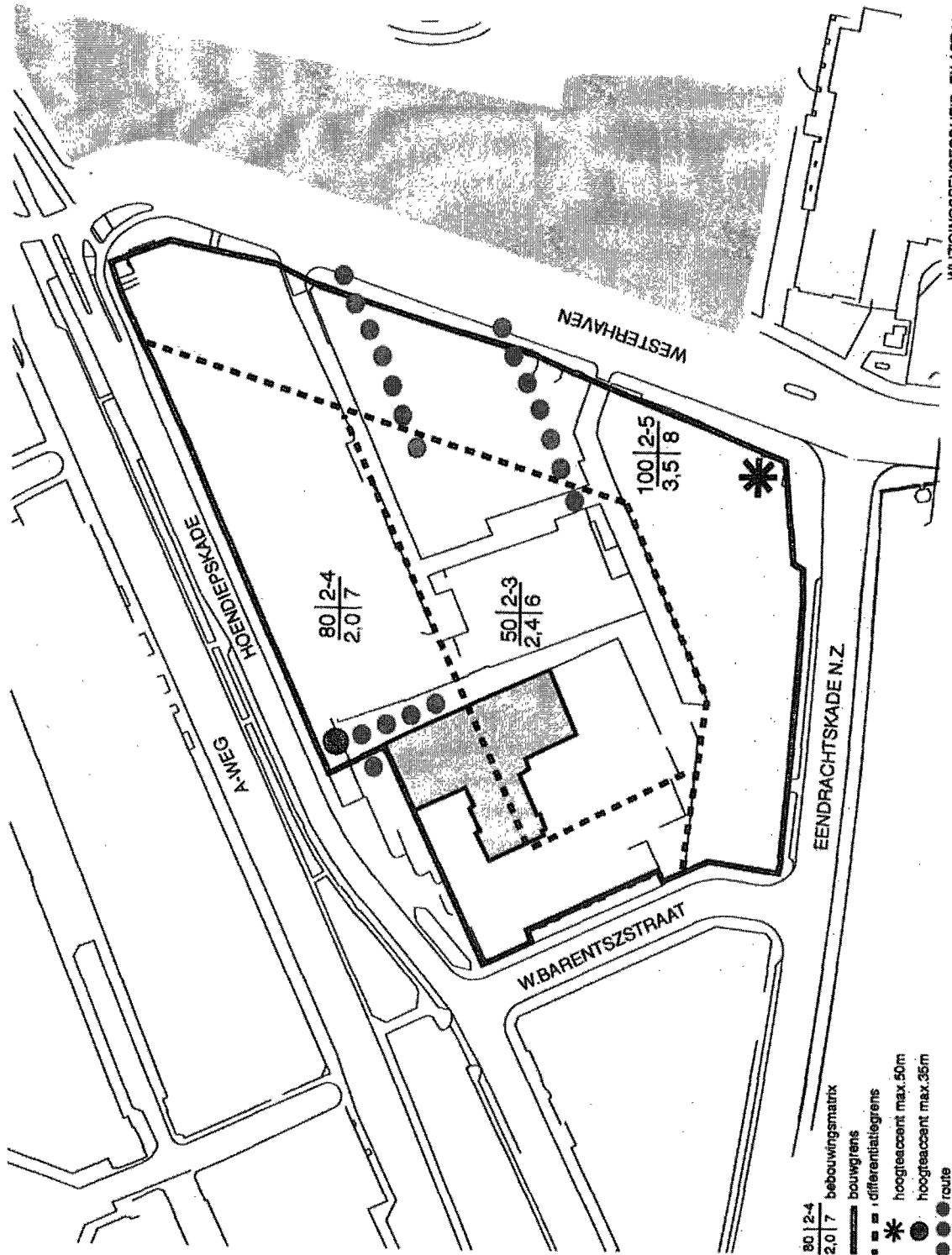
FUNCTIEKAART (functionele karakteristiek nr. 6)
BESTEMMINGSPLAN WESTERHAVEN E.O.

● ● ● grens van het bestemmingsplan

BESTAANDE STEDELIJKE STRUCTUUR

BESTEMMINGSPLAN WESTERHAVEN E.O.

WIJZIGINGSBEVOEGDHEID EX ART. 11
BESTEMMINGSPIL AN WESTERHAVEN C

Bijlage 8 Toelichting en regels bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'

BESTEMMINGSPLAN
WESTERHAVEN e.o.

Gemeente Groningen
Juni 1999

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
1.1	Historische ontwikkeling	3
1.2	Terreingesteldheid.....	5
1.3	Vigerend bestemmingsplan	6
1.4	Planproces	6
1.5	Intentie-overeenkomst gemeente-Wilma Vastgoed	7
2.	Stedenbouwkundige opzet.....	8
2.1	Context van de binnenstad	8
2.2	Bestaande stedelijke structuur.....	11
2.3	Aanknopingspunten voor ontwikkeling	12
2.4	Hoofdpijnen planontwikkeling	13
2.5	Nadere uitwerking: Westerhaven als motor voor ontwikkeling.....	16
3.	Milieuaspecten.....	19
3.1	Algemeen	19
3.2	Bestaande situatie.....	20
3.3	Sectorale aspecten.....	20
4.	Uitvoeringsaspecten	24
4.1	Economische uitvoerbaarheid	24
5.	Inspraak en vooroverleg	25
5.1	Inspraak.....	25
5.2	Vooroverleg.....	26
5.3	Zienswijzen	27
6.	Juridische toelichting.....	32
6.1	Algemeen	32
6.2	Toelichting op de plankaart.....	32
6.3	Toelichting op de voorschriften	33
7.	Voorschriften.....	45
8.	Samenvatting	68

1. INLEIDING

Het gebied rond de Westerhaven vormt de belangrijke zuidwestelijke entree tot de binnenstad. Het wordt een bronpunt voor de binnenstad, dat haar moet "voeden" en haar winkelstructuur aanvullen. Het bronpunt Westerhaven betekent 13.500 m² grootschalige detailhandel, een parkeergarage van ca. 800 plaatsen en een aanlooproute naar de binnenstad. Deze grootschalige winkels passen niet in de compacte binnenstad. In die zin is dit project een sleutelproject voor het binnenstadsbeleid.

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." is een planologische stap in het proces om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Het plangebied ligt aan de rand van de oude binnenstad. Het vormt een wigvormig segment in de schil rond de binnenstad; het wordt begrensd door de A-weg in het noordwesten, de Pottebakkersrijge en Sluiskade in het oosten en tenslotte in het zuidwesten Eendrachtskade ZZ en Hoendiep ter hoogte van de Friesestraatweg.

De ontwikkeling van de Westerhaven - als bronpunt voor de binnenstad - neemt het omringende gebied in het kielzog mee. Er komt een intensivering van het grondgebruik op gang met vooral nieuwe winkels, woningen, een museum en parkeergelegenheid. Door deze nieuwe functies wordt de binnenstad naar buiten "uitgebouwd". Ook in de ruimtelijke opbouw.

Er heeft in de loop der tijd een accentverschuiving plaatsgevonden in de betekenis van het gebied voor de stad: van onderdeel van de Verbindingskanaalzone - in het Structuurplan 1987 - naar "uitleg" van de binnenstad. De functionele invulling vloeit voort uit de beleidsvisie op de binnenstad (Binnenstad Beter 1993), met inbegrip van het beleid inzake de grootschalige detailhandel.

De intensivering in dit gebied staat niet op zich. Het versterken van de centrumpositie van de stad omvat vele facetten, zoals het verbeteren van de bereikbaarheid, de kwaliteit van de openbare ruimte, de versterking van de dienstverlenende sector aan de binnenstadsrand (Verbindingskanaalzone) en de culturele uitstraling van de stad (cultuurcentrum Oosterpoort, museum, bibliotheek).

Er was voldoende aanleiding om met voortvarendheid ook op deze locatie te werk te gaan. Het Waagstraatproject is opgezet om - als een katalysator - aan de binnenstad een impuls te geven, die hard nodig is om de centrumpositie vast te houden en het werkgelegenheidsbeleid de nodige steun te geven. Dat project werpt zijn vruchten af en stimuleert ook particulieren tot initiatieven. De Westerhavenontwikkeling is daarbij van groot belang als bronpunt. Inmiddels is de bouw dan ook gestart.

1.1 Historische ontwikkeling

De Westerhaven is aan het eind van de vorige eeuw uitgegraven en heeft minder dan een eeuw als haven gefunctioneerd. Het was vooral een haven voor beurt- en binnenschippers. Dit in tegenstelling tot de Noorderhaven, verbonden met het Reitdiep en de A, die veel langer een belangrijke havenfunctie in dit deel van de stad vervulde voor de vaart op de noordelijke en oostelijke zeeën.

Het plangebied met de gedempte Westerhaven ligt ten westen van de historische binnenstad en de voormalige westelijke vestinggracht, in de latere gordel van vestingwerken rond de stad. In de stadsplattegrond zijn ter hoogte van de Melkweg en de Westerhaven nog duidelijk de contouren van vestingwerken en stadsgrachten afleesbaar. Hieraan ontleent de Westerhaven zijn "winkelhaak"-achtige vorm.

Aan de bebouwing binnen het plangebied zijn de sporen van verschillende tijdperken herkenbaar. Door de complexe indeling van het gebied als gevolg van de samenloop van de getijde gevoelige A en het stelsel van stadsgrachten is het gebied bijna eilandgewijs en met grotere tussenpozen ontwikkeld. Het eerst direct tegen de binnenstad aan, geleidelijk ook verder naar buiten nadat daar -midden 16^e eeuw- door het weidegebied De Hoen het Hoendiep was gegraven als vaarverbinding met Friesland.

Begin 17^e eeuw ontstond de eerste uitleg buiten de stadsmuren, tussen de Westerbinnensingel en Westersingel: de Buiten A-poort. Langs het Hoendiep en ten westen van de toenmalige Hoornseweg (nu westzijde Westerhaven/Lissabonstraat e.o.) zette zich in de loop der tijd de bebouwing door. Het Hoendiep was aanvankelijk niet van grote betekenis voor de aan- en afvoer naar en van de stad. De trekvaart liep dood op de Buiten A-poort. Er vond enige handel en overslag plaats. Verder vertrok er een personen-veer richting Friesland.

Deze situatie bleef bestaan tot ongeveer het midden van de 19^e eeuw. In 1864 werd door de Provincie de Westerhavensluis aangelegd. Het Hoendiep kwam zo in verbinding te staan met het in 1861 tot Noord Willemskanaal vergraven Hoornsdiep en met de westelijke stadsgracht. Als stop- en aanlegplaats kreeg de Westerhaven (toen nog niet zo geheten) toen meer betekenis. Nadat in 1874 de vestingwallen waren geslecht, ontstond er nabij de sluis meer ruimte. Bovendien kreeg de vaarweg via het langs de zuidgrens van de binnenstad aangelegde Verbindingskanaal aansluiting op het Damsterdiep en de aangelegde Oosterhaven.

Het plan Brouwer (1875) speelde in op de gecreëerde ruimte en de kansen voor de haven. Zijn plan voorzag in het uitgraven van het gebied tot een driehoekige Westerhaven en in de aanleg van koopmans- en pakhuizen aan de binnenstadskant. Als opslag voor de Korenbeurs, die in die tijd van nationale betekenis was voor de ontwikkeling van de binnenlandse graanprijzen.

Dat plan werd vrijwel uitgevoerd: het monumentale pakhuis De Lauwers getuigt nog van die tijd. De haven werd niet driehoekig, maar bleef L-vormig, naar het oosten begrensd door de Steenhouwerskade. De pakhuizen dienden als opslag van graan, dat in de Korenbeurs werd verhandeld. De graanhandel was in die tijd het centrum van de binnenlandse graanhandel, waar vraag en aanbod elkaar ontmoetten. Ten zuiden van de Steenhouwerskade ontstond een eiland, dat ook de naam Het Eiland droeg. Hier vestigden vele schippers zich een het eind van de vorige eeuw. In het centrum stond een stijfselfabriek met directeurswoning (Van Mesdag), waaromheen diverse schipperswoningen verrezen. Later vestigden zich op het Eiland nog enkele bedrijven. (In de zeventiger jaren moest de bebouwing van dit eiland voor de stadsvernieuwing wijken.)

De Westerhaven heeft daarna zo'n 30 jaar goed gefunctioneerd. Granen, aardappelen en in het najaar ook suikerbieten werden er aan- en doorgevoerd. Omdat de sluis maar 60 á 70 schepen per dag kon doorlaten liep het aantal wachtende schepen in en naar de Westerhaven soms op tot 300. Dat was van invloed op de bedrijvigheid in de omgeving van de haven. Handelsondernemingen, cafés, een veerhuis, pakhuizen en kleinere fabrieken vonden er gemakkelijk hun nering. De aanleg in 1907/08 van het "Omsnijdingskanaal" of het Eendrachtskanaal bracht daarin verandering. De loop van dit tweede kanaal bepaalt mede de vorm van het plangebied. Het kanaal bracht een rechtstreekse vaarverbinding tot stand tussen Hoendiep en de Westerhavensluis. Het doorgaande scheepvaartverkeer kon de haven mijden. Daarmee werd, bijna direct na de aanleg, de teloorgang van de havenfunctie ingeluid. Na WO II liep het gebruik van de haven versneld terug een toename van het wegverkeer en een daarmee gepaard gaande afname van het scheepvaartverkeer. Gebrek aan parkeerruimte leidde er tenslotte toe, dat de Westerhaven in 1962 werd gedempt.

Eenzijds kon dat initiatief eind jaren vijftig op de steun rekenen van de winkeliersvereniging Centrum-A-poort en van het marktwezen (Centrale Groninger Marktlieden Bond). Anderzijds riep het weerstand op bij veel stadgers, die meenden dat met het verdwijnen van het wijde water een karakteristiek deel van Groningen verloren zou gaan.

De discussies liepen nog tot eind 1960. De gemeenteraad nam toen het besluit tot algehele demping. Het gelijktijdig aanleggen van een ondergrondse parkeergarage is destijds wel in de beschouwing betrokken, maar toen als technisch- en financieel onhaalbaar van de hand gewezen. Technisch is de garage nu te realiseren; de financiële haalbaarheid moet blijken in dit plan. Een gedempte Westerhaven kon behalve als parkeerterrein voor auto's ook dienen als evenementen- en marktplaats. Vanaf 1964 gebeurde dat ook daadwerkelijk. Dat betekende, dat de binnenstad -Grote Markt en Vismarkt- het jaren zonder warenmarkt heeft gesteld. De straten en pleinen in de binnenstad kregen een verkeersfunctie voor auto's en openbaar vervoer. Een situatie die in de loop van de zeventiger jaren onhoudbaar werd door de enorme groei van het particuliere autoverkeer.

In 1972 lanceerde de gemeente een andere visie met betrekking tot het gebruik van de binnenstad. Winkels en markt behoorden binnen de Diepen te worden geconcentreerd en goed bereikbaar te zijn voor voetgangers en fietsers: een kwalitatief hoogwaardig kernwinkelapparaat in een leefbare, goed ingerichte binnenstad. Onder heftige discussies werd van de ene dag op de andere het verkeers circulatie plan ingevoerd. De Westerhaven kreeg toen de parkeer- en verkeersfunctie (onderdeel diepenring) die het nu nog heeft.

De historie van dit stadsdeel is te illustreren aan de hand van een groot aantal architectonisch en historisch waardevolle panden. De gesloten oostelijke gevelwand van de Westerkade bevat een aantal herenhuizen en voormalige graanpakhuizen met een monumentaal karakter, zoals de herenhuizen Westerkade nr. 4 (gemeentelijk monument) en nr. 10 (rijksmonument), de in de bocht gelegen grote voormalige graanpakhuizen op nrs. 15 en 16 (gemeentelijke monumenten). In de westwand van de Westerhaven liggen twee opvallende jongere (rijks-)monumenten op de nrs. 10 en 11 temidden van gebouwen van zeer uiteenlopende stijl en kwaliteit. Het gebouw nr. 10 is het voormalig havenkantoor. Aan de Hoendiepskade liggen op de nrs. 4, 7, 8 en 11 woonhuizen van voor 1850 die als rijksmonument zijn bestempeld. Ter hoogte van de Willem Barentszstraat is het beeldbepalende gebouw van de Julianaschool gelegen. Op de andere hoek -Hoendiepskade nrs. 24 en 25- het karakteristieke complex van een voormalige oliefabriek van de Fa. Roelfsema, met bijbehorende directeurswoning (rijksmonument). De entree van het deelgebied, op de kop van de Hoendiepskade-Eendrachtskade noordzijde, wordt gemarkeerd door het kantoor en de vroegere aanlegplaats van de Stoombootmaatschappij Groningen-Lemmer (rijksmonument). De gevels van de twee grote graanpakhuizen Overijssel en Friesland in de noordwand van het Hoendiep (rijksmonumenten) leiden deze markante entree van het voormalig havengebied in.

1.2 Terreingesteldheid

Het gebied ten westen van de voormalige binnenstadsmuur is kunstmatig en egaal. Voorheen strekte zich hier weide- en polderlandschap uit, waarin in de loop der tijd kanalen en havenwerken waren aangelegd. Sinds deze in de loop van de twintigste eeuw moesten wijken voor het wegverkeer zijn de waterwegen vervangen door een zandbed. Van de voormalige Westerhaven zijn de kademuren ondergronds nog aanwezig.

De ontwikkeling van het telefoonverkeer maakte in de beginjaren een ruim ondergronds kabelnet noodzakelijk. De Steenhouwerskade biedt ondergronds plaats aan een hoofdkabelnet, afkomstig van de naoorlogse PTT centrale aan de Reitemakersrijge.

Dat net is vanaf het begin onderhouden en gemoderniseerd: nog steeds vervult het net een cruciale rol in het Groningse telefoonverkeer. Dit beperkt de bouwactiviteiten ter plaatse van de Steenhouwerskade.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het plangebied valt onder het regime van het Globaal bestemmingsplan Binnenstad Groningen 1976, goedgekeurd 1979.

De door de raad vastgestelde uitgangspunten op grond van de Structuurschets Verbindingskanaalzone en van Binnenstad Beter, inclusief de nota Detailhandel, zijn in principe niet binnen dat plankader te realiseren. Er is sprake van een substantiële toevoeging van functies. Dit geldt met name de Westerhaven, die nu de functie van openbare ruimte (parkeergelegenheid) heeft.

Voor realisering van plannen in de lijn van die uitgangspunten wordt daarom een nieuw planologisch kader ontwikkeld. Omdat de ruimtelijke en functionele uitgangspunten niet (geheel) binnen de kaders van het globaal bestemmingsplan Binnenstad passen, kan dat niet via een uitwerking van dat plan gerealiseerd worden: er is een planherziening nodig. Het stedenbouwkundig plan vormde de eerste aanzet en is de basis voor dit bestemmingsplan.

1.4 Planproces

Na de vaststelling door de gemeenteraad van het programma en de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het entreegebied rond de Westerhaven heeft de planvorming plaatsgevonden door middel van een zogenaamd "open planproces". In hoofdlijnen houdt dit in, dat in een aantal stadia van de planontwikkeling belanghebbenden kennis kunnen nemen van de stand van zaken en alvast commentaar of advies kunnen leveren. Zo wordt via een "lussend" proces een zo optimaal mogelijk voorstel aan de raad voorgelegd. Doel is eveneens om zo het draagvlak te verbreden. De bevolking is betrokken en geraadpleegd door middel van een tentoonstelling en informatieavonden. De aldus verkregen reacties en commentaren hebben geleid tot een stedenbouwkundig plan.

Het in openheid toetsen van de uitgangspunten is een wezenlijk onderdeel van de planmethode. Het stedenbouwkundig plan is de vertaling van dat planproces. Ondanks de openheid kan het open planproces echter niet als een formele inspraakprocedure als bedoeld in artikel 6a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden beschouwd.

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft vervolgens het stedenbouwkundig plan aan inspraak onderworpen. Hier gaat het wel om formele inspraak conform de bepalingen van de inspraakverordening. Er is een inspraakrapport opgesteld waarin niet alleen de reacties worden verwerkt, maar ook commentaar op de reacties wordt gegeven. Met de vaststelling van het eindverslag van de inspraak door het college is de inspraakprocedure ten behoeve van het bestemmingsplan afgerond.

Tevens is het stedenbouwkundig plan vrijgegeven voor informeel vooroverleg met de Provincie, die om een reactie op hoofdlijnen is gevraagd. De resultaten uit het inspraakproces en het vooroverleg zijn direct verwerkt in het bestemmingsplan; zie hoofdstuk 5. Het inspraakrapport vergezelt dan ook het ontwerp-bestemmingsplan op zijn weg naar vaststelling en goedkeuring. Het bestemmingsplan tenslotte is de juridische vertaling van het stedenbouwkundig plan: inhoudelijk zijn er geen wijzigingen aangebracht, met dien verstande, dat voor de Lissabonstraat e.o. de bestaande situatie is vastgelegd en een nieuwe ontwikkeling via een wijzigingsbevoegdheid gerealiseerd kan worden.

1.5 Intentieovereenkomst Gemeente-WILMA Vastgoed

Binnen het plangebied ligt de Westerhaven. Sinds de discussie over de Verbindingskanaalzone heeft WILMA Vastgoed - op eigen initiatief en voor eigen risico - de haalbaarheid van ontwikkeling van de Westerhaven (winkels en parkeergarage) getoetst. Nadat WILMA binnen de gemeentelijke randvoorwaarden de haalbaarheid heeft vastgesteld, heeft de gemeente een grondaanbieding gedaan.

Om gemeentelijk en particulier projectonderzoek efficiënt te laten verlopen is het noodzakelijk de onderlinge verhoudingen goed te regelen. Enerzijds om onderzoeksresultaten te kunnen uitwisselen, anderzijds ook om bij een niet sluitend vergelijk tussen particulier of publiek resultaat onbelast afscheid van elkaar te kunnen nemen.

Op 19 april 1994 is het college van B&W met WILMA Vastgoed een intentieovereenkomst aangegaan, waarin ondermeer de grenzen aan het onderzoek zijn vastgelegd. In de overeenkomst is tevens geregeld dat het onderzoeksmateriaal van WILMA Vastgoed en haar adviseurs ter ondersteuning van de inspraakprocedure mag worden gebruikt.

WILMA is inmiddels begin 1998 met de bouw gestart.

2. STEDENBOUWKUNDIGE OPZET

2.1 Context van de binnenstad

De ontwikkeling van de Westerhaven kan alleen in samenhang met maatregelen in het hart van de binnenstad worden gezien. Het bestemmingsplan ontleent zijn context aan een reeks opeenvolgende beleidsvisies te beginnen met de *Doelstellingennota* uit 1972 en eindigend met het Plan van Aanpak 1989, dat onderworpen is aan een "herijking": de nota Binnenstad Beter 1993.

De huidige visie op het binnenstadsbeleid stamt uit 1972, toen de Doelstellingennota Binnenstad 1972 werd vastgesteld. Het binnenstadsbeleid kent sindsdien twee hoofdlijnen: behoud van de waardevolle stedelijke structuur en het versterken van de multi-functionaliteit van de binnenstad.

Aan het *Structuurplan Groningen 1987* ligt, in het verlengde van de Doelstellingennota het idee van een "compacte, geconcentreerde stad" ten grondslag. Uitgaande van de bestaande stedenbouwkundige en functionele structuur wordt gestreefd naar het verbreden van het draagvlak van de voorzieningen (concentratie en hoogwaardige kwaliteit). Hoofddoelstelling is: het versterken van de centrumpositie van de stad ten opzichte van de regio. De binnenstad als stadsdeel vervult in het verwezenlijken van die doelstelling een trekkersrol.

Als dominante functies geeft het Structuurplan voor de binnenstad "regionale en stedelijke functies gemengd met wonen". Er dient sprake te zijn van een menging van functies op alle schaalniveaus. Het plangebied wordt hier vooral nog gezien als onderdeel van de Verbindingskanaalzone en wordt daarin aangewezen als intensiveringsgebied. Het gebied leent zich voor de ontwikkeling van nieuwe en vervangende sociaal-economische functies, die de centrumpositie van de stad versterken. In dit kader is ook de discussie beslecht over het al dan niet opvullen van de openbare ruimte: intensivering via vervangende nieuwbouw (hogere randen) of het bebouwen van de Westerhaven. Dit heeft geleid tot het principiële besluit om de Westerhaven te bebouwen. In de planontwikkeling dient tevens de aansluiting van de zone VBK op westelijke ringweg meegenomen te worden.

De *Structuurvisie "Werk aan de Verbindingskanaalzone"* werkt de aanwijzing uit het Structuurplan nader uit. Voor het gebied rond de Westerhaven voorziet de Structuurvisie in een ontwikkeling als entree tot de binnenstad. Het plangebied heeft en houdt een multifunctionele invulling: als overgangsgebied draagt het kenmerken van beide zijden, zowel van de aanliggende gemengde woonwijken (wonen + werken) als de binnenstad (binnenstadfuncties).

In zijn besluit van 20 juli 1988, nr 88, heeft de Raad ingestemd met de Structuurvisie als uitgangspunt voor verdere planontwikkeling in het gebied. Voor de Westerhaven werd evenwel op nader onderzoek aangedrongen wat betreft zowel de programmatische als de ruimtelijke aanwijzingen.

Het *Plan van Aanpak Binnenstad 1989* borduurt wat betreft het binnenstadsbeleid voort op de ingezette lijn. De hoofddoelstellingen zijn: het versterken van de centrumpositie van Groningen in de noordelijke regio, het vergroten van de multifunctionaliteit van de binnenstad en het bevorderen van de leefbaarheid. Er wordt gepleit voor een hernieuwde inzet van middelen tegen functionele en fysieke slijtage van de binnenstad.

De sectorale nota's *Groningen: Knooppunt Verkeer & Vervoer* en *Van Diepen en Daden/Detailhandel* vormen de bouwstenen voor de *nota Binnenstad Beter 1993*. Volgens Groningen: Knooppunt Verkeer & Vervoer is de bereikbaarheid voor het versterken van het knooppunt Groningen op de "T" structuur Drachten-Groningen-Hoogezand en Groningen-Assen van groot belang.

De groei van het autoverkeer - mede als gevolg van deze centrumpositie - zet echter de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de stad onder druk. De inzet is concentratie op de hoofdroutes en daarin dan ook te investeren, alsmede om de onnodige automobilititeit te beperken.

Het onderzoek Van Diepen en Daden, dat werd verricht door de particuliere sector en de gemeente samen, geeft onder meer inzicht in het winkelaanbod, de branche-verdeling (of liever de branche-"ophoping") en de zwakke plekken in de routing in de binnenstad. Naar aanleiding van die analyse werd voorgesteld om binnen de Diepen naar een hoogwaardig kernwinkelapparaat toe te werken, gelegen in een kwalitatief goed openbaar gebied. Daarbij is de vorming van een winkel-wandelcircuit (de '8') wezenlijk. Over de voornamelijk noord-zuid georiënteerde winkelstructuur wordt een oost-west patroon gelegd met "bronzpunten" op het Boterdiep, het Damsterdiep en de Westerhaven. Op de bronpunten is plaats voor parkeren en voor grootschalige detailhandel met niet-volumineuze goederen, die anders naar de periferie zouden verdwijnen. Het gebied rond de Westerhaven vormt de belangrijke zuidwestelijke entree tot de binnenstad. Het wordt een bronpunt voor de binnenstad, dat haar moet "voeden" en haar winkelstructuur aanvullen. Het bronpunt Westerhaven betekent 13.500 m² grootschalige detailhandel, een parkeergarage van ca. 800 plaatsen en een aanlooproute naar de binnenstad. Daarnaast loopt er vanaf het station - het knooppunt van openbaar vervoer - een aanlooproute via het nieuwe museum.

Als laatste in de reeks is de nota *Binnenstad Beter 1993* gevolgd. Deze bijstelling van het Plan van Aanpak uit 1989 biedt met name oplossingsrichtingen voor knelpunten op het gebied van verkeer en vervoer, detailhandel (kernwinkelapparaat) en de inrichting van de openbare ruimte. Hieraan liggen belangrijke sectorale nota's ten grondslag: "Groningen: knooppunt van verkeer en vervoer" (1990), Van diepen en daden, de Westerhaven in het perspectief van een structuurvisie op de Groninger binnenstad" (1991), "Ruimte voor Ruimte" (1991) en "Detailhandel" (1993).

In Binnenstad Beter werden de uitgangspunten voor zowel een programmatische als een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling voor het onderdeel Westerhaven vastgelegd. De nauwe betrokkenheid van het plangebied met de binnenstad wordt vastgelegd: de accent-verschuiving naar de binnenstad krijgt gestalte. Het wordt vooral een voorportaal van de binnenstad; de binnenstad bouwt uit tot buiten het water van de diepenring, inclusief de functie van verkeersverdeelring, die de diepenring hier had.

De naderhand verschenen nota's "Groningen, groot in detailhandel" (1994), de verkeersevaluatie "De leefbare stad bereikbaar" en "Beweging in parkeren" (1997) ondersteunen de gekozen uitgangspunten inzake het grootschalige detailhandelsbeleid en het verkeersbeleid. Het beleid om grootschalige detailhandel niet perifeer, maar in de onmiddellijke nabijheid van het centrum te lokaliseren, ondervindt warme steun van rijk en provincie. De Heidemij. is tenslotte gevraagd om een second opinion ten aanzien van het verkeersbeleid voor de Westerhaven. In haar rapport komt de Heidemij. tot dezelfde keuze als de gemeente.

Het uitgangspunt voor de functionele karakteristiek van de binnenstad is een multifunctionele structuur. Het versterken van een veelheid aan functies is een noodzakelijke voorwaarde voor de pluriformiteit en de vitaliteit van de stad, als geheel, met als sterke punten de concentraties van dienstverlenende instanties, het bestuurlijk centrum, de kenniscentra van resp. de RUG, het AZG en de PTT, de culturele voorzieningen en de betekenis als winkel- en uitgaansgebied.

In Binnenstad Beter 1993 wordt de versterking van het kernwinkelapparaat nader uitgewerkt via de sluiting van het winkelcircuit en het aanleggen van bronpunten en aanlooproutes. Naast het Damsterdiep, de CiBoGa-locatie en het hoofdstation wordt voor het zuidwesten de Westerhaven daarin als bronpunt aangemerkt. Het bronpunt van de Westerhaven omvat een parkeergarage en grootschalige detailhandel, die het kernwinkelapparaat van de binnenstad aanvult: niet-volumieuze goederen en een branchespecifieke warenhuisformule, maar geen food-branche. Tevens vormt het de start van de aanlooproute naar de binnenstad. Deze functies stimuleren het functioneren van de binnenstad (en omliggende wijken). Rijk en provincie ondersteunen dit beleid van harte. Zij trachten met hun beleidsaanwijzingen (VINEX, Streekplan) te voorkomen dat ruimtevragers, die in de voorgestane formule passen, om economische redenen naar elders uitwijken. De Westerhaven draagt zo in belangrijke mate bij aan de hoofddoelstellingen van het binnenstadsbeleid: het ondersteunt de centrumfunctie door de belangrijke toevoeging van functies; verder kent het project zelf een veelkleurige invulling en versterkt speciaal de toevoeging van grootschalige detailhandel het multifunctionele karakter van de binnenstad als totaal.

Naast bovenstaande beleidsvisies, die met name voor de functionele opzet van belang zijn, is er de *Aanwijzing beschermd stadsgezicht*, die vooral voor de ruimtelijke opbouw een rol speelt. Echter slechts het oostelijk deel van het plangebied valt binnen de grenzen van de Aanwijzing. Het beschermde stadsgezicht Groningen omvat globaal de gehele binnenstad binnen de 17^e eeuwse begrenzing, alsmede de 17^e eeuwse stadsuitleg. Aan de westzijde is het aangewezen gebied beperkt tot het A-kwartier, dat nog een herkenbare relatie met de historische binnenstadsstructuur bezit. Binnen deze begrenzing zijn de belangen, die de aanwijzing beoogt te beschermen, niet overal hetzelfde. Binnen het gehele stadsgezicht is het patroon van straten en waterlopen in samenhang met de schaal van de bebouwing van belang. Verder is in een groot deel bovendien de profilering en inrichting van de openbare ruimte en de afmetingen van de bebouwing van historisch-ruimtelijk belang.

De Aanwijzing geeft een beschrijving van het huidige ruimtelijk karakter van de binnenstad. De belangrijkste structurele kenmerken van de binnenstad zijn gelegen in het overwegend noord-zuid gerichte hoofdstratenpatroon en de confrontatie van dit patroon met de trits nagenoeg haaks daarop gelegen, ten opzichte van elkaar verspringende pleinachtige ruimten Vismarkt, Grote Markt en Martinikerkhof. Aan variaties op en afwijkingen binnen deze hoofdstructuur is een nader onderscheid tussen de specifieke delen van de oude binnenstad kenbaar. Afgezien van enkele naoorlogse structurele ingrepen is nog steeds sprake van een overwegend als historisch gaaf aan te merken nederzettingspatroon. Het stedelijk gebied kenmerkt zich door een grote intensiteit die vooral wordt veroorzaakt door de aaneengesloten bebouwing, de overwegend smalle straten en het veelal licht gebogen verloop daarvan, waardoor een sterke ruimtelijke begrenzing tot stand komt. De bijgevoegde kaart toont de historisch-ruimtelijke waarde van de huidige binnenstad.

De Aanwijzing beoogt overigens niet een bevestiging van de bestaande situatie teweeg te brengen en regelt of beschermt niets (in enge zin), maar geeft aan dat de kwaliteit van de ruimtelijke structuur in het aangewezen gebied van zwaarwegend belang is bij de verdere ontwikkeling ervan. De concrete juridische bescherming van de waardevolle structuren vindt zijn neerslag immers uiteindelijk in het bestemmingsplan.

2.2 Bestaande stedelijke structuur

Ruimtelijk en functioneel

Het deelgebied Binnenstad Zuidwest is in verschillende opzichten een overgangszone: van binnenstedelijk winkelgebied naar woonfuncties, van rijden naar wandelen. De grens van de binnenstad ligt bij momenteel bij de Westerkade; het oostelijk deel zet de functionele en ruimtelijke structuur van de binnenstad voort. Verder grenst het plangebied aan twee zijden aan sterke woonwijken: de Zeeheldenbuurt in het zuiden en de Schildersbuurt in het noorden.

Centraal in het plangebied ligt de Westerhaven. De haven is gedempt en er ligt nu openbare ruimte met weinig ruimtelijke en gebruikskwaliteit: ca. 300 parkeerplaatsen op het maaiveld en er omheen een "verkeersrotonde". Deze samen vormen een barrière voor de achterliggende Lissabonstraat.

Het plangebied, waar de ontwikkeling aan de Westerhaven samenhang in moet brengen, valt nu uiteen in 3 "eilanden":

1. het 17e, 18e en 19e eeuwse oostelijke deel, dat aansluit bij de historische binnenstad
2. de 19e en 20e eeuwse commerciële bebouwing langs de voormalige haven
3. de 20^e eeuwse bebouwing aan de Steenhouwerskade ontwikkeld na het dempen van de haven.

Van goede kwaliteit zijn de functionele invulling en de ruimtelijke structuur op het oostelijke "eiland" tussen Westerkade, A-straat, Pottebakkersrijge en Steenhouwerskade, waarin wonen en werken bijeen liggen. Enkele voormalige pakhuizen -met als mooiste voorbeeld het pakhuis De Lauwers- zijn gerestaureerd en van nieuwe functies voorzien. De werkfunctie in dit dichtbij de binnenstad gelegen eiland betreft vooral detailhandel en zakelijke dienstverlening. Het gebied tussen Lage der A en Westerkade heeft een historisch en kleinschalig karakter, geeft een voortzetting van het binnenstadspatroom en bevat veel monumenten. Het maakt deel uit van de Aanwijzing beschermd stadsgezicht.

Binnen het driehoekige blok Willem Barentszstraat, Hoendiepskade, Westerhaven en Eendrachtsskade noordzijde liggen kleinere bedrijfsruimten en loodsen, soms omgezet in provisorische woonruimte, stammend uit de tijd dat de Westerhaven nog haven was. Die functies zetten door tot in de gevel van de Westerhaven. Sommige ruimtelijke invullingen, met name op het binnenterrein, zijn van mindere kwaliteit.

Aan de Hoendiepkade is de woonfunctie dominant. Het Hoendiep als vaarwater werd breder naarmate de afstand tot de oorspronkelijke omwalling groter werd. In de ligging van de huidige rooilijn is dit tot de dag van vandaag zichtbaar gebleven. Ter hoogte van de plek waar deze verspringing plaatsvindt vertoont de rooilijn in de huidige situatie een weinig gedefinieerd en verbrokken beeld.

Het "eiland" ten zuiden van de Steenhouwerskade heeft eveneens een gemengd programma. Naast overwegend wonen bevat het complex aan de westelijke zijde ook kantoorruimte. De bebouwing is van recente datum.

Tenslotte loopt er karakteristiek water langs het plangebied: de diepenring met de Zuiderhaven, het sluisje met het Hoendiep daarachter. Deze zijn van betekenis voor de belevingswaarde van de locatie. De diepenring en Zuiderhaven maken bovendien deel uit van een scheepvaartroute door de stad. Het Eendrachtsskanaal biedt plaats aan ligplaatsen voor ca. 18 woonschepen.

Verkeer

De samenhangende verkeersmaatregelen van *Binnenstad Beter 1993* zijn de basis voor dit bestemmingsplan. Verkeer is bij uitstek een aspect, dat niet alleen op de schaal van het plangebied geregeld kan worden. Relevante kaarten van Binnenstad Beter 1993 en het bestemmingsplan Binnenstad 1995 zijn bijgevoegd om een goed beeld te kunnen geven van de maatregelen. In afwijking van Binnenstad Beter, maar conform de verkeersevaluatie uit 1997 en de inspraakresultaten wordt de A-straat vooralsnog gebruikt voor bestemmingsverkeer en wordt op de museumbrug éénrichtingverkeer mogelijk gemaakt.

Auto-verkeer

De ontsluiting van de binnenstad vindt sinds halverwege de jaren zeventig plaats volgens het *Verkeerscirculatieplan (VCP)*. Het autoverkeer, dat via regionale aanrijroutes de stad binnenkomt, wordt in eerste instantie over de ringweg geleid op weg naar de buitenwijken. Voor verkeer, dat de binnenstad als bestemming heeft, wordt de diepenring als verkeersverdeelring gebruikt. Vervolgens is de binnenstad verdeeld in vier sectoren, die onderling slechts via de diepenring verbonden zijn. Het VCP leidt tot minder verkeersbewegingen binnen de diepenring. Dit systeem blijft gehandhaafd.

Naast de bestaande parkeergarages langs de diepenring komen parkeergarages bij de aantakkingen te liggen ten einde het aantal auto's binnen en op de diepenring zoveel mogelijk te beperken.

De huidige verkeersfunctie van de Westerhaven is:

- ontsluiting binnenstad, onderdeel diepenring (verkeersverdeelring)
- ontsluiting VBK-zone
- ca. 300 parkeerplaatsen

Openbaar vervoer en langzaam verkeer

Samenhangend met het autovrij maken van een groot deel van de binnenstad wordt ten aanzien van het openbaar vervoer ingezet op een hoogwaardig dienstverleningsniveau. Binnenstad Beter 1993 geeft aan, dat er twee hoofdassen komen, die via de Grote Markt oostzijde voor een goede bediening van de binnenstad zorgen. Langs de westkant van de binnenstad blijft een openbaarvervoerroute gehandhaafd via Brugstraat/Munnekeholm met een halte bij de A-Kerk die vooral vanwege de economische impuls van de Westerhaven belangrijker zal worden. Vrijwel alle andere lijnen (zowel stads- als streek-) worden via haltes op het Gedempte Zuiderdiep naar het regionale autobusstation geleid.

In het kader van het propageren en stimuleren van het gebruik van de fiets als vervoermiddel in de stad beschikt Groningen over uitstekende fietsvoorzieningen. Er lopen fietsroutes, die deel uitmaken van de hoofd fietsstructuur door het plangebied.

Belangrijk is tot slot, dat de aanlooproute vanuit het zuidwesten voor het kernwinkelapparaat van de binnenstad start op de Westerhaven ('bronzpunt').

2.3 Aanknopingspunten voor ontwikkeling

Bepalend voor de functionele en ruimtelijke invulling van het plangebied zijn: de situering tussen de binnenstad met haar multifunctionele invulling en de omringende oude woonwijken met wonen/werken, het bronzpunt (parkeergarage + grootschalige detailhandel) voor en de geleiding naar de binnenstad met haar kernwinkelapparaat en de Diepenring als verkeersverdeelring langs de binnenstad.

Aanknopingspunten voor het ruimtelijk schema zijn te vinden in de 19^e-eeuwse singelgordel, de resterende insteek van het Hoendiep, het Lauwerspakhuis, de voormalige Prinses Julianaschool, de hoogbouw van het voormalig DETAM kantoor en het woon- en kantorencomplex aan de Steenhouderskade en het voortzetten van het stratenpatroon (aan de hand van de Lissabonstraat).

Verder is de Aanwijzing beschermd stadsgezicht aanknopingspunt voor een deel van het plangebied: het oostelijk deel valt nog binnen de grenzen van de aanwijzing. In de structuur van dat deel is geen verandering beoogd. Op de bestaande (historische) kwaliteit van dit binnenstadsdeel wordt voortgebouwd. Wat betreft de hoogte van de bebouwing wordt mede hierbij aansluiting gezocht.

De te beschermen waarden worden in de Aanwijzing als volgt nader getypeerd (verkort weergegeven). De A, die het historisch-ruimtelijk meest hoogwaardige deel van de diepenring vormt, kenmerkt zich door een duidelijke begrenzing van de ruimte. In het gedeelte ten noorden van de A-brug wordt dit veroorzaakt door de sterke kromming, die verwijst naar het natuurlijke beloop van de rivier. Het gedeelte ten zuiden van de A-brug onderscheidt zich door de kleinere bebouwingsschaal en de geringe gebruiksintensiteit, die samenhangt met de ligging buiten de hoofdassen vanuit het stadscentrum. In het gebied van de Kleine der A omvat het beschermingsbelang naast de eerder genoemde algemene kwaliteiten nog de historische vormgeving van de bebouwing, de concentratie van monumenten. Ook dit grote aantal architectonisch en historisch waardevolle panden geeft een aanknopingspunt.

2.4 Hoofdpijnen planontwikkeling

Inzet van de planontwikkeling is samenhang te brengen in de functionele en ruimtelijke structuur aan de westkant van de binnenstad. We beogen de intensivering van het grondgebruik door middel van een functiewijziging. Aan de parkeerfunctie wordt detailhandel (en wonen) toegevoegd. Dit moet leiden tot een versterking van de winkelstructuur, een ondersteuning van en aanvulling op het kernwinkelapparaat van de binnenstad.

Deze functionele intensivering heeft ruimtelijke implicaties: er is een ruimtelijke herstructurering nodig. Uitgangspunt is daarbij het voortbouwen op de bestaande waardevolle stedelijke structuur. Het stedelijk patroon van straten, bebouwing en bouwhoogte (de structuur van de binnenstad) wordt voortgezet.

Startpunt in de ontwikkeling is de reconstructie van de Westerhaven. Vandaar waaiert de ontwikkeling uit. De ontwikkeling van de Westerhaven neemt de omringende "eilanden" mee in de stroom en brengt samenhang in het plangebied. Een zodanige samenhang, dat de huidige "overkant" (Lissabonstr. eo.) straks binnenstad wordt. Daarmee verschuift de binnenstadsrand naar het Hoendiep.

Functionele structuur

Voor het gebied, dat gelegen is tussen binnenstad en gemengde woonwijken en derhalve elementen van beide bevat, beogen we de volgende functionele invulling:

- bronpunt voor de binnenstad: parkeren + grootschalige detailhandel. Gemeente en markt opteren voor een thematische benadering van de grootschalige detailhandel. De voorkeur gaat uit naar het thema 'vrije tijd' (onder meer sport, computers). Geen food, geen volumineuze goederen en geen woninginrichting.
- openbare ruimte met verblijfs- en routefunctie ("aanlooproute" naar binnenstad)
- veelkleurige binnenstadsfuncties met name vanaf de binnenstad tot en met de westrand van de Westerhaven
- wonen/werken (detailhandel + dienstverlening)
- culturele voorzieningen (stripmuseum)
- stadsverdeeling, transport, aansluiting VBK-zone op westelijke ringweg

Ruimtelijke structuur

De ruimtelijke hoofdstructuur is als volgt:

- met de bebouwing zal het stedelijk patroon opgevuld worden tot een hoogte, die aansluit bij de omringende bebouwing (in de eerste schil rond de binnenstad). Het stratenpatroon wordt daarbij zoveel mogelijk gecontinueerd;
- bebouwing van de Westerhaven in de vorm van een stedelijk dak, dat de functies eronder organiseert en zorgt voor continuïteit en samenhang;
- aan de entreekant van het plan (zuidzijde) komt een markering van het bronpunt op het 'niveau van de stad' (het tweede niveau in de hiërarchie van de markeringen; de hoogste is de Martinitoren op niveau van de regio);
- openbare ruimte is bepalend voor de ruimtelijke opbouw (ook situering van bebouwing)
- oriëntatie enerzijds op de binnenstad met haar stedelijke dynamiek, anderzijds aan de zuidoostelijke zijde op de singels met het stedelijk groen, wonen en rust, wat tot uitdrukking komt in een bebouwing, die afloopt naar de singels;
- indien gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsbevoegdheid, ontstaat er aanleiding voor een markering/oriëntatiepunt Hoendiep op het niveau van het blok, die als een wig de voetgangerverkeersstromen scheidt in een route via het Hoendiep en een nieuw te ontwikkelen route(s) door het bestaande bouwblok naar de Westerhaven.

Verkeer

Autoverkeer

De diepenring is als verkeersverdeelring van essentieel belang voor de bereikbaarheid van de binnenstad en daarmee de economische ontwikkeling van de stad (stedelijk knooppunt). De diepenring dient voor de bereikbaarheid van:

- a. de binnenstadszones
- b. de parkeergelegenheid
- c. de aanliggende stadswijken.

De capaciteit van de diepenring met die 3-ledige functie moet ondanks de beoogde intensivering van de binnenstadsfuncties in stand blijven. De maatregelen zijn daarop afgestemd. Het beleid van aanrijroutes en bronpunten (Binnenstad Beter) beoogt de diepenring te ontlasten. Daarom krijgt in het plangebied doorstroming de prioriteit. Op de Westerhaven mag geen congestie-gevoelige situatie ontstaan. Doorstroming is derhalve het uitgangspunt geweest bij alle keuzemogelijkheden boven andere verkeersbelangen, zoals de kortste verbindingroute. Het kruispunt Eendrachtsbrug krijgt weliswaar meer verkeer te verwerken, maar omdat er minder conflictsituaties in het verkeerscircuit ontstaan, is de doorstroming groter.

Doorstroming is gebaat bij zo min mogelijk conflictsituaties. Met het oog daarop en op de functies is op de Westerhaven (als onderdeel van de ring) dan ook gekozen voor ontvlechting van verkeersstromen. Door verkeersknopen uit elkaar te halen ontstaat er meer doorstroomcapaciteit. Het traject wordt dan weliswaar langer, doch vanwege de betere doorstroming neemt de reistijd niet of nauwelijks toe. Deze keuze heeft tot gevolg, dat de verkeersstroom naar het zuiden toe naar buiten is gelegd; deze loopt via een nieuwe brug over het Eendrachtskanaal langs de Eendrachtskade ZZ. Over de Westerhaven, de Eendrachtskade NZ en ZZ rijdt het verkeer dan in één richting. Zo ontstaat dan een eenrichtingscircuit.

Parkeren

De Westerhaven is het belangrijke, zuidwestelijke bronpunt voor de binnenstad, een aanlandingspunt voor bezoekers van het winkelcircuit van de binnenstad. Er is daarom een ondergrondse parkeergarage gepland. Een van de randvoorwaarden voor de planontwikkeling is, dat naast het creëren van parkeergelegenheid voor de grootschalige detailhandel (13.500 m²) de bestaande parkeerplaatsen op de Westerhaven (344) worden gecompenseerd.

De parkeernorm voor detailhandel is 4,7 plaatsen per 100 m² bvo. Daarop wordt een reductiefactor van 0,8 toegepast vanwege de goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

Daarnaast wordt er gewoond in het plangebied. Indien nieuwbouw in de Lissabonstraat e.o. aan de orde is, zal de parkeernorm ca. 1 plaats per woning (1:1) zijn, wat neerkomt op ca. 80 plaatsen. De parkeercapaciteit voor de bestaande woningen bedraagt 1 plaats per 2 woningen. Dit dekt echter ruimschoots de behoefte, zoals uit nachttellingen is gebleken. In het gebied rond de Westerhavenstraat verandert niets. Ook daar is circa 1 plaats per 2 woningen aanwezig. De nieuwe woonfunctie op de Westerhaven vergt 1 plaats per woning; deze worden meegenomen in de parkeergarage. De parkeernormen, inclusief de reductiefactor, zijn ontleend aan de zogenaamde ASVV-normen (1996). In cijfers ontstaat het volgende beeld:

Capaciteit parkeergarage	809 pp
Parkeerbehoefte grootsch. Detailhandel	370 pp
Compensatie bestaande plaatsen W.haven	344 pp
26 nieuwe woningen	<u>26 pp</u>
Overschot	69 pp

Het stripmuseum lijkt gezien het overschot van 69 plaatsen inpasbaar.

Er vindt een substantiële toevoeging aan het parkeerareaal van de binnenstad plaats: de verwachting is, dat het publiek, dat in eerste instantie komt voor de grootschalige detailhandel vervolgens de binnenstad bezoekt. De capaciteitsberekening is echter 'voorzichtig' gemaakt, alsof dat niet zou gebeuren.

Tenslotte ligt er onder het complex aan de Steenhouwerskade een parkeergarage ten behoeve van de kantoren en de woningen daarboven. Deze heeft voldoende capaciteit om aan de parkeerbehoefte voor beide functies te voldoen.

Openbaar vervoer en langzaam verkeer

Bij het vaststellen van de definitieve profielen wordt een openbaar vervoer-as ingepast op de A-weg. De uitgangspunten voor de fietsroutes in het plangebied zijn: zo kort mogelijke fietsroutes en verkeersonveilige situaties reconstrueren. Zo wordt het traject A-weg - Hoendiepskade - Hoendiepsbrug veiliger voor het fietsverkeer.

De Westerhaven als bronpunt geleidt de bezoekers verder naar de binnenstad via de aanlooproutes A-straat en Museumbrug (zie bijgevoegde kaart).

Scheepvaartverkeer/woonschepen

Eendrachtskanaal: Het Eendrachtskanaal biedt plaats aan ca. 18 ligplaatsen voor woonschepen.

Een ontwerp (uit 1994) voor de oevervoorzieningen is enigszins aangepast met het oog op de verkeersmaatregelen. De nieuwe brug maakt het verplaatsen van 3 à 4 woonboten nodig.

Vervanging van ligplaatsen wordt zoveel mogelijk op het traject van het Eendrachtskanaal gezocht, bijv. door efficiënt ruimtegebruik. Indien die oplossing tekort schiet, dan zullen elders vervangende plaatsen worden gezocht. Gezien het aantal passerende schepen en het algemene gebruik van het Hoendiep is gekozen voor een beweegbare brug. Deze keuze komt tevens tegemoet aan de wens om in de toekomst de vaarroute naar het Leekstermeer te herstellen.

2.5 Nadere uitwerking: Westerhaven als motor voor ontwikkeling

Programma Westerhaven (gebied I)

Ter bepaling van het programma voor het project Westerhaven is nader onderzoek verricht naar de algehele detailhandelscapaciteit, de branchering en de kansen ervan in Groningen (Van Diepen en Daden). Het programma voor de Westerhaven luidt:

- ca. 800 parkeerplaatsen, geheel ondergronds te situeren;
- ca. 13.500 m² bruto vloeroppervlak (exclusief magazijnfuncties) voornamelijk grootschalige detailhandel, uit te geven in eenheden van minimaal 1.000 m², waarbij langs de looproute naar de binnenstad incidenteel kleinere units kunnen worden toegestaan - de vestiging van detailhandel in de levensmiddelenbranches is hierbij uitdrukkelijk uitgesloten. In eerste instantie gaat de voorkeur uit naar detailhandel met als thema vrije tijd;
- max. 6.000 m² ten behoeve van sociaal-culturele en/of sportfuncties op commerciële basis dan wel ten behoeve van woon- en/of kantoorruimte;
- een beperkte winkelondersteunende horecafunctie.

Dit programma vergt uitbreiding van de bouwmassa. Na uitgebreide discussies heeft de raad gekozen om de Westerhaven zelf te bebouwen en niet de randen eromheen te verhogen. Het model van de "Ark" op de Westerhaven, ontworpen door Kleihues, ging uit van een ander programma en blijkt niet bruikbaar voor deze invulling. Nu wordt de basis een "stedelijk dak", dat de functies eronder organiseert zoals markthallen (of een overkapping).

Westerhaven en randen

De Westerhaven wordt een bronpunt voor de binnenstad: het vangt het binnenkomend autoverkeer op uit het zuiden en zuidwesten van de stad - waarvandaan de grootste toestroom komt - en begeleidt het publiek op weg naar de binnenstad. Er worden functies toegevoegd: detailhandel en wonen. Hier gaat het vooral om grootschalige detailhandel, die vanwege omvang en positionering niet licht in de compacte, historische binnenstad in te passen is.

De bebouwing van de Westerhaven gaat in de vorm van een stedelijk dak, dat de functies eronder organiseert. Het dak brengt continuïteit in de bebouwing tot stand, terwijl voor de route door de bebouwing heen aansluiting wordt gezocht bij het omringende, bestaande stratenpatroon. Het 'dak' krijgt verbijzonderingen (extra uitstraling) op de plekken, waar het aansluit aan de hoofdstructuur van de stad.

Deze ruimtelijke en functionele invulling van de Westerhaven neemt de randen langs de Westerhaven mee in de ontwikkeling. Er ontstaat een zodanige samenhang in gebruik, dat de binnenstadsfuncties vanuit het centrum doorlopen tot achter de westrand van de Westerhaven (zie functiekaart). Verder bestaat er het streven om aan de Westerhaven westzijde de bestaande menging van functies te handhaven.

Naast de toevoeging van de bronpuntfuncties vindt ook een toevoeging van de woonfunctie plaats. Er is nog steeds een grote behoefte aan zelfstandige woonruimte in de binnenstad. De vraag naar woonruimte is divers: appartementen en grondgebonden woningen, koop en huur, van goedkoop tot duur. Naast de specifieke woningbouwprojecten is een verder herstel van de woonfunctie in het gebied mogelijk door de woonfunctie met name op de verdiepingen te stimuleren.

In het plangebied gaat het niet om het toevoegen van woonruimte sec. De woonfunctie draagt ook bij aan het differentiëren van stedelijke functies. Zonder woonfunctie zou het gebied erg eenzijdig worden. De differentiatie zorgt voor meer levendigheid buiten de winkeltijden. De sociale veiligheid wordt er positief door beïnvloed.

Ofschoon de woonvorm en het stedenbouwkundig ontwerp in wisselwerking tot stand komen, is op een binnenstedelijke locatie de bestaande ruimtelijke context vooral de bepalende factor. De woonfunctie op de Westerhaven en in de Westerhavenwand kan vanuit deze benadering uitsluitend met appartementen ingevuld worden.

De vraag naar appartementen in deze situatie ligt vrijwel uitsluitend bij één- en tweepersoons huishoudens en in de duurere huursector. In de bouwmassa op de Westerhaven vanaf de eerste étage kunnen ongeveer 24 appartementen worden gerealiseerd.

Tenslotte wordt er een sociaal-culturele functie toegevoegd: waarschijnlijk zal het stripmuseum zich in de zuidelijke Westerhavenbebouwing vestigen. Deze functie past in de lijn van de multifunctionele binnenstad en de specifieke invulling sluit aan op het thema 'vrije tijd' van de winkels.

De Westerhaven was weliswaar een forse openbare ruimte, doch de verblijfskwaliteit was minimaal ten gevolge van het gebruik als parkeerplaats. Door een effectieve organisatie van de openbare ruimte krijgt deze - hoewel kleiner dan voorheen - meer betekenis. Dan ontstaat er een samenhang met de openbare ruimte van de binnenstad: continuïteit van de Brugstraat en hartje stad tot de singels.

Westerhavenstraat e.o.(gebied II)

Conserveren is daar de inzet. Het huidige gebruik wordt gecontinueerd en de stedelijke (historische) structuur gehandhaafd.

Lissabonstraat e.o (gebied III).

Het plan legt de bestaande situatie vast en laat met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid een intensivering toe. Ontwikkelingen in dit bouwblok worden overgelaten aan de markt. Dit plan geeft daarvoor de kaders aan. Het programma met de intensivering van de woonfunctie zou kunnen leiden tot een ruimtelijke herstructurering. De Lissabonstraat zou gesaneerd kunnen worden. Er ontstaan dan nieuwe of vernieuwde straatwanden, waarop de doorgangen van de Westerhaven aansluiten (filterfunctie van het blok ten aanzien van de voetgangersstromen). Het is wenselijk de beeldbepalende Prinses Julianaschool meer vrij in de ruimte te leggen. Dit zorgt voor meer licht en lucht in het gebied t.b.v. de functie wonen en tevens voor meer continuïteit van de openbare ruimte.

Het binnengebied bij de Lissabonstraat is bij uitstek geschikt voor grondgebonden woningen. Het aantal nieuwe woningen zal samenhangen met de mate waarin gesaneerd en geherstructureerd wordt. Dit kan ruimte scheppen voor woningen met bij voorkeur een woon/werkfunctie (kantoor aan huis, atelier, e.d.). Voor een autonome kantoorontwikkeling (los van de woonfunctie) heeft de raad hier niet gekozen.

Parkeergelegenheid kan dan onder de woningen worden meegenomen of elders in het plangebied.

Voor het schoolgebouw aan de Hoendiepskade is onderwijs de geschiktste functie. Indien deze functie niet meer opportuun is, wordt gedacht aan een bijzondere woon/werkvormen. Het behoud van het gebouw staat voorop bij een functiewijziging. De functies moeten zich naar de vorm ervan voegen.

Indien het gebied rond de Lissabonstraat tot ontwikkeling komt, is op het punt, waar de Hoendiepskade versmalt, plaats voor een woongebouw (hoog en slank), dat de locatie vanuit het westen markeert.

Deze 'toren' splitst als een wig de openbare ruimte en het gebruik daarvan in twee richtingen: recht door naar de binnenstad en afbuigend naar de Lissabonstraat en Westerhaven.

De toren mag echter niet concurreren met de hoogte-accenten van het entreegebied (hiërarchie); de maximale hoogte bedraagt derhalve ca. 35 m en de bouwmassa wordt beperkt. Zo komt tevens de Prinses Julianaschool voldoende vrij te liggen. Deze school is beeldbepalend en het voornemen bestaat om deze bij de eerstvolgende herijking voor te dragen voor de gemeentelijke monumentenlijst.

Aan de Eendrachtskade wordt gestreefd naar continuering van de functies wonen en dienstverlening en het handhaven van de ruimtelijke opbouw. Bij (vervangende) nieuwbouw blijven de rooilijn, de hoogte en de korrel gehandhaafd. Gedacht wordt aan de koopsector.

Steenhouwerskade (gebied IV)

Om commerciële redenen zou wellicht aanpassing van het kantoorconcept kunnen plaatsvinden, met deels omzetting in de functie wonen. Er is geen aanleiding tot ruimtelijke ingrepen. Door de bebouwing van de Westerhaven ontstaat een straat, waardoor de Steenhouwerskade meer in de stad wordt opgenomen.

3. MILIEU-ASPECTEN

3.1 Algemeen

De hoofddoelstellingen van het beleid met betrekking tot de stad zijn het versterken van de centrumpositie van de stad, het versterken van de economische structuur en van de sociale structuur. De concentratie van stedelijke functies (compacte stad) heeft een gunstige invloed op het milieu, doordat het buitengebied wordt gespaard en de externe mobiliteit wordt beperkt. Overigens kan die concentratie plaatselijk een te hoge milieubelasting doen ontstaan. Zo is een goede uitgangspositie voor een duurzame ontwikkeling van het stedelijk gebied aanwezig. Inzet is, dat de relatief goede kwaliteit van het Groninger milieu wordt gehandhaafd en zo mogelijk verbeterd.

De milieusituatie wordt als een dynamische ontwerpdracht beschouwd in plaats van de gebruikelijke statische milieuopectiek van saneren van hinder door verschillende functies. Gerichte aandacht voor de dagelijkse leefomgeving is noodzakelijk.

De dynamiek van het functioneren van de stad vinden we een noodzakelijke voorwaarde voor het voortbestaan van een levende en leefbare stad. Het naast elkaar voorkomen van verschillende functies en de opeenvolging van verschillende gebruiksoorten op dezelfde plek levert een spanningsveld op. De kunst is de dynamiek af te stemmen op het karakter van het stadsdeel.

In de binnenstad en specifieke ontwikkelingslocaties wordt een zekere hinder getolereerd. Bij realisatie van deze hoofddoelstellingen wordt permanent zorg besteed aan het behouden en verbeteren van de kwaliteit van het verblijfs- en leefmilieu.

Het plangebied ligt direct ten westen van de binnenstad nabij een aantal belangrijke invalsroutes. Het Structuurplan geeft hiervoor aan "versterking van de winkelfunctie van de binnenstad" met vergroting van de parkeer-capaciteit. De introductie van sommige nieuwe functies zoals de parkeergarage, herinrichting verkeersruimte, verblijfsgebied en woningen maakt wel vanuit milieuoogpunt een goede onderlinge afstemming noodzakelijk. Zo is de bouw van de garage met de totale herinrichting van het gebied uit oogpunt van luchtkwaliteit en verblijfskwaliteit alleen mogelijk met een circuit van eenrichtingverkeer.

Een parkeergarage past in het beleid van Binnenstad Beter, dat door de raad is vastgesteld. Een parkeergarage bij de aantakking van de invalsroute op de diepenring ontlast de binnenstad van verkeer en parkeren en vermindert daarmee de milieuhinder. Gezien de ligging wordt wonen hier gerangschikt onder centrumwonen, hetgeen een hogere verstoringstolerantie voor de leefomgeving betekent dan in een rustige woonwijk.

De keuzes in dit plan zijn aan een duurzaamheidstoets onderworpen. Een dergelijke toets is een uitwerking van het Strategisch Integraal Milieubeleidsplan.

Een belangrijke conclusie uit de toets is dat vooral in de volgende planstadia en in het bouwplan duurzame ontwikkeling toegepast kan worden.

In bijlage: score resultaten duurzaamheidstoets.

3.2 Bestaande situatie

Het gebied globaal tussen Eeldersingel, Hoendiep en Westersingel is beoordeeld op de aspecten luchtkwaliteit en geluid. Door de geluidbelasting van de Eelder- en Westersingel lag het aantal gehinderden en ernstig gehinderden in die omgeving in het recente verleden relatief hoog. Deze trajecten en ook in geringere mate de Praediniussingel hadden geluidniveaus van 65 dB(A) en hoger. Deze geluidbelastingen worden tegelijk met de vaststelling van het bestemmingsplan vastgesteld. De ontheffing daarvoor is aangevraagd bij de Provincie en inmiddels verkregen.

De Eeldersingel vormde een knelpunt binnen de zone Verbindingskanaal. Deze woningen zijn kort geleden zodanig gesaneerd, dat de vereiste binnenniveaus ook met de voorgestelde ontwikkelingen gewaarborgd blijven. De woningen aan de Westersingel zijn reeds gesaneerd.

De grenswaarden van luchtkwaliteit worden nu en in de toekomst niet overschreden. Het aantal plekken, waar de richtwaarde van NO₂ en C₆H₆ (benzeen) wordt overschreden, zal na de verwerkelijking van de plannen zelfs dalen.

3.3 Sectorale aspecten

In het plangebied spelen de volgende sectorale milieuaspekten een rol:

- a. wegverkeerslawaaai
- b. luchtverontreiniging door het verkeer
- c. industrielawaai
- d. de Wet milieubeheer, emissies en hinder van bedrijven
- e. bodem

De belangrijkste conflicten zijn te verwachten van het verkeer: geluidsoverlast en luchtverontreiniging. Gekozen is voor een model met acceptabele en hier en daar zelfs gunstige milieueffecten: de instelling van eenrichtingverkeer op de Westerhaven dient het verblijfsklimaat en de leefomgeving het beste. Daarbij is gekeken naar de geluidssituatie en de mate van hinder (hinderscore), het aantal te saneren (isoleren) woningen en de voorwaarden voor nieuwbouw. De parkeergarage valt binnen de normering voor luchtkwaliteit in het openbaar gebied. Die verbetering wordt bereikt ondanks de consequenties voor toeleidende wegen zoals het traject Westersingel tot Vissersstraat en Eeldersingel/route Museumbrug (Westerkade, Praediniussingel). Dat is in de afweging meegenomen.

a. Wegverkeerslawaaai

De ontwikkelingen rond de Westerhaven veroorzaken wijzigingen in de verkeersintensiteiten. Voor de berekeningen is uitgegaan van eenrichtingsverkeer op de Westerhaven, een nieuwe brug en gesplitste verkeersstromen op de Eendrachtskade noord- en zuidzijde. De woningen aan de Eendrachtskade ZZ dienen vanwege het verhoogde geluidsniveau wel gesaneerd (geïsoleerd) te worden. Het aantal mensen dat (enige) vorm van hinder ondervindt ten opzichte van de huidige situatie verbetert met 15,5 %.

Geluidhinderberekeningen

De reconstructie van een aantal toeleidende wegen brengt voor een groot aantal woningen (en kantoren) een reductie van geluidsoverlast teweeg en voor een klein aantal een stijging.

De woningen in het plangebied die een reductie ondervinden zijn gesitueerd aan:

Preadiniussingel 60 woningen met 5 dB(A) reductie

Westerkade 10 woningen met 10 dB(A) reductie

Westerhaven O.Z. 13 woningen met 8 dB(A) reductie

Hiervoor behoeft derhalve geen ontheffing te worden aangevraagd.

De woningen aan de v. Heemskerkstraat (studentenflats) en Eendrachtskade ZZ zullen door toepassing van twinlay-M een geluidbelasting ondervinden van 55 tot 58 dB(A); dat betekent een gelijkblijven of verlaging van de huidige geluidbelasting.

Bij "reconstructie" van wegen, moet de gemeente als wegbeheerder middelen beschikbaar stellen voor saneringsmaatregelen. Daarbij gaat het om een combinatie van maatregelen. Deze bestaan uit het toepassen van van geluidabsorberend asfalt (Twinlay-M), waardoor een reductie van 5 dB(A) gerealiseerd wordt; slechts bij een beperkt aantal woningen is daarnaast nog het aanbrengen van dubbele kierdichting en ventilatieroosters nodig.

Op basis van van het "Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen" is voor de betreffende woningen een hogere waarde van maximaal 63 dB(A) (Eendrachtskade ZZ) en 60 dB(A) (Van Heemskerkstraat) verleend.

Bij de bepaling van de hogere grenswaarden is indertijd geen rekening gehouden met de reductie vanwege stil asfalt.

Aan de Eeldersingel zal in de toekomst de geluidbelasting 67 dB(A) bedragen, een extra geluidbelasting van 2 dB(A). De woningen zijn al gesaneerd, rekening houdend met deze geluidswaarden. Aan de Westervhaven zijn woningen/appartementen boven de detailhandel geprojecteerd vanaf de derde bouwlaag met in totaal maximaal 6 tot 10 bouwlagen. De geluidnivo's bedragen 58 tot 63 dB(A), zodat voor 8 - 13 dB(A) ontheffing is verleend.

b. Luchtverontreiniging door het verkeer

Besluiten luchtkwaliteit

De bijdrage luchtverontreiniging van de (ondergrondse) garage voor de omgeving zal aan de circulaire "Handreiking benzeen en parkeergarages" (VROM, maart 1997) moeten voldoen. Met het oog op de luchtverontreinigingssituatie heeft het ministerie van VROM toetsingscriteria vastgesteld. Van de straten die in 1998 niet boven de waarde van 12 microgram benzeen per m³ uitkomen, wordt ook in 2000 de grenswaarde van 10 microgram waarschijnlijk niet overschreden.

Resultaten lichtberekeningen

Ten opzichte van de huidige situatie nemen in het plangebied de concentraties NO₂ en benzeen af ondanks de realisatie van de parkeergarage en het smallere profiel (bouw winkelcentrum). De Eeldersingel had in 1995 bij 14000 mvt/etm een benzeenconcentratie van 8 tot 11 microgram/m³. De huidige stand van zaken is gunstiger: 7 tot 9 microgram). De grenswaarde voor de luchtkwaliteit wordt aan de Eendrachtskade ZZ in 2000 niet overschreden.

De norm voor 1998 is 12 microgr/m³. In het jaar 2000 zal de concentratie dankzij het schonere wordende wagenpark (maar ondanks de voorspelde verkeersgroei) onder de wettelijke grenswaarde van 10 microgram zijn.

Het Besluit Luchtkwaliteit Benzeen en het Beleidsstandpunt benzeen en parkeergarages en benzeen is met name kritisch bij oplossingen voor nieuwe parkeergarages in combinatie met zware verkeersontsluitingen. De garage wordt getoetst aan de norm voor 2000. Bij parkeergarages ontstaan veel emissies ten gevolge van vertrekkend autoverkeer met een koude motor.

Ten behoeve van een zo laag mogelijke blootstelling aan de benzeenconcentraties worden de volgende maatregelen getroffen:

- scheiding voetgangersroutes en -uitgangen met de autostromen
- lange overkapping hellingbaan naar ingang garage
- meerdere rijstroken tbv. in - en uitgang van de garage
- een vol - leeg signalering per verdieping
- woningen op enige afstand van de in - en uitgang
- een uitgang vanuit de parkeergarage richting Museumbrug

Op het straatniveau (o.a. Westerhaven) is door berekeningen aangegeven dat de grenswaarde voor het jaar 2000 niet wordt overschreden. Vanwege de woningen, detailhandel en het stripmuseum, die boven de nieuwe parkeergarage komen, zal de uitstoot van de verontreinigde lucht zo hoog mogelijk dienen te geschieden, opdat op leefniveau en op verblijfplaatsen geen grenswaarde overschrijding plaatsvindt. Van groot belang bij de (gedeeltelijk) natuurlijke en mechanische ventilatie van deze parkeergarage zijn de uitblaassnelheid en hoogte rookgasafvoer (Conform de Nederlandse Praktijk Richtlijn Parkeergarages). In de milieuvergunning is hiermee rekening gehouden.

Het smallere (verkeers)profiel met het eenrichtingsverkeer, waarbij de intensiteiten zo laag mogelijk gehouden zijn, biedt meer ruimte voor voetgangers. De grotere openbare ruimte/verblijfsgebied geeft een grotere spreiding van de stank(hinder), minder geluidhinder en een betere oversteekbaarheid.

c. Industrielawaai

De geplande appartementen liggen binnen de bij Koninklijk Besluit op 15 januari 1992 vastgestelde zone industrielawaai van het 'Industrieterrein Groningen west - Hoogkerk'. De belasting, alleen in de herfstperiode, wordt in dit deel van het stedelijk gebied veroorzaakt door het bedrijf Suiker Unie. Inmiddels zijn de maximaal toelaatbare gevelbelastingen (MTG) bepaald en wordt de geluidbelasting verder teruggedrongen. De feitelijke belasting zal na sanering in 2000 ca. 50 dB(A) bedragen. De nieuwbouw ligt formeel binnen de vastgestelde zone. Op grond van artikel 47 van de Wet geluidhinder is ontheffing verleend tot 55 dB(A).

d. Wet Milieubeheer

Afhankelijk van de bedrijvigheid die aan de Westerhaven komt zal de Wet Milieubeheer van toepassing zijn. Door de veelheid aan functies kunnen er gemakkelijk knelpunten ontstaan. Dit geldt o.a. voor het laden en lossen, de geplande parkeergarage en horecavestigingen. Daarom dient er een goede bouwkundige scheiding te worden gemaakt tussen wonen en de verstorende functies. Door beperking van de toegestane bedrijfscategorieën moeten knelpunten worden voorkomen. In het plangebied worden derhalve uitsluitend de categorieën 1 en 2 toegelaten.

e. Bodem

Op het terrein van de Westerhaven is een aantal bodemonderzoeken uitgevoerd. Er zijn geen ernstige verontreinigingen aangetroffen. Op basis daarvan kan een bouwgrondverklaring worden afgegeven. De mogelijkheid bestaat, dat in de diepere lagen zich lokale verontreinigingen bevinden omdat de Westerhaven voor een groot deel bestaat uit dempingen. Indien deze tijdens de graafwerkzaamheden worden aangetroffen, dient organoleptisch verontreinigde grond in depot te worden gezet en bemonsterd.

Overleg met de Milieudienst over de afvoer van alle grond die vrijkomt bij de bouwactiviteiten dient in een vroegtijdig stadium plaats te vinden gezien de grote hoeveelheden grond die vrij kunnen komen. De afvoer van de grote hoeveelheid grond, die bij de bouw van de parkeergarage vrijkomt, brengt hoge kosten met zich mee. Het is raadzaam om daarvoor in een vroegtijdig stadium een bestemming te zoeken.

4. UITVOERINGSASPECTEN

4.1 Economische uitvoerbaarheid

Het onderzoek naar de economische uitvoerbaarheid van bestemmingsplannen heeft in het algemeen betrekking op nieuwe ontwikkelingen waarvoor bestemmingswijzigingen nodig zijn, die tevens door de gemeente worden gerealiseerd.

Voor de planontwikkeling rond de Westerhaven inclusief de westelijke ontsluiting van de Verbindingskanaalzone is een gemeentelijke grondexploitatie opgesteld. De mogelijke ontwikkeling van de verspreide locaties aan de Eendrachtskade Noord en de Lissabonstraat e.o. worden aan het particulier initiatief overgelaten. Uitgangspunt is dat deze ontwikkelingen voor de gemeente budgettair neutraal blijven.

De grondexploitatie Westerhaven omvat de uitvoering van werken rond de Westerhaven inclusief de realisering van de westelijke ontsluiting van de Verbindings-Kanaal-Zone. De gronden die benodigd zijn voor de realisering van de detailhandel, stripmuseum, woningen en parkeergarage worden uitgegeven. Uit de grondexploitatieberekening blijkt dat het plan zonder de inzet van extra middelen niet sluitend is. Als dekking van het tekort zijn diverse subsidies toegezegd: ministerie van Verkeer en Waterstaat (Binnenstad Beter, alsmede Stimulering doorstromingsmaatregelen Openbaar Vervoer 'de Boer-gelden'), ministerie van Economische Zaken (Bedrijfs-Omgevings Beleid), ministerie van Binnenlandse Zaken (Werkgelegenheidsimpuls) en Provincie (Gebundelde Doel Uitkering). Het restant van het tekort zal gedekt worden door bijdragen vanuit het stadsvernieuwingsfonds en vrije beleidsplan middelen (keuzenota). De exploitatie van de parkeergarage zal plaatsvinden binnen het gemeentelijk parkeerbedrijf.

5. INSPRAAK EN VOOROVERLEG

5.1 Inspraak

Open planprocedure

Met oog op de planontwikkeling voor de Westerhaven is een "open planprocedure" gevolgd. De doelstellingen en de feitelijke gang van zaken zijn beschreven in hoofdstuk 1.5 Planproces.

Inspraak

Het stedenbouwkundig plan, dat aan dit bestemmingsplan ten grondslag lag, is aan inspraak onderworpen conform de Inspraakverordening.

Het stedenbouwkundig plan heeft van 17 november 1994 t/m 13 januari 1995 ter inzage gelegen. Op 12 december 1994 is er een inspraakavond gehouden. Gedurende de inspraaktermijn zijn er 36 schriftelijke reacties binnengekomen, waarvan één door 29 anderen is onderschreven. Tijdens de inspraakavond is het plan toegelicht en zijn er vragen beantwoord van de zijde van de gemeente. Het eindverslag van de inspraak is bijgevoegd als bijlage.

De inspraakprocedure ten behoeve van dit bestemmingsplan is daarmee afgerond.

Naar aanleiding van de inspraakprocedure is de functionele invulling (het programma) niet gewijzigd. De ruimtelijke structuur is in hoofdlijnen evenmin gewijzigd. De ruimtelijke invulling echter wel aangepast in een planonderdeel: de Lissabonstraat en omgeving. Vergelijking van de kaart bij het stedenbouwkundig plan en de kaart bij het inspraakrapport laat zien, dat de Lissabonstraat in ere hersteld is en dat de vorm van het binnenterrein aangepast is. Het uitgangspunt van voortzetting van het stratenpatroon is daarmee niet aangetast, doch eerder versterkt.

Informeel vooroverleg Provincie

Tevens is het stedenbouwkundig plan toegezonden aan de Commissie Bestemmingsplannen (CB) van de Provincie Groningen voor een beoordeling op hoofdlijnen. De CB stemt in hoofdlijnen met het stedenbouwkundig plan in. Zij waardeert de functionele invulling van winkelvoorzieningen en de entree tot de binnenstad op deze locatie tegen de rand van de binnenstad positief. Daarbij vraagt zij echter aandacht voor de volgende punten: de relatie met het beschermde stadsgezicht (met name de afstand van de nieuwbouw aan de Westerhaven tot de Westerkade), de verkeerskundige aspecten in een breder verband (onder andere parkeercapaciteit, filevorming bij kruispunten en conflicten tussen voetgangersstroom en openbaar vervoer) en het meerekenen van woonschepen bij wegverkeerslawaaï. Het eerste punt is verwerkt in het ontwerp-bestemmingsplan; het tweede beantwoorden we hieronder en het derde wordt meegenomen bij de milieuparagraaf.

Ten aanzien van de verkeersvragen het volgende. Het verkeerssysteem is in zijn totaliteit bekeken, inclusief de impact van de varianten buiten het plangebied. Voorzover de consequenties zich buiten het plangebied afspelen, worden ze in het bestek van het stedenbouwkundig plan echter niet vermeld; in dit plan evenmin. Daarom volgt hier de beantwoording.

Met het oog op de beste verkeersafwikkeling is gekozen voor de scheiding van doorgaand en bestemmingsverkeer. Verwachte gevolgen buiten het plangebied:

- een toename van verkeer op de Eeldersingel van ca. 12.000 mtv. naar ca. 20.000 mtv. en een forse toename op de Eendrachtskade ZZ van ca. 1000 naar ca. 10.000. De ontvlechting geeft echter op het knooppunt bij de Eendachtsbrug minder verkeersconflicten, dus een kortere cyclus en heeft een snellere doorstroming tot gevolg.
- een afname van verkeer op de Praediniussingel (door het instellen van éénrichtingverkeer op de museumbrug), de Westerhaven westzijde (geen doorgaande route meer) en de A-weg.

Enige stagnatie is niet te voorkomen mede vanwege de 'autonome' groei van het autoverkeer. De mate, waarin wordt nader onderzocht in het kader van de studie Zuidelijke Ringweg. De prognoses zijn gebaseerd op tellingen uit 1988 en 1993, waaruit de consequenties (toe/afname) blijken van verkeersmaatregelen voor wegvakken en verkeersstromen. Deze cijfers zijn gecorrigeerd vanwege de komst van de parkeergarage.

De kans, dat het Griffetracé als alternatieve route gebruikt zal worden voor de zuidelijke ringweg, achten wij minimaal. Het tracé heeft vanwege haar verdeelfunctie veel verkeerslichten. Dat geeft veel oponthoud. De ringweg daarentegen niet vanwege de stroomfunctie. Dat leidt tot een kortere rijtijd. Inzet is om ook in de toekomst die stroomfunctie te behouden.

De voetgangersstroom van en naar de Binnenstad via de A-straat, A-brug zal bij de ontwikkeling van de Westerhaven toenemen. De A-straat en A-brug hebben een tamelijk smal profiel. De A-straat mag daarnaast alleen gebruikt worden door bestemmingsverkeer. Gezien de belangen van het openbaar vervoer op deze route moeten we enige conflicten accepteren. Wij verwachten overigens gezien de beperkte verkeersfunctie geen problemen met het verwerken van de voetgangersstroom.

5.2 Vooroverleg

Advies Commissie Bestemmingsplannen

In het kader van het vooroverleg ex artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening is eind september 1996 het ontwerp-plan toegezonden aan de Commissie Bestemmingsplannen. Zij heeft 20 januari 1997 schriftelijk gereageerd. Zij acht de wijze, waarop in het plan de parkeergarage, 12.000 m² winkelruimte voor grootschalige detailhandel, sociaal-cultureel voorzieningen, woningbouw (bestaand en nieuw) en herstructurering van de Lissabonstraat e.o. bestemd zijn, in overeenstemming met het provinciaal en rijksbeleid. Zij maakt daarbij nog een aantal opmerkingen.

Ten aanzien van de ruimtelijke structuur merkt de Commissie op, dat het ontwerp, dat een belangrijke herstructurering van het bestaand stedelijk gebied beoogt, wat dat betreft goed past in het provinciaal beleid, een kwalitatieve impuls aan de stad geeft en de centrumpositie van de stad kan versterken. De hoge mate van functiemenging, waarbij de openbare ruimte drager is, komt de ruimtelijke kwaliteit, samenhang en herkenbaarheid ten goede.

Ten aanzien van het stadsgezicht constateert de Commissie, dat de relatie met het stadsgezicht inzichtelijker is gemaakt en dat de bestaande waardevolle elementen en structuren voldoende worden gerespecteerd.

Ten aanzien van de détailhandel stemt de Commissie in met de invulling van 12.000 m² grootschalige détailhandel. Deze wordt niet als concurrerend, maar als aanvullend tot de binnenstad gezien.

Ten aanzien van verkeer en vervoer merkt de Commissie het volgende op. Het realiseren van het bronpunt Westerhaven brengt een verandering van de verkeersstromen met zich mee. Door de voorgestelde ingrepen (scheiden en verleggen van stromen, éénrichtingsverkeer, nieuwe brug), waarbij doorstroming als belangrijkste uitgangspunt heeft gediend, kan de huidige capaciteit van het wegensysteem worden opgerekt. Dit betekent verlichting voor de huidige en de nieuwe verkeerssituatie. De Commissie acht het aantal parkeerplaatsen voldoende.

Ten aanzien van milieu is de Commissie gebleken, dat het instellen van éénrichtingsverkeer voorwaarde is voor een acceptabele milieukwaliteit. De luchtkwaliteit blijft binnen de normen.

Voor de woningen aan de Eeldersingel neemt de geluidbelasting toe; hiermee is bij sanering al rekening gehouden. Voor de woningen aan de Eendrachtskade ZZ is een geluidontheffing nodig. Volgens de Commissie wordt voldaan aan de eis van voldoende compensatie voor de stijging van de geluidbelasting. Ook voor de nieuwe woningen is een geluidontheffing nodig.

Ten aanzien van woonschepen stelt de Commissie voor om akkoord te gaan met de positieve bestemming van ligplaatsen in afwachting van de gemeentelijke nota inzake woonboten en milieu.

Voor het overige geeft het plan de Commissie geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Detailopmerkingen zijn in een bijlage opgenomen.

Gemeentelijke reactie

De gemeente constateert, dat de Commissie Bestemmingsplannen in grote lijnen positief staat tegenover de voorgestane planontwikkeling op de Westerhaven. De wijze, waarop de onderwerpen 'Ruimtelijke structuur', 'Beschermd stadsgezicht', 'Detailhandel', 'Verkeer & vervoer' en 'Ligplaatsen' in het plan aan de orde komen ondervinden de steun van de Commissie. Slechts het onderwerp 'Milieu' vraagt om een reactie. De Commissie constateert, dat voor de woningen aan de Eendrachtskade een geluidontheffing nodig is en eventueel maatregelen; tevens is ontheffing nodig voor de nieuw te bouwen woningen en appartementen. Inmiddels is de bestemmingsplanprocedure ingehaald door de bouwplanprocedure. De vereiste ontheffingen op grond van de Wet Geluidhinder zijn reeds in dat kader aangevraagd en verkregen. Tevens heeft de raad het vereiste reconstructiebesluit genomen inzake de maatregelen om de geluidbelasting tot het toegestane binnenniveau terug te brengen.

De gemeente concludeert, dat hiermee alle opmerkingen van de Provincie verwerkt zijn. De detailopmerkingen, die in een bijlage zijn verzonden, zijn rechtstreeks verwerkt in de kaarten, voorschriften of toelichting.

5.3 Zienswijzen

Het ontwerp-bestemmingsplan "Westerhaven e.o" heeft met ingang van 7 januari 1999 4 weken ter inzage gelegen conform artikel 23 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Gedurende deze termijn zijn 3 zienswijzen ingediend: door de heer T.G. Venema namens de Groningen City Club (GCC), K. Groeneveld namens Groninger Ondernemers Belang en de heren T.H. Wieringa en C. Groeneveld namens de Belangenorganisatie "Westerhaven en Omgeving".

Hieronder volgt eerst een samenvatting van de zienswijzen en daarna het commentaar van gemeentezijde.

Samenvatting zienswijzen

- GCC
 1. Centraal aandachtspunt is grootschaligheid. Westerhaven moet geen uitbreiding van het centrum worden, maar een toevoeging. GCC stelt voor met oog op een duidelijke afbakening een minimumpercentage van 80 % op te nemen in plaats van "overwegend grootschalig".
 2. GCC zou graag zien, dat bij "vestiging" uitgegaan wordt van max. 1 huurder danwel onderhuurder per vestiging; dit om een "shop in een shop" te voorkomen. Mocht dit met oog op handhaving niet in de voorschriften kunnen, dan ten minste in de toelichting.

3. Om de ruimtelijke gevolgen van het ten ondergaan van bestaande winkelgebieden te voorkomen stelt GCC voor om niet alleen food en volumineuze goederen uit te sluiten, maar ook woninginrichting – vergelijk de nota “Groningen Groot in Detailhandel”: geen woninginrichting in de entreegebieden Westerhaven, Damsterdiep en Boterdiep.
- **GOB**
 1. Grootchalige detailhandel van min. 1000 m² is onvoldoende vastgelegd in het bestemmingsplan, terwijl dat de basis was voor instemming van MKB, KvK en GCC. Nu al worden er units van 200 m² verkocht.
 2. De reductiefactor 0,8 wordt ten onrechte toegepast, daar de bereikbaarheid minimaal is, nl. alleen bereikbaar vanuit het westen.
 3. Het bestemmingsplan beschrijft de A-sstraat nz.niet, terwijl de A-sstraat zz. tot kernwinkelapparaat wordt bestempeld. De A-weg ontbreekt geheel.
 4. De voorgestelde horecafuncties doen de bronpuntfunctie teniet, daar bezoekers dan op de Westerhaven zullen blijven en niet naar de binnenstad zullen gaan.
 - **Belangenorganisatie “Westerhaven en Omgeving”**
 1. In het raadsvoorstel is sprake van 13.500 m² grootschalige detailhandel, doch elders van 12.000 m².
 2. Incidentele mogelijkheid tot kleinschalige detailhandel is een rekbaar begrip; teveel is strijdig met het uitgangspunt, dat het niet concurrerend met de binnenstad mag zijn.
 3. Pleidooi voor deelname van de Belangenorganisatie aan de Branchecommissie als directe belangenbehartiger van ondernemers en bewoners.
 4. Uitbreiding van horecafuncties is strijdig met eerdere uitspraken van B&W. Met max. 2 horecabedrijven (waar alcoholhoudende dranken genuttigd worden) in het complex gaat de Belangenorganisatie accoord. Vestigingsplaats bij voorkeur op de kop aan de A-weg en het stripmuseum. Daarnaast geen bezwaar tegen max. 2 horecabedrijven zonder alcohol, bijv. tearoom of ijssalon.
 5. Geen ruimte voor een speelhal of sexinrichting.
 6. Mbt. de bouw neemt de Belangenorganisatie aan, dat de vertraging niet beperkt blijft tot 12 weken en gevolgen heeft voor de datum van gereedkomen.
 7. Gezien het belang van een goede openbaar vervoer-ontsluiting bepleit de Belangenorganisatie een lijn via de Westerhaven met een halte aan de Westerhaven nz.
 8. De Belangenorganisatie betwijfelt, of de Westerhaven de randen meeneemt in de ontwikkeling.
 9. Zij dringt aan op een ondergrondse bevoorrading van grootschalige winkelunits.
 10. De Belangenorganisatie onderschrijft de visie op de Lissabonstraat. Zij doet een suggestie voor de invulling van de Julianaschool: een sociale wijkfunctie.
 11. De oostelijke uitgang van de parkeergarage (Museumbrug) is slechts vanaf één dek bereikbaar. Welke invloed heeft dat op de benzeenconcentratie?
 12. De Belangenorganisatie vindt het rapport te optimistisch m.b.t. milieu-aspecten en geluid en vraagt om metingen van tijd tot tijd.
 13. De Belangenorganisatie verwijst naar steden, waar gedempte grachten weer uitgegraven worden.
 14. Tot slot dient het bestemmingsplan ook de A-weg en A-weg nz. te omvatten.

Commentaar gemeentezijde

Naar aanleiding van deze zienswijzen heeft de gemeente het volgende commentaar:

- GCC
 - Ad 1. De gemeente neemt de suggestie over om “overwegend grootschalig” te kwantificeren teneinde duidelijkheid te scheppen en neemt 80% als minimumpercentage op in de voorschriften voor de invulling van grootschalige detailhandel.
 - Ad 2. De gemeente denkt bij “vestiging” aan één huurder, maar neemt dat niet op onder de definities, omdat dat voorschrift nauwelijks te handhaven is. De suggestie om dit begrip in de toelichting nader uit te werken, neemt zij over.
 - Ad 3. De gemeente neemt de suggestie over om naast de categorieën food en volumineuze goederen ook woninginrichting uit te sluiten bij grootschalige detailhandel conform de nota “Groningen Groot in Detailhandel”.

- GOB
 - Ad 1. Het bestemmingsplan wordt op dit punt aangepast – zie hierboven (GCC) ad 1. Enkele kleinere units verlevendigen de aanlooproute.
 - Ad 2. Het toepassen van de reductiefactor achten wij terecht, omdat er buslijnen uit alle richtingen halteren nabij het Westerhavencomplex. Alleen vanuit de zuidzijde halteren de buslijnen op grotere afstand, te weten het Emmaplein of het station; beide liggen echter op loopafstand. De volgende stadslijnen doen de Westerhaven aan:
 - * lijn 3: van De Held naar Lewenborg v.v.
 - * lijn 4: van transferium Kardingse naar Hoogkerk v.v.
 - * lijn 5: van Zernike naar station v.v.
 - * lijn 8: van station naar Hoogkerk v.v.
 - * lijn 13: van Vinkhuizen naar station v.v.
 - * lijn 15: van Zernike naar Westerhaven v.v.Daarnaast halteren de streeklijnen naar Surhuisterveen (33 en 39), Oldehove (35 en 135), Grijpskerk (37 en 137) en Leek (88) nabij het Westerhavencomplex.
 - Ad 3. De grens van een bestemmingsplan wordt zo gekozen, dat het plangebied een stedenbouwkundige samenhang vertoont. Meestal ligt de grens dan op het hart van een weg of waterweg. Hier ligt de plangrens op de voorgevel van de A-weg, omdat er ook een reconstructie van de Hoendiepskade/A-weg plaatsvindt. De A-weg n.z. ligt in het bestemmingsplan “Schilderswijk” en heeft daar de bestemming “stadswoonwijk”. De functie binnen die bestemming is “menggebied”, waar een intensievere functiewisseling mogelijk is. Deze functie is vergelijkbaar met de Westerhaven. Wij zien geen aanleiding het gebied alsnog te verruimen.
 - Ad 4. Toegestaan is winklondersteunende horeca. Het betreft kleinschalige horecagelegenheden. Onze inschatting is, dat het merendeel van de bezoekers de binnenstad intrekt.

- Belangenorganisatie
 - Ad 1. 13.5000 m² is correct. Waar ten onrechte nog 12.000 m² is blijven staan, wordt dat getal nog aangepast. De hoeveelheid detailhandel is toegenomen door de functie van één verdieping in de parkeergarage te veranderen in detailhandel.
 - Ad 2. Het bestemmingsplan wordt op dit punt aangepast – zie hierboven (GCC) ad 1. Enkele kleinere units verlevendigen de aanlooproute.

- Ad 3. De branchecommissie is ingesteld met het oog op de behartiging van de belangen van detailhandel op de Westerhaven tegen de achtergrond van de belangen van de totale detailhandelsbranche en het gemeentelijk detailhandelsbeleid. In de commissie hebben zitting vertegenwoordigers van het MKB, de KvK., de GCC de gemeente en de erfpachter. De commissie toetst kandidaat-winkeliers aan het branchepatroon en (objectieve) eisen van goed ondernemerschap. Wij zien voor de Belangenorganisatie, die meer algemene belangen van omwonenden van de Westerhaven dient te behartigen, hier geen rol weggelegd. Overigens hoort een dergelijk pleidooi niet op het niveau van het bestemmingsplan thuis.
- Ad 4. Als met “eerdere uitspraken van B&W” bedoeld wordt op het eindverslag van de inspraak, wordt met dit plan niet van de eerdere lijn afgeweken. Bij die gelegenheid is het volgende geantwoord: “Als er al horeca-functies worden gevestigd, dan zullen deze geïntegreerd zijn in het algemene programma voor het Westerhavenproject. Het ligt niet in de bedoeling het project met intensieve avond-horeca te vullen.” Het vigerende bestemmingsplan Binnenstad 1976 laat nog enige ruimte voor het vestigen van horeca.
Het beeld van de hoeveelheid horeca vertekent, omdat bijv. horeca ten behoeve van het stripmuseum en op de kop van de Westerhaven aan meer straten ligt. In het ontwerp-plan, dat ter visie heeft gelegen, was bestaande horeca opgenomen en de ruimte, die het bestemmingsplan Binnenstad 1976 nog bood, doch eveneens was een geringe uitbreiding opgenomen vanwege afrondingen naar boven. Naar aanleiding van de zienswijzen is de hoeveelheid toegestane horeca in de vast te stellen versie nog beperkt ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan.
- Ad 5. Op grond van artikel 6.2.4 is geen speelhal of sexinrichting toegestaan. Dit is dus al expliciet geregeld in het plan.
- Ad 6. De zienswijze mbt. de vertraging en de datum van gereedkomen betreft niet het bestemmingsplan en is daarmee ongegrond.
- Ad 7. Naar onze mening is de Westerhaven goed ontsloten door het openbaar vervoer – zie hierboven (Belangenorganisatie) ad 2.
- Ad 8. Het bestemmingsplan laat de bestaande situatie van de Lissabonstraat e.o. toe en maakt via een wijzigingsbevoegdheid ontwikkeling binnen het aangegeven kader mogelijk. In Nederland is sprake van toelatingsplanologie: met een bestemmingsplan kan de overheid bouwen en gebruik mogelijk maken, maar niet afdwingen. De raad heeft zich ervoor uitgesproken, dat de ontwikkeling van de Lissabonstraat aan de markt wordt overgelaten binnen het kader. De twijfel van de Belangenorganisatie delen wij niet geheel: de initiatieven aan de noordzijde van de Grote Markt laten zien, dat de markt verleid is door de gemeentelijke aanpak van de Waagstraat. Inmiddels worden er initiatieven tot ontwikkeling door de markt ondernomen.
- Ad 9. Voor ondergrondse bevoorrading aan de zijde van de Westerhaven is absoluut geen ruimte. Voor de benodigde wegprofielen is gewoekerd met de beschikbare ruimte. Mede gezien de enorme kosten, die met ondergrondse bevoorrading gemoeid zijn, is dit geen reële optie.

- Ad 10. Mogelijkheden voor invulling van de Julianaschool op grond van bestemmingsplan (functiebijlage: Hoendiepskade, gevellengte 35 m.) zijn: onderwijs, dienstverlening, wonen of – alleen in combinatie met andere functies – een sociaal-culturele functie, die niet bedreigend is voor de woonfunctie. De gemeente is geen eigenaar van dit pand. Het SIG opent er binnenkort een bedrijfsverzamelgebouw (met onze medewerking).
- Ad 11. Intern staan de dekken van de parkeergarage met elkaar in verbinding. Door deze interne circulatie is vanaf elk dek de oostelijke uitgang bereikbaar. Voor de parkeergarage is de vereiste milieuvergunning is verleend; derhalve blijft de luchtverontreiniging sowieso binnen wettelijke normen. Overigens is bij een gecombineerde in/uitgang de benzeenconcentratie hoger en zijn de eisen aan de milieutechnische voorzieningen daar ook navenant strenger.
- Ad 12. Er is onderzoek gedaan en er zijn berekeningen uitgevoerd. Er wordt bij de aannames met het oog op het verlenen van vergunningen dan wel ontheffingen uitgegaan van een “worst-case”scenario. Die situaties blijven binnen de normen. Wij zien dan ook geen aanleiding voor periodieke metingen: die zijn zeker niet gebruikelijk.
- Ad 13. Deze zienswijze betreft een gepasseerd station. Raad heeft al eerder besloten tot bebouwing van de Westerhaven.
- Ad 14. Zie het gemeentelijk commentaar hierboven bij de beantwoording van het GOB ad 3.

6. JURIDISCHE TOELICHTING

6.1 Algemeen

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." is wat betreft zijn inhoud geheel gebaseerd op het stedenbouwkundig plan "Entree binnenstad ZW". Wat betreft de vorm van het bestemmingsplan is waar mogelijk het rapport "Bestemmen met beleid" gevolgd, dat uitgebracht is door het ministerie van VROM.

De Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) kent uit juridisch oogpunt twee typen bestemmingsplannen, te weten een bestemmingsplan met direct bouwrecht (art. 10 WRO) en zonder direct bouwrecht (art. 11 WRO). In het laatste geval is een uitwerkingsplan nodig, alvorens er een bouwvergunning verleend mag worden.

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." is een artikel 10 plan: het geeft een direct bouwrecht. Hiervoor is gekozen, omdat de stedenbouwkundige visie op dit gebied uitgekristalliseerd is: er worden functies toegevoegd, waarbij het bestaande stratenpatroon voortgezet wordt. Tevens is het bouwregime bepaald en zijn er hoogteaccenten aangebracht. Verder geeft de Aanwijzing als beschermd stadsgezicht van de binnenstad in de zin van de Monumentenwet op deze locatie enkele stedenbouwkundige randvoorwaarden.

Voor het gebied Lissabonstraat e.o. is echter de bestaande situatie vastgelegd en met het oog op een toegestane ontwikkeling voor het college van Burgemeester en Wethouders een wijzigingsbevoegdheid in de zin van artikel 11 WRO in het leven geroepen.

De "beschrijving in hoofdlijnen", die aan de bestemmingen is gekoppeld, geeft inzicht in de stedenbouwkundige situatie, die de raad voor ogen staat. De toelichting bij artikel 5 opent met de juridische betekenis van de BIH in dit plan.

6.2 Toelichting op de plankaart

Het plangebied vormt een wigvormig segment in de schil rond de binnenstad; het wordt begrensd door het hart van de A-weg in het noordwesten, de Pottebakkersrijge en Sluiskade in het oosten en tenslotte in het zuidwesten Eendrachtsskade ZZ en Hoendiep ter hoogte van de Friesestraatweg. Vanwege hun belangrijke verkeersfunctie is bij een aantal wegen de gevellijn als grens genomen in plaats van het hart van de weg.

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." omvat een plankaart, waarop de bestemmingen, het bebouwingsregime en 3 profielen zijn aangegeven. De profielen zijn bepaald om de hoogteopbouw van het bouwblok en de aansluiting op de omringende bebouwing aan te geven. Het plan onderscheidt 3 bestemmingen, te weten "stadscentrum", "wegverkeer" en "water".

Op de plankaart zijn differentiatievlakken aangegeven om per deelgebied met een toegesneden bebouwingsmatrix te kunnen werken. Globaal is een bouwhoogte van 3 - 5 bouwlagen toegestaan. Op de kaart zijn uitzonderingen gemaakt in de vorm van 3 hoogteaccenten.

Op plankaart zijn alleen ligplaatsen, geen oevervoorzieningen aangegeven. Deze zijn ook niet toegestaan in de voorschriften. Er staat één schuurtje aan het Hoendiep ongeveer ter hoogte van de kop van de Friesestraatweg. Dit kan op grond van het overgangsrecht blijven staan. Verdere oeverbebouwing is ongewenst.

Daarnaast is er een kaart, die het kader voor de wijzigingsbevoegdheid (artikel 11) weergeeft voor de Lissabonstraat e.o.

Op deze kaart zijn in het bouwblok differentiatievlakken aangebracht met een toegenomen bebouwingsmatrix voor de gesloten randen en de open structuur van het binnenterrein. Verder zijn routes aangegeven door het bouwblok heen. Aan de ontwikkeling is tenslotte een nieuw hoogteaccent gekoppeld op het niveau van het blok (max. 35 m.).

Een kaart met de functiekenmerken is gekoppeld aan de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 6.2.1).

Tenslotte is er een verkeerskaart toegevoegd ter illustratie van het verkeerssysteem.

6.3 Toelichting op de voorschriften

Hoofdstuk 1

De algemene bepalingen zijn overgenomen uit het rapport "Bestemmen met beleid", voor zover ze hier van toepassing zijn. Afwijkingen van de standaardbepalingen worden hieronder genoemd in de artikelsgewijze toelichting.

Artikel 1

1 sub l

Een bijzondere bouwlaag wordt derhalve niet als een bouwlaag meegerekend.

1 sub t

Bij grootschalige detailhandelvestigingen wordt uitgegaan van één huurder dan wel onderhuurder per vestiging. Een "shop in the shop" wordt hiermee uitgesloten. De branchecommissie zal hierop toezien.

1 sub w

Naar aard wordt de horeca als volgt onderverdeeld:

- categorie I: "zwaarste" categorie horeca, die het woon- en leefklimaat het meest belast
- categorie II: winkelondersteunende horeca
- categorie III: restcategorie, die het woon- en leefklimaat het minst belast.

1 sub x t/m kk

De definities inzake horeca zijn ontleend aan de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Groningen 1995, waarin een regeling is opgenomen voor de exploitatie van horeca-inrichtingen voor de binnenstad. De inrichtingen staan eveneens op deze wijze ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

1 sub qq en rr (woon- resp. bedrijfs)schip

Onder vaartuig wordt mede verstaan een drijvende constructie.

Woonschip: onder hoofdzakelijk wordt verstaan: in overwegende mate en gedurende minimaal 6 maanden. Het bestemd zijn tot wonen wordt beoordeeld naar constructie en/of inrichting.

Bedrijfsschip: onder een bedrijfsschip wordt dus niet verstaan een zgn. schip voor de beroepsvaart (een schip, dat zich regelmatig over langere afstanden beweegt in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf, bijv. een charterschip).

Artikel 2

2 sub i, j en k

De ervaring leert dat vloerindex en korrelgrootte zeer bruikbare sturingsinstrumenten zijn. Het ruimtelijk wenselijke concept is aangegeven in een bebouwingsmatrix op de plankaart. Deze matrix omvat bebouwingspercentage, vloerindex, korrelgrootte en aantal bouwlagen.

Voor de bepaling van de mogelijkheden, die het plan, biedt zijn vooral van belang de bebouwings- en gebruiksvoorschriften. De bebouwingsmogelijkheden worden bepaald door de matrix. Aan de hand van een voorbeeld kan dit nader worden toegelicht.

Gesteld, dat het te bebouwen oppervlak van een perceel 1000 m² bedraagt, waarvan krachtens het ter plaatse geldende bebouwingspercentage 60% mag worden bebouwd, terwijl voorts het aantal bouwlagen is bepaald op 1-3 en de vloerindex 1,2 bedraagt, dan kan de bouwmassa als volgt opgebouwd worden:

Het maximaal te realiseren vloeroppervlak bedraagt in dit voorbeeld $1,2 \times 1000 = 1200 \text{ m}^2$.

Aangezien een bebouwingspercentage van 60 geldt, mag dit vloeroppervlak niet meer dan 600 m² (60% van 1000 m²) op de begane grond worden verwezenlijkt. Er doen zich nu keuzemogelijkheden voor, waarvan de twee uitersten zijn:

1. maximalisatie van bebouwingspercentages en vloeroppervlak en
2. maximalisatie van het aantal bouwlagen en vloeroppervlak.

Bij mogelijkheid 1 kan 600 m² van het beschikbare terreinoppervlak voor bebouwing worden benut, waarbij de resterende toegestane vloeroppervlakte (eveneens 600 m²) in de vorm van een tweede bouwlaag gebruikt kan worden.

Bij mogelijkheid 2 betekent dit, dat het toegestane vloeroppervlak van 1200 m² verdeeld kan worden over 3 bouwlagen van elk 400 m² vloeroppervlak.

Het spreekt voor zich, dat naast deze keuzemogelijkheden nog tal van tussenoplossingen mogelijk zijn, mits de vloerindex maar niet wordt overschreden. Overigens behoeft het toegestane vloeroppervlak niet persé te worden benut; het is denkbaar op de verdiepingen een kleiner vloeroppervlak te realiseren dan op de begane grond.

Het vierde basisgegeven uit de matrix is de korrelgrootte. De korrelgrootte is afgeleid van de aanwezige pandbreedten. Daarbij zijn de extreme waarden (verstoringen) buiten beschouwing gelaten. Korrelgrootte en pandbreedte zijn dus niet synoniem. Een pand kan uit meer dan éénmaal de korrelgrootte zijn opgebouwd. Het is een hulpmiddel voor structurering van de gevelwand (verticale geleiding).

Hoofdstuk 2 Beschrijvingen in hoofdlijnen

Artikel 5 (BIH)

In dit bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van een "Beschrijving in Hoofdlijnen"; dit is mogelijk op grond van artikel 12a Bro.

De beschrijvingen in hoofdlijnen (BIH) zijn voor een deel beleidsmatig, maar vooral normatief bedoeld: het moet een toetsingskader bieden voor bouwvergunningen en vrijstellingen. De BIH is beschrijvend, voor zover dat nodig is om dat kader te duiden. Het normatieve gehalte blijkt uit de gebruikte formuleringen (moet, dient, etc.) of de artikelsgewijze toelichting.

De hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid zijn niet alleen kwantitatief doch ook kwalitatief beschreven. Zowel de wetgever als de jurisprudentie heeft toetsing aan kwalitatieve voorschriften mogelijk gemaakt in de ruimtelijke ordening sinds de wetwijziging in 1987. Kwalitatieve omschrijvingen worden in de voorschriften vastgelegd in "open" normen. Dergelijke voorschriften dienen kwalitatief te worden getoetst, d.w.z. het gaat om de invulling van die open normen. Feiten en omstandigheden in een concreet geval moeten inhoud geven aan de norm. Een norm kan "open" zijn doch ondubbelzinnig zijn in haar normatieve strekking en in haar begrenzing.

Kwalitatief toetsen is niet nieuw. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan "redelijke eisen van welstand". Toetsing van "open" normen en de begrenzing van die "open" normen is weliswaar gecompliceerd, maar niet gecompliceerder dan in andere takken van het (bestuurs-)recht. Te denken valt aan "noodzakelijk kosten van het bestaan en passende arbeid" in het sociaal-zekerheidsrecht, "wanbeleid" in het ondernemingsrecht. Voorbeelden die moeiteloos kunnen worden uitgebreid.

- 5.1.1 Met de ondersteuning van de binnenstadsstructuur en de toevoeging van de woonfunctie levert dit plan (indirect) een bijdrage aan de centrale doelstellingen van het Structuurplan 1987: de versterking van de centrumpositie van de stad en de verbetering van het woon- en leefklimaat.
Het bronpunt Westerhaven betekent 13.500 m² grootschalige detailhandel, een parkeergarage van ca. 800 plaatsen en een aanlooproute naar de binnenstad.
- 5.1.4 Het plangebied is gelegen in de eerste schil rond de binnenstad. De gemiddelde hoogte daar is 3 - 5 bouwlagen.
Met het voortzetten van het stratenpatroon wordt de routefunctie gestalte gegeven. Het gaat hier immers om de aanzet tot de aanlooproute. Toevoeging van bebouwing op de Westerhaven met voortzetting van het stedelijk patroon brengt samenhang in het plangebied. De binnenstadsrand schuift daardoor naar buiten.
Het stedelijk dak organiseert de functies eronder en zorgt voor continuïteit en samenhang. Er komen verbijzonderingen op de plekken, waar het dak aansluit op de hoofdstructuur van de stad.
Door hoogteaccenten ter markering van het bronpunt aan de toegangszijde (zuid) ontstaat een substantiële poort. Deze markeringen kunnen de vorm van een schijf of een toren aannemen.
Er bestaat in de zuidwesthoek een specifieke samenhang tussen de plankaart en art. 5.1.4: de plankaart staat een bebouwing van 1-3 bouwlagen toe, terwijl art. 5.1.4 een "aflopende bebouwing" regelt. Dit betekent, dat het zwaartepunt van de bebouwing in elk geval aan de westzijde komt te liggen. Tussen de woonschijf en de plek, waar het stripmuseum gedacht is ligt een vlak, waar minder bouwvolume is toegestaan ter bescherming van de woonfunctie.
- 5.1.5 Met het inlassen van relevante delen van de toelichting in de voorschriften is de Aanwijzing gejuridificeerd. De relevante delen betreffen: § 2.1, p. 10, alsmede § 2.2, p. 11 midden, alsmede § 2.3, p. 13.
- 5.1.6 De te beschermen kleinschaligheid betreft met name de Westerhavenstraat e.o., waarvan de structuur eveneens beschermd wordt door de Aanwijzing beschermd stadsgezicht, en de Lissabonstraat e.o .
- 5.1.7 Het oogmerk van sociale veiligheid is het gevoel van veiligheid te vergroten. Componenten daarvan zijn: sociale controle (en de herkenbaarheid daarvan), goed zicht en overzicht (met herkenningspunten) en keuzemogelijkheden bij de te volgen routes (vluchtmogelijkheden). Er is in het gebied aandacht besteed aan sociale veiligheid. Er komen goed herkenbare woonblokken (entree!) op de Westerhaven en in de Lissabonstraat e.o. In de gemengde blokken zijn voldoende woningen aanwezig. Verder is het gebied doorsneden door autoroutes, waar dag en nacht verkeer rijdt (verdeelring). Hierlangs lopen ook de fiets- en voetpaden. Bij het overzichtelijk inrichten van de openbare ruimte moet onder meer gedacht worden aan de in- en uitgangen van de parkeergarages. Tenslotte zijn er alternatieve routes. Aan de bebouwing en de inrichting van de openbare ruimte kunnen met het oog op sociale veiligheid nadere eisen gesteld worden (artikel 13).

- 5.1.8 Alle straten in de binnenstad, die deel uitmaken van het gewone stratenpatroon, vormen "de beheerste stad". Ingebed in de beheerste stad liggen de drie centrale pleinen - Grote Markt, Vismarkt en Martinikerhof -, Zuiderdiep, de singels en de Diepenring, die karakteristiek zijn voor Groningen en ook zo worden ervaren: "de karakteristieke stad". In die sobere, beheerste stad is op enkele plekken, zoals Vismarkt, Grote Markt, Academieplein en ook de Winschoterkade juist ruimte voor een uitbundige inrichting: de sterren van "de expressieve stad". Een reeds gerealiseerd voorbeeld is het terras van natuursteen en staal midden in de Poelestraat. Tenslotte zijn er in de stad plaatsen als het Martinikerhof en de hofjes, die zich van de rest van de stad lijken af te keren: "de verscholen stad".

De openbare ruimte in het plangebied behoort in letterlijke zin niet tot het gebied, waar de inrichtingsregels van Ruimte voor ruimte van toepassing zijn, maar de ordeningsprincipes gelden ook hier: helder, overzichtelijk en beheerst en met een accent op plekken met een stedenbouwkundige betekenis.

Het gebruik van de openbare ruimte ten behoeve van standplaatsen ('s morgens komen, 's avonds gaan) is – functioneel gezien - in beginsel grotendeels toegestaan, aangezien de functie detailhandel valt onder de bestemming stadscentrum. De locaties voor standplaatsen moeten daarnaast echter wel voldoen aan de ordeningsprincipes van "Ruimte voor ruimte" van dit artikel.

5.2.1 sub b

Karakteristieken, waarvan hier sprake is, zijn uitgewerkt in de nadere regels bij de bestemming stadscentrum - zie art. 6.2.1 – en de functiebijlage.

5.2.1 sub c

In de Westerhavenstraat e.o. en de Lissabonstraat mag dus een pand van maximaal 2 korrels ontstaan; in de overige gebieden 4 korrels.

5.2.1 sub d

De vestiging van horecagelegenheden draagt daaraan bij, mits kleinschalig en naar aard en aantal beperkt. Onderverdeling naar aard: zie art. 1 sub w en de toelichting daarop. Het aantal is vastgelegd in de functiebijlage.

Naast dit plan leggen de bepalingen van de APV beperkingen op aan de horeca uit oogpunt van overlast. Deze onderverdeling loopt overigens synchroon met de APV-categorieën.

5.2.2 sub b

De Westerhaven is een te ontwikkelen gebied; de ruimtelijke aspecten daarvan zijn derhalve uitgebreider geregeld dan van de andere gebieden, waar sprake is van handhaving van de status quo. Van de Lissabonstraat is de bestaande toestand vastgelegd en via de wijzigingsbevoegdheid ook een kader voor de ontwikkelingskansen.

I Westerhaven

1. Er moeten straatwanden ontstaan vergelijkbaar met de binnenstadsstructuur. De hoofdmassa ligt in de bouwgrens. Onderdelen mogen met toepassing van de vrijstelling in artikel 6.5 sub a achter de bouwgrens gebouwd (bijv. een afgeronde hoek).
2. De ruime doorgang is belangrijk, omdat het gaat om de aanzet tot de aanlooproutes naar de binnenstad. Bovendien moet eventuele bebouwing zich verdragen met de componenten van sociale veiligheid, met name goed zicht, en keuzemogelijkheden bij te volgen routes.

Met het oog op de bescherming van deze uitgangspunten is de realisering van eventuele bebouwing slechts via een vrijstelling mogelijk. De overbouwning vindt plaats in de vorm van een dak.

3. Het monumentale pand aan de Westerkade moet de ruimte hebben, zodat het voldoende gezien en ervaren kan worden. Daarom kunnen nadere eisen aan vormgeving van de bebouwing gesteld worden. Hierbij kan gedacht worden aan teruglopende bebouwing op de begane grond en een transparant dak ter hoogte van de doorgang.
4. De bouwhoogte wordt gerelateerd aan de directe omgeving. De hoogteaccenten van max. 50 meter zijn op het schaalniveau van het stadsdeel. De geleding draagt bij aan de ruimtelijke inpassing van de grootschalige functie in de kleinschalige bebouwing van de binnenstad.
5. Bouwvergunningen worden aan deze criteria getoetst. Het mag geen gesloten gevel worden. Ook de westzijde moet uitstraling hebben. Het betreft hier immers een belangrijke aanlooproute naar de binnenstad. De Westerhaven mag geen barrière vormen en moet ook op deze plaats voldoen aan eisen van sociale veiligheid.

II Westerhavenstraat e.o.

1. Verder geen ruimtelijke verandering beoogd.

III Lissabonstraat e.o.

1. Het bestaande bouwblok met de bestaande rooilijnen, bebouwing en openbare ruimte wordt in eerste instantie gehandhaafd. Aanpassingen in ruimtelijke zin zijn echter binnen dit bouwblok wenselijk. Om deze aanpassingen mogelijk te maken voor het betreffende bouwblok is de wijzigingsbevoegdheid van toepassing (zie artikel 11)
2. De bestaande bebouwing heeft globaal een hoogte van 3 - 5 bouwlagen aan de Westerhaven/ Eendrachtskade. Aan de Hoendiepskade/ Willem Barentszstraat is deze 2-4, terwijl voor het binnengebied de hoogte globaal 2-3 bouwlagen is.

Hoofdstuk 3 Bestemmingen

Artikel 6 Stadscentrum

6.1 Doeleinden

De bestemming "Stadscentrum" is een globale bestemming met vele functies. Deze geeft weinig inzicht in wat het bestuur voor ogen staat met de ontwikkeling van de Westerhaven. Beeld en ambitie blijken uit de beschrijvingen in hoofdlijnen, deze nadere regels, de daaraan gekoppelde functiekaart en de functiebijlage. Kern van de ontwikkeling is het bronpunt Westerhaven en het toevoegen van de woonfunctie.

Bij dienstverlening en maatschappelijke voorzieningen op de Westerhaven gaat het om voorzieningen met publieke uitstraling en baliefuncties.

Bij sociaal-culturele voorzieningen wordt gedacht aan een stripmuseum.

Gebruik anders dan wonen

De uitoefening van een aan-huis-gebonden beroep, in dit bestemmingsplan bijvoorbeeld ook kap- en schoonheidssalons en verzekeringsagenten, is in het hoofdgebouw toelaatbaar, indien de woonfunctie in overwegende mate, c.q. voor minimaal 70% van het bruto vloeroppervlak van de bouwlagen van het hoofdgebouw, behouden blijft en zowel aan de woonbestemming als aan het woonkarakter - in pandig en wat betreft uiterlijk aanzien - geen afbreuk wordt gedaan.

Tevens moeten de daarbij uit te oefenen activiteiten verenigbaar zijn met het karakter van de woon- en leefomgeving, dat wil zeggen dat bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van een aan-huis-gebonden beroep de verkeersaantrekkende werking, het bezoekersaantal en de milieu-aspecten een rol spelen.

Bij het toestaan van een aan-huis-gebonden beroep of bedrijf in het hoofdgebouw van een woning geldt als voorwaarde, dat het gebouw waarin het gebruik wordt uitgeoefend 'in overwegende mate' zijn woonfunctie blijft behouden.

Het gebruik van een deel van een woning als praktijkruimte ten behoeve van de beoefening van een traditioneel vrij beroep – als die beroepsuitoefening in of bij een woning niet ongebruikelijk is – dient te worden toegestaan. Sinds de uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State (zie AB 1993/163) dienen ook moderne beroepsmatige activiteiten in het hoofdgebouw te worden toegestaan, mits het gebruik niet strijdig is met de woonbestemming.

Of een bepaald gebruik strijdig is met die woonbestemming, dient beantwoord te worden aan de hand van de ruimtelijke uitwerking die dat gebruik heeft. Daarbij moet gelet worden op:

- a. aard van het gebruik
- b. omvang van het gebruik
- c. intensiteit van het gebruik.

Als nu blijkt, dat het gebruik aldus een uitstraling heeft, die niet te rijmen valt met de woonbestemming, dan is het gebruik strijdig met de woonbestemming. (zie ARRvS, AB 1993/163).

Ad a.

Bij de aard van het gebruik denke men aan een beroep of bedrijf, dat naar zijn aard (ernstige) hinder voor zijn omgeving oplevert (bijv. een drukkerij), of grote verkeersproblemen (bijv. een rijkschool). Het gebruik mag immers geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer of een onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

Ad b.

Bij de omvang van het gebruik is relevant, of het gebruik meerdere ruimten of gebouwen in beslag neemt, welk gedeelte van het gebouw en hoeveel m². Hier is geregeld, dat de woonfunctie voor minimaal 70% van de bruto vloeroppervlakte van het hoofdgebouw behouden blijft.

Ad c.

Bij de intensiteit denke men aan frequent dan wel incidenteel gebruik.

6.2 Nadere regelingen

6.2.1 Nadere regeling functies algemeen

- a. De functiebijlage regelt met name de onderlinge verhouding, waarin doeleinden/functies van de globale bestemming stadscentrum ten opzichte van elkaar voorkomen. Dit artikel regelt de toepassing van de functiebijlage op de begane grond, de functie-invulling van de verdieping en de functiekarakteristieken. Ondergronds bouwen en gebruiken wordt niet aan banden gelegd in dit plan. Ondergronds is geen regeling opgenomen, omdat de invloed daarvan op de omgeving gering is. Overigens is bij recht de bouw van de geplande ondergrondse parkeergarages mogelijk.
- b. Op de verdieping wordt de woonfunctie gestimuleerd. Ook is een koppeling gelegd naar de begane grond: de verdieping mag voor dezelfde functie gebruikt worden als op de begane grond met uitzondering van de horecafunctie. Wonen is op de verdieping overal mogelijk en gewenst; in sommige plandelen kan het evenwel alleen vanaf verdieping vanwege milieueisen. Op de verdieping mag ook de functie van de begane grond gevestigd worden. Dit kan bij recht. Wordt daarbij een woning aan het woningbestand onttrokken, dan is er een onttrekkingsvergunning vereist.

6.2.1.c Het plangebied is verdeeld in 4 gebieden, die wat betreft ruimtelijke opbouw en functieinvulling een samenhang vertonen. Voor elk van de 4 gebieden is een functiekenmerk bepaald, die vervolgens de basis is voor de toegestane functies en hun onderlinge verhouding. Het systeem moet enerzijds voldoende flexibel zijn om de dynamiek van functieveranderingen op te vangen, doch anderzijds voldoende zekerheid bieden en sturing geven aan de ontwikkelingen. Het systeem is afgeleid van dat van de binnenstad.

Horeca is een functie, die onmisbaar is in een levendige binnenstad, maar regulering behoeft om andere functies, met name de woonfunctie, niet aan te tasten. Derhalve is per deelgebied bekeken, welke soort en hoeveel horeca zich met zijn kenmerk verdraagt. Op de Westerhaven zelf (Westerhaven o.z. en Westerkade z.w.) is in het kader van het bronpunt overwegend (min. 80 %) grootschalige detailhandel toegestaan. Grootschalig wil zeggen min. 1000 m² bruto vloeroppervlak (bvo). De randen blijven in principe de bestaande functies (mix) herbergen; daar is de grootschalige detailhandel niet verplicht. "Overwegend" sluit niet uit, dat er een zeer beperkt aantal kleinschalige (winkel)functies op de Westerhaven zelf komen ter begeleiding van de aanlooproute naar de binnenstad.

I Westerhaven

De Westerhaven heeft en houdt ook met de toevoeging van functies een multifunctionele invulling. De toevoeging betreft grootschalige (min. 1000 m² bvo) detailhandel, woningen en een sociaal-culturele voorziening. In de randen kan de huidige kleinschalige detailhandel gevestigd blijven.

Wat betreft het thema van de detailhandel gaat de voorkeur uit naar 'vrije tijd'. De grootschalige detailhandel mag geen voedsel betreffen. Tevens mogen - onder meer vanwege de consequenties voor het verkeer - geen zgn. A-, B-, C-goederen verkocht worden: auto's, boten, caravans en grove bouwmaterialen. Evenmin worden hier woninginrichtingsartikelen toegestaan conform de nota "Groningen Groot in Detailhandel".

Om de branchesamenstelling te bewaken worden een brancherings- en begeleidingscommissie ingesteld, waarin de gemeente, de belegger, de projectontwikkelaar en vertegenwoordigers van detailhandelsorganisaties zitting hebben.

Detailhandel is de dominante functie in de functiemix op de Westerhaven; daarvan is in de functiebijlage het minimumpercentage aangegeven. Van de andere functies het maximum. Deze mogen de kenmerk niet aantasten. Hieruit vloeien met name beperkingen naar aard en aantal voort voor horeca en bedrijven, die zich slechts in beperkte mate met de woonfunctie verdragen.

Bij een sociaal-culturele voorziening wordt hier gedacht aan een museale functie (stripmuseum).

Van de huidige functies is in mei 1999 een inventarisatie gemaakt - zie de functiebijlage. Er ligt 1 horecagelegenheid, te weten in de A-straat: 1 restaurant (categorie II) en aan de overzijde buiten het plangebied nog 6, inclusief het broodjeshuis op de hoek van de Westersingel.

II Westerhavenstraat e.o.

De Westerhavenstraat e.o. houdt een fijnmazige, stedelijke mix. Er is geen dominante functie. Voor alle functies is een maximumpercentage aangegeven. Wat betreft de aard van de horeca gaat de voorkeur uit naar categorie I of III.

Van de huidige functies is in mei 1999 een inventarisatie gemaakt - zie de

functiebijlage. Er liggen 2 horecagelegenheden, te weten aan de Pottebakkersrijge: 1 café (categorie II) en 1 cateringbedrijf (categorie III).

III Lissabonstraat e.o.

De woonfunctie is hier weliswaar dominant, maar er is deels sprake van een gecombineerde woon/werkinvulling. Ter bescherming van de dominante woonfunctie wordt horeca naar aard beperkt tot categorie III (buurtfuncties). Vanwege licht en lucht voor de woonfunctie is geringere functionele dichtheid midden in dit gebied van belang. Vrijstellingen zullen hieraan getoetst worden. De Lissabonstraat sluit aan op de voorziene aanlooproute van de Westerhaven naar de binnenstad.

Het plan schept via de wijzigingsbevoegdheid van artikel 11 mogelijkheden voor ontwikkeling, maar bestemt de huidige invulling niet weg.

Van de huidige functies is in mei 1999 een inventarisatie gemaakt – zie de functiebijlage. Er is geen horecagelegenheid. Alleen aan de overzijde buiten het plangebied liggen 3 cafés, 1 cafetaria en 1 croissanterie (alle categorie II);

IV Steenhouwerskade

In dit gebied komt de verhouding er niet zo op aan. Er zijn derhalve geen minimum- en maximumpercentages aangegeven. Horeca is niet toegestaan, maar komt momenteel (mei 1999) niet voor.

6.2.2.a Nadere regeling wonen

In navolging van de Schilderswijk is voor kamerverhuur een regeling opgenomen om te voorkomen, dat met name een bedrijfspanden wordt omgezet in een kamerverhuurpand; te weten: een (deel van een) gebouw met of geschikt te maken voor 4 of meer woonvertrekken, niet vallende onder het begrip logiesgebouw en/of logiesverblijf als bedoeld in het Bouwbesluit en niet zijnde een zelfstandige woonruimte als bedoeld in de Huisvestingswet, waarin (ongeacht de duur van het verblijf) aan 3 of meer personen (al dan niet tegen betaling) nachtverblijf wordt verschaft. Kamerverhuur wordt hier alleen bij vrijstelling mogelijk. Woningen kunnen overigens op grond van de Nota Kamerverhuur en de Verordening Woningonttrekking niet zonder meer onttrokken worden ten behoeve van kamerverhuur.

6.2.3 Nadere regeling bedrijven

Met het oog op een goed woon- en leefklimaat - de woonfunctie wordt ook nog eens geïntensiveerd - worden alleen bedrijven van categorie I en II bij recht toegestaan. Inventarisatie van de gevestigde bedrijven leverde een tweetal op uit categorie III. Deze tasten het woonklimaat niet zodanig aan, dat zij zouden moeten verdwijnen en zijn derhalve positief bestemd. Evenmin wordt een uitsterfregeling noodzakelijk geacht. De buurtstallingsgarage van de Steenhouwerskade valt onder categorie II, aangezien deze vanwege het privé-gebruik slechts geringe milieuhinder teweegbrengt. Voor de vestiging van bedrijven met een vergelijkbare milieuhinder als van de toegestane categorieën kan vrijstelling verleend worden op grond van artikel 6.3 sub d.

6.2.4 Nadere regeling sexinrichtingen en automaten-/amusementshallen

Het beleid ten aanzien van sexinrichtingen is, dat deze slechts toegestaan zijn in concentratiegebieden in de binnenstad. Daarbuiten - zoals het plangebied - zijn ze niet toegestaan. Ten aanzien van automaten-/amusementshallen wordt een nog stringenter beleid gevoerd: een uitsterfbeleid. In het plangebied komen beide categorieën momenteel niet voor. In artikel 6.2.4 is toegevoegd "prostitutiebedrijven" vanwege de wijziging van het wetboek

van Strafrecht per 1 januari 1999, waarbij deze bedrijven niet meer verboden zijn. Derhalve is een regeling nodig in nadien in werking tredende bestemmingsplannen.

6.2.5 Nadere regeling horeca

Gezien de schaal van de bebouwing en de functies in het plangebied is het de bedoeling om alleen kleinschalige horeca toe te staan. Met toepassing van een vrijstelling (art. 6.3 e en f) kan toch een schaalvergroting (met gebruikmaking van de verdieping) plaatsvinden, zodat bijv. een hotel aan de Westerkade gerealiseerd zou kunnen worden.

6.3 sub a

Deze vrijstelling beoogt leegstand te voorkomen. Dat is immers in flagrante strijd met het doel van deze beperking: de bescherming van het woon- en leefklimaat.

6.3 sub d

Met het oog op vaste jurisprudentie wordt deze bepaling standaard opgenomen in een bestemmingsplan.

6.4 sub g

50 m. is een hoogteaccent op stadsniveau; ca. 35 m. op het niveau van het plangebied.

6.4 sub i

Het bestuur wil uit velerlei oogpunt een zinvol gebruik van de verdiepingen stimuleren, met name de woonfunctie. Het verwijderen van de opgang maakt dat beleid illusoir.

6.4 sub j

Ten behoeve van de bouw van het stripmuseum (en alleen daarvoor) is een afwijkend bouwregime toegestaan. Zou dat onverhoopt niet gerealiseerd worden, dan zal ten behoeve van een ander gebouw geen beroep op deze bepaling gedaan kunnen worden. Dit kan dan met toepassing van art. 19 WRO. Het stripmuseum komt op een begane grondlaag met winkels. De hoogte van 10 m. is nodig voor een expositiezaal.

6.4 sub k

Deze bepaling dient om schuurtjes, serres, etc. bij direct bouwrecht mogelijk te maken.

6.4 sub l

Dit verbod is ter bescherming van de woonfunctie op de verdieping.

6.4 sub m

De hoogte van erfafscheidingen is geregeld in de Woningwet.

6.4 sub n

Het verbod om aan de straat garages te bouwen is ter bescherming van het woon- en leefklimaat en sociale veiligheid. De bouw van ondergrondse parkeergarages is daarentegen bij recht mogelijk. Vrijstelling hiervan is geregeld in artikel 6.5 sub i.

6.5 sub a

Het kader voor deze vrijstelling staat met name in art. 5.2.b.1.1

6.5 sub b

Deze vrijstelling kan worden toegepast om stedenbouwkundige accenten te geven, bijv. bij hoekbebouwing.

- 6.5 sub c
Deze vrijstelling past in de stedenbouwkundige hiërarchie: hoekpanden hebben meer betekenis. Deze kan worden toegepast naast 6.5 sub b.
- 6.5 sub i
Het kader voor deze vrijstelling staat met name in artikel 5.1.7
- 6.5 sub n
Doorbraken naar de achtergelegen binnenterreinen ten behoeve van de functie parkeren tasten de binnenterreinen aan. Het woon- en leefklimaat heeft daarvan nogal te lijden.
- 6.5 sub o
Bij de overbouwning is de continuering van de openbare ruimte van belang.
- 6.5 sub p
Het begrip paviljoen dient ruim opgevat te worden. Voorbeelden zijn de videopaviljoens en de paviljoens van het project "A star is born".

Artikel 7 Wegverkeer

Voor zover de diepenring, de verkeersverdeelring voor de binnenstad, door het plangebied loopt, is er een aparte bestemming opgelegd, aangezien het gaat om een belangrijke verkeersfunctie, die het plangebied in betekenis overstijgt. De ontsluitingen etc. op het niveau van het plangebied of een lager schaalniveau vallen onder de bestemming stadscentrum.

Verkeer speelt een belangrijke rol. Verkeersaspecten hier zijn: de verkeersverdeelring, bronpunt, de aanlooproutes naar de binnenstad en de aansluiting van de VBKzone op westelijke ringweg. Verkeer in het plangebied is niet los te beschouwen, maar vloeit voort uit de beleidsvisie op het verkeer in de totale binnenstad. Voor zover belangrijke doorgaande fiets- en openbaar vervoer-routes door het plangebied lopen, zijn deze aangegeven op de verkeerskaart. De openbare ruimte is maar ten dele niet zoneplichtig in de zin van de Wet geluidhinder (Westerhaven, wandelgebied); voor het grootste deel wel!

Specifieke verkeersmaatregelen, die voorgesteld worden, zijn: de verbetering van de aansluiting met de westelijke ringweg, een splitsing van verkeersstromen (ring, parkeren, hoofdontsluiting), de aanleg van een brug over het Eendrachtskanaal, omlegging in westelijke richting van de binnenring, de aanleg van een parkeerkelder voor ca. 800 auto's en de aanpassing van de rijrichting nabij de Museumbrug. Deze maatregelen zijn overigens grotendeels te gedetailleerd voor een bestemmingsplan.

- 7.3 Ruimte voor ruimte ziet op een heldere, overzichtelijke en beheerste inrichting van de openbare ruimte. Ten behoeve van de ligplaatsen is geen andere bebouwing dan de nutsvoorzieningen toegestaan. Dit is bij de bouwvoorschriften in art. 7.3 geregeld. 1 schuurtje op de Hoendiepskade bij kop van de Friesestraatweg valt daarmee onder het overgangsrecht.
- 7.3 sub c
De oevervoorzieningen, die bij de bestemming wegverkeer zijn toegelaten ten behoeve van ligplaatsen, zijn in het kader van het beleid ten aanzien van de openbare ruimte in Groningen (Ruimte voor ruimte) aan maten gebonden. Er is een standaardkist ontworpen, waarin alle nutsvoorzieningen een plaats hebben. Op alle kademuren langs de Diepenring is verder geen bebouwing geoorloofd. Ten aanzien van steigers is na overleg met vertegenwoordigers van

de woonschepenbewoners een beleid bepaald. Slechts op bepaalde plekken zijn steigers toegestaan.

Artikel 8 Water

8.1.d Onder additionele voorzieningen vallen bijvoorbeeld remmingswerken. Steigers zijn op grond van artikel 8.4 sub a niet toegestaan.

8.2 Met de regeling voor woon- en bedrijfsschepen in dit bestemmingsplan treden de Uniforme voorschriften Openbaar Vaarwater terug.

De nadere regeling woonschepen is ontleend aan het bestemmingsplan Binnenstad 1995, omdat het plangebied daarbij nauw aansluit. Bedrijfsschepen zijn in het plangebied niet toegestaan. Ten aanzien daarvan is een beleid ontwikkeld, waarbij slechts op een aantal locaties in het openbaar vaarwater bedrijfsschepen zijn toegestaan.

Het reguleren van het gebruik van water als ligplaats geschiedt met name op grond van nautische overwegingen (beperking doorvaart, en/of manoeuvreerruimte).

Het openbare karakter van het water wordt onder meer bepaald door de maatvoering van de schepen. Daarom worden hieraan in dit artikel eisen gesteld. Bij de berekening van de hoogte boven de aanliggende oever wordt uitgegaan van het aangrenzende maaiveld; het talud wordt derhalve niet meegerekend.

Onder de verzamelnaam "drijvende bouwsels" wordt onder meer verstaan: terras, vlonder ten behoeve van opslag.

Aan een bijboot of opduwer worden beperkingen opgelegd om de doorvaart niet te belemmeren. Recreatieboten zijn op grond van art. 8.3 sub c uitsluitend bij vrijstelling toegestaan.

8.3 sub a

Met toepassing van deze vrijstelling kunnen op zichzelf wenselijk geachte authentieke (woon- en bedrijfs)schepen die vaak een breedte hebben van 6 m., danwel authentieke opduwers worden toegestaan die niet voldoen aan de bij recht toegestane maatvoering. De begrippen 'authentiek schip' en 'authentieke opduwer' worden gedefinieerd in artikel 1.

Over de vraag, of sprake is van een authentiek(e) schip/opduwer zullen Burgemeester en Wethouders besluiten na advies van een Commissie van externe deskundigen, zoals vanuit het Scheepvaartmuseum en Schuttevaer.

Hoofdstuk 4 Overige bepalingen

Artikel 9 Algemene vrijstellingen

9.1 sub a en b

Het kader voor deze vrijstelling staat met name in artikel 5.1.8.

Artikel 10 Gebruiksvoorschriften

10.4 De zgn. toverformule.

Artikel 11 Wijzigingsbevoegdheid

- 11.1 Het gebied Lissabonstraat e.o. zou gesaneerd moeten worden. Het gebied biedt mogelijkheden om de woonfunctie met name op dit binnenterrein te intensiveren. Deze functie is hier weliswaar dominant, maar er is deels sprake van een gecombineerde woon/werkinvulling. Ter bescherming van de dominante woonfunctie wordt horeca naar aard beperkt tot categorie III (buurtfuncties). Vanwege licht en lucht en daarmee woonkwaliteit voor de woonfunctie en de aanzet tot de aanlooproute naar de binnenstad is een toename van de kwaliteit van de openbare ruimte in dit gebied van belang.
- a. Het gebied van de Lissabonstraat vormt via de Westerhaven de aanzet tot de aanlooproute naar de binnenstad. De monumentale P. Julianaschool lag verscholen en komt nu beter tot haar recht. De bouwgrens van het blok wordt gehandhaafd met in principe aaneengesloten bebouwing.
 - b. De bestaande bebouwing heeft globaal een hoogte van 3 - 5 bouwlagen. Aan de noordzijde ter hoogte van de versmalling in het Hoendiep is een hoogteaccent toegestaan, dat stedenbouwkundig van betekenis is op het niveau van het blok, met een maximale hoogte van 35 m.
- 11.2 Bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid kunnen in principe de percentages, zoals genoemd in de functiebijlage aangehouden worden. Mocht een grotere afwijking nodig zijn, dan kan gebruik gemaakt worden van de bevoegdheid in 11.2. Het feitelijke aantal meters (straatwandlengte en bestaand) zal waarschijnlijk veranderen. Derhalve moet de functiebijlage op dat punt in elk geval aangepast.

Artikel 12 Procedureregels wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd binnen de kaders, die de raad in dit plan geeft, het plan te wijzigen.

Artikel 13 Nadere eisen

- 13.1 Het kader voor de nadere eisen staat in de BIH. Bijv. het stadsgezicht in art. 5.1.5

Artikel 14 Aanlegvergunning

Een aanlegvergunning kan alleen worden geëist:

- a. om te voorkomen, dat een terrein minder geschikt wordt voor de verwerkelijking van de daaraan gegeven bestemming
- b. ter handhaving en bescherming van een verwerkelijkte bestemming.
- c. De toepassing van een aanlegvergunning is beperkt tot die locaties, die weliswaar in particuliere handen zijn, doch een stedenbouwkundige betekenis hebben en zichtbaar zijn vanaf de straat (publieke uitstraling). Het verdere groen van betekenis is openbaar, zoals het parkje ten oosten van het stripmuseum. Voorzover er nog groen aanwezig is binnen de bouwblokken is dat zo weinig toegankelijk, dat de betekenis voor de stad te gering is.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 16 Overgangsbepalingen

Onder het bereik van de overgangsbepalingen vallen ook (authentieke) woonschepen, die breder zijn dan 5.10 m.

7. VOORSCHRIFTEN

HOOFDSTUK 1	ALGEMENE BEPALINGEN	
Artikel 1	Begripsomschrijvingen	46
Artikel 2	Wijze van meten en rekenen	51
Artikel 3	Uitmetingsverschillen	53
Artikel 4	Anti-dubbeltelbepaling.....	53
HOOFDSTUK 2	BESCHRIJVINGEN IN HOOFDLIJNEN	
Artikel 5	Beschrijvingen in hoofdlijnen.....	54
Artikel 5.1	Algemeen	54
Artikel 5.2	Stadscentrum	56
HOOFDSTUK 3	BESTEMMINGEN	
Artikel 6	Bestemming Stadscentrum	58
Artikel 6.1	Doeleinden Stadscentrum	58
Artikel 6.2	Nadere regelingen Stadscentrum.....	58
Artikel 6.3	Vrijstellingen inzake de functies (stadscentrum).....	59
Artikel 6.4	Bebouwingsvoorschriften stadscentrum.....	60
Artikel 6.5	Vrijstellingen inzake bebouwingsvoorschriften (stadscentrum).....	61
Artikel 7	Wegverkeer	62
Artikel 7.1	Doeleinden wegverkeer.....	62
Artikel 7.2	Nadere regelingen wegverkeer.....	62
Artikel 7.3	Bebouwingsvoorschriften wegverkeer	62
Artikel 8	Water	62
Artikel 8.1	Doeleinden water	62
Artikel 8.2	Nadere regelingen woon- en bedrijfsschepen	62
Artikel 8.3	Vrijstellingen inzake woon- en bedrijfsschepen	63
Artikel 8.4	Bebouwingsvoorschriften water	63
HOOFDSTUK 4	OVERIGE BEPALINGEN	
Artikel 9	Algemene Vrijstellingsbepalingen.....	64
Artikel 10	Gebruiksvoorschriften	64
Artikel 11	Wijzigingsbevoegdheid.....	65
Artikel 12	Procedureregels wijzigingsbevoegdheid	65
Artikel 13	Nadere eisen	66
Artikel 14	Aanlegvergunning	66
HOOFDSTUK 5	SLOTBEPALINGEN	
Artikel 15	Overgangsbepalingen	67
Artikel 16	Strafbepaling	67
Artikel 17	Titel	67

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze voorschriften verstaan onder:

a. Het plan	Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o."
b. De plankaart	De kaart met bijbehorende verklaring, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangewezen.
c. Bouwen	Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.
d. Bouwwerk	Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of andere materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij of indirect steun vindt in of op de grond.
e. Gebouw	Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijk, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.
f. Hoofdgebouw	Een gebouw, dat gelet op de bestemming als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt
g. Bijgebouw	Een gebouw, dat functioneel en architectonisch ondergeschikt is aan en ten dienste staat van het hoofdgebouw en tevens door een scheidende binnenmuur is afgescheiden daarvan.
h. Aan- en uitbouw	Een onderdeel van het hoofdgebouw, die in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan de hoofdvorm van het hoofdgebouw.
i. Bebouwing	Een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.
j. Bouwgrens	Een op de plankaart aangegeven lijn, die niet door gebouwen mag worden overschreden, behoudens krachtens deze voorschriften toegelaten afwijkingen.
k. Bouwvlak	Een op de plankaart aangegeven vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waarop gebouwen zijn toegelaten.

l.	Bouwlaag	Een gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of nagenoeg gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met uitsluiting van bijzondere bouwlaagen.
m.	Bijzondere bouwlaag	Kapverdiepingen en dakopbouwen ten behoeve van technische voorzieningen
n.	Bebouwingspercentage	Een op de plankaart of in de voorschriften aangegeven percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een bouwperceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd.
o.	Differentiatievlak	Een op de plankaart door differentiatiegrenzen omsloten vlak, waarmee gronden zijn aangeduid waarop bebouwingsregelingen van éénzelfde aard van toepassing zijn.
p.	Differentiatiegrens	Een op de plankaart aangegeven lijn, die de grens aanduidt van een differentiatievlak.
q.	Zichtlijn	De op de plankaart als zodanig aangegeven lijn, zijnde de projectie van de lijn, welke te trekken is tussen het zichtbare gedeelte van de betreffende toren en het punt van visuele waarneming.
r.	Woning	Een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van één huishouden.
s.	Detailhandel	Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.
t.	Grootschalige detailhandel	Een detailhandelsvestiging met min. 1000 m ² bruto verkoopvloeroppervlak (BVO)
u.	Dienstverlening	Het bedrijfsmatig verlenen van diensten.
v.	Horeca	De sub y t/m genoemde inrichtingen. Hieronder wordt mede verstaan een bij dit bedrijf behorend terras en andere aanhorigheden.
w.	Categorie I Categorie II	6713.2 Automatiek/Loketverkoop 6721.1 Café/Eetcafé 6712.1 Restaurant 6713.1 Cafeteria/Croissanterie/Broodjeszaak/Lunchroom/Konditorei/Shoarmazaak/Crêperie e.d.
	Categorie III	6724 IJssalon/Koffie- en theehuis 6725 Seizoen-horecabedrijf 6719 Afhaalcentrum/Bezorgdienst

	6739	Overige inrichting	
	6732	Buffetexploitatie in bioscoop enz. (geen restaurant), Buurthuis/Clubhuis, Buffetexploitatie in sporthal/kantine sportvereniging	
	6741	Hotel/Pension	
	961	Recreatieve instelling (bv. dansschool, manege),	
	6747	Zalenverhuur, Sociaal-cultureel centrum (bijv. Noi Stessi) en Sociale instelling.	
x.	6713.2	Automatiek/Loketverkoop	Een inrichting van waaruit bedrijfsmatig door middel van automaten en/of loketverkoop kleine eetwaren worden verstrekt.
y.	6721.1	Café/eetcafé	Een inrichting waarin bedrijfsmatig voor het gebruik ter plaatse alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken worden verstrekt, eventueel gepaard gaande met het voor gebruik ter plaatse verstrekken van in dezelfde onderneming bereide en/of opgewarmde maaltijden.
z.	6712.1	Restaurant	Een inrichting waarin bedrijfsmatig voor gebruik ter plaatse maaltijden, overeenkomstig artikel 1 van het Besluit Vestigingseisen van 29 september 1967 (Stb. 486), worden verstrekt, gepaard gaande met het bedrijfsmatig voor het gebruik ter plaatse verstrekken van alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken.
aa.	6713.1	Cafeteria/Croissanterie/Broodjeszaak/Lunchroom/Konditorei/Shoarmazaak/Crêperie	Een inrichting waarin bedrijfsmatig kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse en elders dan ter plaatse worden verstrekt, al dan niet in combinatie met het verstrekken van alcoholhoudende - en/of alcoholvrije dranken.
bb.	724	IJssalon/Koffie- en theehuis	Een inrichting waarin bedrijfsmatig ijs en/of alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
cc.	6725	Seizoen-horecabedrijf	Een seizoen gebonden inrichting waarin alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of eetwaren worden verkocht voor gebruik ter plaatse en/of elders dan ter plaatse.
dd.	6719	Afhaalcentrum/Bezorgdienst	Een inrichting waarin bedrijfsmatig maaltijden cq kleine eetwaren worden verstrekt voor gebruik elders dan ter plaatse en/of van waaruit maaltijden cq kleine eetwaren aan huis worden bezorgd.
ee.	6739	Overige inrichting	Een inrichting waarin bedrijfsmatig alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of maaltijden en/of kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, niet omschreven in de categorieën 1.1 t/m 1.4, 2.1 t/m 2.6 of 3.1 t/m 3.9.

- ff. 6732 Buffetexploitatie in bioscoop etc. (geen restaurant) Een inrichting waarin bedrijfsmatig kort voor, tijdens en kort na de voorstelling alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- gg. Buurthuis/Clubhuis Een inrichting waarin in verband met buurt- c.q. verenigingsactiviteiten alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- hh. Buffetexploitatie in sporthal/kantine sportvereniging Een inrichting waarin, al dan niet bedrijfsmatig, gedurende bepaalde tijden in verband met sportactiviteiten of sportevenementen alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- ii. 6741 Hotel/Pension Een inrichting waarin aan personen, tegen vergoeding, nachtverblijf gedurende één of meerdere nachten wordt verleend en/of alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of maaltijden voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- jj. 961 Recreatieve instelling (bijv. dansschool, manege) Een inrichting waarbij het doel van het bezoek gericht is op recreatieve activiteiten en waarin alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of kleine eetwaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- kk. 6747 Zalenverhuur Een inrichting met meerdere lokaliteiten, die bedrijfsmatig als receptie- en/of vergaderruimte etc. worden gebruikt, al dan niet in combinatie met het verstrekken van alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of maaltijden voor het gebruik ter plaatse.
- ll. Sociaal-cultureel centrum Een inrichting ten behoeve van een vereniging of stichting met een sociaal-cultureel doel, waarin naast sociaal-culturele activiteiten alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of maaltijden voor gebruik ter plaatse worden verstrekt.
- mm. Sociale instelling Een inrichting waarin, tegen vergoeding, onderdak voor de nacht wordt verschaft aan daklozen, eventueel gepaard gaande met het verstrekken van alcoholhoudende- en/of alcoholvrije dranken en/of maaltijden voor gebruik ter plaatse.

- nn. Sexinrichting
- Een gebouw of een gedeelte van een gebouw waarin handelingen en/of vertoningen van erotische en/of pornografische aard plaatsvinden.
Hieronder worden mede begrepen:
Sexbioscoop:
een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin hoofdzakelijk filmvoorstellingen van erotische en/of pornografische aard worden gegeven;
Sextheater:
een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin vertoningen van erotische en/of pornografische aard worden gegeven;
Sexautomatenhal:
een inrichting of daarmee gelijk te stellen gelegenheid waarin door middel van automaten filmvoorstellingen en lifeshows (peepshows) van erotische en/of pornografische aard kunnen worden gegeven;
Sexwinkel:
een ruimte voor het bedrijfsmatig te koop aanbieden van goederen van erotische en/of pornografische aard, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of leveren aan de uiteindelijke ge- of verbruiker.
- oo. Automaten-/amusementshal
- Iedere besloten ruimte waar meer dan twee speelautomaten en/of andere mechanische toestellen als bedoeld in Art. 30 van de Wet op de Kansspelen zijn opgesteld ten behoeve van het publiek.
- pp. Woonschip
- Een vaartuig, dat uitsluitend of hoofdzakelijk als woning wordt gebruikt of tot woning wordt bestemd.
- qq. Bedrijfsschip
- Een vaartuig, dat geheel of gedeeltelijk wordt gebezigd tot opslag of bewaring van goederen, als werkplaats of tot uitoefening van een beroep of bedrijf.
- rr. Ligplaats
- Een bij of krachtens de Verordening Openbaar Vaarwater aangewezen locatie ten behoeve van een woonschip, recreatie-, een bedrijfsschip of een schip voor de beroepsvaart in het openbaar vaarwater in een daartoe aangewezen kanaalvak.
- ss. Recreatieschip
- Een vaartuig, bestemd of in gebruik voor recreatiedoeleinden

tt. Authentiek schip (met uitsluiting van opduwers)	Een schip, dat: - voorheen gebruikt is ter uitoefening van een beroep zoals ten behoeve van de beroepsvaart of de visserij of als sleepboot, en - door het behoud van het oorspronkelijke casco-met-opbouw de oorspronkelijke contouren niet wezenlijk heeft verloren, en - een ouderdom heeft van tenminste 50 jaar, en - van algemeen belang is door zijn esthetische, danwel volkenkundige waarde.
uu. Bijboot	Een licht vaartuig - zonder dek en zonder vaste motorische aandrijving, ingericht voor riemen, gewoonlijk echter ook met een kleine mast - dat bij een groter schip hoort en dient om goederen en passagiers van en aan boord te brengen en om in tijd van nood zich te redden.
vv. Opduwer	Een vaartuig, dat behoort bij een ander schip en bedoeld is om dat schip voort te duwen.
ww. Authentieke opduwer	Een schip, dat: - voorheen gebruikt is als opduwer, en - door het behoud van het oorspronkelijke casco-met-opbouw de oorspronkelijke contouren niet wezenlijk heeft verloren, en - een ouderdom heeft van tenminste 50 jaar, en - van algemeen belang is door zijn esthetische, danwel volkenkundige waarde
xx. Steiger	Bouwwerk, (deels) steunend op palen in het water, ten behoeve van het aanmeren van een schip of meerdere schepen
yy. Additionele voorzieningen	Voorzieningen, die een onderdeel vormen van en onderschikt zijn aan een bestemming of functie.

Artikel 2 Wijze van meten en berekenen

Bij de toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten en berekend:

a. Lengte, breedte en diepte	Tussen (de lijnen, getrokken door) van een gebouw buitenzijde van de gevels (en/of het hart van gemeenschappelijke scheidsmuren).
b. Oppervlakte van een gebouw	Tussen (de buitenste verticale projecties van) de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van gemeenschappelijke scheidsmuren).

c.	(Bouw-)hoogte/nok-hoogte van een gebouw	Vanaf het peil tot het hoogste punt van het bouwwerk; voor wat betreft gebouwen worden antennes, schoorstenen en andere ondergeschikte dakopbouwen hierbij niet meegerekend.
d.	(Bouw)-/(nok)hoogte (schip)	Vanaf het peil tot het hoogste punt van het schip; voor wat betreft schepen worden masten, antennes, schoorstenen en tot een hoogte van 5 m. kajuiten en andere ondergeschikte (dak)opbouwen, die gezamenlijk maximaal 25 % van het maximaal aanwezige horizontale oppervlak beslaan, niet meegerekend.
e.	Bouwlaag	De hoogte tussen de bovenkanten van boven elkaar gelegen vloeren of tussen bovenkant vloer en vlakke afdekking ; bij de berekening van het aantal bouwlagen worden de bijzondere bouwlagen niet meegerekend.
f.	Goothoogte van een gebouw	Vanaf het peil tot de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeibord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.
g.	Inhoud van een gebouw	Tussen de buitenwerkse gevelvlakken (en/of de harten van gemeenschappelijke scheidsmuren) en de dakvlakken, zulks met inbegrip van erkers en dakkapellen, en boven peil.
h.	Bruto vloeroppervlakte	Op de vloer van de bouwlaag, tussen de van een bouwlaag binnenzijden van de gevelmuren (en/of gemeenschappelijke scheidsmuren).
i.	Bebouwingspercentage	De in procenten uitgedrukte maximale som van de oppervlakte van de bebouwing in verhouding tot het grondoppervlak van het perceel, gelegen binnen de bouwgrens; indien een perceel door bouwgrenzen wordt verdeeld, geldt ten aanzien van elk afzonderlijk deel het bebouwingspercentage binnen de desbetreffende bouwgrenzen.
j.	Vloerindex	De verhouding van de bruto vloeroppervlakte van het aantal bouwlagen en de grondoppervlakte van een perceel, gelegen binnen de bouwgrens.
k.	Korrelgrootte	De in de voorgevel van een gebouw gemeten pandbreedte dan wel de maat van de verticale geleiding van de voorgevel van een gebouw, afgeleid van de gemiddelde pandbreedte in de straatwand.

1. Peil
 - a. Voor gebouwen, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang.
 - b. In andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.
 - c. Voor schepen: de waterspiegel

Artikel 3 Uitmetingsverschillen

Voorzover op de plankaart niet anders is aangegeven, wordt de vaststelling van afmetingen bepaald door middel van meting op de plankaart, met dien verstande dat:

- a. de maatbepaling tot op 1 m nauwkeurig geschiedt en
- b. de maat van de openbare ruimte wordt berekend naar de ter plaatse geldende werkelijke situatie, behoudens indien de grenslijn van de bebouwing niet in de bestaande voorgevellijn is geprojecteerd.

Artikel 4 Anti-dubbeltelbepaling

Grond, welke eenmaal in aanmerking is genomen bij het verlenen van een bouwvergunning of het toestaan van een meldingsplichtig bouwwerk waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

HOOFDSTUK 2 BESCHRIJVINGEN IN HOOFDLIJNEN

Artikel 5 Beschrijvingen in hoofdlijnen

5.1 Algemeen

De wijze waarop met het plan de bestemmingen worden nagestreefd kan in hoofdlijnen als volgt worden beschreven.

1. Hoofddoelstelling

De hoofddoelstelling van het plan is de intensivering van het gebruik en de ruimtelijke herstructurering van het gebied met het oog op de ondersteuning van en de aanvulling op de kernwinkelstructuur van de binnenstad (bronzpunt). Getracht wordt dit doel te bereiken door versterking en voortzetting van de stedelijke structuur en het toevoegen van functies, die de structuur versterken.

2. De kaart met de functiekarakteristieken heeft een indicatieve betekenis: deze geeft een indicatie van de optimale functie-invulling en is ondersteunend bedoeld voor de beschrijving in hoofdlijnen en de functiebijlage.

3. Functionele aspecten

- Op de Westerhaven vindt een intensivering van het gebruik plaats door toevoeging van met name detailhandel, een parkeergarage, een sociaal-culturele functie en wonen. Het plangebied zet daarmee de binnenstadsstructuur voort tot en met de westrand van de Westerhaven.
- De Westerhaven krijgt een functie als bronpunt (grootschalige detailhandel + parkeergarage) en "aanlooproute" voor voetgangers ten dienste van het kernwinkelapparaat in de binnenstad
- Door het plangebied lopen delen van de belangrijke verkeersverdeling voor de binnenstad; tevens komt hier de aansluiting van de Verbindingskanaalzone op de ringweg tot stand.

4. Ruimtelijke hoofdstructuur

- Met de bebouwing van de Westerhaven dient het stedelijk patroon opgevuld te worden tot een hoogte, die aansluit bij de omringende bebouwing. Het stratenpatroon dient daarbij zoveel mogelijk gecontinueerd te worden
- Aan de entreekant (zuidelijk deel) dient het bronpunt gemarkeerd te worden door middel van hoogte-accenten, zoals aangegeven op de plankaart (max. 50 m.)
- De bebouwing op de Westerhaven dient enerzijds georiënteerd te zijn op de binnenstad met haar stedelijke dynamiek, anderzijds aan de zuidwestzijde op de singels met stedelijk groen, wonen, rust, wat tot uitdrukking komt in een aflopende bouwhoogte naar de singels
- Indien de wijzigingsbevoegdheid wordt toegepast, is er een markering/oriëntatiepunt Hoendiep toegestaan van max. ca. 35 m., zoals aangegeven op de bijbehorende kaart, met een beperkte bouwmassa (slank), dat als een wig de verkeersstromen scheidt in Hoendiep en route naar de Westerhaven.

5. Aanwijzing beschermd stadsgezicht

Het gebied rond de Westerhavenstraat is gelegen binnen het gebied, dat bij ministerieel besluit van 23 januari 1991 aangewezen is als beschermd stadsgezicht. De bijgevoegde kaart toont de historisch-ruimtelijke waarde van de huidige binnenstad; deze dient in acht te worden genomen.

Het belang dat de Aanwijzing beoogt te beschermen, schuilt hier in de afleesbaarheid van de historische gelaagdheid, de versterking van de stedelijke structuur en de concentratie van monumenten. Het bestemmingsplan heeft mede ten doel de ruimtelijk structurele kenmerken van het gebied en de belangen, die bij de Aanwijzing zijn onderkend, te behouden of te versterken. Relevante delen van toelichting, met name Hoofdstuk II stedenbouwkundige opzet, dienen hier als ingelast te worden beschouwd.

6. Kleinschaligheid

In de bouwblokken, waar de historische, kleinschalige bebouwing nog intact is, dient zeer zorgvuldig met de korrelgrootte omgegaan te worden om de waardevolle oorspronkelijke stedenbouwkundige structuur te behouden. Bij een grootschaliger invulling of bij een korreluitbreiding (functie) dient de kleinschalige bebouwing gehandhaafd te worden. Bij nieuwbouw dient tenminste een verticale geleding aangebracht te worden om de kleinschalige gevelstructuur te waarborgen.

7. Sociale veiligheid

Met het oog op de sociale veiligheid gelden de volgende concrete vereisten in het plangebied: het expliciet tot uitdrukking brengen van de woonfunctie, veel (helder) glas in de winkelpuien, geen dichte rolluiken, de oriëntatie van dag- en nachtfuncties zoals cultuur en horeca op de Westerhaven, het streven naar een avondwinkel en het open en overzichtelijk houden van de - al dan niet overdekte - openbare ruimte.

Tevens worden "dode functies", zoals garageboxen, magazijnruimtes e.d. in de straatwanden geweerd. Slechts bij hoge uitzondering mag dit belang wijken voor andere belangen, bijv. indien het voor de exploitatie van een functie onoverkomelijke problemen oplevert. De vrijstelling van artikel 6.5.i mag niet worden toegepast, indien door toepassing daarvan meer dan twee garageboxen naast elkaar komen te liggen.

8. Openbare ruimte

a. Het beginsel van de compacte stad vereist voor de openbare ruimte een intensiever en doelmatiger gebruik. Met het oog daarop dienen de ordeningsprincipes voor de openbare ruimte van de binnenstad, zoals vastgesteld in het masterplan "Ruimte voor ruimte" als integraal kader voor inrichting van de openbare ruimte.

De openbare ruimten in de binnenstad hebben diverse functies en daarmee een verschillende betekenis voor de stad, maar de stad dient zich ook te manifesteren als een geheel. De totale inrichting dient helder, overzichtelijk en beheerst te zijn en met een accenten op plekken met een stedenbouwkundige betekenis. Een viertal aspecten van de openbare ruimte wordt zichtbaar door de wijze van inrichting: de beheerste stad, de karakteristieke stad, de expressieve stad en tot slot de verscholen stad. De inrichting van de Westerhaven met de aanlooproutes moet voldoen aan de inrichtingsprincipes van de beheerste stad.

b. De openbare ruimten in het plangebied kenmerken zich door een grote mate van openheid, waardoor een intensief gebruik ervan mogelijk is. Ter bescherming van die openheid dient bebouwing in de vorm van kiosken, paviljoens, e.d. beperkt te blijven en overzichtelijk gesitueerd te worden. Kunstobjecten dienen wat betreft afmetingen en vormgeving in overeenstemming te zijn met de schaal van de openbare ruimte en de aangrenzende, historische bebouwing.

9. Cultureel erfgoed

Uit het oogpunt van het instandhouden van een adequaat stedelijk bodemarchief, zal bij nieuwbouwplannen danwel ingrijpende verbouwplannen gelegenheid moeten worden gegeven tot het doen van onderzoek aan materiële overblijfselen uit het verleden, door middel van opgravingen en bouwhistorisch onderzoek.

5.2 Stadscentrum

De wijze waarop in het plan de bestemming Stadscentrum wordt nagestreefd kan in hoofdlijnen als volgt worden beschreven.

1. Functionele aspecten

- a. Multifunctionaliteit is het uitgangspunt voor de functionele structuur van de bestemming stadscentrum. Functiemenging wordt essentieel geacht zowel vanwege de stedelijke uitstraling, het woon- en leefklimaat, als de sociale veiligheid van het gebied.
- b. Binnen de bestemming stadscentrum zijn 4 gebieden, zoals bedoeld in art. 5.2.2.b, te onderscheiden met elk een eigen karakteristiek (zie artikel 6.2.1.c) wat betreft functies: Westerhaven incl. randen, Westerhavenstraat e.o., Lissabonstraat e.o. en Steenhouwerskade. Het streven is erop gericht om die functionele karakteristieken zoveel mogelijk te beschermen en te versterken.
- c. Indien door verbouw of het doorbreken van twee naast elkaar gelegen gebouwen een vergroting plaatsvindt, mag die vergroting tot één gebouw in de Westerhavenstraat eo (gebied II) en de Lissabonstraat eo. (III) niet meer bedragen dan 1x de korrel. In de overige gebieden kan dat tot 4x de korrel.
- d. Om een goed woon- en leefklimaat in de woningen en op straat te bevorderen en aan de sociale veiligheid bij te dragen worden alleen kleinschalige horecafuncties toegestaan.

2. Ruimtelijke aspecten

- a. De doorgangen in het bouwblok sluiten aan bij het stratenpatroon. Dat vormt een verbinding tussen de binnenstad en de aangrenzende oude woonwijken, de eerste schil rond binnenstad. De bebouwing betreft de Lissabonstraat bij de binnenstad. Tevens ontstaat er door de bebouwing aan de Westerhaven een straat langs de Steenhouwerskade, waardoor dit gebied meer is opgenomen in de stad.
- b. Nadere uitwerking 4 gebieden stadscentrum:

I Westerhaven

1. De bouwgrenzen van en de doorgangen in de Westerhavenbebouwing dienen te liggen in het verlengde van de bestaande straten, zodat een continuïteit van die straten ontstaat. Om straatwanden te bereiken dient bij bebouwing de bouwgrens in hoofdlijn gevolgd te worden: er mag slechts gedeeltelijk achter gebouwd worden.
2. Daar waar op de plankaart een overbouw is aangegeven in het bouwblok op de Westerhaven, dient deze doorgang over 2 bouwlagen gerealiseerd te worden om het bouwblok doordringbaar te maken. Daarbij wordt aangesloten bij het stratenpatroon van de overkant (Lissabonstraat e.o.). Op dit niveau dient de relatie zowel fysiek als visueel duidelijk waarneembaar te zijn. Er dient in een transparante, in hoofdzaak onbebouwde verbinding te ontstaan. Bij eventuele bebouwing in dit gebied moet deze relatie open blijven.

3. De hoek van Westerkade ter hoogte van het voormalig pakhuis heeft ruimte (aanzicht) nodig met het oog op de monumentale waarde ervan. Bij de vormgeving van de bebouwing van de Westerhaven aan de zuidoostzijde (dus daartegenover) dient daarmee rekening te worden gehouden.
4. De bouwhoogte wordt gerelateerd aan de directe omgeving. Er dient een hoogteaccent te komen van max. 50 meter aan de zuidzijde om het bronpunt te markeren. Dit accent vormt een pendant van het bestaande accent aan de overzijde van de Westerhaven (westzijde); samen vormen ze een toegangspoort voor bezoekers vanuit het zuiden en zuidwesten. De bebouwing dient verticaal geleed te zijn en ook in dat opzicht aan te sluiten bij het stadsbeeld.
5. De westzijde van het Westerhavencomplex met zijn laad- en losfunctie dient met zorg vormgegeven te worden om geen "achterkant" te laten ontstaan.

II Westerhavenstraat e.o.

1. In het licht van de Aanwijzing beschermd stadsgezicht en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied beogen wij hier handhaving van de bestaande kleinschalige, stedelijke structuur.

III Lissabonstraat e.o.

1. De huidige ruimtelijke opzet wordt gehandhaafd: het driehoekige, in principe gesloten bouwblok wordt doorsneden door de bestaande openbare ruimte de Lissabonsteeg. De belangrijkste bebouwing en de grootste bebouwingsdichtheid bevindt zich in de randen van het blok, terwijl op het binnenterrein een minder intensief gebruik van de ruimte wordt voorgestaan mede om een gunstiger woon-en leefklimaat te kunnen realiseren.

IV Steenhouwerskade

1. Hier wordt geen ruimtelijke verandering beoogd.

HOOFDSTUK 3 BESTEMMING

Artikel 6 Bestemming Stadscentrum

6.1 Doeleinden stadscentrum

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor "stadscentrum" zijn bestemd voor de volgende doeleinden:

- a. Detailhandel
- b. Horeca I, II en III
- c. Wonen waaronder begrepen:
 - woningen
 - wooneenheden
 - bijzondere vormen van huisvesting
- d. Dienstverlening
- e. Maatschappelijke voorzieningen waaronder begrepen:
 - overheidsvoorzieningen
 - sociaal-culturele voorzieningen
 - kantoren ten behoeve van:
 - universiteitsvoorzieningen
 - onderwijsvoorzieningen
 - medische voorzieningen
 - welzijnsvoorzieningen
 - nutsvoorzieningen
- f. Bedrijven
- g. Openbare ruimte met een verkeers- en verblijfsfunctie
- h. Additionele voorzieningen

6.2 Nadere regelingen stadscentrum

1. Nadere regeling functies - algemeen
 - a. De in de artikelen 5.1, 5.2 (BIH), 6.2.1 en de functiebijlage geregelde functie-invulling is van toepassing op de begane grond. De minimum- en maximumeisen van de functiecategorieën, alsmede de eisen, genoemd onder het kopje "bijzonderheden", zoals aangegeven in de functiebijlage, dienen in acht te worden genomen.
 - b. De verdiepingen zijn bestemd voor de functie wonen dan wel de functie van de begane grond, evenwel met uitzondering van de functie horeca.
 - c. Regulering van de functies vindt plaats per gebied, zoals aangegeven op de kaart met de functiekenmerken:
 - I Westerhaven inclusief randen (Westerkade, Westerhaven west) - karakteristiek: bronpunt
 - a. Dominante functie: detailhandel, met dien verstande, dat op de Westerhaven zelf de detailhandel in overwegende mate (min. 80 %) grootschalig dient te zijn, alsmede non-food en geen volumineuze goederen of woninginrichting betreffend
 - b. Gezien het belang van het bronpunt en de aanlooproute voor de binnenstadswinkels dient de horeca winkelondersteunend (categorie II) te zijn en dienen dienstverlenende functies en maatschappelijke voorzieningen publieke uitstraling te hebben (balie-functies). Ook de openbare ruimte staat in dit teken: winkelwandelroute
 - II Westerhavenstraat e.o. - karakteristiek: gemengde winkel-bedrijvenstraten kleinschalig
Dominante functie: stedelijke mix met wonen

III Lissabonstraat e.o. - karakteristiek: gemengd woongebied

- a. Dominante functie: wonen
- b. Gezien het belang van de woonfunctie worden horecafuncties met een buurtkarakter nagestreefd, die het woon- en leefklimaat niet schaden.
- c. Gezien het belang van het woon- en leefklimaat worden een grote functiedichtheid en intensieve functies op het middenterrein niet toegestaan.

IV Steenhouwerskade - karakteristiek: gemengd wonen/kantoren

2. Nadere regeling wonen

Bewoning in de vorm van kamerverhuur is niet toegestaan.

3. Nadere regeling bedrijven

Voor zover de gronden met de bestemming "stadscentrum" mogen worden bebouwd, alsmede deze gronden en de bebouwing mogen worden gebruikt ten behoeve van bedrijven met inachtneming van artikel 6.2.1 en de functiebijlage, is dit ter bescherming van het woon- en leefklimaat slechts toegestaan voor:

bedrijven, die vallen onder de staat van inrichtingen, categorieën I en II, die deel uitmaakt van deze voorschriften (milieubijlage)

reeds gevestigde bedrijven van categorie III, te weten:

- Drukkerij Volharding aan de Hoendiepskade 12
- Schansema Autoparts aan de Hoendiepskade 28
- ondergrondse parkeergarages (categorie III).

4. Nadere regeling prostitutiebedrijven, sexinrichtingen en automaten-/amusementshallen

In het plangebied zijn ter bescherming van het woon- en leefklimaat geen prostitutiebedrijven, sexinrichtingen en automaten-/amusementshallen toegestaan.

5. Nadere regeling horeca

Het is niet toegestaan een bestaand horecapand samen te voegen met een (deel van een) aanliggend pand met het oogmerk daarin één horeca-inrichting te vestigen.

6.3 Vrijstellingen inzake de functies (stadscentrum)

Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in:

Ten aanzien van functies - algemeen

- a. Artikel 6.2.1 ten aanzien van de aangegeven maximum- en minimumeisen als bedoeld in artikel 6.2.1 en de functiebijlage door de percentages te verhogen resp. te verlagen met maximaal het getal 5;
- b. Artikel 6.2.1 ten aanzien van de toegestane functie op de verdiepingen ten behoeve van de vestiging van andere functies dan wonen of de functie van de begane grond voor zover deze functie niet bedreigend is voor de woonfunctie, met uitzondering van horeca;

Ten aanzien van wonen

- c. Artikel 6.2.2 ten aanzien van de functie wonen ten behoeve van kamerverhuur is slechts mogelijk, indien geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat plaatsvindt.

Ten aanzien van bedrijven

- d. Artikel 6.2.3 "regulering bedrijven" voor het bouwen en gebruik van gronden en bebouwing ten behoeve van een bedrijf dat niet in de Staat van Inrichtingen voorkomt of hoger ingeschaald is, maar dat naar aard, omvang en mate van milieuhinderlijkheid met de categorieën I of II kan worden gelijkgesteld, respectievelijk tot een lagere categorie kan worden gerekend;

Ten aanzien van horeca

- e. Artikel 6.2.1.a (ten aanzien van de minimum- en maximeisen, alsmede de eisen genoemd onder het kopje "bijzonderheden", zoals aangegeven in de functiebijlage) ten behoeve van de toename met één horecavestiging, resp. de aard van één toegelaten horecavestiging per straat, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon-leefklimaat en de functiekarakteristiek van het gebied, zoals vastgelegd in artikel 6.2.1.c;
- f. Artikel 6.2.1.b (ten aanzien van de bestemming van de verdieping voor wonen dan wel de functie van de begane grond) ten behoeve van de uitbreiding van de horecafunctie op de verdieping per straat, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het woon- en leefklimaat en de functiekarakteristiek van het gebied, zoals vastgelegd in artikel 6.2.1.c.

Artikel 6.4 Bebouwingsvoorschriften stadscentrum

Ten aanzien van de bebouwing van de gronden bedoeld in artikel 6.1 is het volgende bepaald:

Algemeen

- a. Op de in de artikelen 6.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing conform de bestemming worden opgericht;
- b. De bebouwing mag uitsluitend worden opgericht binnen de bouwvlakken en in de bouwgrens zoals aangegeven op de plankaart;
- c. De bebouwingseisen zoals aangegeven op de plankaart ten aanzien van het aantal bouwlagen, het bebouwingspercentage, de vloerindex en de korrelgrootte dienen in acht te worden genomen;
- d. Bij het realiseren van (bouw)plannen op de zichtlijnen mag het zicht op de torens vanaf de doorgetrokken gedeelten van de zichtlijn op de kaart niet onaanvaardbaar worden aangetast.
- e. Een bouwlaag mag de maximale bouwhoogte van 3.75 meter niet overschrijden;
- f. In verband met eisen, die voortvloeien uit de aard of functie van een bouwwerk mag in plaats van een bouwlaag een overeenkomstige bouwhoogte worden aangehouden;
- g. Daar waar op de plankaart een hoogte-accent is aangegeven met een *, is maximaal 50 m. toegestaan;
- h. Indien door verbouwing of het doorbreken van twee naast elkaar gelegen gebouwen een vergroting plaatsvindt, mag die vergroting tot één gebouw niet meer bedragen dan 1x de korrel met inachtneming van het bepaalde in artikel 5.2.1.c;
- i. In geval van verbouwing, restauratie, verbetering en/of verandering van gebouwen, mag een al dan niet zelfstandige ontsluiting naar hogere bouwlagen niet worden verwijderd
- j. Ten behoeve van de bouw van een stripmuseum op de locatie als aangegeven op de plankaart is het in afwijking van artikel 6.1.c toegestaan te bouwen in 2 bouwlagen, waarvan de onderste max. 5 m. in hoogte mag bedragen en de bovenste mag variëren in hoogte tussen de 4,5 en 10 m., met dien verstande, dat de hoogte van 10 m. max. ¼ van het bebouwingsvlak mag beslaan;

Aan-/uitbouwen, bijgebouwen

- k. In afwijking van artikel 6.4.c mag de hoogte van aan-/uitbouwen en bijgebouwen één bouwlaag bedragen;
- l. Achter de hoofdmassa van een gebouw mag op aan- en bijgebouwen geen verdieping worden gerealiseerd, die gelegen is op een afstand van minder dan 5 meter van de ramen van de aldaar aanwezige wooneenheden;

Andere bouwwerken

- m. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 4 meter bedragen, met uitzondering van erfafscheidingen;

Overige bepalingen

- n. De bouw van ondergrondse parkeergarages is ook buiten de bouwvlakken toegestaan. De bouw van parkeervoorzieningen in de vorm van garageboxen, die direct aan de straatzijde liggen, is verboden;
- o. In de voor- en de achtergevel van bebouwing mogen geen doorgangen worden gerealiseerd naar de achtergelegen binnenterreinen ten behoeve van de functie parkeren;
- p. Daar waar op de plankaart een overbouwning is aangegeven, dient deze in acht te worden genomen;
- q. Paviljoens ten dienste van de bestemming "stadscentrum" mogen in de openbare ruimte worden gerealiseerd, alleen daar waar dit op de kaart is aangegeven. Deze paviljoens mogen een oppervlakte van 50 m² en een inhoud van 200 m³ niet overschrijden;

Artikel 6.5 Vrijstellingen inzake bebouwingsvoorschriften (stadscentrum)

Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in:

- a. Artikel 6.4.b ten aanzien van bebouwing in de bouwgrens ten behoeve van gedeeltelijke bebouwing achter de bouwgrens;
- b. Artikel 6.4.b ten aanzien van geringe overschrijdingen van de bouwgrens ten behoeve van stoepen, toegangen, trappen(huizen), hellingbanen en andere ondergeschikte delen van gebouwen;
- c. Artikel 6.4c en f ten aanzien van het aantal bouwlagen in die zin, dat het maximum aantal bouwlagen met 1 mag worden verhoogd en het minimum aantal met 1 mag worden verlaagd;
- d. Artikel 6.4.c ten aanzien van het bebouwingspercentage resp. de vloerindex, in die zin, dat deze maximaal met het getal 10 resp. met 20% mogen worden vermeerderd,
- e. Artikel 6.4.c voor hoekpanden, waarvan de gevels langs twee straten grenzen, die een hoek vormen, met dien verstande dat het bebouwingspercentage 100 % mag bedragen en de vloerindex gelijk mag zijn aan het maximale aantal bouwlagen;
- f. Artikel 6.4.c ten aanzien van de korreluitbreiding tot 4x de korrel; met uitzondering van de Westerhavenstraat en de Lissabonstraat, waar slechts uitbreiding met 1x de korrel mogelijk is;
- g. Artikel 6.4.e ten aanzien van de maximale hoogte van één of twee bouwlagen ten behoeve van een bijzondere functie-invulling of om bouwtechnische redenen tot 5 meter met dien verstande, dat bij dat onderdeel niet gelijktijdig toepassing wordt gegeven aan een vrijstelling van het maximum aantal bouwlagen op grond van artikel 6.4.c;
- h. Artikel 6.4.i ten aanzien van het verwijderen van een ontsluiting naar hogere bouwlagen, indien die hogere bouwlagen in voldoende mate bereikbaar blijven;
- i. Artikel 6.4.m ten aanzien van de parkeervoorzieningen, die direct aan de straatzijde liggen;
- j. Artikel 6.4.o ten aanzien van het realiseren van een overbouwning;
- k. Artikel 6.4.p ten aanzien van de locaties en de maten van de paviljoens. Alvorens vrijstelling wordt verleend dienen Burgemeester en wethouders de direct belanghebbenden en de raadscommissie te horen.

Artikel 7 Wegverkeer (bestemming)

Artikel 7.1 Doeleinden wegverkeer

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor "wegverkeer" zijn onder meer bestemd voor de volgende doeleinden:

- a. openbare ruimte met een verkeers- en verblijfsfunctie
- b. nutsvoorzieningen ten behoeve van ligplaatsen voor woonschepen
- c. additionele voorzieningen

Artikel 7.2 Nadere regelingen wegverkeer

Nadere regeling wegverkeer

De gronden, die direct grenzen aan het water mogen niet worden gebruikt ten behoeve van opslag van goederen.

Artikel 7.3 Bebouwingsvoorschriften wegverkeer

- a. Op de in artikel 7.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing conform de bestemming worden opgericht;
- b. De bebouwing mag uitsluitend bestaan uit bouwwerken, geen gebouw zijnde, met een maximale hoogte van 10 meter;
- c. Op de gronden, bestemd voor "wegverkeer" mogen oevervoorzieningen ten behoeve van de ligplaatsen worden gebouwd, met dien verstande, dat:
 1. op deze gronden geen gebouwen en steigers mogen worden gebouwd;
 2. ten behoeve van ligplaatsen slechts de bouw van nutsvoorzieningen is toegestaan;
 3. de hoogte en de oppervlakte van de nutsvoorzieningen maximaal respectievelijk 1.20 m en 1 m² mogen bedragen.

Artikel 8 Bestemming Water

Artikel 8.1 Doeleinden water

De gronden die op de plankaart zijn aangewezen voor "water" zijn bestemd voor de volgende doeleinden:

- a. verkeer te water
- b. ligplaatsen voor woonschepen
- c. water
- d. additionele voorzieningen

Artikel 8.2 Nadere regelingen woon- en bedrijfsschepen

- a. Met uitzondering van de plaatsen die op de plankaart nader zijn aangeduid als ligplaatsen ten behoeve van woonschepen is het gebruik van het water als ligplaats niet toegestaan.
- b. Ter waarborging van de ruimtelijke structuur en de beleving van de stedenbouwkundige waarde van de diepenring en directe omgeving dient de volgende maatvoering ten behoeve van woonschepen in acht te worden genomen:
 1. de hoogte mag niet meer bedragen dan 3,5 meter, gerekend vanaf de waterlijn, met dien verstande dat het hoogste punt van het schip niet meer dan 1,5 meter boven de hoogst aanliggende kade mag uitsteken. Bij de bepaling van de hoogte worden de masten, voorstevens en kajuiten die maximaal 25% van het oppervlak van het schip beslaan, niet meegeteld;
 2. de breedte van het schip mag niet meer dan 5.10 meter bedragen.

- c. De ruimte tussen twee schepen dient vrij te worden gehouden van bebouwing en/of drijvende bouwsels.
- d. Ter weerszijden van een brug dient bij het innemen van een ligplaats een afstand van 10 meter in acht te worden genomen.
- e. In verband met het openbaar karakter van het vaarwater is het dubbel afmeren van schepen niet toegestaan.
- f. Behalve één woonschip is per ligplaats uitsluitend één bijboot of opduwer tot een maximum van 10 m² toegestaan, echter uitsluitend aan de voor- of achterzijde van het woon- of bedrijfsschip.

Artikel 8.3 Vrijstellingen inzake woon- en bedrijfsschepen

Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in:

- a. Artikel 8.2.b ten aanzien van de maximale maten ten behoeve van authentieke schepen tot 6 meter breed, indien dit verband houdt met de authenticiteit van die schepen.
- b. Artikel 8.2.f ten aanzien van het maximum aantal m² ten behoeve van een authentieke opduwer tot een maximum van 15 m², indien dat verband houdt met de authenticiteit van die opduwer;
- c. Artikel 8.2.f ten aanzien van het toestaan van een recreatieschip op een ligplaats voor een woon- of bedrijfsschip aan de voor- of achterzijde van het woon- of bedrijfsschip, indien de situatie dit, mede gezien de omvang van het betreffende recreatieschip, toelaat.

Artikel 8.4 Bebouwingsvoorschriften water

- a. Op de in artikel 8.1 genoemde gronden mag uitsluitend bebouwing overeenkomstig de bestemming worden opgericht, met dien verstande dat steigers niet zijn toegestaan.
- b. De bebouwing mag uitsluitend bestaan uit bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximale hoogte van 10 meter ten behoeve van de onder a, c en d genoemde doeleinden.

HOOFDSTUK 4 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 9 Algemene vrijstellingsbepalingen

1. Burgemeester en Wethouders kunnen vrijstelling verlenen van de desbetreffende bepalingen van dit plan ten aanzien van:
 - a. bouwwerken, zoalsabri's, telefooncellen, kiosken, kunstobjecten, electriciteitsgebouwtjes, geluidwerende voorzieningen, alsmede naar aard vergelijkbare bouwwerken, met dien verstande, dat de hoogte resp. de oppervlakte ervan maximaal 5 meter resp. 25 m² mag bedragen.
 - b. bouwwerken ten behoeve van kunstobjecten, mits de afmetingen gerelateerd zijn aan de schaal van de openbare ruimte en de aanliggende bebouwing;
 - c. geringe afwijkingen, die in het belang zijn van een ruimtelijk of technisch beter verantwoorde plaatsing van bouwwerken of welke noodzakelijk zijn in verband met de werkelijke toestand van het terrein, mits de afwijking in situering niet meer dan 1 meter bedraagt;
 - d. overschrijdingen van het aantal bouwlagen met ten hoogste 5 meter ten behoeve van lift- en trappehuizen en centrale verwarmingsinstallaties, met ten hoogste 8 meter ten behoeve van schoorstenen, ventilatieinrichtingen en antennes en met ten hoogste 3,5 meter ten behoeve van reclametoestellen;
2. Ten aanzien van de toepassing van de vrijstellingen in het eerste lid dient het bepaalde in de beschrijvingen in hoofdlijnen daaromtrent in acht te worden genomen.

Artikel 10 Gebruiksvoorschriften

- 10.1 Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de bestemmingen en/of de daarbij behorende voorschriften.
- 10.2 Als verboden gebruik wordt in ieder geval aangemerkt:
 - a. het gebruik voor het innemen van een ligplaats met een woonschip buiten de toegestane locaties overeenkomstig artikel 8.2.a;
 - b. het gebruik voor het innemen van een ligplaats met een woonschip, dat de in dit plan toegestane maatvoering overschrijdt;
 - c. het gebruik van het openbaar vaarwater voor een vaste ligplaats voor recreatieschepen behorend bij woonschepen, tenzij dit elders in de voorschriften is toegestaan;
 - d. het gebruik van wallekanten ten behoeve van opslag en het parkeren van voertuigen, zoals motoren, auto's, aanhangers en bakfietsen, tenzij daarvoor van gemeentewege voorzieningen zijn aangebracht
 - e. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van sexinrichting of prostitutiebedrijf.
- 10.3 Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in lid 1, mits het verlenen van vrijstelling niet zal leiden tot een ingrijpende en/of omkeerbare wijziging van en inbreuk op de bestemming. Van dit laatste is in elk geval sprake bij beoogde gebruiksveranderingen ten behoeve van sexinrichtingen en prostitutiebedrijven.
- 10.4 Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde in het eerste lid, indien strikte toepassing zou leiden tot een niet door dringende redenen te rechtvaardigen beperking van het meest doelmatige gebruik.

Artikel 11 Wijzigingsbevoegdheid

1. Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd in het gebied, zoals aangegeven op de kaart inzake de wijzigingsbevoegdheid, de bebouwingseisen te wijzigen conform die kaart teneinde de woonfunctie te intensiveren met inachtneming van de volgende randvoorwaarden:
 - a. er dient continuïteit te ontstaan in de openbare ruimte, ondersteund door zoveel mogelijk aaneengesloten bebouwing, vanaf het Hoendiep naar de Westerhaven. De monumentale P. Julianaschool dient daarbij als een los element in de ruimte te liggen. De gevel krijgt een betekenis voor de kwaliteit van de openbare ruimte. De open structuur dient mede om een goed woon- en leefklimaat (licht en lucht) binnen het bouwblok te kunnen creëren.
 - b. Waar op de plankaart een hoogteaccent is aangegeven met een ●, is maximaal 35 m. toegestaan om het deelgebied te markeren.
2. Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd in het gebied, zoals aangegeven op de kaart inzake de wijzigingsbevoegdheid, de aangegeven maximum- en minimumeisen als bedoeld in artikel 6.2.1 en de functiebijlage te wijzigen door de percentages te verhogen resp. te verlagen met maximaal het getal 10.

Artikel 12 Procedureregels wijzigingsbevoegdheid

Bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheden als bedoeld in artikel 11 dienen de navolgende procedureregels in acht te worden genomen.

- 12.1 Het ontwerp-wijzigingsplan wordt met bijbehorende stukken gedurende 4 weken ter inzage gelegd.
- 12.2 De terinzagelegging wordt van te voren door Burgemeester en Wethouders in één of meer dag of weekbladen bekend gemaakt, alsmede op de gebruikelijke wijze.
- 12.3 De bekendmaking van ter inzagelegging houdt mede in de mogelijkheid tot indienen van bedenkingen.
- 12.4 Gedurende de in lid 1 genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij Burgemeester en Wethouders schriftelijk bedenkingen indienen tegen het besluit tot wijziging.
- 12.5 Burgemeester en Wethouders nemen een met redenen omkleed besluit en doen daarvan mededeling aan hen, die bedenkingen hebben ingediend.
- 12.6 Van het wijzigingsplan zenden Burgemeester en Wethouders conform artikel 11, lid 8 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een afschrift naar Gedeputeerde Staten. Indien er bedenkingen zijn ingediend, worden het besluit van Burgemeester en Wethouders en de ingediende bedenkingen met het wijzigingsplan meegezonden als het plan ter goedkeuring wordt aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Artikel 13 Nadere eisen

- 13.1 Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de vormgeving en de situering van bebouwing met het oog op de bescherming van het woon- en leefklimaat, de sociale veiligheid, het beschermd stadsgezicht en de beoogde stedenbouwkundige kwaliteit, alsmede de kwaliteit van de openbare ruimte.
- 13.2 Ten aanzien van de toepassing van de nadere eisen in het eerste lid dient het bepaalde in de beschrijvingen in hoofdlijnen daaromtrent in acht te worden genomen.

Artikel 14 Uitvoering van werken en werkzaamheden (Aanlegvergunning)

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren voor de locaties, die aangegeven zijn op de plankaart als “groen”:
het aanleggen van verhardingen, zoals wegen en/of parkeervoorzieningen.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 15 Overgangsbepalingen

15.1 Bouwen

Een bouwwerk, dat op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerp van dit plan bestond of in uitvoering was, danwel is of kan worden gebouwd krachtens een bouwvergunning, waarvoor de aanvraag voor dat tijdstip is ingediend, en dat afwijkt van het in dit plan - behoudens in dit artikellid - bepaalde ten aanzien van de toelaatbaarheid van bebouwing, mag, mits de bestaande afwijkingen ook naar hun aard niet worden vergroot en behoudens onteigening:

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits dit geen algehele vernieuwing of verandering van het in de aanhef bedoelde bouwwerk tot gevolg heeft;
- b. uitsluitend indien het bouwwerk door een calamiteit is teniet gegaan, geheel worden vernieuwd, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse bij het plan - behoudens in dit artikellid zijn bepaald tenzij herbouw hierdoor niet zou zijn toegestaan, en mits de aanvraag tot bouwvergunning is ingediend binnen 18 maanden nadat het bouwwerk is teniet gedaan;
- c. tot niet meer dan 115% van de oppervlakte van het in de aanhef bedoelde bouwwerk worden uitgebreid, met inachtneming van de grenzen welke ten aanzien van het bouwen ter plaatse bij het plan - behoudens in dit artikellid - zijn bepaald.

15.2 Gebruik

Het gebruik van gronden anders dan voor bebouwing alsmede het gebruik van zich op die gronden bevindende bouwwerken, dat in strijd is met het in dit plan - behoudens in dit artikellid - bepaalde en dat bestaat op het tijdstip, waarop het plan voor zover betrekking hebbend op de strijdigheid van dat gebruik van kracht wordt, mag worden voortgezet en/of gewijzigd, mits door die wijziging de strijdigheid met het plan niet wordt vergroot.

15.3 Het bepaalde in lid 2 is niet van toepassing op gebruik als daar bedoeld, dat reeds in strijd was met het tot het daargenoemde tijdstip ter plaatse geldende bestemmingsplan en dat tot op 3 maanden voor dat tijdstip nog niet bestond.

Artikel 16 Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in artikel 10.1 is een strafbaar feit, zoals bedoeld in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Artikel 17 Titel

De artikelen 1 t/m 17 met bijbehorende kaarten en bijlagen kunnen worden aangehaald als de voorschriften van het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." van de gemeente Groningen.

8. SAMENVATTING

Inleiding

Het gebied rond de Westerhaven vormt de belangrijke zuidwestelijke entree tot de binnenstad. Het wordt een bronpunt voor de binnenstad, dat haar moet "voeden" en haar winkelstructuur aanvullen. Het bronpunt Westerhaven betekent 13.500 m² grootschalige detailhandel, een parkeergarage van ca. 800 plaatsen en een aanlooproute naar de binnenstad. Deze grootschalige winkels passen niet in de compacte binnenstad. In die zin is dit project een sleutelproject voor het binnenstadsbeleid.

Grenzen en context

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." is een planologische stap in het proces om deze ontwikkeling mogelijk te maken. Het plangebied ligt aan de rand van de oude binnenstad. Het vormt een wigvormig segment in de schil rond de binnenstad; het wordt begrensd door de A-weg in het noordwesten, de Pottebakkersrijge en Sluiskade in het oosten en tenslotte in het zuidwesten Eendrachtskade ZZ en Hoendiep ter hoogte van de Friesestraatweg.

Het bestemmingsplan "Westerhaven e.o." bouwt voort op de binnenstadvisie, zoals voor het eerst verwoord in de *Doelstellingsnota* uit 1972, het *Plan van Aanpak Binnenstad 1989* en de meest recente bijstelling daarvan uit Binnenstad Beter 1993. Met het oog op deze waardevolle structuur speelt de *Aanwijzing beschermd tot stadsgezicht* een belangrijke rol.

De binnenstadvisies op de voet volgend is het stedenbouwkundig plan "Zone verbindingskanaal - Deelgebied Binnenstad Zuidwest" ontwikkeld. Het nu voorliggende bestemmingsplan is gebaseerd op het stedenbouwkundig plan (op enkele ondergeschikte aanpassingen na ten gevolge van inspraak en informeel vooroverleg).

Stedenbouwkundige opzet

Inzet van de planontwikkeling is samenhang te brengen in de functionele en ruimtelijke structuur aan de westkant van de binnenstad. We beogen de intensivering van het grondgebruik door middel van een functiewijziging. Aan de parkeerfunctie (straks ondergronds) wordt detailhandel (en wonen) toegevoegd. Dit moet leiden tot een versterking van de winkelstructuur, een ondersteuning van en aanvulling op het kernwinkelapparaat van de binnenstad.

Deze functionele intensivering heeft ruimtelijke implicaties: er is een ruimtelijke herstructurering nodig. Uitgangspunt is daarbij het voortbouwen op de bestaande waardevolle stedelijke structuur. Het stedelijk patroon van straten, bebouwing en bouwhoogte (de structuur van de binnenstad) wordt voortgezet.

Startpunt in de ontwikkeling is de reconstructie van de Westerhaven. Vandaaruit waaiert de ontwikkeling uit. De ontwikkeling van de Westerhaven neemt de omringende "eilanden" mee in de stroom en brengt samenhang in het plangebied. Een zodanige samenhang, dat de "overkant" (Lissabonstr. eo.) daardoor bij binnenstad wordt getrokken. Daarmee verschuift de binnenstadsrand naar buiten en krijgt een uitloper naar het Hoendiep.

Functionele structuur

Voor het gebied, dat gelegen is tussen binnenstad en gemengde woonwijken en derhalve elementen van beide bevat, beogen we de volgende functionele invulling:

- bronpunt voor de binnenstad: parkeren + grootschalige detailhandel. Wat betreft de detailhandel gaat de voorkeur uit naar het thema 'vrije tijd'.
- openbare ruimte met verblijfs- en routefunctie ("aanlooproute" naar binnenstad)
- veelkleurige binnenstadsfuncties met name vanaf de binnenstad tot en met de westrand van de Westerhaven
- wonen/werken (detailhandel + dienstverlening)
- maatschappelijke voorzieningen (stripmuseum)
- een beperkte, winkelondersteunende horecafunctie
- stadsverdeelring, transport, aansluiting VBK-zône op westelijke ringweg

Ruimtelijke structuur

De ruimtelijke hoofdstructuur is als volgt:

- met de bebouwing zal het stedelijk patroon opgevuld worden tot een hoogte, die aansluit bij de omringende bebouwing (in de eerste schil rond de binnenstad). Er wordt daarbij aangesloten bij het bestaande stratenpatroon
- bebouwing van de Westerhaven in de vorm van een stedelijk dak, dat de functies eronder organiseert en zorgt voor continuïteit en samenhang. Verbijzonderingen geven de aansluitpunten op de hoofdstructuur van de stad aan
- aan de entreekant van het plan (zuidzijde) komt een markering van het bronpunt van max. 50 m. hoog
- de openbare ruimte is de drager van de ruimtelijke opbouw
- oriëntatie enerzijds op de binnenstad met haar stedelijke dynamiek, anderzijds aan de zuidoostelijke zijde op de singels met stedelijk groen, wonen en rust.
- indien gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsbevoegdheid voor de Lissabonstraat, ontstaat er aanleiding voor een markering/oriëntatiepunt Hoendiep van max. ca. 35 m. hoog.

Verkeer

Het verkeersconcept is ontleend aan de nota Binnenstad Beter 1993. De Diepenring is als verkeersverdeelring van essentieel belang voor de bereikbaarheid van de binnenstad en daarmee de economische ontwikkeling van de stad (stedelijk knooppunt). De Diepenring dient voor de bereikbaarheid van de binnenstadszones, de parkeergelegenheid en de aanliggende stadswijken. De Westerhaven is het belangrijke, zuidwestelijke bronpunt voor de binnenstad, een aanlandingspunt voor bezoekers van het winkelcircuit van de binnenstad.

Verkeersmaatregelen, die in dit gebied genomen worden zijn: de verbetering van de aanrijroute naar de westelijke ringweg, een splitsing van verkeersstromen (ring, parkeren, hoofdontsluiting), de aanleg van een brug over het Eendrachtskanaal, omlegging in westelijke richting van de binnenring en de situering van een parkeerkelder voor ca. 800 auto's (bronpunt). In een paar gevallen wordt de rijrichting omgedraaid.

Plankaart en voorschriften

De kern van het bestemmingsplan als juridisch instrument wordt gevormd door de plankaart en de voorschriften. De juridische toelichting verduidelijkt waar nodig de voorschriften. Aangezien de stedenbouwkundige visie voor dit gebied reeds uitgekristalliseerd is, is gekozen voor een gedetailleerd eindplan (artikel 10 WRO): het geeft een direct bouwrecht.

Van de voorschriften vormen de hoofdstukken II, III en IV het hart. Hoofdstuk II bevat de de beschrijvingen in hoofdlijnen: de wijze waarop de toegekende bestemmingen worden nagestreefd. In de beschrijvingen in hoofdlijnen zijn de stedenbouwkundige uitgangspunten en het beleid, dat daaraan ten grondslag ligt verwoord. Het plangebied is in 4 gebieden verdeeld met een functieka-
rakteristiek: Westerhaven, Westerhavenstraat, Lissabonstraat en Steenhouwerskade, met name om het multifunctionele karakter te beschermen en de onderlinge verhouding van de functies te regelen.

Hoofdstuk III bevat de bestemmingen van de gronden. Het plan onderscheidt drie bestemmingen, te weten stadscentrum, wegverkeer en water. Per bestemming worden doeleinden, nadere regelingen, bebouwingsvoorschriften en vrijstellingen geregeld.

De Westerhaven wordt bebouwd. Aan de Westerhaven komt nieuwbouw; het plan bevat daartoe een ontwikkelingsregeling. Ten aanzien van de Lissabonstraat is in eerste instantie de status quo vastgelegd, maar is tevens een ontwikkelingsregeling opgenomen voor het geval de markt daar nieuwbouw wil realiseren (met toepassing van een wijzigingsbevoegdheid in hoofdstuk IV). Bij de Westerhavenstraat en Steenhouwerskade gaat het om handhaven van de status quo, zodat daar de nadruk vooral ligt op een beheersregeling.

Milieuaspecten

In het plangebied en de toeleidende straten zal het aantal mensen, dat hinder ondervindt van geluid en luchtverontreiniging afnemen met ruim 15 % ten opzichte van de huidige situatie. De wijziging van het verkeerssysteem (onder meer éénrichtingdverkeer op de Westerhaven) en de toepassing van stil asfalt leiden daartoe. Aan de Eendrachtskade en de Eeldersingel stijgt de geluidhinder echter. Stil asfalt op de Eendrachtskade doet deze nadelige effecten grotendeels teniet: de woningen aan de Eeldersingel zijn reeds gesaneerd, zodat in beide gevallen de geluidhinder beneden de norm blijft.

De emissies uit de parkeergarage voldoen aan de Besluiten Luchtkwaliteit en richtlijnen voor parkeergarages. Verder wijzen bodemonderzoeken uit, dat er geen ernstige verontreinigingen zuhn aangetroffen.

Het grotere verblijfsgebied voor voetgangers en de concentratie van parkeren zal de leefbaarheid (o.a. de aspecten stank, geluid en oversteekbaarheid) sterk verbeteren.

NB deze tekst is vervallen → hoeft niet bij BP!!! – wel bewaren.

Toelichting art.

In principe is een intensivering van het wonen in dit blok zo dicht tegen het stadshart mogelijk en wenselijk. Ontwikkelingen worden echter aan de markt overgelaten. Om dergelijke ontwikkelingen mogelijk te maken is voor het blok de wijzigingsbevoegdheid van toepassing.

1. De ruimtelijke opzet is een driehoekige compositie van bouwblokken in de hoekpunten en een open middenstructuur met daarin losse elementen. Met het intensiveren van de woonfunctie dient er langs de Westerhaven (westzijde) en beide zijden van de Lissabonstraat een wand te ontstaan. Daarbij dient echter de binnenruimte opengelegd te worden om een goed woon- en leefklimaat te creëren (licht en lucht) en continuïteit te laten ontstaan in de openbare ruimte vanaf het Hoendiep naar de Westerhaven. De monumentale P. Julianaschool dient daarbij als een los element in de ruimte te liggen.
2. De hoogte van de bebouwing dient aan te sluiten bij de bestaande bebouwing.
3. Aan de noordzijde ter hoogte van versmalling Hoendiep komt een hoogteaccent van maximaal 30 m. om het deelgebied te markeren.

Bijlage 9 Functiebijlage bestemmingsplan 'Westerhaven e.o.'

Straat: Apoortenmolendrift		Straatwandlengte: 63 m			
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	44	70	50	100	
2. Onderwijs					
3. Detailhandel				50	
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel					
6. Bedrijven				50	Niet bedreigend voor woonfunctie
7. Dienstverlening	11	17		30	Niet bedreigend voor woonfunctie

Funktionele karakteristiek: gebied II
 Gemengd winkel-bedrijfsgebied kleinschalig (met wonen)

Bijzonderheden straatwand: 8m opslag

Straat: A-straat ZZ			Straatwandlengte: 83 m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen					
2. Onderwijs					
3. Detailhandel	38	46	40	100	
4. Horeca	7	8		10	Alleen categorie II toegestaan
5. Sociaal cultureel				10	
6. Bedrijven	15	18		20	
7. Dienstverlening	23	28		40	

Funktionele karakteristiek: gebied I

Bijzonderheden straatwand:

Straat: Bij de sluis			Straatwandlengte: 148 m		
Functie			Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	148	100	70	100	
2. Onderwijs					
3. Detailhandel					
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel					
6. Bedrijven					
7. Dienstverlening				20	

Funktionele karakteristiek: gebied IV

Bijzonderheden straatwand:

Straat: Eendrachtskade N.Z.			Straatwandlengte: 206 m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	26	13	10	50	
2. Onderwijs	6	3		10	
3. Detailhandel	14	7		20	
4. Horeca	26	13		15	Categorie II en III toegestaan
5. Sociaal cultureel				5	
6. Bedrijven	7	3		30	
7. Dienstverlening	104	50		70	

Funktionele karakteristiek: gebied III, deels IV

Bijzonderheden straatwand: 12m leeg
11m onbebouwd

Straat: Hoendiepskade			Straatwandlengte: 354 m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	199	56	40	80	
2. Onderwijs	7	2		15	
3. Detailhandel	7	2		20	
4. Horeca				10	Categorie II, alleen op kop nieuwbouw Westerhaven/Westerkade
5. Sociaal cultureel				15	Niet bedreigend voor woonfunctie nr. 23 (Prinses Julianaschool)
6. Bedrijven	13	4		20	Kleinschalig voor zover in gebied III; in gebied I niet toegestaan
7. Dienstverlening	78	22		30	

Funktionele karakteristiek: gebied III, deels I

Bijzonderheden straatwand: 20m opslag

Straat: Lissabonstraat			Straatwandlengte: 450 m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	77	17	15	100	
2. Onderwijs					
3. Detailhandel	32	7		10	Hoeken Westerhaven
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel				5	Niet bedreigend voor woonfunctie
6. Bedrijven				15	Niet bedreigend voor woonfunctie
7. Dienstverlening	25	6		10	

Funktionele karakteristiek: gemengd woongebied gebied III, deels I

Bijzonderheden straatwand: 14m onbebouwd
15m leeg
287m leeg/opslag

Straat: Pottebakkersrijge			Straatwandlengte: 164m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	36	22	20	40	
2. Onderwijs	6	4		5	
3. Detailhandel	70	43		60	
4. Horeca	15	9		10	Categorie II, III
5. Sociaal cultureel				5	Niet bedreigend voor woonfunctie
6. Bedrijven				10	Niet bedreigend voor woonfunctie/kleinschalig
7. Dienstverlening	37	22		30	

Funktionele karakteristiek: gebied II, deels I

Bijzonderheden straatwand:

Straat: Sluiskade		Straatwandlengte: 153m			
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	100	65	55	65	Zuidelijk deel
2. Onderwijs					
3. Detailhandel				35	Noordelijk deel
4. Horeca				35	Noordelijk deel
5. Sociaal cultureel				35	Noordelijk deel
6. Bedrijven					
7. Dienstverlening				10	

Funktionele karakteristiek: gebied I (noord) en gebied IV (zuid)

Bijzonderheden straatwand: 53m onbebouwd

Straat: Steenhouwerskade			Straatwandlengte: 324m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	78	24		60	Zuidzijde
2. Onderwijs					
3. Detailhandel				35	Noordzijde
4. Horeca				10	Noordzijde
5. Sociaal cultureel				30	Noordzijde
6. Bedrijven					
7. Dienstverlening	78	24		35	Zuidzijde+hoek noordzijde

Funktionele karakteristiek: gebied I (noord)
gebied IV (zuid)

Bijzonderheden straatwand: 168m onbebouwd

Straat: Westerhaven O.Z.			Straatwandlengte: 205m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen				20	
2. Onderwijs					
3. Detailhandel				90	Waarvan min. 80% groot-schalig
4. Horeca				10	Categorie II alleen kop Westerhaven
5. Sociaal cultureel				5	
6. Bedrijven					
7. Dienstverlening	30	15		20	Hoek Steenhouwerskade + ingang P-garage

Funktionele karakteristiek: gebied I + deels IV

Bijzonderheden straatwand: 175m onbebouwd

Straat: Westerhaven W.Z.			Straatwandlengte: 179m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	15	8		15	
2. Onderwijs				5	
3. Detailhandel	66	37	15	90	
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel				5	
6. Bedrijven	8	4		10	
7. Dienstverlening	53	30		40	

Funktionele karakteristiek: gebied I

Bijzonderheden straatwand: 17m opslag
20 m leeg

Straat: Westerhavenstraat			Straatwandlengte: 330m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	162	49	40	60	
2. Onderwijs				5	
3. Detailhandel	66	20		40	
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel				5	Niet bedreigend voor woonfunctie, kleinschalig
6. Bedrijven	56	17		25	Kleinschalig
7. Dienstverlening	27	8		15	Niet bedreigend voor woonfunctie, kleinschalig

Funktionele karakteristiek: gebied II, deels I

Bijzonderheden straatwand: 19m opslag

Straat: Westerkade N.O.			Straatwandlengte: 238m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	6	3		5	
2. Onderwijs				5	
3. Detailhandel	60	25	10	90	
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel	9	4		5	
6. Bedrijven				5	
7. Dienstverlening	153	64		80	Publieksaantrekkelijk

Funktionele karakteristiek: gebied I

Bijzonderheden straatwand: 10m opslag

Straat: Westerkade Z.W.			Straatwandlengte: 253m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen					
2. Onderwijs					
3. Detailhandel				90	Waarvan minimaal 80% grootschalig
4. Horeca				10	Categorie II alleen kop Westerhaven
5. Sociaal cultureel				30	
6. Bedrijven					
7. Dienstverlening				20	Uitgangen P-garage

Funktionele karakteristiek: gebied I

Bijzonderheden straatwand: 280m onbebouwd

Straat: Willem Barentszstraat			Straatwandlengte: 147m		
Functie	Bestaand		Toegestaan		Bijzonderheden
	meters	%	min. %	max. %	
1. Wonen	80	54	40	100	
2. Onderwijs				10	
3. Detailhandel				10	Alleen hoeken
4. Horeca					
5. Sociaal cultureel				10	Niet bedreigend voor woonfunctie
6. Bedrijven	15	10		15	
7. Dienstverlening	52	35		40	

Funktionele karakteristiek: gebied III

Bijzonderheden straatwand:

Bijlage 10 Milieubijlage bij bestemmingsplan 'Westerhaven e.o. '

MILIEUBIJDAGE

BIJLAGE MILIEU-ASPECTEN

GELUID

toetsingscriteria: wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder is sprake van een saneringssituatie bij overschrijding van het geluidniveau van 55 dB(A) aan de gevel. Er is sprake van urgente sanering bij geluidniveaus van 65 dB(A) en hoger. Dit doet zich momenteel voor bij de Westersingel, Westerkade en Eeldersingel.

Tevens zijn in de Wet geluidhinder de randvoorwaarden voor de reconstructie van een weg opgenomen. Er is sprake van reconstructie indien veranderingen aan of op de weg (verhoging van verkeersintensiteit, samenstelling verkeer, verkeersaantrekkende werking, profielindeling van de weg) een verhoging van het geluidniveau van meer 2 dB(A) teweeg brengt. De wegbeheerder moet dan maatregelen treffen om het vereiste binnenniveau te waarborgen. Dit is mogelijk tot 5 dB(A) verhoging van het geluidsniveau. De autonome groei van het verkeer is hierin niet bepalend. Deze wordt echter wel meegenomen bij de bepaling van de gevelbelasting en isolatie-waarde voor het vereiste binnenniveau van 35 dB(A).

Momenteel is het ook mogelijk ontheffing te krijgen voor die woningen met een verhoging van de geluidbelasting van meer dan 5 dB(A). In dat geval dienen door verkeersmaatregelen een gelijk aantal woningen met een tenminste gelijke waarde te verminderen. Door het aangeven van aantallen gehinderden in klassen kan worden aangetoond dat een groter aantal woningen vermindering van geluidoverlast zal krijgen, zodat dit saldo positief uitkomt. Door het aangeven van aantallen gehinderden in klassen kan worden aangetoond dat een groter aantal woningen vermindering van geluidoverlast zal krijgen als gevolg van ontwikkelingen in het deelgebied. Dit is saldo-positief. De maximaal toegestane waarde van 70 dB(A) (75 dB(A)-5 dB(A)) voor bestaande woningen blijft echter van kracht.

De wegbeheerder zal voor de afloop van de reconstructie de financiële middelen beschikbaar moeten stellen ten behoeve van sanering van die woningen die een hogere geluidbelasting krijgen vanwege de reconstructie.

Een reconstructie mag pas plaatsvinden na een besluit van de gemeenteraad en een toestemming van GS. Akoestisch onderzoek ligt hieraan ten grondslag; tevens heeft de Inspectie gelegenheid om advies te geven.

Als bronbestijding en om tot de meest optimale variant te komen zijn de verkeersmilieukaarten een goed middel. Deze zijn opgenomen in art. 74. Dit schrijft voor, dat het verplichte akoestisch onderzoek ten behoeve van een reconstructie van een weg niet alleen betrekking moet hebben op het gebied ter weerszijden van de te reconstructueren weg, maar ook op gebieden langs andere delen of wegdelen waar ten gevolge van de reconstructie een verhoging van de geluidbelasting van 2 dB(A) of meer zal kunnen optreden. Door de wijziging van de verkeersstromen in het gebied zou de verhoging van de geluidbelasting door de reconstructie max. 5 dB(A) kunnen worden. Daarom zijn bij de beoordeling van de verschillende modellen de verkeers- en milieukonsequenties van het omliggende gebied meegenomen: Westerhaven WZ en OZ, Westersingel, A-weg, Hoendiepskade, Eendrachtskade ZZ en NZ, Eeldersingel, Preadiniussingel en de Westerkade.

Teneinde de huidige en toekomstige varianten onderling te kunnen vergelijken is er een 3-tal toetsingscriteria opgesteld:

a. Het aantal gehinderen en ernstig gehinderden.

Verband tussen de geluidbelasting aan de gevel en het percentage geluidgehinderden:

Geluidbelasting op de gevel	Percentage geluid gehinderden
75 dB(A)	85 %
70 dB(A)	70 %
65 dB(A)	55 %
60 dB(A)	40 %
55 dB(A)	25 %
50 dB(A)	10 %

Voor de tussenliggende geluidniveaus is een evenredig percentage geluidgehinderden gehanteerd bij de bepaling van de hinderscore (bron: Milieu en verkeer in stedelijke gebieden, VROM 1989).

Geluidniveau 68 dB(A), 64 % gehinderden. Faktor = 1,64
54 dB(A), 22 % gehinderden. Faktor = 1,22.

Voor de in het onderzoek betrokken wegvakken is het aantal woonetage's vastgesteld en is de geluidbelasting aan de gevel berekend.

hinderscore =
aantal woningen x gem.woningbez. x factor

b. Woningen boven de 65 dB(A).

Een tweede criterium is het aantal woningen met een geluidbelasting van meer dan 65 dB(A). Deze categorie woningen valt in beginsel onder de saneringsregeling wegverkeerslawaaï.

Het aantal woningen met een geluidbelasting van 65 dB(A) of hoger bedraagt in de huidige situatie in het studiegebied 106. Aan de Westersingel bedroeg het geluidniveau in 1991 67 dB(A), momenteel 66 dB(A). De woningen vallen nog steeds in dezelfde geluidklasse van sanering.

c. Randvoorwaarden nieuwbouw.

Bij het stichten van woningbouw in het deelgebied geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) en een maximale grenswaarde van 65 dB(A). Deze komt boven de 50 dB(A), waarvoor reeds ontheffing is verleend door GS.

LUCHT

toetsingscriteria: luchtkwaliteitsbesluiten

Om de luchtverontreinigingssituatie te kunnen beoordelen zijn door het ministerie van VROM toetsingscriteria vastgesteld. Deze criteria kunnen worden onderverdeeld in een aantal thema's:

- bovenlokale effecten zoals verzuring, fotochemische verontreiniging (smogvorming), klimaatverandering; deze zijn afgeleid uit doelstellingen uit het NMP;
- lokale schadelijke effecten voor de mens zoals 'verspreiding' van de luchtverontreiniging: criteria hiervoor zijn vastgelegd in het Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide en in het Besluit luchtkwaliteit benzeen.

Deze criteria betreffen de luchtverontreinigingsconcentraties op straat waaraan de verkeersdeelnemers worden blootgesteld. De toetsingscriteria zullen worden afgeleid van zowel de grenswaarden als richtwaarden. Beide zijn vastgesteld ter (verdere) bescherming van de mens.

In de luchtkwaliteitsbesluiten koolmonoxide (1986), stikstofdioxide (1987) en benzeen (1993) staan de grenswaarden voor verblijfsgebieden vermeld, waaraan de luchtkwaliteit in verkeers- en parkeersituaties moet voldoen. In afwachting van het "schone" autogebruik gelden tot het jaar 2000 tijdelijk verhoogde grenswaarden ten aanzien van de stoffen CO, NO₂ en C₆H₆ (benzeen). De normering geldt voor de situatie op de stoep langs de weg op een afstand van 5 meter uit de weg-as. Vanaf 2000 gelden scherpere grenswaarden (in microgram per m³).

Grenswaarde	Benzeen (C ₆ H ₆)	Koolstof monoxide (CO)	Stikstof dioxide (NO ₂)
1998	12	9000	141
2000	10	6.000	135
Richtwaarde	5		80

Van de straten die in 1998 niet boven de uitzonderingsgrenswaarde van 12 microgram benzeen per m³ uitkomen, wordt ook in 2000 de grenswaarde van 10 microgram waarschijnlijk niet overschreden.

stikstofdioxide:

In het besluit is vastgelegd dat de betrokken overheidsorganen de volgende waarden in acht dienen te nemen:

- 135 microgram per kubieke meter, als 98-percentiel van uurgemiddelde concentraties, met ingang van 1 januari 2000.
- 150 microgram per kubieke meter in de periode tot 2000.
- 80 microgram als richtwaarde.

Vergeleken is de mate van overschrijding van de richtwaarde.

koolmonoxide:

Hierbij zijn de normen:

- 6000 microgram per kubieke meter, als 98-percentiel van 8-uurswaarden concentraties, met ingang van 1 januari 2000.
- 12000 microgram per kubieke meter, in de periode tot 2000.

benzeen:

Voor benzeen wordt na 2000 de algemeen geldende grenswaarde van 10 microgram van kracht. De richtwaarde voor benzeen als jaargemiddelde concentratie bedraagt 5 microgram.

In deze waarden is de achtergrondconcentratie van 2 microgram reeds verdisconteerd. Door de voertuigen vanuit de parkeergarage treedt een extra verhoging van de benzeenemissie op ten gevolge van de koude start. De katalysator werkt pas als deze op temperatuur komt. De emissies van benzeen bij een koude start zullen daarom niet afnemen ten gevolge van de toepassing van geregelde drie-weg katalysatoren.

Voor de geplande parkeergarage zijn door Tauw-infraconsult berekeningen voor benzeenemissies uitgevoerd nabij de uitgang van de garage en ter hoogte van het kruispunt Westersingel/A-weg.

vergelijking geluid- en luchtaspecten

(zie de tabellen 1 t/m 4 op pagina 6 en 7)

GELUID

De hinderscore (inwoners x een bepaalde factor) neemt met ca. 14% af t.o.v. de huidige situatie. Lokaal wordt de geluidssituatie echter wel slechter. M.n. de bewoners van de Van Heemskerckstraat en Eendrachtskade zz. krijgen een hoger geluidsniveau aan de gevel. Een aantal woningen nabij de nieuwe Abel Tasmanbrug zal gesaneerd worden.

LUCHT

De concentratie benzeen op leefniveau wordt in de directe omgeving van de Westerhaven niet overschreden en wordt op de kruising Westerhaven/A-weg zelfs lager dan in de huidige situatie.

Het aantal microgram NO_2 boven de richtwaarde neemt bij deze variant met 20 % af t.o.v. de huidige situatie. De concentratie benzeen zelfs met 27 %, ondanks de bouw van de parkeergarage.

De Eeldersingel blijft een hoge concentratie houden, echter beneden de uitzonderingsgrenswaarde van 12 mg/m^3 in 1998. De grenswaarde in 2000 zal vanwege het schoner worden van het wagenpark waarschijnlijk niet worden overschreden.

beoordeling

Het model met eenrichtingsverkeer, spreiding van verkeer in combinatie met een extra oeververbinding over het Eendrachtskanaal heeft een gunstig effect op de geluidbelasting en de luchtkwaliteit in het deelgebied. Dit ondanks het feit dat bouwvolume en verkeersbewegingen over het gehele deelgebied per saldo toenemen. Hier en daar treedt zelfs verbetering op ten opzichte van de huidige situatie.

SITUATIE LUCHTKWALITEIT WESTERHAVEN

Uitkomsten NO2 in microgram per m3

	huidige situatie	toekomstige situatie
Westersingel	111	105
A - weg	92	87
Westerhaven wz	101	102
Westerhaven oz	101	-
v. Heemskerkstraat	80	84
Eendrachtskade nz	100	93
Eendrachtskade zz	81	94
Eeldersingel	98	116
Paterswoldseweg	92	93
Preadiniussingel	99	-
Westerkade	92	-
sommatie microgram boven richtwaarde 80*)	<u>167</u>	<u>134</u>

*) Bovenstaande sommatie is gebaseerd op overschrijding van de richtwaarde van 80 microgram

De uitstoot boven de richtwaarde neemt met 20 % af t.o.v. de huidige situatie.

SITUATIE LUCHTKWALITEIT WESTERHAVEN

Uitkomsten benzeen in microgr. per m3
incl. de geplande parkeergage:

	huidige situatie	toekomstige situatie
Westersingel	11	8
A - weg	5	4
Westerhaven wz	8	8
Westerhaven oz	8	-
v. Heemskerkstraat	-	-
Eendrachtskade nz	8	6
Eendrachtskade zz	3	5
Eeldersingel	7	12
Paterswoldseweg	5	6
Preadiniussingel	5	-
Westerkade	7	-
Sommatie totale waarde;	<u>67</u>	<u>49</u>

Er treden lagere concentraties op in de nieuwe situatie.

Bijlage

Geluidniveau's aan de gevel.

	huidige situatie	nieuwe situatie
Westersingel	66	65
A - weg	62	61
Westerhaven wz	64	61
Westerhaven oz	63	<55
v. Heemskerkstraat	57	55
Eendr. kade nz	60	56
Eendr. kade zz	58	58
Eeldersingel	65	67
Paterswoldseweg	62	62
Preadiniussingel	59	<55
Westerkade	65	<55

Geluidniveau's in dB(A) (incl. - 5, art. 103 Wgh)
 Aan de Eendrachtsskade NZ, ZZ en v. Heemskerkstraat vindt de toepassing van
 Twinlay - M plaats, hetgeen een reductie oplevert van 5 dB(A) extra.

Hinderscore tabel

Hinderfaktor = faktor x inw.

	aantal inw.	huidige sit.	toekomst. sit.
Westersingel	146	231	226
A - weg	242	353	346
Westerhaven wz	28	43	40
Westerhaven oz	26	39	35
v. Heemskerkstraat	24	32	30
Eendr. kade nz	46	64	59
Eendr. kade zz	103	138	138
Eeldersingel	47	73	76
Paterswoldseweg	326	476	476
Preadiniussingel	120	164	-
Westerkade	20	31	-
Totaal inwoners	1128		
Hinderscore		1644	1391

De hinderfaktor = 1,22 - 1,64 afh. van geluidklasse en percentage gehinderd
 Ten opzichte van de huidige situatie verbetert de hinderscore met 15,5%

AKOESTISCH RAPPORT

**Milieubeheer,
afdeling Beleid & Advies
datum 01-09-1998**

AKOESTISCH RAPPORT BESTEMMINGSPLAN WESTERHAVEN

Algemeen

Voor het Bestemmingsplan Westerhaven en omgeving is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit akoestisch onderzoek richt zich op een onderdeel van het plangebied, met name de Eendrachtskade NZ en ZZ en de v. Heemskerkstraat. Dit rapport is een aanvulling op het eerder verschenen rapport in 1997. De uitbreiding vindt plaats met het nu vastgestelde akoestische beeld van Twinlay-M-asfalt en de geluidniveaus van de woonschepen.

Het doel is toetsing aan de normen van de Wet geluidhinder ter bepaling van de aantallen te saneren woningen en bepaling van het geluidniveau van de woonschepen.

Eveneens worden de maatregelen aan de woningen vastgesteld.

Het gebied bevindt zich binnen de zones van de wegen in binnenstedelijk gebied.

De Wet geluidhinder (Wgh.) schrijft binnen de zones van wegen akoestisch onderzoek voor om de geluidbelasting op de gevel te bepalen.

Er is onderzocht of het plan past binnen de normen van de Wgh., waar de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) wordt overschreden en of er sprake is van reconstructie.

Er is sprake van reconstructie indien veranderingen aan of op de weg een verhoging van het geluidniveau van meer dan 2 dB(A) te weeg brengt.

Deze informatie is ter bepaling van de gevelisolatie die nodig is om het maximaal toelaatbare geluidniveau in de woningen niet te overschrijden.

In dit rapport zijn eveneens de woonschepen meegenomen. Voor woonschepen gelden de wettelijke regels mbt het verkeer (nog) niet. Wonen op het water wordt steeds meer gelijkgesteld met wonen op het land. Het valt te verwachten dat op termijn wonen op het water onder dezelfde (milieu) wetgeving zal komen te vallen.

Er wordt beleid ontwikkeld, waarin woonschepen en wonen zoveel mogelijk gelijkgesteld wordt.

Normen

Volgens de Wet geluidhinder geldt voor nieuw te bouwen woningen een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). Indien dit niveau overschreden wordt, dient er onderzocht te worden welke maatregelen er getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te beperken. Is dit redelijkerwijs niet mogelijk dan kan een hogere waarde vastgesteld worden door Gedeputeerde Staten.

De maximaal toelaatbare (hogere) waarde is voor binnenstedelijke wegen 65 dB(A). Volgens artikel 103 van de Wgh mag voor het bepalen van de hogere waarde voor binnenstedelijke wegen 5 dB(A) worden afgetrokken.

Volgens het Bouwbesluit dienen gevels van nieuwbouwwoningen een minimale gevelisolatie te hebben van 20 dB(A). Indien de woning binnen een zone van een weg ligt dient er extra isolatie aangebracht te worden. Het binnenniveau mag niet meer bedragen dan 35 dB(A). Gevelisolatie dient gebaseerd te zijn op gevelniveau's exclusief de aftrek van 5 dB(A) volgens artikel 103.

Aan de Eendrachtskade N.Z. is sprake van een bestaande situatie, hetgeen volgens de Wet geluidhinder een binnenniveau van 45 dB(A) toe staat.

In een bouwakoestisch rapport dient te worden aangegeven welke voorzieningen er getroffen worden om het maximaal toelaatbare binnenniveau niet te overschrijden.

Indien als uitgangspunt genomen wordt een goede leefomgeving in en om de woonschepen dan zal in een nieuwe situatie zoals de Eendrachtskade ZZ de geluidbelasting bij voorkeur niet hoger zijn dan 60 dB(A) ex. art. 103.

Ruimtelijke gegevens.

De wegen waarvoor het verkeerslawaaï is onderzocht zijn de Eendrachtskade NZ en ZZ en de v. Heemskerkstraat. Voor de overige wegen wordt naar het stedenbouwkundige plan verwezen. De wegen zijn alle binnenstedelijke wegen. De Eendrachtskade NZ heeft momenteel verkeer in twee richtingen.

In de toekomst zal er uitsluitend verkeer in westelijke richting rijden en wordt door de herprofilering van de weg het verkeer verder van de woningen gesitueerd.

De Eendrachtskade ZZ heeft momenteel een lage verkeersintensiteit. In de toekomst door de bouw van de Abel Tasman brug zal deze weg deel uitmaken van de bereikbaarheidsroute tussen Westelijke ringweg en verbindingkanaalzone.

Aan de Eendrachtskade ZZ zijn 3 bouwlagen aanwezig. Bij de hoek van de Heemskerkstraat zijn studentenwoningen met maximaal 8 bouwlagen.

De woonruimten in de woonschepen zijn grotendeels boven de kademuur gelegen.

Verkeersgegevens

Voor de berekening van de milieubelasting voor de huidige situatie is rekening gehouden met feitelijke recente verkeersstellingen. Voor de toekomstige situatie zijn aparte analyses uitgevoerd bij een volledig gebruik van de parkeergarage Westerhaven.

De huidige en toekomstige intensiteiten zijn in aantallen motorvoertuigen per etmaal in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1. Verkeersintensiteiten.

	1996	2008
Eendrachtskade ZZ	1600	10000
Eendrachtskade NZ	7500	8600

De verkeersverdeling is verkregen uit visuele tellingen/standaardverdelingen VES.

Voor de Eendrachtskade is uitgegaan van een verdeling dag/nacht van 6,5 % / 0,8%. De nachtsituatie is hier maatgevend.

Aandeel lichte mvt	93%
Aandeel middelzware mvt	5%
Aandeel zware mvt	2%

De berekeningen zijn uitgevoerd in mei 1998.

Omgevingskenmerken

Voor beide wegen is rekening gehouden met eenrichtingsverkeer en 1 rijstrook in de nieuwe situatie. Er is gerekend met de situatie waarin normaal asfalt wordt toegepast en de situatie waarin Twinlay-M met een reductie van 5 dB(A).

In de berekeningen is rekening gehouden met bodemabsorptie en mogelijke reflecties.

De geluidniveau's voor de woonschepen zijn bepaald op een hoogte van 0 m (op de kade) en 1 m

boven de kade c.q. wegdek.

Voor de Eendrachtskade NZ en ZZ is gerekend met 3 bouwlagen. Aan de v. Heemskerckstraat zijn de studentenwoningen meegenomen tot maximaal 8 bouwlagen.

Vaststelling hogere waarden

Door de reconstructie is de Eendrachtskade ZZ en v. Heemskerckstraat een zogenaamde "nieuwe situatie". Op basis van het "Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen", art 2, vierde en vijfde lid zijn voor de betreffende woningen een hogere waarde van maximaal 63 dB(A) (Eendrachtskade ZZ) en 60 dB(A) (v. Heemskerckstraat) door de Provincie verleend.

Bij deze ontheffingswaarden is indertijd nog geen rekening gehouden met de toepassing van Twinlay-M, hetgeen deze waarden met 5 dB(A) verlaagt.

Voor de woonschepen, die volgens de Wet geluidhinder niet als geluidgevoelig bestempeld worden is geen ontheffing aangevraagd.

Maatregelen

Woningen:

Er wordt een pakket van maatregelen voorgesteld, waardoor het geluidniveau in de woningen/appartementen aan de v. Heemskerckstraat en Eendrachtskade ZZ aan het vereiste binnenniveau van 35 dB(A) zullen voldoen.

Het gaat om een combinatie van maatregelen. Toepassing van Twinlay-M over het gehele traject Hoendiepskade, Eendrachtskade NZ en ZZ, met uitzondering van een deel van de rotonde en het brugdeel.

Met het aanbrengen van Twinlay-M vindt een reductie plaats van 5 dB(A). Het aanbrengen van dubbele kierdichting en ventilatieroosters is dan nog maar voor een beperkt aantal woningen aan de Eendrachtskade ZZ en v. Heemskerckstraat noodzakelijk.

De woningen aan de Eendrachtskade NZ ondervinden met toepassing van Twinlay-M een geluidniveau van max. 61 dB(A).

Bij de eerder genoemde minimale aanwezige gevelisolatie van 20 dB(A) wordt ruimschoots aan het binnenniveau van 45 dB(A) voldaan.

Woonschepen:

Woonschepen zijn veelal slecht geïsoleerd, worden vaak van meer kanten belast door de lage ligging en wordt ook vaak het dak door verkeerslawaai aangestraald.

Door de toepassing van stil asfalt kan het eerder genoemde binnennivo van 40 dB(A) gehaald worden.

Uitgaande van de norm van 60 dB(A) is voor de bestaande situatie aan de Eendrachtskade NZ en het Hoendiep een dergelijk binnenniveau echter waarschijnlijk niet haalbaar.

Conclusies berekeningen

Het grote voordeel van de toepassing van Twinlay-M is dat de bestaande woningen minder worden belast en er een groot aantal woningen minder hoeft te worden gesaneerd.

De geluidniveaus aan de gevel van de v. Heemskerckstraat zouden eerder max. 65 dB(A) bedragen, door toepassing van stil asfalt max. 60 dB(A), waardoor nog nauwelijks gevelisolatie noodzakelijk is.

De woonschepen aan de Eendrachtskade zouden eerder een geluidniveau van max. 67 dB(A) ondervinden, na het aanbrengen van stil asfalt 62 dB(A).

Alle genoemde waarden zijn zonder aftrek 5 dB(A) art. 103 Wet geluidhinder.

Het grote voordeel van stil asfalt met een reductiewaarde van 5 dB(A) is dat een groot gebied geluidloos wordt gemaakt, het leefmilieu daardoor sterk verbetert en het binnenniveau navenant daalt. Door deze reductie van het verkeerslawaai wordt het gebruik van de openbare ruimte op de kade rondom de woonboot aangenamer.

Akoestische gegevens Eendrachtskade en omgeving.

De geluidniveau's zijn berekend voor diverse waarneempunten en zijn weergegeven in onderstaande tabel.

De woningen waarneempunt 184 t/m 216, de woonschepen 311 t/m 394.

De geluidniveau's zijn weergegeven in dB(A)'s.

De situatie is gebaseerd op de prognose voor 2008, waarbij de nachtsituatie bepalend is.

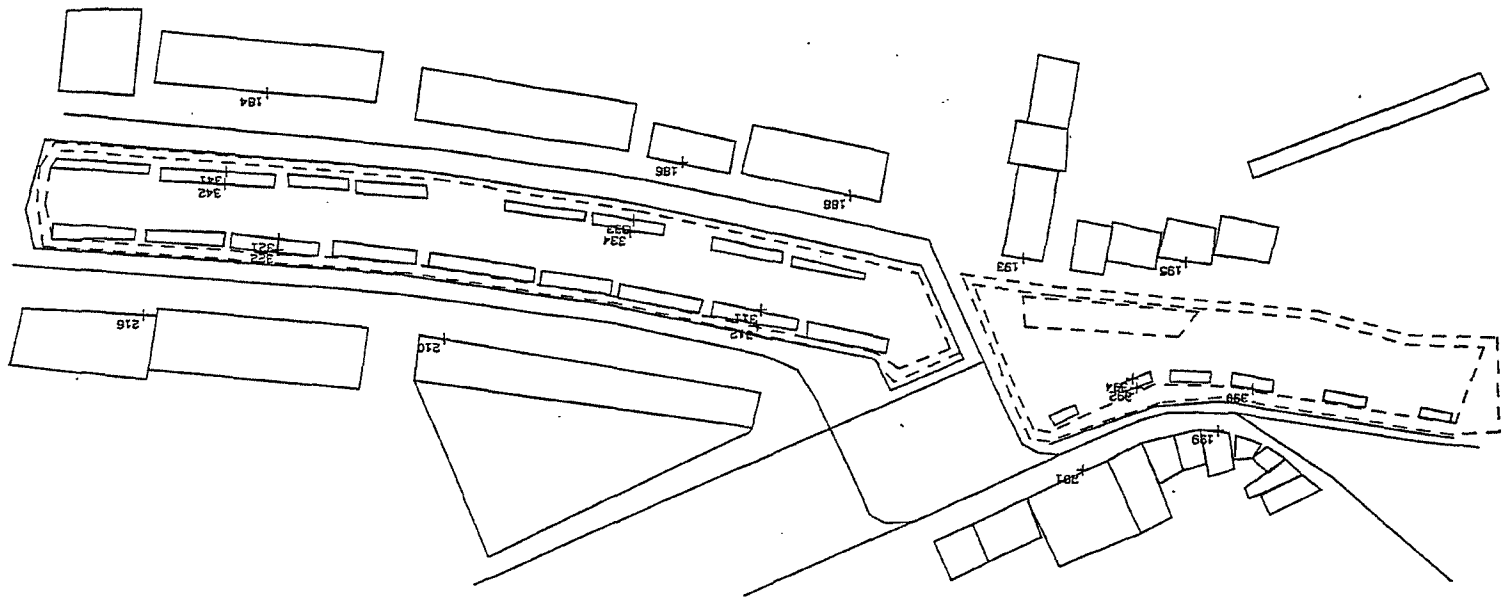
De geluidniveaus zijn exclusief aftrek van 5 dB(A) (art. 103 Wgh) en gecorrigeerd met de toepassing van Twinlay-M, hetgeen een reductie van 5 dB(A) betekent.

Waarneempunt	0,0 m. kade	+1,0m b. kade	1,5 m	5 m	8 m	15 m	24 m
184			60 dB(A)	61 dB(A)	61 dB(A)	60 dB(A)	59 dB(A)
186			63	63	63		
188			63	63	63		
193			58	59	60	60	
195			55	58	59		
199			70	69	68		
201			66	65	65		
210			60	61	61		
216			60	60	60		
311	51 dB(A)	53 dB(A)					
312	62	62					
321	50	52					
322	61	62					
333	61	61					
334	50	52					
341	60	60					
342	49	51					
390	68	68					
392	67	67					
394	54	54					

Tabel 1. Geluidniveau's exclusief aftrek 5 dB(A).

Als bijlagen zijn een situatietekening gevoegd met daarop weergegeven de waarneempunten en het verschil in reductiewaarden van de diverse asfaltsoorten.

Milieu dienst gem. Groningen
Situatie eendrsel.113

Verklaring :
rijlijn
gebouw
scherm
bodemlijn
+ waarnepunt

↑ $c(B/A)$

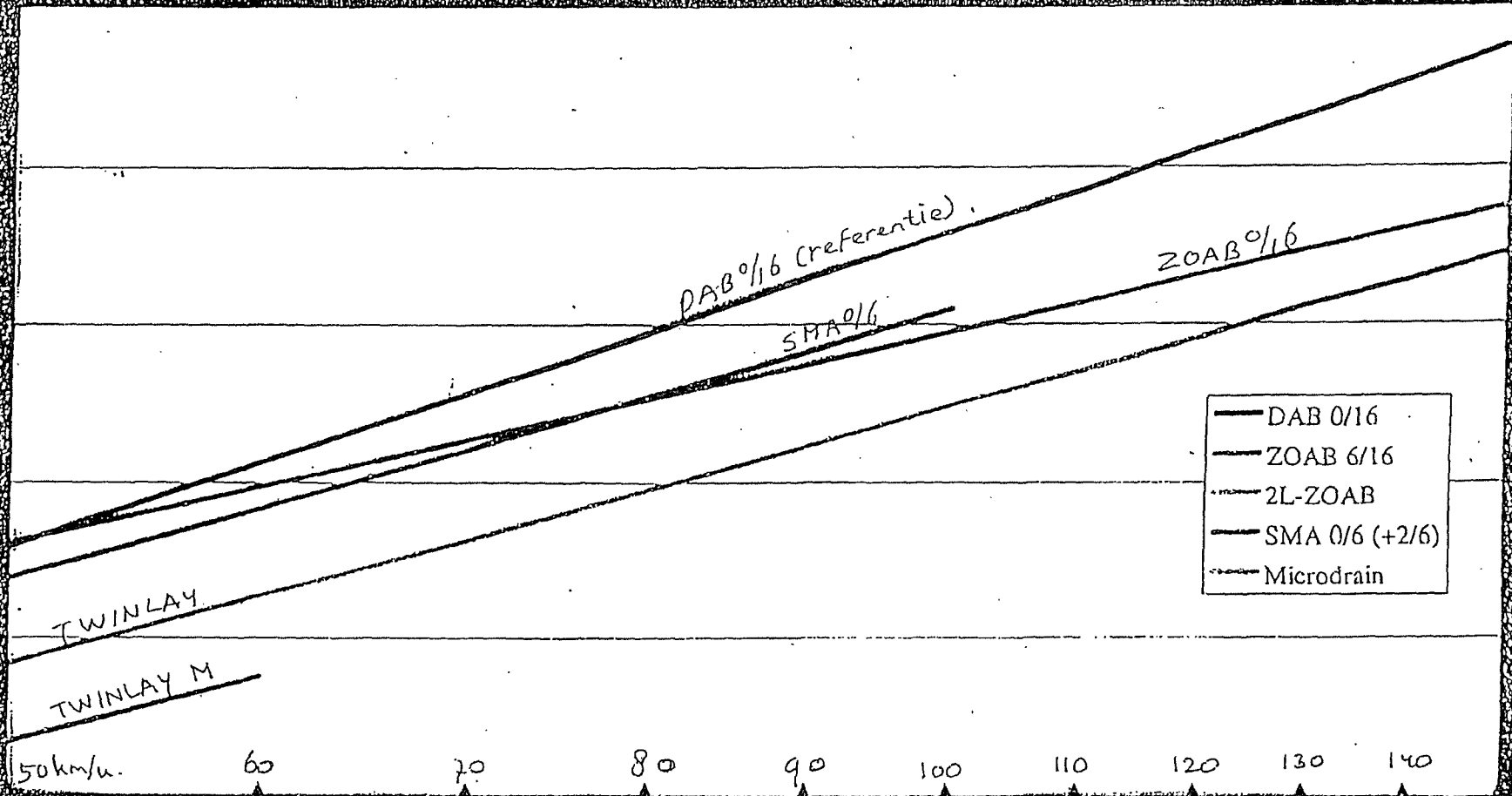
30

75

70

65

60

50 km/u.

60

70

80

90

100

110

120

130

140

- DAB 0/16
- ZOAB 6/16
- 2L-ZOAB
- SMA 0/6 (+2/6)
- Microdrain

Codetabel SBI-codes

Code: Omschrijving:

Max.
Afst.

CATEGORIE: 1

00042	Brandbare vloeistoffen: Ondergronds, K3-klasse	10
00051	Munitie: < 275.000 patronen en < 1 kg buskruit	10
0006	Vuurwerk < 1000 kg	10
00533	Laboratoria: Lager en middelbaar onderwijs	10
0065	Gas: reduceer-, compres sor-, meet- en regelinst. categorie A	10
0066	Transformatoren < 1 MVA	10
0121	Tuinbouw met open grondteelt: groentekwekerijen	10
0122	Tuinbouw met open grondteelt: fruitkwekerijen	10
0123	Tuinbouw met open grondteelt: sierplanten- en sierstruikenkwekerij	10
0124	Tuinbouw met open grondteelt: bloembollen- en bloemknollenkwekerij	10
0125	Tuinbouw met open grondteelt: snijbloemenkwekerijen	10
0126	Tuinbouw met open grondteelt: tuin- en bloemzaadkwekerijen	10
0127	Tuinbouw met open grondteelt: kruidenkwekerijen	10
01291	Tuinbouw met bedekte teelt (kassen): Zonder kasverwarming	10
013	Plantsoenendiensten, hoveniersbedrijven	10
2083	Banketbakkerijen	10
233	Maatkledingbedrijven	10
235	Hoeden-, petten- en mode artikelenfabrieken	10
2575	Woningstofferderijen	10
2715	Loonzetterijen	10
272	Uitgeverijen (kantoren)	0
631	Tussenpersonen in de groothandel (kantoren)	10
65281	Supermarkten: Verkoopopp. < 250 m2	10
6531	Apotheken	10
6543	Drogisterijen	10
6592	Antiek, indien met werk- plaats (logen)	10
66151	Bouwmaterialen: Verf(waren)	10
662	Personenauto's, fietsen, motorfietsen e.d.	10
6682	Munitie < 275.000 patro nen en < 1 kg buskruit	10
6689	Vuurwerk < 1000 kg	10
6692	Detailhandel, buurtver zorgend, voor zover n.e.g	10
6722	IJssalons	10
673	Besloten consumptie- inrichtingen (kantines)	10
6741	Hotels en pensions: Zonder maaltijd	0
681	Schoen- e.a. lederwaren reparatiebedrijven	10
6824	Autobeklederijen	10
684	Uurwerkreparatie bedr.	10
685	Goud- en zilversmederijen (reparatiebedr.)	10
686	Reparatiebedrijven voor elektr. gebruiksgoederen	10
687	Reparatiebedrijven voor muziekinstrumenten	10
689	Reparatiebedrijven voor n.e.g. gebruiksgoederen	10
7311	Zeevaartbedrijven (kantoren): Vloeropp. < 150 m	10
7411	Binnenvaartbedrijven (kantoren): Vloeropp.< 150 m	10
76	HULPBEDRIJVEN VAN HET VERVOER	100
7611	Reisorganisatiebedrijf	100
7612	Reisbemiddelingsbedrijf	100
7629	Expeditie / cargadoor / bevrachter	100
811	Banken: vloeropp. < 150 m2	10
821	Verzekeringsbedrijven: vloeropp. < 150 m2	10
8301	Exploitatie- en handels bedr. in onroerend goed: vloeropp. < 150m2	10
84011	Zakelijke dienstverlening (kantoren): Vloeropp. < 150 m2	10
928	Overig onderwijs zonder werkplaatsen of laboratoria	10
93103	Individuele praktijken	0
93104	Medische laboratoria	10
9512	Sociaal-culturele instellingen: Bibliotheken en musea	10
9516	Sociaal-culturele instellingen: Ateliers voor kunst	10
9518	Sociaal-culturele instellingen: Sociaal-culturele instellingen n.e	10
96127B	Schietinrichtingen: Binnenbanen: boogbanen	10
9822	Schoorsteenveegbedrijven	10
9824	Glazenwasserijen	10
9829	Schoonmaakbedr. n.e.g.	10
9834	Stoppage- en oppersinr.	10

9835	Wasserettes, wassalons	10
984	Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	10
985	Foto-ateliers (incl. ontwikkelen)	10
98911	Begrafenisondernemingen: Uitvaartcentra	10
98912	Begrafenisondernemingen: Begraafplaatsen	10

CATEGORIE: 2

00011	Butaan, propaan, LPG: Bovengronds, < 3 m3	30
00031	Gasflessen (acetyleen, butaan, propaan e.d.): < 10.000 l	30
00041	Brandbare vloeistoffen: Ondergronds, K1/K2-klasse	30
00045	Brandbare vloeistoffen: Bovengronds, K3-klasse: < 10 m3	30
00052	Munitie: >= 275.000 patronen en < 3 kg buskruit	30
00532	Laboratoria: Medisch en hoger onder wijs	30
0054	Luchtbehandelingsinst. t.b.v. detailhandel	30
0055	Keukeninrichtingen	30
00591	Afvalverbrandingsinstall. t.b.v. energieopwekking: V.c. < 1,5 t/u	30
0060	Rioolgemalen	30
0064	Vorkheftrucks, elektrisch	30
0068	Hydrofoorinstallaties	30
00701	Stookinstallaties: Gas, < 2,5 MW	30
00704	Stookinstallaties: Olie, < 2,5 MW	30
0073	Liftinstallaties	30
0074	Motorbrandstofpompen	30
01191	Bijen- en insekenteelt: Bijen	30
01283	Bijz. tuinbouw bedrijven: Bloembollen-droog- en prepareerbedrijven	30
0307	Siervissenkwekerijen	30
208111	Broodbakkerijen, v.c. < 2500 kg meel/week: Alleen voor eigen winke	30
231	Confectiekledingindustrie	30
232	Loonconfectiefabrieken	30
2563	Mandenmakerijen	30
2569	Vlechtwarenfabr. n.e.g.	30
2572	Grafkistenfabrieken	30
262	Papierwarenindustrie	30
2715	Chemigrafische bedrijven	30
2719	Drukkerijen n.e.g.	30
273	Binderijen	30
2962	Verbandmidd. fabrieken	30
3283	Glas-in-loodzetterijen	30
3699	Elektrische installatie bedrijven	30
38	Instrumenten- en optische industrie	30
3811	Fabriek van medische instrumenten e.d.	30
3812	Fabriek van orthopedische artikelen e.d.	30
3813	Tandtechnische werkplaatsen	30
3821	Niet-elektrische instrumentenfabriek	30
3831	Fabriek van optische artikelen	30
3832	Opticienswerkplaats	30
3841	Klokken- en uurwerkfabrieken	30
39	Overige industrie voor zover n.e.g.	30
3911	Diamantslijperijen e.d.	30
3912	Fabriek van gouden / zilveren artikelen	30
3913	Sieraden-, munten-, medaillesfabriek	30
3921	Akoestische muziekinstrumentenfabriek	30
393	Foto- en filmlaboratoria	30
3991	Stempelfabrieken	30
3999	Overige be-/verwerkende industrie n.e.g.	30
40121	Elektriciteitsdistrib.bedr. met transformatorvermogen: < 10MVA	30
4023	Gasdistributiebedrijven: Gasdrukregel- en meet ruimten (kasten en	30
40321	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen: < 1 MW	30
4042	Warmtevoorzieningsbedr.: Blokverwarming	30
52	Bouwinstallatiebedrijven	30
5211	Loodgieter, fitter, installatie sanitair	30
5221	Cv- / luchtbehandelingsinstallatie	30
5222	Isolatiebedrijven	30
5231	Sterkstroominstallatie	30
5232	Zwakstroominstallatie	30
5239	Elektrotechnische installatie	30
5241	Installatiebedrijven van zonwering	30
5291	Installatiebedrijven van zwembaden	30
6111	Akkerbouwproducten, algemeen assortiment	30

6114	Fijne zaden en peulvruchten	30
6117	Bloemen, planten en tuinbenodigdheden	30
6119	Akkerbouwproducten n.e.g.	30
6192	Scheepsbenodigdheden	30
6199	Vakbenodigdheden e.d.	30
622	Huishoudelijke artikelen, ijzerwaren, auto-accessoires, houtwaren	30
623	Textielwaren, schoeisel e.d.	30
6281	Optische, fotograf., sport- e.d. art.: Zonder vuurwerk	30
62931	Oude materialen en afval stoffen (excl. schroot): Oud papier, lomp	30
6512	Vis, met bakken	30
6513	Vlees, met roken, koken of smelten	30
6522	Brood en banket, met bakken voor eigen winkelbedrijf	30
65282	Supermarkten: Verkoopopp. >= 250 m2	30
66152	Bouwmaterialen: 'doe het zelf'	30
66311	Benzine-service-stations: Zonder LPG	30
6671	Huisbrandstoffen	30
6691	Warenhuizen	30
6711	Restaurants	30
6712	Cafetaria's, snackbars, viskramen	30
6713	Dineruitzendingsbedrijven	30
6721	Cafe's, bars	30
6742	Hotels en pensions: Met maaltijd	30
675	Vakantiecentra, logies verstrekkende bedrijven	30
6821	Autoreparatiebedrijven (excl. plaatwerken, spuiten en tectyleren)	30
68291	Autorepar. bedr. n.e.g.: Zonder tectyleerderij	30
683	Fietsen-, brom- en motor fietsenreparatiebedr.	30
7221	Taxibedrijven	30
7312	Zeevaartbedrijven (kantoren): Vloeropp. >= 150 m	30
7412	Binnenvaartbedrijven (kantoren): Vloeropp. >= 150 m	30
751	Luchtvaartbedrijven (kantoren)	30
75212	Luchthavens Luchtverkeersregel. bedr.	30
7701	Postdiensten	30
7702	Telefoon-, telegraaf diensten e.d.	30
812	Banken: vloeropp. >= 150 m2	30
822	Verzekeringsbedrijven: vloeropp. >= 150 m2	30
8302	Exploitatie- en handels bedr. in onroerend goed: vloeropp. >= 150	30
84012	Zakelijke dienstverlening (kantoren): Vloeropp. >= 150 m2	30
853	Verhuurbedrijven van gebruiksgoederen	30
901	Openbaar bestuur voor zover n.e.g.	30
911	Kerkgebouwen e.d.	30
922	Kleuter-/ basisonderwijs	30
925	Beroepsopleiding	30
93102	Groepspraktijken, klinieken	30
94	Maatschappelijke dienst- verlening (incl. keukens)	30
9411	Bejaardentehuizen	30
9412	Woonvoorziening (uitsluitend bejaarden)	30
9421	Tehuis voor niet-gehandicapte kinderen	30
9422	Tehuis voor niet-gehandicapten	30
9431	Tehuis voor lichamelijk gehandicapten	30
9432	Tehuis voor geestelijk gehandicapten	30
9433	Dagverblijf lichamelijk gehandicapten	30
9434	Dagverblijf geestelijk gehandicapten	30
9441	Sociaal-medische diensten e.d.	30
9451	Algemeen maatschappelijke organisaties	30
9452	Kinderbescherming e.d. (geen tehuizen)	30
9453	Gespecialiseerd maatschappelijk orgaan	30
9454	Maatschappelijk overkoepelend orgaan	30
9455	Bureau voor rechtshulp (geen advocatuur)	30
9456	(steun)fonds voor bijzondere noden	30
9461	Gezinsverzorging en gezinshulp	30
9462	Dienstencentra voor bejaarden	30
9471	Kinderdagverblijf (gezonde kinderen)	30
9481	Consumentenvoorlichtingsdiensten	30
9491	Huwelijksbemiddelingsbureaus	30
9515	Sociaal-culturele instellingen: Theaters, bioscopen (gesl. gebouwe	30
9517	Sociaal-culturele instellingen: Muziek en balletscholen	30
961222	Sportacc.: Bowlingcentra	30
96122C	Sportacc.: Golfbanen	30
96122D	Sportacc.: Kunstskibanen	30
961279	Schietinrichtingen: Buitenbanen met voorz.: hoogbanen	30
9613	Sportscholen, gymnastiek zalen	30
971	Bedrijfs- en werknemers organisaties (kantoren)	30

98125	Rioolwaterzuiv.- en gierverw. (g. korrelfabr.) Rioolgemalen	30
98135	Afvalverwerkingsbedr.: Pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuis)	30
9821	Schoonmaakbedrijven voor gebouwen	30
9832	Chemische wasserijen en ververijen	30
9833	Wasverzendinrichtingen	30
9892	Badhuizen en sauna-baden	30
9899	Persoonlijke dienstver lening n.e.g.	30

CATEGORIE: 3

00012	Butaan, propaan, LPG: Bovengronds, 3 - 8 m3	50
00013	Butaan, propaan, LPG: Bovengronds, 8 - 50 m3	100
00015	Butaan, propaan, LPG: Ondergronds, < 20 m3	50
0002	Niet reactieve gassen (incl. zuurstof), gekoeld	50
00032	Gasflessen (acetyleen, butaan, propaan e.d.): 10.000 - 50.000 l	100
00043	Brandbare vloeistoffen: Bovengronds, K1/K2-kl.: < 10 m3	50
00044	Brandbare vloeistoffen: Bovengronds, K1/K2-kl.: 10 - 1000 m3	100
00046	Brandbare vloeistoffen: Bovengronds, K3-klasse: 10 - 1000 m3	50
00071	Bestrijdingsmiddelen: < 500 kg	100
0008	Kunstmest, niet explosief	50
0009	Kuilvoer	50
00103	Gier / drijfmest: Gesloten, < 350 m3	50
00104	Gier / drijfmest: Gesloten, 350 - 750 m3	100
0051	Gasflessenvulinstallaties (butaan, propaan)	100
0052	Laadschoppen, shovels, bulldozers	100
00531	Laboratoria: Chemisch / biochemisch	50
0056	Koelinstallaties freon 1,5 - 300 kW	50
0057	Koelinstallaties ammoniak 1,5 - 300 kW	100
0058	Total energy installaties (gasmotoren)	50
00592	Afvalverbrandingsinstall. t.b.v. energieopwekking: V.c. >= 1,5 t/u	100
0061	Noodaggregaten t.b.v. elektriciteitsopwekking	50
0062	Verfspuitinstallaties en moffel- en emailleerovens	100
0063	Vorkheftrucks met verbrandingsmotor	50
0067	Vatenspoelinstallaties	50
00691	Windmolens: Wiekdiameter < 8 m	50
00692	Windmolens: Wiekdiameter 8 - 14 m	100
00702	Stookinstallaties: Gas, 2,5 - 50 MW	50
00705	Stookinstallaties: Olie, 2,5 - 50 MW	50
00707	Stookinstallaties: Kolen, 2,5 - 50 MW	100
0071	Stoomwerktuigen	50
0072	Luchtcompressoren	50
0111	Akkerbouwbedrijven (bedrijfsgebouwen)	100
01121	Veehouderijen (niet in tensief): Melkrundvee	100
01122	Veehouderijen (niet in tensief): Schapen- en geiten houderijen	100
0113	Gemengde veehouderijen (niet intensief)	100
01142	Nerts- en pelsdier fokkerijen: Konijnen	100
0115	Faardenfokkerijen	100
01164	Intensieve veehouderijen: Stiermesterijen	100
0117	Huisdierfokkerijen (kennels)	100
01185	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Kalkoenen	100
01186	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Kuikenbroederijen	100
01192	Bijen- en insektenteelt: Maden, wormen ed.	50
01281	Bijz. tuinbouw bedrijven: Champignonkwekerijen (algemeen)	50
01282	Bijz. tuinbouw bedrijven: Champignonkwekerijen met mestfermentatie	100
01292	Tuinbouw met bedekte teelt (kassen): Met olie-kasverwarming	50
01293	Tuinbouw met bedekte teelt (kassen): Met gas-kasverwarming	50
01294	Tuinbouw met bedekte teelt (kassen): Met kolen-kasverwarming	100
0142	Agrarische dienstverlenende bedr.: Met machineverhuur, c.q. werken	100
0143	Agrarische dienstverlenende bedr.: KI-stations	50
0201	Bosbouwbedrijven	50
0302	Zeevisserijbedrijven	100
0303	Binnenvisserijbedrijven	50
0304	Oester- en mosselteelt bedrijven	100
0305	Schelpen- en wiervisserij bedrijven	100
0306	Visteeltbedrijven	50
192	Zoutwinning (putten)	100
1991	Veenderijen	100
2012	Loonslachtersbedrijven	50
20221	Melkproduktfabrieken: V.c. < 55.000 t/j	100
2023	Consumptie-ijsfabrieken	100

20711	Groente- en fruitconservenfabrieken: Jam	50
20712	Groente- en fruitconservenfabrieken: Fruit	100
20713	Groente- en fruitconservenfabrieken: Groente algemeen	100
2072	Groente-inmakerijen en -inleggerijen	100
208112	Broodbakkerijen, v.c. < 2500 kg meel/week: Ook voor toelevering aa	50
20812	Broodbakkerijen, v.c. < 2500 kg meel/week: Broodfabrieken	100
2082	Beschuitfabrieken e.d.	100
2084	Biscuit-, koek- en banketfabrieken	100
20921	Suikerwerkfabrieken: Zonder suiker branden	100
2131	Deegwarenfabrieken	50
21322	Branderijen: Overige (theepakkerijen e.d.)	100
21361	Soep- en soeparomafabr.: Zonder poederdrogen	100
2172	Tabakverwerkende ind.: Sigaren	100
2211	Wolvezelbewerk. fabr.	100
2212	Wolspinnerijen e.d.	100
22131	Wolspinnerijen-weverijen: Aant. weefgetouwen < 50	100
22141	Wolweverijen: Aant. weefgetouwen < 50	100
2221	Katoenvezelbewerk. fabr.	100
2222	Katoenspinnerijen	100
2223	Katoentwijnerijen, -spoe lerijen, naaigarenfabr.	100
22241	Katoenspinnerijen-weve rijen: Aant. weefgetouwen < 50	100
22251	Katoenweverijen: Aant. weefgetouwen < 50	100
2231	Tricotstukgoederenfabr.	100
2232	Kousen- en sokkenfabr.	50
2233	Tricot onder- en nacht kledingfabrieken	50
2234	Tricot bovenkledingfabr.	50
2239	Tricotfabrieken n.e.g.	50
2271	Huishoud- en woningtex tielfabrieken	100
2272	Dekenstikkerijen, spreienfabrieken e.d.	100
2273	Zeilen-, tenten- en dekkledenfabrieken	50
2279	Textielwarenfabrieken (excl. kleding) n.e.g.	50
2291	Band-, vlecht-, kant- en passementfabrieken	50
2292	Vilt- en vezelvliesfabr.	50
2293	Touwslagerijen	50
22941	Jutespinnerijen-weverijen Aant. weefgetouwen < 50	100
2299	Textielind. n.e.g. (coaten, cacheren, impregneren)	50
234	Felsbereiderijen, bontfabrieken en bontwerkerijen	50
242	Lederwarenfabrieken (excl. kleding)	50
243	Schoenindustrie	50
2521	Triplex- en fineerfabr.	100
25231	Houtcons.bedr. (druk/vacuum-proces of drenken e.d.): Met zoutoplos	100
2531	Timmerfabrieken	100
254	Houten emballage ind.	100
2551	Overige houtwarenind.: Vermogen < 50 kW	50
2552	Overige houtwarenind.: Vermogen >= 50 kW	100
2562	Borstelwarenfabrieken	100
2571	Meubelfabrieken (incl. lakspuiterij)	100
2573	Rietmeubelfabrieken	50
2574	Matrassenfabrieken	50
2612	Papier- en kartonfabr.: P.c. < 3 t/u	50
26312	Golfkartonfabrieken: P.c. < 3 t/u	100
2632	Kartonnagefabrieken	100
2712	Hoogdrukkerijen (klein) en kopieerinrichtingen	50
27131	Vlakdruk: Offset-vallen-drukke rijen	50
27133	Vlakdruk: Vlakdrukkerijen n.e.g.	50
27142	Rotatie-diepdrukkerijen: Met terugwinning oplos middel	100
2824	Smeerolien- en vetten fabrieken	100
29611	Geneesmiddelenfabrieken: Fabricage	100
29612	Geneesmiddelenfabrieken: Formulering en afvullen geneesmiddelen	50
29911	Lijm- en plakmiddelen fabrieken: Zonder dierlijke grond stoffen	100
2992	Chem. kantoorbenodigde denfabrieken	100
2993	Poetsmiddelenfabrieken	100
2994	Fotochem. prod. fabrieken	100
3112	Rubber-artikelenfabrieken	100
3121	Loopvlakvernieuwings bedrijven; Vloeropp. < 100 m2	50
3221	Aardewerkindustrie: Vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	50
3231	Kalkzandsteenfabrieken: P.c. < 100.000 t/j	100
32521	Asbestcementwarenfabr.: P.c. < 100 t/d	100
32531	Betonmortelcentrales: P.c. < 100 t/u	100
3254	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	100
3261	Natuursteenbewerkings bedrijven: Zonder breken, zeven en drogen	100
3271	Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	50

3279	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	100
32811	Glasfabrieken: Glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	100
3282	Glasbewerkingsbedrijven (graveren, etsen etc.)	50
34021	Non-ferro-metaalgieter.: P.c. < 4.000 t/j	100
3412	Stamp-, pers-, dieptrek en forceerbedrijven	100
342	Schroeven-, massadraai werk-, veren- e.d. ind.	100
345	Metalen meubelfabr. e.d. (incl. lakken en moffelen)	100
3461	Metalen emballage ind. (incl. lakken en moffelen) P.o. < 2.000 m2	100
347	C.v.-ketel en -radiatorrenfabr. (excl. moffelen)	100
348	Overige metaalwarenind.	100
3491	Smederijen, lasinricht., bankwerkerijen e.d.	100
3492	Reparatiebedrijven voor landbouwmachines, e.d.	100
34931	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Algemeen	100
34932	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Mech. oppervlaktebeh.(slijpen, polijste	100
34933	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Anodiseren, eloxeren	100
34934	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Chemische oppervlakte behandeling	100
34935	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Emailleren	100
34936	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Galvaniseren (vernikkelen,... ed.)	100
34938	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Metaalharderen	100
34939	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Lakspuiten en moffelen	100
3493A	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Scoperen (opsputten van zink)	100
3501	Machine-industrie: P.o. < 2.000 m2	100
3691	Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100
3693	Elektrische en elektron. meet- en regelapp.- en elektromed. toest.	50
3694	Telecommunicatie- en signaalapparatenfabrieken	50
3695	Fabr. van radio- en TV-ontvangapp. en elektronische app. n.e.g.	50
36951	Fabr. van radio- en TV-ontvangapp. e.a. app. Fabr. v gedr. bedradin	50
3696	Grammofoonplaten- en bespeelde magnetofoonbanden-fabrieken	50
3697	Huishoudelijke elektrische apparaten-fabrieken	100
3698	Elektrische apparaten fabrieken n.e.g.	100
373	Auto-onderdelenfabrieken	100
37401	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven: Houten schepen	50
37402	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven: Kunststof schepen	100
37511	Wagonbouw- en spoorwegwerkpl. (lijnwerkplaatsen): Algemeen	100
376	Rijwiel- en motorrijwiel-fabrieken	100
379	Transportmiddelenindustr. n.e.g.	100
3941	Speelgoedartikelenfabr.	50
3942	Sportartikelenfabrieken	50
395	Sociale werkplaatsen met lakspuiterijen	100
399912	Compostbedrijven: Gesloten	100
39992	Zwarte grond-productie bedrijven	100
39993	Overige be- en verwerken de industrie n.e.g.	50
40122	Elektriciteitsdistrib.bedr. met transformatorvermogen: 10 - 100MVA	50
40123	Elektriciteitsdistrib.bedr. met transformatorvermogen: 100-200MVA	100
4024	Gasdistributiebedrijven: Gasontvang en -verdeel stations, cat. D	100
40312	Waterwin./bereiding bedr. ber. met Cl. bleekloog, straling	50
40322	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen: 1 - 15 MW	100
4041	Warmtevoorzieningsbedr.: Stadsverwarming	100
51011	Bouwbedrijven: Algemeen	50
51012	Bouwbedrijven: Impregneren, bitumine ren, verven	50
51013	Bouwbedrijven: Ijzervlechten, steenwerken	100
6112	Granen	100
6113	Zaaizaad en pootgoed	50
6115	Hooi en stro	50
6116	Meng-, kracht- en ruw voeders	50
61181	Meststoffen: Kunstmest (niet explo- sief)	50
61183	Meststoffen: Dierlijke mest, gesloten opslag	50
6121	Levend vee	100
6122	Wilde dieren, siervogels e.d.	50
6131	Textielgrondstoffen en -halffabrikaten	50
6132	Huiden en vellen	100
6133	Leder en -halffabrikaten	50
6134	Ruwe tabak	100
6139	Ruwe tropische produkten n.e.g.	100
6143	Non-ferro metalen en halffabrikaten	100
6144	Minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100
61461	Vaste brandstoffen: Klein, lokaal verzorgingsgebied	100
6153	Olien, vetten en olie- houdende grondstoffen	100
6154	Rubber	50
616	Hout, vlakglas, sanitair en bouwmaterialen	50
6166	Hout, vlakglas, sanitair en bouwmaterialen Zand en grind	100
6169	Hout, vlakglas, sanitair en bouwmaterialen Bouwmaterialen n.e.g.	50

617	Machines, apparaten etc.	50
6191	Verpakkingsmaterialen	50
621	Meubelen, antiquiteiten e.d.	50
6221	Grooth. in elektr. huisl. artikelen	30
6222	Groothandel in kachels / keukenartikelen	30
6223	Groothandel in glas/porselein/aardewerk	30
6224	Groothandel in tv/audio/grammofoonplaten	30
6225	Groothandel in hout-, kurk- en rietwaren	30
6226	Groothandel in ijzer- en metaalwaren	30
6227	Huishoudelijke artikelen, ijzerwaren, auto-accessoires, houtwaren	100
6228	Groothandel in behangselpapier	30
6229	Groothandel in verlichtingsartikelen	30
6231	Groothandel in textielwaren	30
6232	Groothandel in woningtextiel	30
6233	Groothandel in bovenkleding	30
6234	Groothandel in kledingstoffen	30
6235	Groothandel in hoeden, paraplu's e.d.	30
6236	Gh in onderkleding en kleinvakartikelen	30
6237	Groothandel in bontkleding e.d.	30
6238	Groothandel in schoeisel	30
6239	Groothandel in lederwaren, reisartikelen	30
624	Plantaardige voedings- en genotsmiddelen	50
6241	Groothandel in levensmiddelen	50
6242	Groothandel in zoetwaren/consumptie-ijs	50
6243	Groothandel in groente en fruit	50
6244	Groothandel in consumptie-aardappelen	50
6245	Drankengroothandel	50
6246	Groothandel in tabaksprodukten e.d.	50
6247	Groothandel in bakkerijgrondstoffen	50
6248	Groothandel in voedsel voor huisdieren	50
6249	Voedings- en genotmiddelengroothandel	50
625	Dierlijke voedingsmidd.	50
6251	Groothandel in zuivel / spijsvetten	50
6252	Groothandel in eieren	50
6253	Groothandel in pluimvee/wild/gevogelte	50
6254	Groothandel in vlees en vleeswaren	50
6255	Gh in vis, schaal- en weekdieren	50
626	Farmaceutische, medische, cosmetische artikelen en reinigingsmidde	50
6261	Groothandel in medische artikelen	50
6262	Groothandel in farmaceutische artikelen	50
6263	Groothandel in toiletartikelen e.d.	50
6264	Groothandel in was-, poetsmiddelen	50
627	Papier, boeken en kantoorbehoeften	50
6271	Groothandel in papier en karton	50
6272	Groothandel in papier- en kartonwaren	50
6273	Groothandel in boeken en tijdschriften	50
6274	Groothandel in kantoorbenodigdheden	50
6282	Optische, fotograf., sport- e.d. art.: Met vuurwerk en/of munitie	100
62911	Schroot: Algemeen	100
62913	Schroot: Autosloperijen	50
62933	Oude materialen en afval stoffen (excl. schroot): Puin, glas en ho	100
66312	Benzina-service-stations: Met LPG	100
6723	Nachtclubs, bar-dancings e.d.	50
6822	Autoplaatwerkerijen	100
6823	Autospuitinrichtingen	50
68292	Autorepar. bedr. n.e.g.: Met tectyleerderij	100
7101	Stations	100
7211	Bus-, tram-, en metro stations	100
7212	Groepsvervoerbedrijven	100
7222	Touringcar bedrijven	100
7231	Goederenwegvervoerbedr.: Zonder schoonmaken tanks	100
7241	Autoparkeer- en stal lingsbedrijven	50
7242	Fietsenstallingsbedrijven	50
7243	Pomp- en compressorsta tions van pijpleidingen	50
7249	Wegvervoer verwante bedrijven n.e.g.	100
7421	Binnenvaartbedr.: Containers	100
7422	Binnenvaartbedr.: Stukgoederen	100
7621	Wegings- en metings bedrijven	100
763	Veem- en pakhuisbedrijven	100
8495	Beurzen, tentoonstel- lingsgebouwen	100
8497	Veilinggebouwen e.d.	100
851	Autoverhuurbedrijven	50

852	Machineverhuurbedrijven	50
859	Verhuurbedrijven van roerende goederen n.e.g.	50
904	Politiekantoren	50
905	Brandweerkazernes	50
924	Voortgezet onderwijs	50
927	Wetenschappelijk onderwijs	50
93101	Ziekenhuizen	50
9511	Sociaal-culturele instellingen: Buurt- en clubhuizen	50
9513	Sociaal-culturele instellingen: Dierentuinen	50
9514	Sociaal-culturele instellingen: Studio's (film, TV, radio, geluid)	50
961211	Zwembaden: Overdekt	50
961221	Sportacc.: Sporthallen	50
961227	Sportacc.: Overdekte kunstijsbanen	100
961229	Sportacc.: Maneges	50
96122A	Sportacc.: Tennisbanen (met verlichting)	50
96122B	Sportacc.: Veldsportcomplex (met verlichting)	50
96122E	Sportacc.: Hondendressuurterreinen	50
9623	Casino's	50
96291	Amusementsgelegenheden: Dansscholen	50
96292	Amusementsgelegenheden: Feestzalen	100
96293	Amusementsgelegenheden: Amusementshallen	50
975	Research- e.d. wetenschappelijke instellingen met laboratorium	50
98111	Vuillophaal-, straatreinigingsbedr. e.d.	50
98114	Vuillophaal-, straatreinigingsbedr. e.d. Gemeentewerven, chemisch a	50
98132	Afvalverwerkingsbedr.: Verwerking afgewerkte olie	100
98136	Afvalverwerkingsbedr.: Oplosmiddelterugwinning	100
98139	Afvalverwerkingsbedr.: Verwerking fotochemisch en galvano-afval	50
9814	Ongedierte bestrijdings- en ontsmettingsbedrijven	100
9815	Polderbemalingsinricht.	50
9823	Autowasserijen	50
9831	Wasserijen en strijkin richtingen	100
9836	Tapijtreinigingsbedrijven	50
98913	Begraafenisondernemingen: Crematoria	100
9893	Dierenasiels en -pensions	100

CATEGORIE: 4

00014	Butaan, propaan, LPG: Bovengr., 50 - 250 m3	300
00016	Butaan, propaan, LPG: Ondergr., 20 - 250 m3	200
00033	Gasflessen (acetyleen, butaan, propaan e.d.): >= 50.000 l	200
00072	Bestrijdingsmiddelen: 500 - 2500 kg	200
00101	Gier / drijfmest: Open, < 350 m3	300
00105	Gier / drijfmest: Gesloten, >= 750 m3	200
00693	Windmolens: Wiekdiameter >= 14 m	200
00703	Stookinstallaties: Gas, >= 50 MW	200
00706	Stookinstallaties: Olie, >= 50 MW	200
00708	Stookinstallaties: Kolen, >= 50 MW	300
00751	Afvalwaterbehandelings installaties: < 100.000 i.e.	200
00752	Afvalwaterbehandelings installaties: 100.000 - 300.000 i.e.	300
01141	Nerts- en pelsdier fokkerijen: Nertsen en vossen	200
01161	Intensieve veehouderijen: Varkensfokkerijen	200
01162	Intensieve veehouderijen: Varkensmesterijen	200
01163	Intensieve veehouderijen: Kalvermesterijen	200
01182	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Opfokkippen(dunne mest)	200
01183	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Mestkuikens	200
01184	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Eenden	300
0141	Agrarische dienstverlenende bedr.: Met opslag bestrijdingsmid	200
11	Kolenmijnbouw	300
1201	Aardolieinputten	300
1203	Aardolie- en gasexploratie (tijdelijke activ.)	300
1911	Zand- en grindwinning	300
2011	Slachthuizen	200
2013	Slachterijen	200
2014	Vleeswaren- en vleesconservenfabrieken	200
2015	Pluimveeslachterijen	200
2017	Bewerkingsinr. van darmen en vleesafvallen	300
20213	Zuivelproduktenfabrieken: Overige zuivelprod.fabr	300
20222	Melkproduktenfabrieken: V.c. >= 55.000 t/j	300
20312	Visbewerkingsinrich tingen: Conserveren	200
20314	Visbewerkingsinrich tingen: Verwerken anderszins	300

20411	Meelfabrieken: P.c. < 500 t/uur	200
20412	Meelfabrieken: P.c. >= 500 t/uur	300
2042	Grutterswarenfabrieken	200
20611	Olie- en vettenfabr.: Zonder hexaan-extractie p.c. < 250.000 t/j	200
20612	Olie- en vettenfabr.: Zonder hexaan-extractie p.c. >= 250.000 t/j	300
20613	Olie- en vettenfabr.: Met hexaan-extractie, p.c. < 250.000 t/j	300
20621	Margarinefabrieken e.d.: P.c. < 250.000 t/j	200
20622	Margarinefabrieken e.d.: P.c. >= 250.000 t/j	300
20714	Groente- en fruitconservenfabrieken: Met koolsoorten	200
20715	Groente- en fruitconservenfabrieken: Met drogerijen	300
20716	Groente- en fruitconservenfabrieken: Met uienconservering (zoutinl)	300
20922	Suikerwerkfabrieken: Met suiker branden	300
2111	Zetmeel(-derivaten)fabr.: P.c. < 10 t/u	200
21211	Mengvoederfabrieken: P.c. < 100 t/u	300
2133	Azijn-, mosterd- en specerijenfabrieken	200
2134	Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200
2135	Bakkerijgrondstoffenfabr.	200
21362	Soep- en soeparomafabr.: Met poederdrogen	300
2139	Voedingsmidd.fabr. n.e.g.	200
21411	Gist- en spiritusfabr.: P.c. < 5.000 t/j	300
2142	Distilleerderijen e.d.	300
2151	Bierbrouwerijen	300
2152	Mouterijen	300
216	Frisdrankenfabrieken	200
2171	Tabakverwerkende ind.: Sigaretten	200
2173	Tabakverwerkende ind.: Excl. sigaretten/sigar.	200
22132	Wolspinnerijen-weverijen: Aant. weefgetouwen >=50	300
22142	Wolweverijen: Aant. weefgetouwen >=50	300
22242	Katoenspinnerijen-weve rijen: Aant. weefgetouwen >=50	300
22252	Katoenweverijen: Aant. weefgetouwen >=50	300
2241	Textielblekerijen, -ververijen, -drukkerijen	200
2242	Loonblekerijen, -ververijen, -drukkerijen	200
2243	Textielveredelings bedrijven n.e.g.	200
2251	Kokos e.d. vloermatten fabrieken	200
2252	Tapijtfabrieken	200
22942	Jutespinnerijen-weverijen Aant. weefgetouwen >=50	300
2295	Vlasbewerkingsinricht. (vlasroterijen)	200
241	Lederfabrieken	300
251	Houtzagerijen en schaverijen	200
2522	Vezel- en spaanderplaat fabrieken	200
25232	Houtcons.,bedr. (druk/vacuum-proces of drenken e.d.): Met organ. op	300
2532	Parket- en hardhoutvloerfabrieken	200
2533	Fabrieken voor geprefabriceerde houten gebouwen	200
2561	Kurkwarenfabrieken	200
2613	Papier- en kartonfabr.: P.c. 3 - 15 t/u	200
2614	Papier- en kartonfabr.: P.c. >= 15 t/u	300
26313	Golfkartonfabrieken: P.c. >= 3 t/u	300
2711	Dagbladrukkerijen	200
27132	Vlakdruk: Offset-rotatie-drukke rijen (groot, met thermische drog	200
27141	Rotatie-diepdrukkerijen: Zonder terugwinning oplosmiddel	200
28221	Bitumeneus wegenbouw- materialenfabrieken: P.c. < 100 t/u	300
28231	Bitumeneus dakbedekkings materialenfabrieken: P.c. < 100 t/u	200
28291	Overige aardolie- en steenkoolprod.fabr.: Steenkoolproduktenfabr.	300
293	Kleur- en verfstoffen fabrieken	300
29421	Anorg. chem. grondstoffenfabr. n.e.g.: Niet vallend onder in- rich	300
294911	Methanolfabrieken: P.c. < 100.000 t/j	200
294921	Vetzuren- en alkanolen fabr. (niet synthetisch): P.c. < 50.000 t/j	300
294931	Grondstoffenfabr. voor geneesmidd. en fijnchem.: P.c. < 1.000 t/j	300
294941	Organ. chem. grondstoffenfabr. n.e.g.: Niet vallend onder inrichti	300
2951	Verf- lak- en vernis fabrieken	300
2971	Zeepe-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300
2972	Parfumerie- en cosmetica fabrieken	300
2999	Chem. produktenfabrieken n.e.g.	200
30	Kunstmatige en synthetische garen- en vezelfabr.	300
3111	Rubberbandenfabrieken	300
3119	Rubberregeneratiebedr.	300
3122	Loopvlakvernieuwings bedrijven: Vloeropp. >= 100 m2	200
3122	Loopvlakvernieuwings bedrijven: Vermogen elektrische ovens totaal	200
3131	Kunststofverwerk. fabr.: Zonder fenolharsen	200
3211	Baksteen en baksteen elementenfabrieken	200
3212	Dakpannenfabrieken	200
3232	Kalkzandsteenfabrieken: P.c. >= 100.000 t/j	300

32421	Kalkfabrieken: P.c. < 100.000 t/j	200
32431	Gipsfabrieken: P.c. < 10.0000 t/j	200
32511	Betonwarenfabrieken: Zonder persen, triltafels en bekist.trillers	200
32512	Betonwarenfabrieken: Met persen, triltafels of bekistingtrillers,	300
32522	Asbestcementwarenfabr.: P.c. >= 100 t/d	300
32532	Betonmortelcentrales: P.c. >= 100 t/u	300
3262	Natuursteenbew.bedr. met breken, zeven of dr., v.c. < 100.000 t/j	300
32721	Steen-, grit- en krijt malerijen: Algemeen (excl. steenbrekerijen)	200
32723	Steen-, grit- en krijt malerijen: Uitsl. sorteren in gesl. gebouwe	300
32724	Steen-, grit- en krijt malerijen: Schelpenmalerijen	200
32731	Isolatiemater. fabrieken (excl. glaswol): Steenwol, p.c. >= 5.000	300
32732	Isolatiemater. fabrieken (excl. glaswol): Overige isolatiemater.	200
32812	Glasfabrieken: Glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	300
32813	Glasfabrieken: Glaswol en glasvezels, p.c. < 5.000 t/j	300
33321	Profieszetterijen: P.o. < 2.000 m2	300
33331	Draadtrekkerijen e.d.: P.o. < 2.000 m2	300
33411	Non-ferro-metaalerts voorberekingsbedrijven: P.c. < 1.000 t/j	300
33421	Primaire non-ferro metaalfabrieken: P.c. < 1.000 t/j	300
33431	Non-ferro-metaalsmelte- rijen e.d.: P.c. < 4.000 t/j	300
34011	IJzer- en staalgietereien P.c. < 4.000 t/j	200
34022	Non-ferro-metaalgieteer.: P.c. >= 4.000 t/j	300
34111	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken: P.o. < 2.000 m2	200
3431	Tank-,reservoir- en pijpleidingbouwbedrijven: P.o. < 2.000 m2	300
3441	Overige constructiewerk plaatsen (excl. lakken): Gesloten gebouwen	200
3442	Overige constr.werkpl.(excl.lakken) In open lucht, p.o. < 2.000 m2	300
3462	Metalen emballage ind. (incl. lakken en moffelen) P.o. >= 2.000 m2	300
34937	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Stralen	200
3493B	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Thermisch verzinken	200
3493C	Metaaloppervlaktebeh.bedr.: Thermisch vertinnen	200
3502	Machine-industrie: P.o. >= 2.000 m2	200
3503	Machine-industrie: Met proefdraaien ver brand.motoren >= 1 MW	300
361	Electrische draad- en kabelfabrieken	200
3621	Elektromotoren- en gene ratorenfabrieken	300
3622	Schakel- en installatie materiaalabrieken	300
3711	Autofabrieken en -assem blagebedrijven: P.o. < 10.000 m2	300
3721	Aanhangwagene- en opleg gerfabrieken	200
3722	Carrosseriefabrieken	200
37403	Scheepsbouw- en repara tiebedrijven: Metalen schepen < 25 m	200
3746	Scheepsschilder- en schoonmaakbedr. e.d.	300
37512	Wagonbouw- en spoorwegwerkpl. met proefdr. verbrand.motoren >= 1MW	300
3771	Vliegtuigbouw en -reparatiebedr. zonder proefdraaien motoren	200
40115	Elektricitetsprod.bedr. (vermogen >=50 MW): Gasturbine-centrales	300
40124	Elektricitetsdistrib.bedr. met transformatorvermogen: 200-1000MVA	300
4021	Gasdistributiebedrijven: Gascompressorstations vermogen < 100 MW	300
40323	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen: >= 15 MW	300
61182	Meststoffen: Dierlijke mest, open opslag	200
6142	IJzer, staal- en -halffa brikaten	200
61471	Vloeibare brandstoffen: Vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	200
61473	Vloeibare brandstoffen: Tot vloeistof verdichte gassen	200
6151	Chemische grondstoffen en chemicalien voor industriële toepassing	300
62932	Oude materialen en afval stoffen (excl. schroot): Dierlijk afval	300
7102	Rangeerterrainen	300
7232	Goederenwegvervoerbedr.: Met schoonmaken tanks	200
7331	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Containers	300
7337	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Tankercleaning	300
7423	Binnenvaartbedr.: Ertsen, mineralen e.d., opslagopp. < 2.000 m2	300
7425	Binnenvaartbedr.: Granen of meelsoorten, v.c. < 500 t/u	300
7427	Binnenvaartbedr.: steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	300
742A	Binnenvaartbedr.: Tankercleaning	300
75213	Vliegtuigverhuurbedrijven	300
906	Land-, lucht- en zeemachtkazernes e.d.	300
961212	Zwembaden: Niet overdekt	200
961228	Sportacc.: Stadions en open-lucht-ijsbanen	300
961272	Schietinrichtingen: Vrije buitenbanen: kleidruiven	300
961275	Schietinrichtingen: Vrije buitenbanen: boogbanen	200
96127A	Schietinrichtingen: Binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	200
9622	Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	200
96294	Amusementgelegenheden: Modelvliegtuig-velden	300
98112	Vuillophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d. Vuilstortplaatsen	300
98113	Vuillophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d. Vuiloverslagstations	300
98121	Rioolwaterzuiv.- en gierverw. (g. korrelfabr.) < 100.000	200
98122	Rioolwaterzuiv.- en gierverw. (g. korrelfabr.) 100.000-300.000 i.e	300

98131	Afvalverwerkingsbedr.: Afvalscheidingsinstall.	300
98133	Afvalverwerkingsbedr.: Kabelbranderijen	200
98137	Afvalverwerkingsbedr.: Vuilverbrandingsinr.: huisvuil, slib	300
98138	Afvalverwerkingsbedr.: Vuilverbrandingsinr.: chemisch afval	300
9813A	Afvalverwerkingsbedr.: Puinbreken en -zeven, v.c. < 100.000 t/j	300

CATEGORIE: 5

00102	Gier / drijfmest: Open, >= 350 m3	500
00753	Afvalwaterbehandelings installaties: >= 300.000 i.e.	500
01181	Pluimvee- en gevogelte fokkerijen: Legkippen (dunne mest)	500
12021	Aardgaswinning incl. gasbehandelingsinst.: < 100.000.000 N m3/d	500
12022	Aardgaswinning incl. gasbehandelingsinst.: >= 100.000.000 N m3/d	700
1912	Mergelwinning	500
2016	Vetsmelterijen	700
20211	Zuivelproduktenfabrieken: Gedroogde producten, p.c. >= 1,5 t/u	500
20212	Zuivelproduktenfabr: Geconcentreerde prod., verdamp.cap. >= 20 t/u	500
20311	Visbewerkingsinrich tingen: Drogen	700
20313	Visbewerkingsinrich tingen: Roken	500
20511	Suikerfabrieken (biet-): V.c. < 2.500 t/j	500
20512	Suikerfabrieken (biet-): V.c. >= 2.500 t/j	1000
20614	Olie- en vettenfabr: Met hexaan-extractie, p.c. >= 250.000 t/j	500
2091	Cacao- en chocoladefabr.	500
2112	Zetmeel(-derivaten)fabr.: P.c. >= 10 t/u	500
21212	Mengvoederfabrieken: P.c. >= 100 t/u	500
21291	Veevoederfabr. n.e.g. : Deconstructiebedrijven	1000
21292	Veevoederfabr. n.e.g. : Beender-, veren-, vis- en vleesmeelfabriek	1000
21293	Veevoederfabr. n.e.g. : Drogerijen (gras....) capac. < 10 t/u wate	500
21294	Veevoederfabr. n.e.g. : Drogerijen (gras....) capac. >= 10 t/u wat	1000
21321	Branderijen: Koffie	500
2137	Aardappelprodukten fabr.	500
21412	Gist- en spiritusfabr.: P.c. >= 5.000 t/j	700
226	Linoleum- en viltzeil fabrieken	700
25233	Houtconserv.bedr. (druk/vacuum-proces of drenken e.d.): Met creoso	500
28222	Bitumeneus wegenbouw- materialenfabrieken: P.c. >= 100 t/u	500
28232	Bitumeneus dakbedekkings materialenfabrieken: P.c. >= 100 t/u	500
28292	Overige aardolie- en steenkoolprod.fabr.: Aardolieprod fabrieken n	500
291	Kunstmeststoffenfabrieken	700
292	Kunstharsenfabrieken e.d.	700
29411	Industr. gassenfabr: Luchtscheidingsinst. v.c. >= 10 t lucht / d	700
29412	Industr. gassenfabrieken: Overige gassenfabr., niet explosief	500
29413	Industr. gassenfabrieken: Overige gassenfabr., explosief	500
29422	Anorg. chem. grondstoffenfabr. n.e.g.: Vallend onder inrichtingenb	700
2943	Synth. reuk- en smaak- stoffenfabrieken	1000
294912	Methanolfabrieken: P.c. >= 100.000 t/j	500
294922	Vatzen- en alkanolen fabr.(niet synthetisch): P.c. >= 50.000 t/j	500
294932	Grondstoffenfabr. voor geneesmidd. en fijnchem.: P.c. >= 1.000 t/j	500
294942	Organ. chem. grondstoffenfabr. n.e.g.: Vallend onder inrichtingenb	1000
2982	Chem. bestrijdingsmidde lenfabrieken: Formulering en afvullen	700
29912	Lijm- en plakmiddelen fabrieken: Met dierlijke grond stoffen	500
2995	Springstoffen-, vuurwerk- e.d. fabrieken	500
3132	Kunststofverwerk. fabr.: Met fenolharsen	500
32411	Cementfabrieken: P.c. < 100.000 t/j	500
32412	Cementfabrieken: P.c. >= 100.000 t/j	1000
32422	Kalkfabrieken: P.c. >= 100.000 t/j	500
32432	Gipsfabrieken: P.c. >= 100.000 t/j	500
32513	Betonwarenfabrieken: Met persen, trieltafels of bekistingtrillers,	700
3263	Natuursteenbew.bedr. met breken, zeven of dr., v.c. >= 100.000 t/j	700
32722	Steen-, grit- en krijt malerijen: Steenbrekerijen in open lucht	700
32814	Glasfabrieken: Glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500
3311	Ruwijzer- en staalfabr.: P.c. < 1.000 t/j	700
3321	Stalen-buizenfabrieken: P.o. < 2.000 m2	500
3322	Stalen-buizenfabrieken: P.o. >= 2.000 m2	1000
33311	Koudbandwalserijen: P.o. < 2.000 m2	500
33312	Koudbandwalserijen: P.o. >= 2.000 m2	1000
33322	Profielzetterijen: P.o. >= 2.000 m2	700
33332	Draadtrekkerijen e.d.: P.o. >= 2.000 m2	500
33412	Non-ferro-metaalerts voorberekingsbedrijven: P.c. >= 1.000 t/j	700
33422	Primaire non-ferro metaalfabrieken: P.c. >= 1.000 t/j	700
33432	Non-ferro-metaalsmelte- rijen e.d.: P.c. >= 4.000 t/j	500
33441	Non-ferro-metaalwalserij- en, -trekkerijen e.d.: P.o. < 2.000 m2	500

33442	Non-ferro-metaalwalserij- en, -trekkerijen e.d.: P.o. >= 2.000 m2	1000
34012	IJzer- en staalgieterijen P.c. >= 4.000 t/j	500
34112	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken: P.o. >= 2.000 m2	500
3432	Tank-,reservoir- en pijpleidingbouwbedrijven: P.o. >= 2.000 m2	700
3443	Overige constr.werkpl.(excl. lakken) In open lucht, p.o.>= 2.000m2	500
3692	Lampenfabrieken	500
3712	Autofabrieken en -assem blagebedrijven: P.o. >= 10.000 m2	500
37404	Scheepsbouw Met. schepen >= 25 m proefdr.ververbr.motoren >= 1 MW	500
3747	Scheepssloperijen	700
3772	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven: Met proefdraaien motoren	1000
399911	Compostbedrijven: Open	700
40111	Elektriciteitsproductie bedr. (vermogen >=50 MW): Kolengestookt	700
40112	Elektriciteitsproductie bedr. (vermogen >=50 MW): Oliegestookt	500
40113	Elektriciteitsproductie bedr. (vermogen >=50 MW): Gasgestookt	500
40125	Elektriciteitsdistrib.bedr. met transformatorvermogen: >= 1000 MVA	500
4022	Gasdistributiebedrijven: Gascompressorstations vermogen >= 100 MW	500
61411	Ertsen (incl. overslag): Opslagopp. < 2000 m2	500
61412	Ertsen (incl. overslag): Opslagopp. >= 2000 m2	1000
6145	Vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen (algemeen assortiment)	500
61462	Vaste brandstoffen: Kolenterminal (opslagopp.>= 2.000 m2)	700
61472	Vloeibare brandstoffen: Vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	500
6152	Bestrijdingsmiddelen	500
62912	Schroot: Met shredders, persen	500
7332	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Stukgoed	500
7333	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Ertsen, mineralen e.d.	1000
7334	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Granen of meelsoorten	700
7335	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Steenkool	1000
7336	Zeevaart laad-, los- en overslagbedrijven: Olie, LPG e.d.	1000
7424	Binnenvaartbedr.: Ertsen, mineralen e.d., opslagopp. >= 2.000 m2	700
7426	Binnenvaartbedr.: Granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	700
7428	Binnenvaartbedr.: Steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	700
7429	Binnenvaartbedr.: Olie, LPG e.d.	700
961223	Sportacc.: Skelterbanen, < 8 uur/week in gebruik	500
961224	Sportacc.: Skelterbanen, >=8 uur/week in gebruik	1000
961225	Sportacc.: Autocircuits, motor crossterr. e.d. < 8 uur/week in geb	700
961276	Schietinrichtingen: Buitenbanen met voorz.: schietbomen	500
961278	Schietinrichtingen: Buitenbanen met voorz.: pistoolbanen	1000
98123	Rioolwaterzuiv.- en gieverw. (g. korrelfabr.) >= 300.000 i.e.	500
98124	Rioolwaterzuiv.- en gieverw. (g. korrelfabr.) thermische slibdrog	700
9813B	Afvalverwerkingsbedr.: Puinbreken en -zeven, v.c. >= 100.000 t/j	700

CATEGORIE: 6

0076	Radio- of TV-zendmasten	1500
0077	Radarinstallaties	1500
1992	Splijt- en kweekstoffen bewerkingsbedrijven	1500
2811	Aardolieraffinaderijen: Zonder petrochemie	1500
2812	Aardolieraffinaderijen: Met petrochemie	1500
28211	Cokesfabr: Zonder steenkoolvergas sing en zonder produktie koollele	1500
28212	Cokesfabr: Met steenkoolvergassing	1500
28213	Cokesfabr: Met produktie koollele- troden	1500
2981	Chem. bestrijdingsmidde lenfabrieken: Fabricage	1500
3312	Ruwijzer- en staalfabr.: P.c. >= 1.000 t/j	1500
40114	Elektriciteitsproductie bedr. (vermogen >=50 MW): Kerncentrales	1500
40311	Waterwinning-/ bereiding bedrijven: Met chloorgas	1500
75211	Luchthavens	1500
961226	Sportacc.: Autocircuits, motor crossterr. e.d. >= 8 uur/week in ge	1500
961271	Schietinrichtingen: Vrije buitenbanen: schietbomen	1500
961273	Schietinrichtingen: Vrije buitenbanen: geweerbanen	1500
961274	Schietinrichtingen: Vrije buitenbanen: pistoolbanen	1500
961277	Schietinrichtingen: Buitenbanen met voorz.: geweerbanen	1500
98134	Afvalverwerkingsbedr.: Radio actief afval	1500